

ΑΘΗΝΑΙ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ=ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ Γ. Κ. Παπ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΔΩΡΕΑΝ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΣ ΤΟΥ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΦΥΛΛΟΥ

ΕΤΟΣ Δ'—ΑΡΙΘ. 7

ΙΟΥΛΙΟΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΑΓΓΕΛΙΔΟΥ. —Στρατιωτικά διηγήματα. — 'Ηλίας Καγγελάρης	σελ. 3361
Κ. Ι. ΔΡΑΓΟΥΜΗ. —'Ο Λόρδος Μπαίρων εις Ραββέναν. . .	» 3375
ΑΘ. Ι. ΣΠΥΡΙΔΑΚΗ. —Σπουδαία χειρόγρ. περι τοῦ 'Αλῆ Πασᾶ	» 3384
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΩΠ. —'Επικήδειος Λόγος ἐκφωνηθεὶς εἰς τὸν Ναὸν τῆς Μητροπόλεως εἰς τὸν νεκρὸν τοῦ Πέτρου Κανελλίδη.	» 3394
Δ^{εος} Ν. ΛΙΒΑΔΑ. —'Ερμῆς Κλέπτης.	» 3401
ΑΝΑΣΤ. ΧΑΤΖΗΑΡΑΠΗ. —Μέση ἐκπαίδευσις τῶν Κορασίων ἐν Γαλλίᾳ—'Εκπαίδευσις ἐν 'Ελλάδι	» 3420
ΕΙΚΟΝΕΣ. ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○	

[Οἱ συνδρομηταὶ λαμβάνουσι τὸ Μηνιαῖον Παράρτημα ἄνευ ἄλλης διατυπώσεως. Οἱ τακτικοὶ ἀναγνώσται τῶν «Ἀθηναίων» ἀποκόπτοντες καθ' ἑκάστην τὸ δελτίον τοῦτο καὶ παρουσιάζοντες τὰ δελτία τοῦ μηνός, λαμβάνουσι τὸ Παράρτημα τῶν «Ἀθηναίων», οἱ μὲν ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεὶ παρὰ τῶν Γραφείων μας, οἱ δὲ ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις παρὰ τῶν κατὰ τόπους Ὑποπρακτορείων

ΙΟΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ LIMITED

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ 1839

Κεφάλαιον ἐγκριμμένον £ 600.000

Κεφάλαιον καταβεβλημμένον £ 315.510

ΕΔΡΑ ΕΝ ΛΟΝΔΙΝῳ.— ΓΕΝΙΚΗ ΔΕΥΘΥΝΣΙΣ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ,
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, Κερκύρα, Κεφαλληνίᾳ, Ζακύνθῳ, Πάτραις,
Ναυπλίῳ, Πειραιεὶ, καὶ Τριπόλει.

ΟΡΟΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ

Οἱ τόκοι τῶν καταθέσεων ὠρίσθησαν ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1910 ὡς κάτωθι :

1) Εἰς Δραχμὰς.

3 ο)ο διὰ καταθέσεις ἀποδοτέας εἰς πρώτην ζήτησιν μέχρι Δραχμῶν 100.000

1)2 ο)ο διὰ καταθέσεις ἀποδοτέας εἰς πρώτην ζήτησιν διὰ τὰ πέραν τῶν ἑτῶν. Δραχμῶν 100.000 ποσῶ.

3 1)2 ο)ο ἑτησίως διὰ καταθέσεις ἀποδοτέας μετὰ 6 μῆνας μέχρι 2

4 ο)ο » » » » » 2 ἔτη » 4

4 1)2 ο)ο » » » » » 4 » καὶ ἐπέκεινα.

(2 εἰς Chèques ἐπὶ Γαλλίας καὶ Ἀγγλίας

3 ο)ο διὰ καταθέσεις ἀποδοτέας εἰς ἀ' ζήτησιν ἄνευ ὀρίου ποσοῦ.

3 1)4 ο)ο » » » » μετὰ 6 μῆνας

3 1)2 ο)ο » » » » 1 ἔτος

4 1)2 ο)ο » » » » 2 ἔτη

4 1)2 ο)ο » » » » 2 ἔτη καὶ ἐπέκεινα.

Αἱ εἰς ἐπιταγὰς (chèques) ἐπὶ Γαλλίας καὶ Ἀγγλίας καταθέσεις ἀπιδόονται εἰς τὸ εἶδος ἐγένετο καταθέσεις, παρὸς δικαίωματος χαριστήριον ἐπιβαρυνόντος τὸν καταθέτην.

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΑΓΓΕΛΙΔΟΥ

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΗΛΙΑΣ ΚΑΓΓΕΛΛΑΡΗΣ

Τεθνάμεναι γὰρ καλὸν ἐπὶ προμάχοισι πεσόντα
ἀνδρ' ἀγαθὸν περὶ ἢ πατρίδι μαρναμένον
τὴν δ' αὐτοῦ προλιπόντα πόλιν καὶ πύνας
ἀγροὺς πτωχεύειν, πάντων ἔσσι ἀνιαρότατον..

A.

Ἦτο ἡ 1η Μαΐου τοῦ 19...

Ὁ ἥλιος καταλιπὼν τὸ σκπφείρινον ἀπειρονέλλινε πρὸς τὴν δύσιν του καὶ ἐβάφοnton ἡδὴ δι' ἐξαιτίας χαλκοχρῶσου χροιάς τὰ ὑψηλότερα μέρη τῆς Ἄρτης καὶ αἱ περίοπτοι κορυφαὶ τῶν Ἡπειρωτικῶν βουνῶν.

Ἐκ τοῦ κηπαρίου τῆς οἰκίας του ὁ φρούρχος τῆς Ἄρτης, γηραιὸς Ταγματάρχης, περιχολούθει μετὰ θυμασμοῦ τὴν φυσικὴν λαμπρότητα, ἐκστατικὸς ὡς καλλιτέχνης, ἐν μέσῳ συναδέλφων του. Ἐν μιᾷ ζωηρᾷ ἐντάσει τοῦ φωτός δακτυλοδεικτῆσας μετ' ἐνθουσιασμοῦ φλεγουμένην κορυφὴν τῶν Ἡπειρωτικῶν ὑψομάτων ἀνέκραξεν: «ὁμοιάζει με πυρκαϊάν ἀναφθεῖσάν κατόπιν ἐκρήξεως ὀδίδων». Ἦτο τὸ Γριμπόβον.

Ὁ φρούρχος διώκει συγχρόνως καὶ τὸ Πεζικόν, ἐν Τάγμα ἀνήκον εἰς τὸ Σύνταγμα ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐπεδεκατίσθη πρὸ τῶν ὀλίγων ἐτῶν εἰς τοὺς ἀποκρήμους βράχους τοῦ Γριμπόβου. Εἶνε τὸ ὄρος τὸ ἀποκτῆσαν πλέον φήμην φρικαλέαν, τὸ φαινόμενον ἠκούσθη εἰς τὸν Ἄρτινον θεατῆν, ἐν τῇ πόλει, ὡς ὑπερμεγέθης τύμβος νεκροτάτου, πρὸ τοῦ ὁποῖου ὁ Ἡπειρωτῆς ὀδοιπόρος βραχύνει τὸ βῆμα ἐκ συγκινήσεως, ἀπεχόμενος ὑπὸ βραθείας εὐγνωμοσύνης.

Ἄνεγνωρίζει, ὅτι τὸ ἀφθονον αἷμα τῶν ἐλευθέρων τῆς φυλῆς του ἐχύθη ἀποκλειστικῶς δι' αὐτόν.

Τὴν ἡμέραν αὐτὴν οἱ πολῖται τῆς Ἄρτης ἀντελήφθησαν μετ' ἐκπλήξεως θορυβώδη κίνησιν εἰς τὴν φρουράν. Οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ οἱ ὀπλίται εἶχον διασκορπισθῆ καθ' ὁμάδας εἰς τὰ καφενεῖα, εἰς τὰ καπηλεῖα καὶ τοὺς ἀνθοσταλιστοὺς κήπους. ὅπου τὰ πυκνὰ καρποφόρα δένδρα ἔφρισσαν ἐκ τοῦ μυρρεντος ἐλαφροῦ δροσεροῦ ἀέρος, τοῦ ἐρχομένου ἐκεῖθεν τοῦ Ἀράχθου. Καίτοι ἠθύμουν ὅλοι ἐν ζωηρότητι δὲν ἠδύναnton ν' ἀποκρύψουν ὅμως ποῖαν τινα μελαγχολίαν ἀπεκαλύπτετο εἰς τὰς τραχεῖας φυσιογνωμίας των ἢ ἐλαφρὰ ἐκεῖνη συγκίνησις, τὴν ὁποῖαν διαχέει ἡ ἀνάμνησις πενθίμων σκηνῶν.

Ἦτο ἡ ἐπέτειος τῆς μαύρης ἐκείνης ἡμέρας, τῆς ὀλεθρίας μάχης τοῦ Γριμπόβου καὶ νυκτερινὸν γεγονός ἀσύνηθες θὰ ἐλάβανεν ἡ χώραν διὰ πρώτην φοράν εἰς τοὺς στρατώνας. Ἐργονὸς ὑπέρλαμπρον. Οἱ Λόχοι κατὰ τὸ ἔσπερινόν προσκλητήριον θὰ κάμουν ἐξαιρετικῶς διὰ τὴν ἐσπέραν αὐτὴν μνεῖαν ὄλων τῶν φινευθέντων κατὰ τὴν αἱματηροτάτην μάχην, ἐκείνων δηλαδὴ, τοὺς ὁποῖους ἐτιμήθησαν γὰ ἔχουν εἰς τὴν δύναμιν των. Ἦτο μία ὠραία διαταγὴ τοῦ Συνατμαχτάρχου, σταλεῖσα εἰς τὸ Τάγμα

ἐκ Μεσολογγίου ὅπου ἤδρευε τὸ Σύνταγμα. Διὰ τὴν ὁμοιόμορφον δὲ καὶ ὅσον τὸ δυνατόν ἐνθουσιωδεστέρην ἐκτέλεσιν αὐτῆς θὰ ἔδιδε τὰς ἀπαιτούμενας λεπτομερεῖς ὁδηγίας εἰς τοὺς Λόχους ὁ Λοχαγὸς Ἐπιτελὴς τοῦ Τάγματος. Ἐπρεπεν ὅθεν οὗτος νὰ καταβάλλῃ ὅλην τὴν ἔμπνευσίν του καὶ ν' ἀφελθῇ ὁλόκληρος εἰς τὴν ἔξαρσιν τοῦ ἐνθουσιασμοῦ του. Ὁ Κανονισμὸς δὲν διελάμβανε τοιαύτην μεγλοπρέπειαν ἢ ὁποῖα θὰ διαταράξῃ μὲ τὴν Θεορῶδη λάμπιν τῆς τὴν μονοτονίαν τῆς συνήθους ὑπηρεσίας, θὰ θυμώσῃ τοὺς ἄνδρας, θὰ γιγνῶσῃ τὸ φρόνημα. Ἴδού διατὶ ἡ ζωηρότης τῆς φρουρᾶς ἀλλὰ καὶ ἡ συγκίνησις ἐν ταυτῷ. Θὰ ἐμνημονεύετο ἡ δόξα, ἀλλὰ θὰ ἀνεσκαλεύετο ὁ τάφος. Ζωηρότης εἰς τὰ μᾶλλον πολυσύχναστα κέντρα καὶ εἰς ὅλας τὰς ὁδοὺς, τὰς στενάς καὶ ἀνωμάλους λιθοστρώτους, ὅπου ἀπὸ τὰ περὶ τῶν μικρῶν οἰκιῶν ἐπρόβαλον μετὰ συγκινήσεως καὶ ὑπερηφανεῖας συμπαθητικὰ μορφαὶ γυναικῶν, τῶν συνεσταλμένων Ἠπειρωτισσῶν. Ἦσαν αἱ μνημητέρες, αἱ σύζυγοι, αἱ ἀδελφαί, ἦσαν αἱ μνηστὰι τῶν φονευμένων. Ἐσπάρκασσον αἱ καρδίαι τῶν ἡρώων καὶ λύπης ἀνὰ μίαν. Πικρογλυκύτητες τῶ ὄντι εἰς ὅλα τὰ ἀσθενῆ αὐτὰ ὄντα, εἰς τὰ ὅποια ἡ τύχη ἐπεφύλαξε μίαν ἐπιείκειαν ἐν τῇ σκληρότητι τῆς ἐνέκροτος ἐν τῇ ζήμει, τὸ ἀκτινοβόλον πένθος.

B.

Ἀμέσως μετὰ τὴν ἐλαμπρον δύσιν τοῦ ἡλίου εἰς περίεργος ἄνθρωπος διήρχετο τὴν λιθίνην γέφυραν τοῦ Ἀράχθου, τὴν βεβητισμένην εἰς τὴν μακροχρόνιον δόξαν τῶν θρύλων, τὴν θέτουσαν εἰς συγκοινωνίαν τὰ δύο ὄμορα Κράτη καὶ τὴν ὁποῖαν ὁ Ἕλληνας στρατιώτης δύναται προσφυῶς νὰ ὀνομάσῃ «γέφυραν τοῦ θανάτου» διότι διήλθε ποιε αὐτὴν ὑπὸ τὰ στόμια τῶν τηλεβόλων διὰ νὰ εὕρῃ τὸν θάνατον εἰς τὴν ἀντίπεραν χώραν καὶ πάλιν προύρισται νὰ διαβῇ...

Ὁ διαβάτης αὐτὸς ἦτο ὁ τελευταῖος, διότι ὁμέσως κατῴπισιν κατὰ τὴν συνήθειαν, ἀφ' οὗ ὁ ἡλιος εἶχε δύσει, ἀπηγορεύθη ἡ διάβασις τῆς γεφύρας ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν. Ἐκ τῶν διερευνητικῶν του βλεμμάτων

καὶ τοῦ περιφρόντιδος ἀλλὰ συνεσταλμένου ἐν γένει ὕφους του ἐφαίνετο ὅτι ἐξέλεξεν ἐπὶ τούτῳ τὴν ὥραν ἐκείνην, διότι ἐπεθύμει νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν πόλιν ὅσον τὸ δυνατόν βραδύτερον. Ἦτο ὑψηλοῦ ἀναστήματος, ἡρακλείου, ἀλλὰ κάτισχνος καὶ μονόπους. Τὸν ἐλλείποντα πύδα ἀντεκαθίστα ζύλον ρυπαρὸν, διὰ μιᾶς δὲ ῥάβδου χονδρῆς, ρυπαρᾶς καὶ τρύτης ἐπετύγγανεν ὁ ἡρωτηριασμένος ξένος τὸν ἰσοροπίαν κατὰ τὸ βᾶδισμα. Ἐφαίνετο εἴκοσι ἐπτὰ ἕως τριάκοντα ἔτων. Τὸ πρόσωπόν του ζῆρον, ἡλικιακῶς, μὲ πολλὰς βλαβείας ρυτίδας, προεδίδε κκουχίως βίου περιπετειώδους καὶ κατὰ τὸ πλεῖστον ὑπαιθρίου. Εἶχε γενειάδα μακρὰν, μύστακα παχύν, καστανόχρωμα καὶ ἀπεριποίητα, κόμην δὲ περὶ τὸ ῥάβδω βλαβείως κεκαρμένην. Ἐφερεν εἰς τὴν κεφαλὴν του φέσιον καταρρυπωμένον τοῦ ὁποῖου ἡ ἐρυθρότης εἶχε μεγάλως ἀλλοιωθῆ. Τὴν λοιπὴν ἐνδυμασίαν ἀπετέλουν ἓν σακκάκιον καὶ μία περισκελίς. Τὸ σακκάκιον ἐκ χονδρῶ μαλλίνου ὑφάσματος ἐγγωρίου, βαθυκυάνου, ἀποκλίνοντος πρὸς τὸ μαῦρον, δὲν προσήρμοζεν εἰς τὸ σῶμα του. Ὡς ἦτο τρυπημένον εἰς τοὺς ἀγκῶνας ἀπεκάλυπτε τὴν σάρκα, ἥτις ἄλλως τε ἦτο καταφανὴς εἰς τὸ στήθος, διότι ἔλλειπον δύο κομβία καὶ τὸ ὑποκάμισον. Ἡ δὲ περισκελίς, στρατιωτικὴ, πεπκαλιωμένη, ἐκ τῆς χονδρῆς ἐκείνης κυκλῆς ἐρέας, τὴν ὁποῖαν ἄλλοτε ἔφερε τὸ Πεζικὸν ἡμῶν, τῆς καλουμένης ἀργυροκυκλῆς. Ὁ μόνος ποὺς του ὁ δεξιὸς ἔφερεν ἐφθαρμένον τσαρούχιον μὲ καταρρυπωμένον τόνθυσανον.

Ὅταν ἔφθασεν εἰς τὸ ἄκρον τῆς γεφύρας ὅπου τὸ ἑλληνικὸν τελωνεῖον καὶ τὸ στρατιωτικὸν φυλακεῖον «Γέφυρα-Ἀράχθου» ἔστρεψεν ἀποτόμως τὴν κεφαλὴν, διότι ἤσθάνθη ὅτι δὲν εἶχε τὴν δύναμιν ν' ἀτενίσῃ τὸν σκοπὸν, ὅστις ἀγέρωχος ἐξέτελει τοὺς κενονισμένους βηματισμοὺς του ἔμπροσθεν τῆς σκοπιᾶς. Ὅταν δὲ ἤρευνηθῆ ὑπὸ τοῦ ἀρμυδίου ὑπαλλήλου δὲν ἔφερεν οὐδεμίαν ἀντίρρησην, παρετήρησε μόνον σιγαλῆ τῇ φωνῇ:

— Ὑπηρετήσα εἰς τὸν στρατὸν, ἐφύλαξα καὶ ἐγὼ σκοπὸς ἐδῶ εἰς τὴν γέφυραν, γνωρίζω τὸν Νόμον.

— Εἶσι «Ἕλληνας ; Σ' ἐξέλαβον διὰ τοῦτον...

Καὶ εἶτα καταβιάσας ὁ δημόσιος ὑπάλληλος τοὺς ὀφθαλμοὺς του ἐκ τοῦ φεσίου εἰς τὴν περισκελίδα.

— Ἄ ! μάλιστα «Ἕλληνας... εἶσι ἐλεύθερος.

— Εὐχαριστῶ.

Ἐὰν ἠρωτᾶτο περὶ τοῦ ὀνόματός του θὰ ἔλεγεν ὅτι ὀνομάζεται Ἡλίας Καγγελλάρης, ἀλλὰ δὲν ἠρωτήθη.

Ἠκολούθησε βραδέως τὴν πρὸς τὴν πόλιν ὁδόν, τὴν διερχομένην ἐπὶ ἐν περιπῶ τέταρτον τῆς ὥρας διὰ πλουσίας βλαστῆσεως, τὴν δισχίζουσιν κατόπιν τὴν πόλιν καὶ καθισταμένην τὴν μόνην αὐτῆς κεντρικὴν. Κτείχετο ὑπὸ μεγάλης συγκινήσεως. Ἐὰν συνήντα στρατιώτην τινὰ ἐταράσσειτο, ἐχαμήλωνε τοὺς ὀφθαλμοὺς ἢ τοὺς ἔστρεψε πρὸς τὸ ἀντίθετον μέρος τῆς ὁδοῦ. Ἐὰν αὕτη ἔστρεφετὸ δένδρον βεβαίως ἢ ἀνίξ του θὰ ἔφθκνεν εἰς τὸ κατακόρυφον. Ὅταν ἐπροχώρησεν ὀλίγον, εἰς γέρον εὐπρεπῶς ἐνδεδυμένος μὲ φυσιογνωμίαν εὐγενῆ ἔστη ἀποτόμως ὡσεὶ ἐκπλαγεὶς καὶ τὸν παρετήρησε κατὰ πρόσωπον. Ὁ Καγγελλάρης ἐταράχθη. Ἄλλ' οὗτος ἐμειδίωσε πετρικῶς, ἔδειξε διὰ τοῦ δακτύλου του μετὰ σεβασμοῦ τὴν στρατιωτικὴν περισκελίδα καὶ μὲ φωνὴν γλυκεῖαν καὶ ἀπροσποίητον ἠρώτησεν :

— Ἐχασες τὸ πόδι σου εἰς τὴν μάχην ;

— Εἰς τὴν μάχην ;

Ἐφάνη ἐπ' ὀλίγον δισταζῶν καὶ ἤσθάνθη διὰ πρώτην φοράν τὰς παρειὰς του κλυοῦσας διὰ τὸ ψεῦδος, τὸ ὁποῖον τὴν στιγμὴν ἐκείνην θὰ μετεχειρίζετο διὰ μυριοστὴν φοράν.

— Ναι εἰς τὴν μάχην...

Καὶ διὰ νὰ δώσῃ τέμα εἰς τὴν συζήτησιν, ἥτις δὲν τῷ συνέφερεν, ἔτεινεν ὡς ἐξ αὐτομάτου τὴν χεῖρα καὶ μετὰ φωνῆς κλυοῦσας ἐκέτευσε.

— Βοήθησέ με, χριστιανὲ καὶ ὁ θεὸς νὰ σὲ βοηθήσῃ...

Ὁ γέρον κύριος τῷ ἐνεχείρισε προθύμως ἐν εἰκοσάλεπτον νικελίνον καὶ ἀπεμακρύνθη κινήσας τὴν κεφαλὴν μετ' οἴκτου ποῦ καὶ ποῦ δ' ἔστρεψε καὶ ἄφινη βλέμμασυμαθεῖας.

Ὁ δὲ Καγγελλάρης ἐνῶ ἐξηκολούθει τὸν δρόμον του ἤρχισε νὰ ὑπολογίζῃ διὰ μονολόγου ψιθυρισμοῦ.

— Εἶκοσι λεπτὰ καὶ τρεῖς γρίσα εἶνε πολλὰ γιὰ μιά καρβάναν... μάλιστα... ἄ ! εἶνε τὸ κουτάλι καὶ τὸ πηροῦν... πάντοτε σφρημαδά... καὶ τὰ δύο τενεκεδένια... περισσεύουν τὰ τσιγάρα καὶ τὸ ρακί... αὐριο σ' τὸ λόγῳ ἀρτοδοσία καὶ σοῦπα βωδινὴ γιομάτη λίπος... βέβαια εἶνε καλλίτερα κενεὶς σ' τὴν πατρίδα του... κλά μού ἔλεγον οἱ καλόγηροι σ' τὸ μοναστήρι...

Ὅταν διήλθε πρὸ ἐνὸς οἰνοπωλείου τὸν προσεῖλκεν ὁ ἐντὸς θόρυβος. Ἐπλησίασε καὶ παρετήρησε διὰ τῶν θυμῶν ὑελοπινάκων. Ὑπὸ τὸ ἀμυδρὸν φῶς ἐνὸς ἀκαθάρτου λαμπτήρος ὁμάδες στρατιωτῶν ἔπινον καὶ ἡστείζοντο θεορῶδῶς. Εἰς ὅλων τὰ πρόσωπα ἦτο ἐξωγραφισμένη ἡ εὐχαρίστησις. Ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἔστρεψε νὰ εἰσέλθῃ ἐκεῖ. Ὅταν ὁμοῦ ἔκαμψε μίαν ὁδὸν εὐρήκεν ἀμέσως ἐν μικρὸν κafenεῖον, ἐντὸς τοῦ ὁποῖου ἔπινον καφέ δύο χωρικοὶ καὶ εἰς ὑποδεκανεὺς. Εἰσῆλθε καὶ ἐκάθησεν εἰς μίαν τράπεζαν πλησίον τῆς θύρας καὶ παρήγγειλε ρακίαν. Οἱ τρεῖς θυμῶνες ἔρριψαν ἐπ' αὐτοῦ βλέμμα ἀρετῆς περιεργείας καὶ ὀπωσθήποτε εὐμενέ. Ὁ Καγγελλάρης ἔλαβε θάρρος καὶ ἀποταθεὶς πρὸς τὸν Ὑποδεκανεὺς ἠνοιξε τὸν ἐξῆς διάλογον.

— Πολλοὶ στρατιώται γλεντοῦν ἀπόψε...

— Εἶνε ἡ ἐπέτειος τῆς μάχης τοῦ Γριμπόβου, πίνουν γιὰ τοὺς σκοτωμένους...

Ὁ Καγγελλάρης ἀνετινάχθη ὡς ἐὰν ἤκουσεν αἰφνιδίως ὄπλον ἐκφυροσμοκροτῆσαν ἐκεῖ πλησίον...

— Εἶνε ἄγριος ὁ διοικητὴς ; Κόβει πολυλαῖς καμπάνες ;

— Κόβει.

Ἄνετριχάσεν.

— Πόσου, λιποτάκτας, ἔχει τὸ Σύνταγμα ;

— Κανέναν.

Ἐκαμε κίνημα ἐκπλήξεως.

— Κανέναν ! Πῶς εἶναι δυνατόν τὰ μὴν εἶνε κανέναν λιποτάκτης ! Ἄ ! δὲν εἰς εὐρεῖς ἀπὸ αὐτά...

Ὁ Ὑποδεκανεὺς ἠγέρθη, ἔκαμεν μικρὸν μορφασμὸν δυσερμηνευτον, διήλθε πρὸ τοῦ

Καγγελλάρη και τῷ ἔρριψε μίαν πεντάραν. Ὁ Καγγελλάρης τὴν ἔλαβεν ἀμέσως και τείνων αὐτὴν πρὸς τὸν ὑποδεκανέα μετ' ἐμφαντικῆς χειρονομίας στενοχωρίας, εἶπε μετὰ θεσιασμένου μειδιάματος:

— Δὲν δέχομαι βοήθειαν ἀπὸ στρατιώ-
τας.

Ὁ Ὑποδεκανεὺς ἐξῆλθε τοῦ κερφενείου χωρὶς νὰ δώσῃ καμμίαν ἀπάντησιν. Ὁ Καγγελλάρης τὸν συνώδευσε μέχρι τῆς θύρας διὰ τῶν βλεμμάτων του, τὸ πρόσω-
πὸν του ἔλαβε διὰ μιᾶς θλιβερᾶν ἔκφρασιν ἠναγκάστη νὰ θέσῃ τὸ χάλκινον κέρμα εἰς τὸ θυλάκιόν του και κτυπήσας μετ' ἀ-
πελπισίας διὰ τῆς πυγμῆς του τὴν τράπε-
ζαν ἐκένωσεν ἠδονικῶς τὸ ποτήριον μετ' ἡ-
ρακὴν. Μετ' ὀλίγον ἐζήτησε και ἄλλην, τὴν ἔρροφησε ἀμέσως ἀπνευστι, ἠγέρθη ἔρ-
ριψεν ἓν γρόσιον ἐπὶ τῆς τραπέζης, και ἐξῆλθε ἐντελῶν μετ' ἐπιτηδειότητος παρ' ὅ-
λην τὴν χωλότητά του ταχεῖς ἀνοικτοῦς βηματισμούς.

Διηυθύνετο πρὸς τὸν στρατῶνα πρὸς τὸ Β. Α. μέρος τῆς πόλεως. Ἐ.ῶ δὲ ὑπελεί-
ποντο ἕκκτον περίπου μέτρα διὰ νὰ φθάσῃ εἰς τὴν πύλην τοῦ φρουρίου, ἤκουσε τὸ σάλ-
πισμα τοῦ προσκλητηρίου και ἡ καρδία του ἤρξατο νὰ πάλλῃ ἐξ ἐνδομούχου φόβου, και κακῆς προαισθήσεως. Ἐπέσπευσε τὸ βῆ-
μά του, ἐφ' ὅσον ἠδύνατο εἰς τὴν ἀνωφερῆ ὁδόν, ὅταν δὲ ὠρθῶθη ἐνώπιόν του τὸ φρούριον μετ' ἡν ἡ μεγάλην του πύλην, ὁ πεν-
τάπλευρος λίθινος γίγας τοῦ δεσπότη Μιχαὴλ Β', ὁ βωδὸς μάρτυς τῶν ποικίλων γεγονότων τῆς περιπετειώδους ζωῆς τῶν ἠπειρωτῶν ἐπὶ ὀκτὼ περίπου αἰῶνας, ἐφάντασθη ὅτι ἠνοίγετο τεραστία φυλακὴ, ὅπως δεσμεύσῃ τὴν ἐλευθερίαν του.

Ὁ σκοπὸς ἴστατο πρὸ τῆς σκοπιᾶς του ὡς κέρβερος ἑτοιμὸς νὰ ἐμποδίσῃ τὴν εἴσο-
δον εἰς πᾶν ἄτομον μὴ ἔχον σχέσιν πρὸς τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν. Ἐγνώριζε καλῶς τὰ καθήκοντα τοῦ σκοποῦ τῆς πύ-
λης τοῦ στρατῶνος ὁ Καγγελλάρης, δι' ὃ ἐστάθη ἐνώπιόν του μετ' ὁ σοβαρώτερον ὕ-
φος τὸ ὅποιον ἠδύνατο νὰ λάβῃ και εἰς θέ-
σιν τοιαύτην, ὥστε τὸ πλεῖστον φῶς τοῦ μεγάλου φανοῦ νὰ συγκεντροῦται ἐπὶ τῆς περισκελίδος του. Εἶπε λακωνικῶς και με-

θάρρος:

— Εἶμαι στρατιώτης. Ζητῶ τὸν Ἐπι-
λοχίαν τοῦ 5ου Λόχου.

— Πήγαινε!

Διῆλθε και ἔφερε μηχανικῶς τὴν χεῖρα εἰς τὸ φέσιον διὰ ν' ἀπονεύμῃ τὸν κεκκο-
νισμένον χαιρετισμὸν. Ὅταν δ' ἐχάθη ἐν-
τῷ σκοτει, εἰς τὸ βάθος τῆς αὐλῆς, ὁ σκο-
πὸς ἔμεινεν ἀκόμη ἐκστατικὸς διὰ τὴν πα-
ράδοξον μορφήν τοῦ συναδέλφου του.

Γ.

Ἐντὸς τοῦ φρουρίου εἰς τοὺς εὐρεῖς ἰσο-
γείους θαλάμους, ὅπου ἐστρατωνίζοντο οἱ Λόχοι, θ' ἀπεκινούντο ἐντὸς ὀλίγου ἐκ τοῦ τάφου των διὰ τῆς συναδελφικῆς σάλ-
πιγγος οἱ φονευμένοι τοῦ Γριμπόδου.

Αἱ ὁδηγίαι τοῦ Λοχαγοῦ Ἐπιτελοῦς ὑπῆρξαν ἐξόχως ἐπιτυχεῖς.

Ὅταν ὁ Καγγελλάρης ἐφθασεν εἰς τὸ οἶκημα, ὅπου διέμενεν ὁ Λόχος του ἠσθάν-
θη παλμούς, στοργῆς και τὸ βῆμά του κλονιζόμενον. Ἐστῆ διὰ νὰ συνέλθῃ. Ἄλλ' ὅταν διὰ τῆς ἡμικονίτου θύρας παρετήρη-
σε τὰ συμβαίνοντα, τὸσσην ἐντύπωσιν διη-
σθάνθη ἐκ τῆς γαληνικῆς μορφῆς τῶν στρατιωτῶν, ὥστε δὲν ἔσχε τὸ θάρρος νὰ εἰσέλθῃ και διατρανῆ τὴν ἐπιτάφιον ἱερό-
τητα ἣτις ἐπλήρου τὸν θάλαμον.

Εἶδε τὸν Ἐπιλοχίαν Κοκκινοβέργην με-
βαθεῖν οὐλὴν εἰς τὸ πρόσωπον, εἰς τὸ μέ-
σον τοῦ θαλάμου, ὑπὸ τὸ πενιχρὸν φῶς τοῦ φανοῦ, τὸ ὅποιον μετ' ὅλην τὴν διαύγειαν τῶν ὑλοπινακῶν δὲν ἠδύνατο νὰ διασκεδασθῇ ἱκανοποιητικὸν εἰς τὸν ἐκτεταμένον ἐκεῖνον χῶρον, νὰ κρατῆ τὸν «Ἐλεγχον» μετ' ὁ ὑποπράσινον χρωμᾶ του, ἀπὸ τοῦ ὁποίου θὰ ἐγείνετο ἡ ἐκφώνησις τῶν ὀνομάτων τῶν ἀνδρῶν τοῦ Λόχου. Κατὰ τὰς συνήθεις ἐσ-
πέρας τὸ τοιοῦτον ἀπετέλει καθήκον τῶν δεκανέων, εὐρισκομένων ἤδη εἰς τὸ δεξιὸν τῶν ἀνδρῶν τῶν ἐνωμοτιῶν των, οἵτινες ὄρθιοι, πρὸ τῆς κλίνης του ἕκαστος, παρε-
τήρουν προσεκτικοὶ και τὰς ἐλαχίστας κί-
νήσεις τοῦ Ἐπιλοχίου. Ὁ Λοχίας τῆς ἐβδομάδος δεκαεννέα μόλις ἐτῶν, ἐθελοντῆς βεβκίως, μετ' ὁμψοτάτην στολήν, συμπαθη-
τικωτάτην φυσιογνωμίαν, ὑπερήφανος διὰ

τὸν βαθμὸν του και τὸ ἐπάγγελμά του, μετ' ὁφθαλμούς σπινθηροβόλους ἐξ ἀκατα-
βλήτου ζήλου και φλογώδους φιλοπατρίας εἶχε λάβει μετὰ σεβασμοῦ ἓνα χάρτινον πί-
νακα ἀνηρτημένον ἐξ ἐνὸς στύλου διὰ κυ-
ανολεύκου κορδονίου και ἐτοποθετήθη πλη-
σίον τοῦ Ἐπιλοχίου. Εἰς τὸ βάθος ὁ διοι-
κητῆς τοῦ Λόχου, ἐν ψυχραιμίᾳ ἐπισκοπῶν τὰ πάντα. Πρώτην φοράν παρευρίσκειτο εἰς τὸ ἔσπερινόν προσκλητήριο.

Ὁ Καγγελλάρης ἐξ ὁ ἀνέμενεν ἀνυπο-
μότως τὸ τέλος τῆς παρακλήσεως, ὅποτε θὰ ἐπαρουσιάζετο ἰδιαίτερος εἰς τὸν Ἐπιλο-
χίαν, θὰ οἰκονόμει τὸν ξύλινον πόδα του ὅσον θὰ ἠδύνατο καλλίτερον ἐν τῇ στάσει τῆς προσοχῆς, θ' ἀπέβλαλλε τὸ φέσιόν του και θὰ τῷ ἀνέφερε συντόμως: «Ἐὐπειθεῖς σᾶς ἀναφέρω, Κύριε Ἐπιλοχία, ὅτι εἶμαι ἐκ τῶν...» δὲν ἐπρόφρασε νὰ παρατώσῃ τὴν σκέψιν του ἐν σάλπισμα ἐκ τῆς πύ-
λης τοῦ φρουρίου «Προσοχή» διετάραξε τὴν σιγὴν τοῦ σκοτοῦς και ἠννόησεν ὁ Καγ-
γελλάρης ἐκ τῆς ἐνθουσιώδους στάσεως, τὴν ὅποιαν ἔλαβον ἀκαριαίως ὅλοι ὁμοῦ οἱ ἐν τῷ Λόχῳ ὅτι ἡ ἀναμενομένη μετ' ἀγωνίας τραγεῖα αὐτῆ φωνῆ τοῦ ὀρειχαλκίνου ὀργά-
νου θὰ ἐπροξένησεν εἰς αὐτοὺς πρωτοφανῆ ἠδονικὸν φρικιασμόν. Καὶ τότε ἤκουσεν.

— Γρηγόριος Αἰλιανός

— Παρῶν

— Μηνᾶς Ἀρτέμις

— Παρῶν.

Τὰ ὀνόματα ἐξηκολούθουν ἐκφωνούμενα κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν. Αἴφνης ἀντελή-
φθη τὰς χεῖρας τοῦ Ἐπιλοχίου τρεμούσας και ἤκουσεν τὴν φωνὴν του παλλομένην.

— Μάρκος Ἡλιοῦ!

Οὐδεμίαν ἀπάντησιν ἐδόθη ἐκ τῆς ἕκ-
κτοντάδος τῶν στρατιωτῶν, οἵτινες ὅλοι τῆς τελευταῖας ἀπογραφῆς ἤκουον ἔκπληκτοι τὸ ὄνομα ἐκεῖνο διὰ πρώτην φοράν και ἤ-
φρισαν μάλιστα νὰ ψιθυρίζουν πρὸς ἀλλή-
λους μέχρι βαθμοῦ διατρανῆσεως τῆς τά-
ξεως.

— Ἡσυχία στρατιῶται!

Διατάσσει ὁ Λοχαγός

— Μάρκος Ἡλιοῦ!

Ἐπανκλαμβάνει ἐντονώτερον ὁ Ἐπιλο-
χίας μετ' ὁ γρούς ὀφθαλμούς.

Ὁ νεαρὸς Λοχίας τῆς ἐβδομάδος προχω-
ρεῖ ἐν βῆμα, φέρει ζωηρῶς τὴν χεῖρα εἰς τὸ ἄκρον τοῦ γείσου τοῦ πιλικίου του και μετ' ὁ φωνὴν πνιγομένην ἀπαγγέλλει...

— Ἐφονεύθη εἰς τὴν μάχην τοῦ Γρι-
μπόδου!

Γενικὴ συγκίνησις εἰς ἄκρον.

— Στρατιῶται! αἰωνία του ἡ μνήμη!
βροντοφωνεῖ ὁ Ἐπιλοχίας χαιρετικῶν στρα-
τιωτικῶς.

Ἐπηρεκατὸν χεῖρες ὑψώνονται εἰς τὰ πιλικία και ὑπερεκατὸν φωναὶ ὅλοι ὁμοῦ διάτοροι συνταράσσουν τὴν γαλήνην τοῦ στρατῶνος και ἀντηχοῦν πέραν τοῦ Ἀράχ-
θου:

— Αἰωνία του ἡ μνήμη!

Ὁ Καγγελλάρης ἐρρίγησεν ἀκουσίως ἐξ ἀνατριχιασμοῦ.

Ὁ Ἐπιλοχίας εἶχε προσθέσει ἐν τῷ «Ἐλέγχῳ» διὰ μίαν ἐσπέραν και τὰ ὀνό-
ματα τῶν φονευθέντων.

Ὁ Λοχαγὸς στρέφει πρὸς τὸν Λοχίαν Δρικελᾶν και λέγει.

— Ἐνθυμεῖσθαι, Λοχία, τὸν Μᾶρκον Ἡλιοῦ;

Ὁ Λοχίας προχωρεῖ ἐκ τῆς γραμμῆς ὀλίγα βήματα, εἰς Λοχίαν γιγαντιαίου ἀ-
ναστήματος, εὐρύτερος, ἀστόχος διὰ τυ-
ρανικὸν τηλεβόλον ὑπὲρ τῆς ιδέας τῆς ἐλευθερίας, καθὼς τὸν ὀνόμασεν ὁ Λοχαγός του, τὴν ἑορτὴν τῆς 25ης Μαρτίου, ὅταν τὸν εἶδε ἐν τῇ ἐνθουσιαστικῇ παρατάξει τοῦ Τάγματος, ὁδηγὸν τῆς 1ης διμοιρίας τοῦ 1ου Λόχου. Ἦτο ἐκ τῶν μᾶλλον με-
μορφωμένων ὑπαξιωματικῶν τοῦ Συντάγ-
ματος.

— Ὑπερηφανεύομαι διότι ἀνῆκεν εἰς τὴν διμοιρίαν μου και ἐν καιρῷ εἰρήνης και κατὰ τὴν μάχην... ἐφονεύθη εἰς τὸ πλευρόν μου... ἦτο πρότυπον στρατιώτου...

— Λέγε λεπτομερείας!

— Ὅταν αἱ σάλπιγγες τοῦ Τάγματος ἐσήμανον βῆμα προσβολῆς και αἱ σφαῖραι ἐσύριζον γύρωθεν μας ὡς πυκνὴ χάλαζα, ὡς χάλαζα ὤρμησε και ἡ διμοιρία μου κατὰ τοῦ ἐχθρικοῦ προχώματος... πρῶτος εὐρί-
σκετο πάντοτε ὁ Ἡλιοῦ, ἐκράτει ἰσχυρῶς τὸ ὄπλον μετ' ὁ βλέμμα κερφωμένον εἰς τὸ πρόχωμα, ἀνυπομονῶν νὰ φθάσῃ και νὰ

λογγίση... Θά δαγκώσω, μίαν σφίρα, παιδιά, εφώνησε άστειζόμενος και ήνοιξε τó στόμα του... ó άστειζόμενος έγινε τραγωδία... μία σφαίρα έτρώπησε τόν λαρυγγά του, ένω επνίγετο, κατέβαλε όλας τás δυνάμεις του, έστρεψε τά βλέμματά του πρós τήν σημαίαν μας και εφώνησε «Ζήτω ή έλευθερία!» Ηνοιξε και τás δύο χείρας ως εάν ήθελε νά αναγκαλισθῆ τί...

— Τήν σημαίαν μας ίσως...

— Τήν σημαίαν μας κύριε Λοχαγέ, και έπεσεν ύπτιος. Τότε είδομεν τόν έχθρόν του όχρωμάτος, πρós τόν όποϊον διηυθνήμεθα νά εκπληθῆ τρομαγμένοι από τás σφαίρας μας και τás όβίδας του Πυροβολικού μας, τó όποϊον μάς έβοήθει και πρò τῆς θέας τών λόγγων μας νά τρέξη έν άταξία πρós τά άνω διά νά όχυρωθῆ εις ύψηλοτέραν θέσιν, ν' άνασυνταχθῆ και ν' αρχίση πάλιν σφοδρότατον πύρ καθ' ήμωv, πύρ θανάτου... Τοιουτοτρόπως απέθανεν ó Ηλιοῦ μέ τó γλυκú όνειρον ότι θά εισεπήδη ή διμοιρία μας εις τó πρόχωμα και θά έγινετο ή συμπλοκή διά τῆς λόγγης, διά τήν όποιαν ήτο προωρισμένος μέ τásστιβχράς του εξησκημένας χείρας, μέ τήν ευστροφίαν του σώματός του και τήν θυμασίαν τόλμην του.. Είς τás άσκήσεις τῆς λογγομαχίας έπρώτευεν... Μίαν πρωϊνó κ. Ταγματάρχη του έσφίξε τήν χείρα «Σε συγχαίρω, είπε, είσαι προωρισμένος νά κυριεύσης πρόχωμα διά τῆς λόγγης, λέγε πού θέλεις νά είνε αυτό ; Είς τήν Ηπειρον, εις τήν Μακεδονίαν, εις τήν Θράκην, ή εις τήν Μικράν Ασίαν ; » Εκείνος απήντησεν «σ' τῆ Πόλι, κύριε Ταγματάρχη ! » Δέν εφθασεν ó άτυχός εις τó ταχύσκαπτον νά μεταχειρισθῆ τήν λόγγην του... αί συμπυροκροτήσεις του μαρτίνι... Τί διαβολεμένη μάχη ! Άλλοῦ ήτο τó σφάλμα και όχι εις τó ποϊόν του στρατιώτου.. Άλλοῦ, άλλοῦ...

— Θεότρελλη μάχη... έψιθύρισεν ó Λοχαγός χωρίς ν' άκουσθῆ παρ' ουδενός και είτα ήρώτησε μετ' ένδικρέοντος.

— Τίποτε άλλο ;

— Τίποτε άτυχώς κύριε Λοχαγέ !

Έπανήλθεν εις τήν θέσιν του και έλαβε τήν στάσιν τῆς προσοχής τρέμων σύσσωμος έν συγκινησίως.

Όλοι οί στρατιώται ήσαν έτοιμοι δι' άλλαγαμους επκίνου, άλλ' ή πειθαρχία επέβλασε σιωπήν και έπροτίμησαν ούτως όλοι τήν άπόλυτον σιγήν, ήτις και αύτη είνε ένδειξις σεβασμού.

Ο Έπιλοχίς εξηκολούθησε τήν πρόσκλησιν. Ούτως είχε κανονισθῆ υπό του Λοχαγού Έπιτελους.

Έφ' όσον ή εφώνησις τών όνομάτων προσήγγιζε τó γράμμα Κ, τόσον βιαιότερον έπαλλεν ή καρδιά του Κηγγελλάρη. Πυϊός, θά εκφωνήσῃ αυτόν ; Είνε λησμονημένος, πλέον, είνε διαγεγραμμένος... αύριον θά: έγγραφῆ έκ νέου, διά νά παραπεμφῆ εις τó στρατοδικεϊον ή εις τήν Άνατάτην του Στρατού Υγειονομικήν Έπιτροπήν ; Όποιοιδήποτε και άν συμβῆ είνε φρικώδες.. Η άτιμία είνε σκόληξ δάκνων διαρκώς τόν όργανισμóν μέχρι τῆς καταστροφῆς του, ó δέ άκρωτηριασμός, ó καθιστών τó άτομον άνίκανον δι' εργασίαν είνε ράκος ζωῆς... είνε ή ύποδοούλωσις του άτύμου εις τούς άλλους... Α ; εάν είχε τó θάρρος νά εύρισκε τόν θάνατον εκεί !.. α ! εάν ήτο δυνατόν νά ήνοιγετο τήν έσπέρν ελείνην ένώπιόν του ως διά μαγικῆς ράβδου παρόμοιος τάφος μέ τόν άφνόςπαρτον του Μάρκου Ηλιοῦ θά έσπευδε νά εγκλεισθῆ ζωντανός έν μέσω τών πολυκριθμοτέρων σκωλήκων σύρων μόνοις του τήν βαρυτέραν πλάκα του μαρμάρου, άρκεί νά έχαράσσετο επ' αύτῆς διά συναδελφικῆς χειρός «κιωνία ή μνήμη»

Τó γράμμα Ι ήρχισε μέ τόν σαλπικτην Κοσμάν Ιακώβου ευφημισθέντα παρομοίως μέ τόν Μάρκον Ηλιοῦ. Εξηκολούθει ó άτρόμητος ούτος στρατιώτης νά σημαίνει έφοδον καιτοι ή σφίρα είχε διατρυπήσῆ τó στήθος του, φυσών όμως δέν έπραττεν άλλο τί ή νά χύνη τó αίμά του έντός τῆς σάλπιγγος διά του στόματός του και όταν έπεσεν εις τήν άγκάλην ενός αξιωματικού, όστις είχε γονατίσει, διότι έθραύσθη ή επιγονατίς του, έκ του στόμιου τῆς πεσοῦσης σάλπιγγος εξήρχοντο άφροί αίματος και ελαφρός τις εισέτι ήχος. Ένόμιζε τις ότι ó γεννητός σαλπικτης άφῆκε τήν ώραίαν ψυχῆν του έντός τῆς σάλπιγγος, καθ' ήν στιγμήν έσκόρπιζεν αύτη πικτοῦ τó με-

γαλοπρεπέστερον ήχημα, τήν έφοδον και υπέρ του μεγαλοπρεπεστέρου σκοποῦ, τῆς έλευθερίας.

Ηδη πρόκειται ν' αρχίση τó Κ. Βλέπει ó Κηγγελλάρης τόν Έπιλοχίαν και τόν Λοχίαν τῆς έβδομάδος τρασσομένου; νευρικόως, συγκινημένους έκ νέου. « Άλλος σκοτωμένος, άλλος ήρωας » σκέπτεται επισημώς και τείνει τó οῦς ίνα μή τῷ δικφύγη τó όνομα, τó όποϊον καιτοι ξένον, τόν εύχριστεῖ, ως εάν ήτο ιδιόκόν του... Άλλ' οίς εκπλήξις... οίον άνέλπιστων όνομα ! Ο Έπιλοχίς εκφωνεῖ.

— Ηλίε Κηγγελλάρης !

Πώς ; Τόν ένθυμεῖται λοιπόν άκόμη ó Λόγος του ; Περίεργον ! Α ! τόν άγχαπητόν του Λόγον ! Εύρίσκει περίστασιν νά ευφρανθῆ επισήμως. Θέτει τήν χείρά του εις τήν λαβήν τῆς θύρας άλλ' υπό τó κράτος ίσχυράς συγκινησίως, σφοδρά; εκπλήξως; και πτοούσης άμφιβολίας.

— Ηλίε Κηγγελλάρης !

Άκούει διά δευτέραν φωνήν.

Είνε έτοιμος ν' άνχωρήσῃ «παρών», ένω ώθει τήν θύραν, άλλ' εις μίαν άπροσδοκῆτον, εις μίαν άπίστευτον άνκφώνησιν του νεκροῦ Λοχίου τó αίμα πήγνυται εις τás φλέβας του, και μένει άπολιθωμένος ως ó μαρμάρινος νεκρός άνωθεν του τάφου του.

— Εφονεύθη εις τήν μάχην του Γριμπεῦ !

Έπεσεν εις τó πλευρόν μου λέγει ó Έπιλοχίς, βληθείς υπό σφίρας άγνωστού... Άτυχώς όταν περὶ τήν νύκτα διετάχθη ή ύποχώρησις τῆς Ταξιαρχίας μερικá πτώματα έμειναν εις τó πεδίο τῆς μάχης. Τ' άφίσκμεν είν τó σκότος και τήν πρωϊν ή οὔτε τά έβλέπομεν, οὔτε ήτο δυνατόν νά τ' άνζητήσωμεν... ήμεθα μακράν... Μεταξύ τούτων συγκταλέγεται και ó Ηλίε Κηγγελλάρης... Είνε άτυχώς άλλῆς έτι έν κειρώ ειρήνης υπήρξε καιό; στρατιώτης... δις εγκτέλειψε τήν θέσιν του ως σκοπός τών άλλων εις τás φυλακás τών ύποδικοκταδικων και δις παραπέμφθη εις τó στρατοδικεϊον διότι άνγαλάζουμι νά έπω ότι ήτο μέθυσος... πολλάκις επήλθεν εις τόν στρατών εν έσχάτη κρι-

πάλι... έπινε ρακήν... Η αύστηρά φυλάκις; διά τόν Κηγγελλάρην ήτο εύκολος έκ μέρους του κ. Συνταγματάρχου, ó όποϊος μέ όλην τήν φρίκην, τήν όποιαν τῷ έπροξένει ή σκληρά αύτη ποινή, ήνχαλάζετο νά τήν επιβάλῃ διά νά συγκρατῆ τήν πειθαρχίαν. Άτυχώς είπον δι' όλα αυτά, άλλ' εύτυχώς δέν εγκτέλειψε τήν θέσιν του ένώπιον του έχθροῦ...

— Ούδεις, διακόπτει ó Λοχαγός, εύρέθη νά εγκολάψῃ εις τó Σύνταγμα μας, ταιούτην άτιμίαν. Ο λιποτάκτης του πεδίου τῆς μάχης, είνε ó λιποτάκτης τῆς ιδέας και δι' ήμας τῆς ιδέας τῆς έλευθερίας... Η σημαία μας λοιπόν είνε πάναγνος, ως αί λευκαί πτέρυγες τών άγγέλων, αί πτέρυγίζουσαι έν ολοκλήρην ούρακῶ... εξηκολούθει Έπιλοχί !

— Μάλιστα, Κύριε Λοχαγέ ! Ο έντιμος θάνατος, τόν όποϊον εύρεν ó Κηγγελλάρης εις τó πεδίο τῆς μάχης...

— Και μάλιστα εκεί, ήρχισε ν' άποτελειώνῃ ó Λοχαγός, όπου έν όνόματι τῆς ιδέας τῆς έλευθερίας ή σκέψις και ή ψυχή μας έδημιούργησεν τά ωραιότερα τών όνειρων μας και ή καρδιά μας σιζίζεται έκ τών ευγενεστέρων πλμῶν εξήγνισαν τόν στρατιώτην έκ τῆς κακῆς μνήμης τῆς ειρήνης... Άνευ έλέγχου συνειδήσεως; δυνάμεθα στρατιώται ν' αναφωνήσωμεν αιωνία του ή μνήμη... Είνε σφόδρα συγκινημένος. Είνε νό μόνον όνομα, τó όποϊον εκχυσε τόν χαλύβδινον χαρκατήρα του. Υψώνει τήν χείρα και άναφωνεῖ :

— Στρατιώται, αιωνία του ή μνήμη !

— Αιωνία του ή μνήμη !

Και ή προσκλησις εξηκολουθεῖ έν τῆ πρωτοτύπῳ πορεία τῆς, τήν όποιαν είχε τήν έμπνευσιν νά καταστήσῃ θυμασίαν ó Λοχαγός Έπιτελής.

Μετά δέ τó πέρας αύτῆς και άφοῦ έν έκστατικωτέρῃ είπέρ ποτε κατκνύζει προσφέρθη εις τόν Υψιστον ή κεκανονισμένη προσευχή, όταν ó Λοχαγός και ó Έπιλοχίς, ó δεύτερος μέ τó λευκόν δελτίον τῆς προσκλήσεως; ανά χείρας, τó ήμισυ συνήθους φύλλου χάρτου, εξήλθον του θλάμου, εξώθεν τῆς θύρας δέν υπήρχε κανείς. Ο Κηγγελλάρης είχεν εξαφνισθῆ.

Δ.

Όταν η πρώτη εντύπωση εκ του μεγάλου σφάλματος του λόγου του παρήλαθε και επέστη ο Καγγελλάρης ότι όχι μόνον δεν διατρέχει πλέον κίνδυνον, ο φόβος του οποίου τσακίς ανέβλεπε την γλυκείαν επάνοδον υπό την σημαίαν της πατρίδος του, αλλά και ότι απήλαυσε της μετά θάνατον τιμής, η οποία τόσο δυσκόλως αποκτάται και την οποίαν τόσο επεπόθησε διά του παρδειγματισμού εκ των άλλων ωραίων νεκρών, εξέβλεπε στεναγμών ανκρουφίσεως. Η πρώτη δε σκέψις ήτο να εγκαταλείψη την Άρταν, την πρωίαν της επομένης και να επανκλάβη την προτέραν του εν Τουρκία ζωήν, την ζωήν της αργίας. Δεν παρήλαθον όμως δύο λεπτά και ωρθώθησαν ενώπιόν του διά μιας όλαι αι λεπτομέρειαι της αθλιότητος, τρομερά φάσματα, εν μέσω των οποίων διήλθε μαρτυρικώς τα όλιγα έτη μετά την άγρίαν εκείνην μάχην και ο φόβος και ο δισταγμός εισέδυσαν εν άκραις εις την ψυχήν του άθρούς. Αφ' ετέρου ο έλεγχος της συνειδήσεως ήρχισε γοργώς το άκρίσιόν του έργον. Η τιμή την οποίαν απέκτησεν εν τη πατρίδι του ήτο ψευδής, αλλά πόσον όμως ωραία και πόσον αξιόζηλος. Το μύρον παρελθόν του ηύγασεν εκ του γλυκύφωτός της. Πάσαι αι παρεκτροπή του συνεχωρήθησαν. Τόν κατέθελεν ούτω αλλά και τον κατέθλιβε συγχρόνως. Έσχηματίσεν εύθως την ιδέαν να εισορμήση εις το μέσον, ακριβώς εις το μέσον διά να τον βλέπουν και τον ακούουν όλοι και να έλάβη την δυνατοτέραν φωνήν, την οποίαν θά επέτρεπον οι πνεύμονές του, τόσο δυνατήν ώστε να διασεισθή όλόκληρον το Γρίμπονον και να εύρη ήχώ μέχρι της χυμλοτέρης και μάλλον άπομεμακρυσμένης ήπειρωτικής κλύβης.

— Είμαι ο Καγγελλάρης !

Μόνον ούτω θά κατώρθωνε να κατκινήση τας τύψεις, αΐτινες έπέζον την συνειδήσιν του καταξοχίζουσαι. άλγεινώς την καρδίαν του ως τέρατα με άρπακτικούς γυμψώνυχας και κορεννόμεναι με τόνόργανισμόν του. Θά έδιδεν ούτω τέρατα όριστιών εις

την πολυώδυνον ζωήν, την οποίαν ο έκπατρισμός και ο άκρωτηριασμός του έφείνοντο ότι θά την διετήρουν άμετάβλητον μέχρι τέλους, ή μάλλον θά επηύξανον τας άφορητους όδύνας της έως τότε, έως ότου δηλαδή εύρη τον άληθην άδοξότατον θάνατον.

Άλλά τί θά συνέβαινε, εάν εξετελείτο την στιγμην εκείνην ή απόφασις αύτη; Όλοι οι άπλοικοί εκείνοι στρατιώται, σΐτινες διά της πυρεσούσης εκ του ένθουσιασμού οκνησίας των είδον τόσο γηθοσύνην τον ένδοξον τάφον του Καγγελλάρη και ενέκλεισαν το θυμώμά του φωτεινότατον και ανεξίτηλον εις την ψυχήν των, εάν έβλεπον ήδη τούτον αϊφνιδίως εκπηδώντα εκ του κρουρού τάφου του ενώπιόν των με το γιγνταίον ανάστημά του, τον ζύλινον πόδα την παραδοξον περιβολήν του, την ήλλοιωμένην φυσιογνωμίαν του, την άποτρόπικιον τώρα εκ των τύψεων της συνειδήσεως όλην εν συνόλω την άπαισιότητα της αθλίας αυτής ύπάρξεως να δικηλώνη το όνομά της με την φριωδεστέραν φωνήν Ωρυγήν έντάφιον, όλοι ούτοι οι νεκροί άμαθείς και δεισιδαιμόνες, διότι οι πλείστοι ήσαν γεωργοί και ποιμένες, οι έχοντες το κατκλήσσον θάρρος να άντιμετωπίσουν τας τρομερώτερας όμοβροντίας όλόκληρου τηλεβολοστοιχίας θά έτρόμαζον εκ παγερού φόβου και με τὰ πρόσωπα βεβημένα εκ νεκρικής ωχρότητας, με τας τρίχας της κεφαλής των ωρθομένως, θά έτρέποντο εις άτκτον φυγήν, συσσωρευόμενοι εν συνοσισμῶ πνικουί εις το βάθος του θλάμου, διά να κρημνίσωσιν ει δυνατόν τον τοίχον, να εξέλθωσιν υπό τον άστερόεντα ούρανον, να ύπερπηδήσωσι το φρούριον και να τρυπώσι προς τον Άρχοντα ως δειμονισμένοι. Άλλά δεν εξετελεσθή.

Και όμοις επεθύμει διακκῶς ο Καγγελλάρης να τον άροκασθῶν μετά προσοχής και επεικειάς εν άπολύτῳ ήρεμῳ, εν ψυχραιμίᾳ αφηλούμενον τὰ πάντα από της μάχης του Γριμπούβου μέχρι της αϊφνιδίας εμφανίσεώς του. Ηθελε να όμιλήση συντόμως άποκαλύπτων όμως τὰ άλγεινότερα άπόκριφα τὰ εύρισκόμενα εις το βάθος της καταψύχρου καρδίας του ως σκώληκες εν τῷ τάφῳ. Έκάστη άποκάλυψις εκ των άμνησμάτων του θά ήτο ο πνιγμός μιας συνειδικής φωνῆς,

νης, ο θάνατος ενός σκώληκος. Ίδου τί έδιψα να μάθουν όλοι εκείνοι, τους οποίους ένηγκαλίζετο ή αυτή σημαία.

— Α΄ Αλήθεια, έπεσα κοντά στον έπιλοχίαν μου, όταν έτρεχε το αίμά του, το τιμημένο αίμά του από το πρόσωπό του, όταν ήκουα τον ταξίαρχον να περνά εμπρός μου έφιππος σαν άστραπή και να φωνάζη. «Θάρρος, Έλληνες, θάρρος, εν όνόματι της ελευθερίας της Ηπειρου!» όταν το τάγμα μας έβίβζε από τον θάνατον και τη λύσσα της ανδρείας, άλλ' έπεσα όχι από της σφιγρης, όπως οι άλλοι, όχι, άλλ' από το φόβο μου, ακούετε από τον φόβο! Έκρούθηκα! Δυστυχία σου, Καγγελλάρη εγώ δειλός! Λυπηθήτε με, έλεος εις εμε συνάδελφοι, μη με περιφρονείτε, μου φθάνει ή περιφρόνησις της σημαίας, που είνε πάναγνος ως... πώς; α ναί! «κι λευκή πτέρυγες των άγγέλων αι πτερυγίζουσαι εν όλοκυάνῳ ούρανω»... α; πώς μου άρρσει αυτό. Λοχαγέ μου... Α! είνε παραπονεμένη μαζή μου... δεν την επότισα βεβχίως με τη τελευταία ρανίδα του αίματος μου... ε; αλλά την ήτιμασα! όχι δεν την ήτιμασα, αφού μετάνοῶ... α χρυσή μου σημαία α, άγγελέ μου... συγχωρήσατέ με άνωτέροί μου... μη με προσυλακίζετε... προτιμῶ τον τάφον, που μου ανοιζετε απόψε εμπρός μου από τη φυλακή... σας το ορκίζομαι... τον προτιμῶ... ήρξομαι επάνω στη σημαία ότι προτιμῶ το θάνατο... τί άλλο θέλετε; αυτή τη στιγμή τη λατρεύω... και σ' αυτή θέλω να ήρξισθῶ... φέρετέ τη... θέλω να τη φιλήσω με όλη τη ψυχή μου... φέρετέ τη... δεν ήμπορῶ να ύποφέρω εάν δεν την ιδῶ...

Οι όφθαλμοί του είχαν πλημμυρίσει από δάκρυα. Θά τῷ άπήντα βεβχίως λακωνικῶς και άυστηρῶς ο Λοχαγός: έγνώριζε τον άδωμάντινον χρακτῆρα του, τον ευέξαπτον ως εκ του ένθουσιώδους αυτού, έγνώριζε την συνήθη φρασεολογίαν του και υπέθετεν άπωσδήποτε τους λόγους του.

— Λέγε λεπτομερείας, αλλά συντόμως; εσαι είνε αναγκαία διά να μάθωμεν το αίσχος σου τί έγινες μετά την μάχην; Πώς λείπει το πόδι σου; Πώς εύρέθης αϊφνιδίως υπό την σημαίαν της πατρίδος σου και εις τοιαύτην αθλιότητα;

Θ' απέμασσε τὰ δάκρυα με την χειρίδα του σακκακίου του και θ' άπεκρίνετο:

— Πῶς; Όταν έχωθήκα μεσα εις ένα μικρό λάκκο τὰ αίματωμενα πτώματα των ανδρείων συναδέλφων μου. που μ' εκύτταζαν όλόγυρα μετά μάτια όλάνοικτα... α! δυστυχία μου! Έγγειναν το πρόσωμά μου, ή βληματοδόχη ήθελα να ειπῶ... μεσα σ' το λάκκο ήμουν προφυλαγμένος όπως ο σημειωτής στο όρυγμα της σκοποβολής. άλλ' ήκουα το σφύριγμα του θανάτου και δεν είχα το θάρρος να σηκώσω το κεφάλι... τί φοβερό σφύριγμα!... όταν ήμουν μικρός έτρόμαζα όταν έπερνούσα το νεκροταφείο τη νύκτα, τον χειμῶνα, κιαύκουα να σφύριζον τα κυπρίσσια από το βορειά που ήθελε να τὰ ξεριζώση και ενόμιζα πως σφύριζει και μουγγρίζει ο χάρος... έτσι και τώρα... τα δύο σφύριγματα έχουν άπαράλλακτο ήχο, αλλά τί θέλω όλα αυτά... έχετε δικη, ο στρατιώτης πρέπει να αναφέρη σύντομα... Όταν έτελείωσεν ή μάχη εις εκείνο το μέρος και οι ιδικοί μας είχαν υποχωρήσει, έγλύστρισα μεσα στο σκουαδι... α ελησμόνησα... όταν έπυσε το τουφεκισμα, κάποιος γεράκι πολύ πεινασμένο φαίνεται εκάθησε επάνω στο κεφάλι μου και έχωσε το ράμφος του στο λαιμό μου... επάγισα όλόκληρος... ήθελε να με φάγη ζωντανόν... εκτάλαβη τον κίνδυνο και εκούνησα δυνατά χέρι και πόδι... επήδησεν άμέσως αυτό επάνω σ' το στήθος ενός σκοτωμένου... το είδα να τρώγη με λαίμαργία τὰ κρουσταλλένα μάτια του και να ροφή ταίμα που ήταν πικρωμένο στα χείλη του... ήταν ο στρατιώτης εκείνος, που όταν έπεσε με άφροσύ από αίμα σ' το στόμα του έφώνηζε. «Ζήτω ή ελευθερία» ο Ηλιού... αϊωνία ή μνήμη σ' τόγενναίο συνάδελφο... ήταν φίλος μου... τὰ μάτια του που έφαγε το άγριοπούλι... ήταν ζεστό ακόμη από τὰ φιλιὰ της άρκεδωνιστικιάς του... τον είδα πέντε ήμέρας προ της μάχης, εδῶ σ' την Άρτα, να ροφάη αυτή τὰ χείλη του μεσα σ' τη γλύκη της αγάπης του, όταν την απειχαιρέτιζε... α είνε πολύ άγρια ή μάχη γι' αυτό όσοι ήμπορῶν να πεθάνουν εκεί πρέπει να έχουν μεγάλη τιμή... να εγῶ που δεν είχα το θάρρος... α... συγχωμήνη

πολυλογώ. ἄλλα τὸ ἔκκαμ γιὰ χατῆρι τοῦ Ἡλιοῦ... Ἐβάδισα ὅλη τὴ νύκτα σ' τὸ μέσον ἀπὸ τὰ δύο στρατεύματα τὸ τουρκικὸ καὶ τὸ Ἑλληνικὸ, ὅταν αὐτὸ ὑποχωροῦσε, μετὰ τὸ φόβο νὰ συλληφθῶ ἀιγμάλωτος ἀπὸ τοὺς Τούρκους... εὐτυχῶς δὲν εἶχε φεγγάρι, ὁ οὐρανὸς ἦταν ἀκόμη μολυβένιος ἀπὸ τὴ βροχὴ, ποῦ εἶχε ρίξει τὴν ἡμέρα, ποῦ καὶ ποῦ μάλιστα ἐψιχάλιζε ἀκόμη... τὸ ἔδαφος εἶχε πολλές ἀνωμυλίες γιὰ νὰ με σκεπάσουν... Τὴν αὐγὴ ἔφθασα σ' ἕνα μῦλο καταλασπώμενος καὶ παρεκάλεσα τὸν μύλωναν—ἦταν τουρκαλβανὸς—νὰ με κρατήσῃ ὑπὲρ τῆς του καὶ νὰ με κρύψῃ ἕως ὅτου ἡσυχάσουν τὰ πράγματα... ἔκλαψα ἀπὸ τὸ φόβο καὶ ἀπὸ τὴ πείνα... μ' ἐλυπήθηκε... Τότε εἶχε μεγάλη ἐργασία ὁ μύλος γιὰ τὴν ἀλθεσι σιτάρι γιὰ τὸν τουρκικὸ στρατό... ὁ μύλωνας μ' ἐκράτησε με προθυμίαν ἀλλ' ἄμισθον... μοῦ ἔδωκε ὅμως τὴν ἐνδομυλίσια που βλέπετε, ἀλλὰ περισκελίδα μακρὴ... τροφή καὶ ρακί... Ἐνν χρόνον ἐδούλεψα σ' τὸ μῦλο σὺν σκυλί... ὁ γυιὸς του ἦταν θηρίο μ' ἐκτυποῦσε καθημερινῶς μετὰ τὴν σιδερένια βέργα, ἀπὸ ἕνα παλιὸ τουφέκι... ἀλλὰ τί νὰ κάνω; ... πῶς νὰ γυρίσω σ' τὴ πατρίδα μου; ... Ὑστερα ἀπὸ ἕνα χρόνον, καθὼς ἤμουν μεθυμένος ἀπὸ τὸ ρακί, δὲν εἰξεύρω πῶς ἔγινε ἐκεῖ ποῦ εἶχα ἀκουσθήσει σ' τὸ στυλο σκυμμένον ἐπάνω πρὸς τὴν μυλόπετρα ἃ! κύριε Λοχαγέ μου... ἄρπαξε ἢ μυλόπετρα τὸ ποδράκι μου... κατηραμένη μυλόπετρα! ἀλλὰ τί διαβολεμένη συμπτώσις... τὴν ἴδιαν ἡμέρα ποῦ ἐδειλίασα στὴν ἀναθεματισμένη ἐκείνη μάχη! Ἐκρύφθηκα γιὰ νὰ μὴ σκοτωθῶ γιὰ νὰ μὴ πληγωθῶ; Ἴδου ὅτι ἐπληρώθηκα σ' τὸ μῦλο τόσον ἄδοξα... Αὐτὸ μοῦ φάνηκε πῶς μοῦ ἔλεγε ὁ Θεὸς γιὰ τὴν παρέβηκα τὸν ἕρκος, ποῦ εἶχα δώσει σ' τὴν σημαίαν... Μ' ἐθεράπευσε δωρεάν ἕνας γιατρός... Ἔτσι ἔμεινα μ' ἕνα πεδίον... Δυστυχία πλέον, φοβερά δυστυχία... Ὁ μύλωνας δὲν εἶχε σ' τὸ ἐξῆς τὴν ἀνάγκη μου... ἦταν ὠργισμένος μαζὶ μὲ μου... ὁ γυιὸς του μάλιστα εἶχε ἀφρίσει ἀπὸ τὴ λύσσα του, γιὰ τὴν δὲν ἔμπορῶσα νὰ δουλεύω... «Δὲν ἔχει πιά ψωμί» μοῦ εἶπε ἕνα πρωτῶ... μ' ἐσπρωξε καὶ ἔπεσα μέσα στὸ μυλωνάκι, αὐτὸς δὲ με ἐκτυποῦσε ἀ-

λύπητα μετὰ τὴν σιδερόβεργαν... ἐνόμιζα πῶς θὰ πεθάνω... Γιὰ νὰ μὴ πολυλογώ ἔφυγα ἀπὸ τὸ μῦλο γιὰ νὰ γυρίσω στοὺς δρόμους ἀργός... διανοιάρης... ἐπρόβλεψα ὁμῶς καὶ ἐφωδίασθηκα μ' ἕνα πιστοποιητικὸ τοῦ γιατροῦ... Ἦταν ὁμολογίαν του ὅτι ἄρχισε νὰ με θεραπεύῃ πρὸ ἐνός χρόνου, εἰς... τὰς ἀρχὰς Μαΐου, μίαν ἡμέρα μετὰ τὸ τέλος τῆς μάχης... γιὰ νὰ φαίνομαι πῶς ἐπληρώθηκα ἐκεῖ... Ἀλαξία τὴν μακρὴν περισκελίδαν μετὰ τὴν ἑλληνικὴν στρατιωτικὴν ποῦ μοῦ ἐχρησίμευε στὸ μῦλο γιὰ προσκέφαλον... καὶ ὠνευροῦμαι καμιά φορὰ τὸ λόγον καὶ τὴν πατρίδα μου... Ὅλοι ἐπίστεψαν στὸ ψέμμα... ἐνόμιζαν μάλιστα πῶς ἐγὼ παρουσιάσθηκα κατ' ὅσον στὴν πατρίδα μου, μετὰ τὴν πληγὴν μου, καὶ ἔβλυσαν τοὺς λογαριασμούς μου μετὰ τὸ στρατό... Ὁ μύλος ἦταν μακρὰ ἀπὸ ἐκεῖ ποῦ ἐδικιόνην... καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος ἐκόντευα νὰ τὸ παραδεχθῶ... ὅταν ἄκουα τοὺς ὁμογενεῖς μας νὰ λέγουν λυπημένους, ἐκεῖνοι μάλιστα ποῦ ἐγνώριζαν γράμματα. «Βοηθήσατε τὸν γενναῖον τραυματίαν τοῦ Ἰρμιπόβου, βοηθήσατέ τον ἢ ἐλευθερίαν μας ἔχει ἀνάγκη ἀκόμη ἀπὸ πολὺ αἷμα». Ἐπειρῶ ἐπισημῶς καὶ αὐτοὶ οἱ Τούρκοι μ' ἐσέβοντο... ποῖος δὲν σέβεται τοὺς ἀνδρείους; καὶ οἱ ἄγριοι ἀκόμη, δὲν εἶνε ἔτσι; καὶ μάλιστα ἐκεῖνον ποῦ καθὼς ἦταν πληγωμένος ἐφνέρισε πῶς ἐζήτησε νὰ θυσιάσῃ τὴν ζωὴν του γιὰ μὴ ἰδέσθαι τὴν ἐλευθερίαν; Μὰ ὅλα τὰ χρήματα ἐπήγαγιναν κατὰ διαβόλου... διαβολοσκορπίσματα ὅλα, δὲν μοῦ ἔμεινε οὔτε ἕνας παρῶς... τὸ ρακί δὲν ἔμπορῶσα νὰ τὸ κρύψω... Ἐπειτα κοτσὸς ἤμουν... Ἐβραβεύθηκα σιγά, σιγά, αὐτὴ τὴν ζωὴν... τὴν ζωὴν τοῦ διανοιάρη... καὶ τὴν μάλιστα τελευταίαν ὅπου ἀρρώστια ἐπέπεσε τὴν πατρίδα μου... Ἐφιλοξενήθηκα γιὰ νὰ θεραπευθῶ σ' ἕνα μοναστήριον... τί καλὸ ποῦ εἶνε οἱ καλόγηροι... δικρῶς ὁμιλοῦν γιὰ τὴν πατρίδα μετὰ εὐλαβίαν... με ἐπεριποιήθησαν... με ἀγάπησαν... καὶ αὐτοὶ με ἔπεισαν νὰ ἐπιστρέψω σ' τὴν πατρίδα μου καὶ νὰ κλονίσω τοὺς λογαριασμούς μου μετὰ τὸ στρατό... μοῦ εἶπαν ὅτι δὲν πρέπει νὰ φοβοῦμαι, ἀφοῦ ἔχω πιστοποιητικὸ ὅτι εἶμαι πληγωμένος τῆς μάχης τοῦ Ἰρμιπόβου... Μόνον οἱ κα-

λόγηροι ἔμαθον ὅτι δὲν εἶχα γυρίσει σ' τὴν πατρίδα μου... τὸ ἐξωμολογήθηκα ἐπάνω σ' τὴν ἀρρώστια μου... ἀλλὰ τὴν συμφορὰ τοῦ μύλου τὴν ἐκράτησα μυστικῶς... Ἐπειρῶσα καὶ ἐγὼ τὴν γέφυρα... Οἱ ὑπάλληλοί μας μ' ἐπῆραν γιὰ Τούρκο καὶ ἕνας ὑποδεκανεὺς σ' τὸ καφενεῖο μ' ἐλέησε... ἢ πεντάρχη μου μ' ἐπόνεσε μέσα σ' τὴν καρδιά μου ἄν μαχαίρι... τὴν ποῦ εἶδα τὴν πηλὴν... ποῦ δὲν ἀξίζω νὰ τὴν ἔχω... νὰ εἶμαι δηλαδὴ ἴσος μετὰ τὸν Ἡλιοῦ καὶ τὸν Ἰακώβου με τύπτει ἢ συνειδήσις... πιστευσατέ με... ἐθεώρησα καθήκον μου νὰ σὰς εἶπω ὅλη τὴν ἀλήθειαν... ἃ! ἀνεκουφίσθηκα... καὶ τὴν διατάξετε, κύριε Λοχαγέ!» Οὕτως ἦτο ἔτοιμος νὰ ὁμιλήσῃ ἀλλὰ νὰ σκέψῃ τὸν συνεκράτησε. «Εἶνε κουταμάρα—ἐμολόγησε—νὰ πῶς μόνος μου στὸ στόμα τοῦ λύκου» καὶ κατέληξε ταχέως εἰς τὴν ἀπόφασιν ν' ἀποκρύψῃ τὸ πάθημα τοῦ μύλου καὶ νὰ στηρίξῃ ὅλας τὰς ἐλπίδας του εἰς τὸ ἱατρικὸν πιστοποιητικὸν ἀλλὰ πάλιν ἄλλη σκέψις τὸν ἀνεχαίτισεν. Καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν τὸ πιστοποιητικὸν, καὶ ἂν ἀθωωθῇ ὑπὸ τοῦ στρατοδικαίου καὶ ἂν ἀκόμη δὲν μνησθῇ καθόλου ὑπὸ τοῦ σώματος του, πάντως ἢ διαγραφῇ ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, ὡς σωματικῶς ἀνίκανος καὶ τότε θὰ πῆρ ἄλλαν κατὰ κόρον ὅλας τὰς πικρίας τοῦ ποτηρίου τῆς δυστυχίας, τὸ ὅποσον θὰ ὑπερεκχρησθῇ πλέον καὶ οὕτω τὸ μαρτύριον θ' ἀρχίσθῃ ἐκ νέου πλήρες, ὑπερ δὲ σπουδαιότερον ὁ τάφος του, τὸν ὅποσον ἤνοιξεν ἢ σκαπάνη τῆς δόξης θὰ ἐκκλύπτετο διὰ μιᾶς διὰ τοῦ πτύου τῆς ἀδοξίας, ἴσως δὲ καὶ τῆς ἀτιμίας, ἐὰν ἀπεκαλύπτετο τελείως ἢ ἀλήθεια. Ἄ! ἐὰν ἡδύνατο τοῦλάχιστον νὰ παραμείνῃ ὑπὸ τὴν σημαίαν ἐφ' ὅρου ζωῆς, εἰς τὸν πρῶτον πόλεμον ὅστις θὰ ἐγένετο νὰ ὑπερέβηκεν ἐξ ἀπαιτίας τοῦ Ἡλιοῦ εἰς τὸν ἡρωισμόν. Θὰ εἶχε τὸ γιγαντιαῖον θάρρος νὰ ὁρμήσῃ μόνος του κατὰβάλλοντος ἐκ τοῦ ἰατρικοῦ τηλεβόλου καὶ κατὰ τὴν ἀκριβὴ σκεπτικῶν του ἀνὰ τὸ ἀποστομῶση μετὰ τὸ σῶμα σου, νὰ χωθῇ ὁλόκληρος μέσα σ' τὸ σῶμα σου! τότε ὁ νεὸς του τάφος θὰ ἦτο ἀνεκδοξός, ὥστε θὰ ἦτο μοναδικὸν παράδειγμα. Ἀλλὰ δικτὶ αὐτὴ ἢ φωνησις:

Εἶνε χαλὸς, τετέλεσται. Ἄ! ὄχι ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ θὰ προυναισθῆ, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ οὐδενὶ λόγῳ θὰ ἐγκταλείψῃ τὴν πατρίδα του. Ἄ! ἢ ζῶν πλέον εἶνε δύσκολος. Τοιοῦτοτρόπως ἐν μέσῳ τῆς βρασάνου τῶν διαφορῶν συλλογισμῶν τῶ ἐγεννήθη ὡς τελικὸν ἀποτέλεσμα, μίαν φοβερά ἀπόφασιν νὰ ἐλλέξῃ πλέον μετὰ τὴν ζωῆς καὶ θανάτου καὶ νὰ προτιμήσῃ τὸν θάνατον. «Τρέξε, Ἡλία μετὰ τὴν πατερίτσα σου, τρέξε κακὸμοιρε νὰ χωθῆς μέσα σ' τὸ κιβουρί σου, ποῦ ἀπ' ἐπάνω ἢ δόξαι σκλιπίζει αἰώνια τὸ ὄνομά σου μετὰ τὸ δυνατώτερον σάλπισμα καὶ τόσον εὐμορφῶς παραδείγματιζεῖν ἦτο ἢ τελευταία του σκέψις.

Ἐγκατέλειπε τὸν στρατὸν μετὰ τοὺς ὀφθαλμούς διὰ κρυβέκτους καὶ ἐπωφελήθεις μιᾶς ἀπομακρυνσεως τοῦ σκοποῦ πρὸς ἐξίχνιασιν κινουμένου τινὸς ἀντικειμένου ἐν τῷ σκοτεινῷ, διωλίθησε μετὰ τάχους καὶ ἐξῆλθεν ἀθέατος τοῦ φρουρίου, μετὰ τὸ βραδύ δὲ καὶ ἀκκνόνιστον βᾶδισμά του διηυθύνθη σύννοος πρὸς τὸν ποταμὸν.

Ὅταν διήρχετο μίαν κατωφερῆ στενωπὸν εὐρέθῃ ἀντιμέτωπος μιᾶς περιπόλου ἐξ ἐνός δεκανεὺς καὶ τριῶν στρατιωτῶν. Ἐστάθη καὶ περητήρησε φιλοστόργως ὅλα τὰ εἶδη τοῦ ἰμυτισμοῦ καὶ τῆς ἐξαρτύσεως ἰδίως δὲ τὰς λόγγας, αἵτινες γυμναί ἐπὶ τῶν ὄπλων ἐλαμπύριζον ὑπὸ τὸ φῶς ἐνός δημητικῶ φανού καὶ τῶν περὶ τὸν ἦδη γονητῶν πρωτοφονῆ. Ἦ περιέργεια τοῦ ὄμοι αὐτοῦ, ἢ ἀσυνείθητος ἀμφισβῆσις του καὶ ἢ παράδοξος μορφὴ του ἐξήγειραν τὴν περιέργειαν τῆς περιπόλου.

— Ἐ! σὺ, κούτσάβλε, τί κυττάζεις ἔτσι, εἶπεν ὁ δεκανεὺς σταθεῖς ἔμπροσθέν του με εἰρωνικὴν πρόκλησιν.

— Μήπως δὲν ἔχεις ποῦ νὰ κοιμηθῆς; Ἰπάρχει μέρος σ' τὴν Ἀστυνομία συνεπλήρωσεν εἰς τῶν περιπολητῶν.

Ὁ Καγγελλάρης ἠθάνθη διὰ πρῶτην φορὰν ἐξεγειρουμένην τὴν ὑπερηφάνειάν του διὰ τὸ ἠθικὸν τραῦμα. Ἡθέλησε νὰ ὀρθωθῇ ἐνώπιόν των μετ' ἀγερωγίας ὅσον ἡδύνατο περισσύτερον καὶ ν' ἀναφωνήσῃ βροντωδῶς.

— Εἶμαι ὁ Καγγελλάρης; χαιρετήσατε! Συνεκρατήθη. Βεβαίως θὰ ἐξελαμβάνετο

ὡς παράφρων. Ἄλλως τε μόνον ἐὰν ἦνοιγε τὸ στόμα του, μίαν μόνον λέξιν καὶ ἂν ἐπρόφερον ἔπνευε πλέον νὰ εἶνε ὁ Καγγελλάρης ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος μὲ τὴν ἐξαικοντιζομένην ἐκ τοῦ τάφου του αἰγλήν τὸν κκτεθάμβωσε τὸν συνήρπασε καὶ τῷ ἐνεύρωσε τὴν ἀτονήσασαν ὑπερηφάνειάν του, θὰ ἦτο μόνον ὁ πρῶτος Καγγελλάρης, ὁδεῖλος ὁ «κούτσαβλος». Ἐρκέσθη ὅθεν νὰ ψελλίσῃ δουλολπρεπῶς πρὸς τὸν περιπολάρχην.

— Εἶμιξι διακονιάρης, συγγνώμην, κύριε Δεκανεῦ.

Ἀπεμκρύνθη, ἀλλ' ἡ ὕβρις, ἣτις δὲν ἦτο πλέον ἀνεκτὴ ἐν μέσῳ τοῦ φωτοβολοῦντος ὀνόματός του ὑπῆρξεν ἡ τελευταία ἀποτελεσμητικὴ ἐνθάρρυνσις, πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς τρομερᾶς ἀποφάσεως, διὰ τὴν ὁποίαν μετέβηκε εἰς τὸν ποταμὸν.

Ἐφθασεν ἐκεῖ εἰς τὸ μέρος, ὅπου τὸ ὕδωρ εἶνε βρῦθ καὶ ὀρηκτικὸν εἰς μίαν κκμπήν.

Μετὰ τινος ἀμφιταλαντεύσεως κατάρθωσε νὰ σχίσῃ τὸ ἱκτρικὸν πιστοποιητικὸν τὸ μόνον ἐνκπομεῖν ψεύδους, ὅπερ τὸν ἐσκονδάλιζε διὰ τὴν ἀποφυγὴν τοῦ θανάτου. Ἦλπιζε μὲν ἡ μᾶλλον εἶχεν βεβηχίτητας ὡς ἐκ τῶν γνώσεών του περὶ τοῦ ρεύματος τοῦ ποταμοῦ καὶ τῆς φυσικῆς αὐτοῦ κατασκευῆς, ὅτι θὰ ἐξεβράζετο εἰς τὸ τουρκικὸν ἔδαφος καὶ συνεπῶς οὐδεὶς θόρυβος θὰ ἐγίνετο περὶ τὸ ὄνομά του, τὸσον ὡς ἐκ τῆς ἀμελείας τῶν τουρκικῶν ἀρχῶν, ὅσον καὶ ἐκ τῆς πενήρειας ἐνδυναμίας του, ἀλλ' ἠδύνατο νὰ ἐκδραστῆ ἐν τῇ πατρίδι του καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἔκρινεν ὀρθόν, ὅτι οὐδὲν ἐνδεικτικὸν τῆς ταυτότητός του ἔπρεπε νὰ εὑρεθῆ ἐπ' αὐτοῦ. Ἦκουσε μετ' ὀλίγον ἐκ τοῦ φρουρίου κομιζόμενον διὰ τοῦ ἐλαφροῦ Ἡπειρωτικοῦ ἀέρος τῆς ἐκρινῆς ἐκείνης νυκτός τὸ γλυκύτατον σιωπητήριον καὶ ἐστράφη ὁ νοῦς του μετὰ ζωηρῶν πκλμῶν εἰς τὸ παρελθόν. Ἐκάθησεν ἐπὶ τῆς ὄχθης καὶ ἀφῆκε μετ' εὐχαριστήσεως τὴν μνήμην του ἐλευθέρου νὰ ἐξυπνήσῃ ὅλας τὰς σπουδαιοτέρας σκηνὰς τοῦ βίου του τὰς ὁποίας ὁ διακρούσας χρόνος εἶχεν ἀποκοιμήσει. Ἀφυπνίσθησεν ὅλας πρὸς κλυοῦσαι ἀρρητὸν συγκίνησιν. Ἐμεινεν εἰς τοιαύτην ὀδυνηρὰν θέσιν μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀπλανεῖς ἐκ τῆς σκέψεως μέχρι τοῦ λυκαυγούς. Εἶδε

τότε μακρόθεν τὸ Γρίμποδον ἀναδύον ἐκ τοῦ σκότους διὰ τοῦ συγκεχυμένου φωτός καὶ τῷ ἐφάνη ὡς γιγαντιαῖος βρυκόλαξ ἐγειρόμενος ἐκ τοῦ θανάτου διὰ νὰ τῷ ζητήσῃ τὸν λόγον τῆς ἀδικαφορίας του πρὸς αὐτὸ κατὰ τὴν φρικώδη ἐκείνην μάχην, μὲ τὸν τρομακτικώτερον τρόπον, ἐν ὀνόματι τῆς ἐλευθερίας. Ἠγέρθη διὰ μιᾶς, ἔκαμε σπασμὸν τινος εἰς τὸ πελιδνὸν πρόσωπόν του ἐκφράζοντα ὑπερτάτην ψυχικὴν ἀγωνίαν καὶ τῇ βοήθειᾳ τῆς ῥάβδου του ἐπήδησεν εἰς τὸν ποταμὸν, εἰς τὸ θολὸν ὕδωρ τοῦ ὀποίου τὸν ἐγκατοπτρίζομενον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀστέρᾳ διέβλεπεν ὡς τὴν ἄσβεστον λυχνίαν τοῦ ἐνδόξου τάφου του, εἰς ὃν θὰ ἐνεκλείετο πλέον αἰώνιος πρὸς τιμὴν αὐτοῦ καὶ τῆς πατρίδος του. Οἶα εὐτυχία!...

Ὁ ποταμὸς διήρχετο διὰ κοιλῶματος εἰς τὸ ἔδαφος ἐκεῖνο καὶ ἀπὸ τοῦ χεῖλους τῆς ὄχθης μέχρι τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὕδατος ἀπητέτο νὰ δικτρέξῃ τὸ σῶμά του ὀλίγα μέτρα. Κατὰ τὸ ὀλιγοχρόνιον αὐτὸ διάστημα, τὸ στιγμιαῖον κατ' ὄψιν σκέψης τοῦ λιποτάκτου ἐνετάθη τερπνότης ἐργασθεῖσα μετὰ ἰλιγγιώδους ταχύτητος ἠκούσθη αἰφνιδίως ἐκπεμπόμενος ἐκ τῆς Ἡπείρου μετὰ γλυκυτάτης ἀσθενείας ἡχος κώδωνος χριστιανικοῦ. Εἰς τι ἐρημοκλήσιον ἑλλήν ἱερεὺς προσέφερον εἰς τὸν Ἰψιστον κατὰ τὸν ὄρθρον τὰς δεήσεις τοῦ ὑποδοῦλου χριστιανοῦ. Ὁ Καγγελλάρης πίπτων ἔτεινε τὴν χεῖρα ἀπελπιστικῶς πρὸς τὰ ἐκεῖ, ὡσεὶ νὰ ἐζήτηε νὰ συλλάβῃ τὸν ἦχον. Τῷ ἐπῆλθεν ἀκατάσχετος ἀγάπη πρὸς τὴν ζωὴν κατὰ τὰς τελευταίας του στιγμὰς καὶ ἐζήτηε βοήθειαν παρὰ τῆς θρησκείας; ἢ ἠθέλησε νὰ καταδολώσῃ τὴν μετμελείαν του πρὸς τὸν Θεὸν διὰ τὸ ἐγκλημα τοῦ Γρίμποδου καὶ διότι ἀφήρει τὴν ζωὴν του μόνος; Ἦσως νὰ συνέβηκε τὸ πρῶτον, ἴσως ἐκάτερον μέρος τοῦ δευτέρου, ἀλλ' ἴσως ὅπερ πιθανώτερον, τὰ δύο ὁμοῦ συλλήβδην ν' ἀπετέλεσεν τὰς τελευταίας ἀστραπιαίας σκέψεις του, τὰς τελευταίας ζωηρὰς ἐκδηλώσεις τῆς ψυχῆς του, ἣτις ἐπρόκειτο ν' ἀποχωρισθῆ τοῦ σώματος. Διὰ μιᾶς ὁ ποταμὸς ἠνοίγη καὶ ἐκάλυψε τὸ μαρτυρικὸν σῶμα ἀφαιρὶς τὸ ὕδωρ νὰ ἐκπηδήσῃ πρὸς τὰ ἄνω μετὰ πκτάγῃ. Ὁ κώδων ἐξηκολούθει

νὰ κρούεται ἀλλ' ὁ Καγγελλάρης δὲν τὸν ἤκουε πλέον...

Ὅταν ὁ Καγγελλάρης ἐπήδησεν εἰς τὸν ποταμὸν ἦτο μόνος; Ὁχι. Ὑπῆρχε καὶ ἄλλος τις. Ὁπισθεν μιᾶς βάρου, τὴν στιγμὴν ἐκείνην, ἐν τῇ πανταχόθεν ἀπλουμένῃ ἐρημίᾳ, εἰς ὀφθαλμοὺς ἔλαμψεν ὡς λάμπει ἀστὴρ αἰφνιδίως ἐν συννεφώδει οὐρανῷ. Ἦτο ὁ ὀφθαλμὸς ἀφυπνισθέντος νεαροῦ βοσκοῦ. Ἦτο ὁ ὀφθαλμὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ πανταχοῦ παρῶν, ὁ ἐμφανιζόμενος ἐν τοῖς ἀνθρώποις διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν ἐναρέτων. Διενυκτέρευε μετὰ τῶν προβάτων του ἐν μέσῳ χαμοκλάδων καταστίκτων ἐξ ἀγορικῶν ποικιλοχρῶμων ἀνθέων. Τὸ λυκαυγὲς τὸν ἐξύπνησε μὲ τὴν εὐωδιάζουσαν δρόσον του. Ἦτο μίᾳ τακτικῇ συνήθειᾳ τὸν ἀθῶν βοσκῶν ν' ἀποκοιμίζῃ καὶ ν' ἀφυπνίζῃ ἡ φύσις.

Μόλις διέκρινε τὴν θλιβερὰν μορφήν τοῦ Καγγελλάρου ἤρχισε νὰ τὸν κκοτπεύῃ ἀσκαρδαμικτῶς, ὅταν δὲ τὸν εἶδε ριπτόμενον εἰς τὸν ποταμὸν ἀνετινάχθη ὡς νὰ ἐδήχθη ὑπὸ ἐρπετοῦ. Εἶχε κατηχηθῆ ἐντὸς τῆς τουρκικῆς χώρας, ὑπὸ τοῦ ἱερέως τοῦ χωρίου του, ἐνός γραφικωτάτου μικροῦ συνοικισμοῦ τῆς ἀκρωρείας τοῦ Πίνδου, ὅτι ἡ θέλησις τοῦ Θεοῦ εἶνε νὰ πράττῃ τις τὸ καλὸν εἰς τοὺς ἄλλους. «Ποία μεγαλειτέρα εὐχαριστήσις τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τῆς νὰ σώσῃ τὴν ζωὴν ἐνός ἀνθρώπου;» Δὲν ἐπερίμενε ἐτέραν τέλει ἀπὸ τῆς μετὰ ταχύτητος τῆν φλοκατὴν κάπαν του, τὰ τσχορούχια του, ἔρριπεν ἐν ταχὺ διςρευνητικὸν βλέμμα πρὸς τὴν Ἡπειρον πλῆρες πάθους, ὡσεὶ ἐζήτηε τὴν μικρὰν πατρικὴν του κκλύδην, παρεποληθεῖσεν κατὰ τὸν πόλεμον, ἀπέστειλε διὰ τῆς χειρός ἐν ἡγήρον φίλημα εἰς τὰ ὄρη ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐσκόρπισε τοὺς στεναγμοὺς καὶ τὰς ἐνθουσιώδεις ἐλπίδας τῆς δουλείας μὲ τὴν παθητικὴν φλογέρην του, ἐστράφη πρὸς τὸν ἦχον τοῦ χριστιανικοῦ κώδωνος, ἐποίησε τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ καὶ ἐνῶ οἱ ὀφθαλμοὶ του ἤστραπτον τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐκ τῆς ἀνκλητικῆς ἐπίσεως ἐπὶ τῆς ἐρημίας μετὰ τῆς ἀσθενείας καὶ αὐτοπεποιθήσεως εἰς τὸν ποταμὸν. Ἦτο τολμηρὸς νέος εἰκοσιπέντε ἐτῶν, ἴσως κρᾶσεως καὶ μὲ ρωμαλέον σῶμα.

Εἶχεν ἀπόφασιν σταθερὰν ν' ἀπολέσῃ τὴν ζωὴν του διὰ νὰ σώσῃ τὴν ζωὴν τοῦ Καγγελλάρου. Εἶχε μεγάλως κορυφωθῆ τὸ συναίσθημα τῆς φιλαλληλίας παρὰ τῷ ἑλληνεβοσκῷ ἐκ τῶν καρποφόρων διδασκαλιῶν τοῦ Ἡπειρώτου ἱερέως.

Ε'.

Ὅ,τι γενναῖον συνέβη ἐντὸς τοῦ ποταμοῦ ὕδατος ἀπεδείχθη περὶ τὴν ἐνάτην πρωινήν ὥραν λεπτομερῶς ἐντὸς μιᾶς αἰθούσης τοῦ Στρατιωτικοῦ Νοσοκομείου, ὅπου ὠδηγήθη ὁ Καγγελλάρης τῇ συνοδίᾳ δύο πολιτῶν ὑπὸ τοῦ βοσκοῦ. Εἰς τοῦτον ἐν τῇ τρεχῆ του ἀμέσως ὡς συνῆλθε μετὰ τὴν ἐξαγωγὴν του ἐκ τοῦ ποταμοῦ, ἀπεκάλυψε καὶ τὸ ὄνομά του καὶ τὴν ἰδιότητά του.

Ἦδη εἰς μίαν τῶν γωνιῶν, ἐπὶ κλίνης μὲ καθαρωτάτας σινδόνας ἠύρισκετο ἐξηπλωμένος ὁ Καγγελλάρης. Τὸ πρόσωπόν του ἦτο κάτωχρον καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ του ἐξέφραζον ὀληθρὴν δύναμιν τῶν πικριῶν τῆς ψυχῆς. Ἀτενίζοντες ἀπλανεῖς τὴν ὄροφὴν ἐπεδείκνυον ὅτι ὁ λιποτάκτης τοῦ Γοιμποδοῦ κατεῖχετο ὑπὸ μυρίων σκέψεων. Πρόσεπάθει νὰ συγκεντρώσῃ τὰ γεγονότα τῆς νυκτός καὶ τῆς αὐγῆς καὶ συνδυάζων αὐτὰ πρὸς τὸ παρελθόν νὰ ἐξαγάγῃ συμπεράσματα διὰ τὸ μέλλον, τὸ ὅπου ἐβλεπεν εἰπὲρ ποτε ζοφώδες.

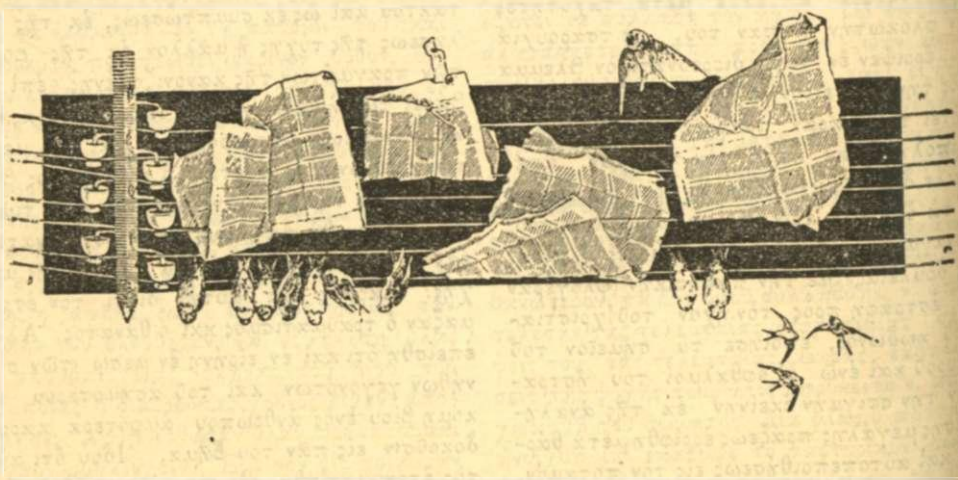
Εἶχε λάθει πείραν τῆς ζωῆς τοῦ λιποτάκτου καὶ ὡς ἐκ συμπτώσεως, ἐκ τῆς θελήσεως τῆς τύχης ἢ μᾶλλον ἐκ τῆς φορᾶς τῶν πραγμάτων τῆς κκνονιζομένης ἐπὶ τῇ βᾶσει τῶν ἠθικῶν νόμων, ὑπὸ ἀνωτέρας τινός δυνάμεως ὑπερκοσμίου, καὶ ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων ἐξελίσσεται ὁ ἀνθρώπινος βίος ἔμαθε καὶ τὴν βεβίαν καὶ εὐσταθῆ τιμὴν τὴν ὁποίαν θὰ ἀπήλαυε μετὰ τὸν θάνατον, ἐὰν ἐτύγχανεν αὐτοῦ ἐν τῷ πεδίῳ τῆς μάχης. Ἐκρύβη κατ' αὐτὴν διότι τὸν ἐτρόμαξεν ὁ τραυματισμὸς καὶ ὁ θάνατος. Ἄλλ' ἐπέισθη ὅτι καὶ ἐν εἰρήνῃ ἐν μέσῳ τῶν συνήθων γεγονότων καὶ τοῦ ἀσημοτέρου ἀκόμη βίου ἐνός ἀνθρώπου ἀμφοτέρω κκκδοῦσιν εἰς πᾶν του ὄχημα. Ἰδοὺ ὅτι αὐτὸς ἐτραυματίσθη εἰς τὸν μύλον, ἰδοὺ ὅτι ἐπέζητησε μάλιστα τὸν θάνατον, ὅπως συμβαίνει τοῦτο συχνάκις εἰς τοὺς ἀνθρώ-

πους τούς μὴ δυναμένους νὰ παλαίσωσιν ἐν τῇ θυέλλῃ τῆς ἀθλιότητος, ἐν μέσῳ τῆς ὁποίας στροβιλίζοντι καὶ τῆς ὁποίας πρόξενος ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον αὐτοὶ οὗτοι εἶνε, τὸν ἐπεζήτησεν αὐτός, οἷα αὐστηρότης ἀκουσίως του, ἐνώπιον τοῦ Γριμπόβου, τῆς πηγῆς τοῦ ἐγκλήματος καὶ ἐστάθη ἀδύνατον νὰ τὸν ἀπολαύσῃ, ὅσον καὶ ἂν τὸν ὠρέγετο μετὰ πάθους. Καὶ ἄλλοι ἄνθρωποι εἶνε ἀλλήθες ὅτι ἐπλήγησαν ὑπὸ σφοδρῶτος παρομοίου κτυπήματος.

Ἐσύρθησαν ἐκ τοῦ τάφου πρὸς ὃν κητῆρχοντο, διὰ νὰ ἐξκωλοουθήσωσι ζωὴν τὴν ὁποίαν ἔκρινον χειρότερον τοῦ θανάτου. Ὁ Καγγελλάρης ἐπλήγη διὰ πεπυρκατωμένου σιδιῆρου. Ὅταν ἐβυθίζετο εἰς τὸ ὕδωρ, ἠσθάνθη τὴν φρίκην τοῦ θανάτου καὶ ἤδη ἐτανυρέθη εἰς τὴν ζωὴν καταστᾶσαν ἔτι μᾶλλον ἀθλίαν. Τῷ ἐδόθησαν οὕτω ὅλα τὰ ἀπαιτούμενα μέτρα διὰ νὰ συγκρίνῃ τὸν θάνατον ἐν τῷ πεδίῳ τῆς μάχης μετὰ τὸν ἄσημον θάνατον τῆς εἰρήνης καὶ μετὰ τὴν ζωὴν τὴν ἐπιρροπῆ εἰς ἀθλιότητας, τὴν αἰωνίως καταλήγουσαν εἰς τὸν θάνατον καὶ τέλος τὸν τραυματισμὸν ἐν τῷ πεδίῳ τῆς μάχης, τοῦ ὁποίου τὰς ἀνκουφίσεις κατείδεν ἐν Τουρκίᾳ εἰς τὴν εὐμένειαν τῶν ὁμογενῶν του,

ὡς ἐκ τῆς πλαστότητος τοῦ ἱατρικοῦ πιστοποιητικοῦ, νὰ συγκρίνῃ μετὰ τὸν ἄδοξον τραυματισμὸν ἐν ὄρα εἰρήνης καὶ εἶμινε κατὰ πληκτος πρὸ τῆς προκυστάσης χαϊώδους διαφορᾶς. Πρὸς τί λοιπὸν ὁ φόβος τῆς μάχης; Εἶνε ὄντως ἀδικαιολόγητος, εἶνε μωρία. Ἐνατρέχων εἰς μακρυτέραν ἐποχὴν εἶδεν ὅτι εἰς τὸν φόβον τοῦτον θὰ συνέτεινε βεβαίως καὶ ἡ ἐπιρροή τοῦ κακοῦ στρατιωτικοῦ τοῦ βίου τῆς εἰρήνης καὶ ἐθλίβη ἔτι μᾶλλον.

Ἐπὶ τὸ αὐτὸ πνεῦμα ἐσκέπτετο, πάντοτε βεβαίως ἐν ἀναλογία πρὸς τὴν πνευματικὴν τοῦ ἀνάπτυξιν. Ἐξέβαλε κατόπιν βχθὺν στεναγμὸν, ἀκούσας δὲ προφερόμενον τὸ ὄνομά του τὸ ὁποῖον ἐκοινολογήθη κατόπιν τῶν πληροφοριῶν τοῦ βοσκῆ πρὸς τὸν διευθυντὴν τοῦ στρατιωτικοῦ νοσοκομείου, ἔστρεψε τεταρκαγμένους τοὺς ὀφθαλμούς του καὶ εἶδε μετὰ φρίκης προσερχομένους πρὸς αὐτὸν μετὰ αὐστηρᾶς φυσιογνωμίας τὸν ὑπαξιωματικὸν τοῦ φρουραρχείου καὶ ἕνα ὑπαξιωματικὸν γραφέα. Ἡ δικαιοσύνη τῆς πατρίδος του ἤρχιζε τὸ ἔργον τῆς. Μήνον εἰς τὴν ἐπιείκειαν αὐτῆς ἤλπιζε πλέον ὁ Καγγελλάρης.

Ο ΛΟΡΔΟΣ ΜΠΑΪΡΩΝ

ΕΙΣ ΡΑΒΕΝΝΑΝ

Ὁ λόρδος Μπαΐρων εἰς Ραβένναν παρῆχει διπλοῦν ἐνδιαφέρον, ὡς ποιητῆς καὶ ὡς ἄνθρωπος κοινωνικός. Ὁ τάφος τοῦ Δάντου εἶχε πληῖς τὴν φαντασίαν του· ἐπεσκέπτετο δὲ συχνάκις τὸ πένθιμον ἄσυλον, οὗ ἐντὸς ἀνκαπύονται τὰ λείψανα τοῦ Λυκούργου τῆς Ἰταλίδος γλώσσης· ἠσθάνετο δ' ὅτι ἐνεπνέετο ὁσάκις εὐρίσκετο ἐγγὺς τῆς ἐπιταφίου λίθου· ἐνόμιζεν ὅτι ἤλουε τῆς φωνῆς τοῦ Alighieri, ἐνόμιζεν ὅτι ἐνωτίζετο τῶν θρήνων του καὶ τῆς ἐνεργητικῆς καὶ δημιουργικῆς γλώσσης του· ἐνόμιζε ὅτι ἐπεκοινωνεῖ τῇ δικαιοῦ τῆς Divina comedia· πρὸς στιγμὴν ἐφικνιάζετο ὅτι ὁ Δάντης ἀνεκοινοῦ αὐτῷ τὰς ἀποκαλύψεις του· καὶ, ὡς ἐκεῖνα τὰ ὄντα τὰ δεσποζόμενα ἐξ ἰσχυρᾶς πλάνης, τὰς ἤκουεν ἐν ἐκστάσει. Αἱ μεγαλοφυΐαι ἔχουσι τὸν μαγνητισμὸν των καὶ, ἵνα μετὰ χειρισθῶμεν τὴν γλώσσαν τὴν σχολαστικὴν, εὐρίσκονται πολλάκις ἐν συναφείᾳ, εἴτε διὰ τῶν εἰκόνων των, εἴτε διὰ τοῦ κινήματος ἐκείνου τοῦ ὀργανισμοῦ, ὅστις εἶναι κοινὸς εἰς ἀμφοτέρας. Ἐν μιᾷ λέξει, αἱ μεγαλοφυΐαι μαντεύουσιν ἀλλήλας.

Συνάδουε ποτε ὁ Μπαΐρων τὴν κόμησσαν Guiccioli, τῶν γυναικῶν μίαν τῶν μᾶλλον ἐπεράστων καὶ μᾶλλον εὐφυῶν τῆς Ραβέννας. Τοῦ εὐγενοῦς ποιητοῦ ὁ διάλογος πάντοτε ἦν μεστὸς νέων καὶ πικρῶν εἰκόνων· ὅτε εὐηρεστεῖτο νὰ διαλεχθῆ ἀσφκλῆς ἦν ὅτι θὰ ἐνέπνευε μέγα ἐνδιαφέρον, χωρὶς νὰ κοπιᾶσῃ πικρὰ πᾶσι· διότι, ἐν τῇ γλώσσῃ του, ἐνυπῆρχε τι τὸ τρυφερὸν καὶ τὸ περιπαθές, ὡσεὶ ἂν ἄπασαι αἱ σκέψεις του νὰ ἦσαν αἰσθηματικαὶ αἱ φράσεις του ἦσαν ὑψηλαί, διότι αἱ λέξεις ἐξέφραζον μεγάλας ἰ-

δέας· ἡ τοῦ προσώπου του ἔκφρασις ἦν ἀνθρώπου ἐμπνευσμένου, καὶ σύναμα γλυκυτάτη· ἔκφρασις σπανιωτάτη, διότι τὸ πνεῦμα τῆς ποιήσεως παρῆχει πολλάκις, εἰς τοὺς χαρακτῆρας τοῦ προσώπου, τὴν κίνησιν ὑπάρξεως ἀπῆλπυμένης. Τὸ μέτωπον τοῦ λόρδου Μπαΐρων ὠμοιάζε τῷ μετώπῳ τῶν θεοτήτων καὶ τῶν πνευμάτων τοῦ Canova. Ὁ νέος αὐτός Πραξιτέλης τὸν εἶχε μαντεύσει εἰς τὰ ἀριστοτεχνήματά του. Τὸ βλέμμα τοῦ ἀγγλοῦ ποιητοῦ ἐνεῖχε τι τὸ μελαγχολικὸν καὶ ἀπεκάλυπτε τὰς συγκινήσεις τῆς ψυχῆς του· ἡ φωνὴ του ἦν ἤρεμος, καὶ ὁπότεν ἡ σκέψις του ἦν θυελλώδης. Ἐπειδὴ δὲ συχνάκις ἡ καρδία του ἐπικνήγετο εἰς τὰς θλίψεις τῆς, τὰ νέφη μυχῆς ὑδύνης, ἀτινα ἐχράσσοντο ἐν τῇ ὄψει του, ἐγένναν τὸ ἐνδιαφέρον ὅπερ ἐμπνέει ἄνθρωπος, ὃν θελοῦμεν νὰ γνωρίζωμεν ὡς εὐτυχῆ καὶ ὅστις γινώσκωμεν ὅτι πικρὰ πᾶσι δὲν εἶναι. Ἡ γυνή, πρὸς ἣν ἐλάλει, διετέλει ἐν τῷ ἐνθουσιασμῷ τοῦ θυμασμοῦ. Οὐδὲν ἔστι μᾶλλον ἐπιβάλλον τοῦ λόγου ἀνθρώπου εὐφυοῦς, ἰδίως δὲ ὅταν ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς προαγγέλλει καρδίαν συγκινομένην ὅσον καὶ ἡ θερμὴ διάνοιά του. Πᾶν θέμα συζητούμενον ὑπὸ τοῦ λόρδου Μπαΐρων παρίστα μέγα ἐνδιαφέρον, διότι ἡ καρδία του μετελάμβανε τῶν θεμάτων του· ἀλλ' ὅμως, ὅταν ὠμίλει περὶ τοῦ Δάντου, ἡ γλώσσά του ἀπέβαινε ὑψηλὴ τῇ ἀληθείᾳ. Ἡ Κυρία Guiccioli ἐπιωφεληθεῖσ σιγμῆς, ὅτε ὁ λόρδος Μπαΐρων ἔκτειρε τὴν τύχην τοῦ ἐξορίστου τούτου ποιητοῦ, καὶ ἐμέμφετο Καρλόλου τοῦ Valois, ὅστις οὔτε ἐσεβάσθη οὔτε ἐτίμησε τὴν διάνοιαν τοῦ Alighieri, ἀπεπειράθη νὰ παροτρύνῃ τὸν εὐγενῆ ποιη-

τήν, ἵνα γράψῃ τι περὶ τοῦ Δάντου. «Ἡ τύχη τοῦ Τάσσου, Μιλόρδε,» εἶπεν, «ἦτο, νομίζω, ὀλιγώτερον ἀξία οἰκτιρμοῦ, ἐκ μέρους Ἄγγλου, ἢ ἡ τοῦ ποιητοῦ τῆς Φλωρεντίας· διότι ποῖον ἐνδικώτερον ἠδύνωτο νὰ σᾶς ἐμπνεύσῃ παραφορὰ ἀνθρώπου ἀγαπῶντος, καὶ ὅστις ἐξωρίσθη, διότι ἀπετόλμησε νὰ τὴν ἐκφράσῃ εἰς μίαν πριγκήπισσαν; Εἰς Ἄγγλος ἐκ τοῦ προτέρου ἤθελε κρίνει τὸν ἔρωτα αὐτὸν ὡς παραφροσύνην, καὶ βεβήχαι εἰμὶ ὅτι διὰ πᾶν ἄλλο πρόσωπον ἢ διὰ τὸν Τάσσον, θὰ ἐγελοῦσθε, Μιλόρδε· διότι, πρέπει νὰ ὁμολογηθῇ, παρ' ὑμῖν, πάντα τὰ παράφρονα αὐτὰ αἰσθηματικά, περιφρανοῦνται· ἐνίοτε δὲ μάλιστα κρίνονται αὐστηρότατα. Ὁ ἔρωσ εἰς τὴν χώραν σας εἶναι μόνον καθήκον, ἢ ἰδιοτροπία, εἰς ἣν τινα ὑποκύπτετε μετὰ ποιῶν λίαν αὐστηρῶν. Τὸ ἱερὸν αὐτὸ πῦρ, ὅπερ ἐξηγεῖ τὴν δημιουργίαν, παρ' ὑμῖν δὲν ἔχει παντάπασι ὄρμη, καὶ οὕτω ποτὲ δὲν μετέχει τοῦ ἐνθουσιασμοῦ. Ἡ ἐξορία καὶ ὁ θάνατος τοῦ Τάσσου ἠδύνωτο νὰ γεννήσῃ παρ' ὑμῖν ἐνδικώτερον ποιητικόν, ἀλλὰ ποτὲ ἐν τῶν ἐνδιαφερόντων ἐκείνων, ἄτινα εἰς Ἄγγλος ἀγαπᾶ νὰ ἐνστερνίζηται, ἐκ τῆς γενναϊότητος τῶν ἀρχῶν του, ὅταν, ἢ εὐεργέτις πατρίδας, ἢ ἀνακουφίξῃ τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἐξοριζομένους ἐκ τῶν ἐστιῶν των, διὰ τῶν αὐστηροτήτων κυβερνήσεως σκληρᾶς, ἢ διὰ δικτάγματος τῶν ἀναρχικῶν ἐξουσιῶν, αἰτινες ὀρέγονται νὰ μιμῶνται, ἐν μεγίστῳ, τὰς ἀνθαιρέτους ἐξουσίας καὶ πάντοτε σχεδὸν ἕνεκα τῶν πολιτικῶν αὐτῶν θορύβων, οἵτινες ἄγουσι τὰς κοινωνίας εἰς τινα κατὰστασι φρενιτιδος ἢ ἀπογιώσεως, καὶ τὰς κυβερνήσεις εἰς τραχύτητα καὶ δυσπιστίαν. Ἐν ὁμοίαις περιστάσεσι, σεῖς οἵτινες δὲν ἔχετε δικαστήριον δικάζον τὴν κοινὴν δόξαν καὶ οἵτινες ἀφίνετε τὸν λόγον ἐλεύθερον ὡς καὶ τὸν στοχασμὸν, αἰσθάνεσθε αἰφνιδίως συγκίνησιν γενναϊώφρονα πρὸς τὴν δυστυχίαν, καὶ ἀνοίγετε τὴν καρδίαν σας πρὸς τοὺς δυστυχεῖς τοὺς προσπελάζοντας τὰ φιλόξενα παράλια σας· ἢ μετανάστευσις τοῦ ἔτους 1793, καὶ διάφοροι ἐποχὰ εἰς ἄλλους τόπους, δύνανται νὰ ἐπιμαρτυρήσωσι τὴν εὐγενῆ ἐλευθεριότητά σας. Ἀλλὰ

τοῦνκντίον τὰ δράματα τοῦ ἔρωτος δι' ὑμᾶς οὐδὲν ἄλλο εἶναι· ἢ μεγάλαι ὑποθέσεις· κατατάσσετε μάλιστα, ἔστιν ὅτε, τὴν αἰσθηματικὴν γλῶσσαν μεταξὺ τῶν ἱεροσυλιῶν, καὶ ἐνίοτε τὴν βεβηλώετε. Πρέπει πολλάκι προφυλάξετε νὰ ληφθῶσιν, ἵνα τὸ αἶσθημα τοῦτο ποιήσῃται ἐνερῆς ἐντὸς τῶν κύκλων σας... καὶ ἐν ἄλλαις περιστάσεσι δὲν πρέπει νὰ ληφθῇ οὐδεμία. Ἡ τοῦ λόγου σεμνοτυπία, (ἣν δὲν δύνασθε πολὺ νὰ σεβασθῆτε) εἶναι εἰδὸς τι ἐθιμοτυπίας αὐστηρᾶς, ἐν τῇ κοινωνίᾳ τῶν ἐκπληκτικῶν καλλωνῶν σας· καὶ τὸ αἶσθημα εἶναι ἐνίοτε ἀνακάλυψις, ἣν νομίζετε ὅτι ὀφείλετε νὰ ἀποκρύπτητε, ἢ τοῦ ὁποίου ποιήσθε μυθιστορίαν ἄνευ προεισχωγῶν.

«Βεβήχαι εἰμὶ ὅτι, ἂν ὁ Τάσσος ἤθελεν ἀγαπήσει διάσημόν τινα Ἀγγλίδαν, θὰ ἀπεφάσιζεν αὕτη ἐπὶ τέλει νὰ ὀνομασθῇ Κυρία Τορκουάτου· διότι πρέπει νὰ σᾶς ἀποδοθῇ αὕτη ἡ δικαιοσύνη, παρ' ὑμῖν ἢ ἀριστοκρατία εὐρίσκεται μόνον ἐν τῇ ἀντιπροσωπευτικῇ ἐπιτροπῇ, ἀλλὰ ποτὲ δὲν εὐρίσκεται εἰς τὰς ψυχικὰς ὁμάδας. Ὁ φιλοκλωπιστής, Fashionable, ἢ λέξις αὕτη ἢ πανίσχυρος καὶ ἀδυσώπητος, δὲν ἐπεκτείνει τὴν ἰσχύνη μέχρι τοῦ ἔρωτος· εἶναι ἴσως ἢ μόνον ἀνεξαρτησία τοῦ φοβεροῦ τούτου κράτους, ὃ, ἐν Λονδίῳ, εἶναι δύναμις νομοθετικὴ διὰ τὴν κοινωνίαν· ὁ κώδιξ αὐτοῦ φαίνεται ὁ τῶν ἐξαιρέσεων, αἱ ἀποφάσεις του δὲ φέρουσι τὴν αἰσθησιν τῆς ἀνθαιρέσις· ἢ ἰδιοτροπία, καὶ πρὸ πάντων ἢ συμπάθεια, ὑπαγορεύουσι νόμους, καὶ ἐν ἐλευθέρῳ χώρῳ, ὡς τὴν ὑμετέραν, ἐκπληττόμεθα παρατηροῦντες τίσας προνομίας ἀποκλειστικὰς ὑπὲρ ὀρισμένων προσώπων, ἄτινα εὐρίσκονται ἐντὸς τοῦ ὄραίου ἡμερολογίου τοῦ φιλοκλωπιστοῦ. Συγγνώμην, Μιλόρδε, ὅτι ἀπεμακρύνθη τοῦ σκοποῦ μου· τὸ σχέδιόν μου ἦν ἀπλῶς καὶ μόνον, ἵνα σᾶς πείσω νὰ ἀποδεχθῆτε τὰς ἰδέας μου ὡς πρὸς τὴν ἐξορίαν τοῦ Δάντου, ἣτις μοὶ φαίνεται ὡς θέμα πολὺ πλεονᾶρμόζον ποιητῆ Ἄγγλου, ἢ ἡ φυλακὴ τοῦ Τάσσου. Ὁ Δάντης, γενόμενος θῆμα κόμματος εἰς ὁ ἀνῆκε, θῆμα ἐκδικήσεως πριγκηπος ἀλλοδαποῦ, θυσιασθεῖς ἕνεκα τοῦ ζήλου ἐπὶ τῇ ἀνεξαρτησίᾳ τῆς πατρίδος του.

Ο ΝΕΟΣ ΑΡΧΙΤΣΕΛΙΓΚΑΣ

ὁ Δάντης, πολέμιος τῆς Ἰαλλικῆς ἐξουσίας· ὁ Δάντης, ὑπερήφανος, ἀλλ' εὐγενής εἰς τὰς δυστυχίας του, πόσου τίτλου; κέκτηται, ἵνα ὑμνηθῆ ὑπὸ Ἄγγλου!

Πρόσθετε εἰς ὅλα ταῦτα τὸν Δάντην δημιουργὸν γλώσσης καὶ ποιήσεως ἀθανάτου, τότε καὶ σῆς θὰ κρίσθηνθε ὅτι σχεδὸν εἶναι καθήκον νὰ τὸν τιμήσητε διὰ τοῦ πνεύματός σας.»

Ὁ λόρδος Μπαίρων ἠκρατο τῆς κομῆσεως Guiccioli μετὰ τέρψεως θελκτικοῦ ὄνειρου μετεχούσης. Ὁ λόγος γυναικὸς ὠραίας φίνεται ὠραϊότητος, ὅταν ἡ μέτρος, καὶ ὑψηλὸς ὅταν ἡ ὠραϊότης· οἱ φθόγγοι ἀποσπῶνται φέροντες τὸ θέλημα τοῦ ἐπαγωγοῦ, καὶ ὅταν ἀκούωνται ἐκ τοῦ ἐγγύατου ἢ ἀτμόσφαιρα τοῦ λόγου ἢ ἡ μᾶς ὑπέταξαι. Πάντα δὲ ταῦτα κέκτηνται διπλῆν δυνάμιν εἰς τὸ στόμα Ἰταλίδος, ἧς τινος ἡ γλῶσσα ἔχει τὴν ἡλεκτρικὴν διὰ τοῦ ἀκούοντα αὐτῆς· οἱ ἦχοι ἐξέρχονται ἐξ αὐτῆς τὸσον καθυροὶ καὶ τὸσον μελωδικοί, ὥστε παρὰ τοῦ ἐντύπωσιν ἀρμονίας Αἰολικῆς. Δυνάμεθα ἀσφαλῶς νὰ εἴπωμεν ὅτι ἐν Ἰταλίᾳ αἱ γυναῖκες ζωγραφουσιν ἀπάσας τὰς φράσεις διὰ τύπου τινὸς χαρακτηριστικοῦ, καὶ τὰς προσκταεῦσαι διὰ τῆς ἐκφράσεως ἐκείνων τῶν ὀφθαλμῶν, οἵτινες ἐκτοξεύουσι τὸ πῦρ τοῦ κλιμακῶς των. Ἡ Ἰταλίς εἶναι πάντοτε ἀσφαλῆς ὅτι θὰ προσελκύσῃ τὴν προσοχὴν τοῦ ξένου πρὸς ὃν ἀπευθύνεται. Ὁ λόρδος Μπαίρων ἠνυχρίσθη τὴν κόμησιν Guiccioli ἐπὶ τῆ συμβουλῆ, καὶ τῆ διεβεβαίωσεν ὅτι θὰ ἐθεώρει ἐκείνην εὐτυχῆ καὶ θὰ ἠδύνατο νὰ τὴν ἐκτελέσῃ. «Ἐπιτρέψατέ μοι ὅμως προσέθηκε, νὰ σᾶς ἐπιστήσω τὴν προσοχὴν, Κυρία, εἰς δύο τινὰ, τοῦτο μὲν ὅτι ὑπῆρξατε πολὺ ἀσθηρὰ, τοῦτο δὲ καὶ πολὺ ἐπεικῆς. Θέλω μάλιστα νὰ ὀμιλήσω τὴν γλῶσσάν σας, ὅταν λέγητε, ὅτι ὁ ἔρωσ παρ' ἡμῖν δὲν εἶναι ἄλλο τι ἢ ἀπλοῦν καθήκον ἢ ἰδιοτροπία, τοῦ μὲν νὰ σᾶς ἐρωτήσω ὅποιον κἀκὸν ὑφίσταται, ἀφοῦ ἡ καρδία ἐποίησατο τὴν ἐπιλογὴν τῆς, ἐάν καθυποτάσσωμεν αὐτὸ τὸ αἶσθημα τὸ πρῶτον εἰς καθήκοντα, ἕτινα ἐπιβάλλονται ὑπὸ τοῦ κοινωνικοῦ κώδικος; Ἐπιθυμεῖτε νὰ ἐπιτρέπητε εἰς αὐτὴν ταύτην τὴν κερ-

δίαν νὰ ἀνταποκρίνηται εἰς ἀπάσας τὰς ἐντυπώσεις, ὧν εἶναι ἐπιτηδεῖα, καὶ νὰ τῆ πκρέχετε τὴν ἐξουσίαν νὰ διευθύνῃ τὰς ἐνεργείας τῆς μετ' ἀναρχίας αἰσθημάτων. ἢ τις ἤθελεν ἀπολήξει διὰ τοῦ ἐξουτελισμοῦ ἐκείνης τῆς λατρείας, ἢ ἐπιθυμεῖτε νὰ καταστήσητε ὑψηλὴν! Ἀναμφιβόλως, Κυρία, δὲν ὑφίσταται χώρα, εἰς ἣν εὐρίσκομεν τόσα παραδείγματα χάριν τῆς ἐλευθερίας τῶν ἐπιλογῶν ὡς ἡ Ἀγγλία, καὶ τοῦτο σῆς τὸ ὁμολογεῖτε, καὶ ἐγὼ προστίθημι ἐπ' ἴσης ὅτι ὑπάρχει πολλάκις μυθιστορικὸν τι εἰς τὴν πρώτην αὐτὴν ὑπόκλισιν, ἢν προσφέρομεν εἰς τὸν δόκιμον αὐτὸν ἔρωτα τῶν νεαρῶν ὑπάρξεων· ὡς πρὸς αὐτὴν τὴν ἐπιλογὴν, γνωρίζομεν κάλλιον ἢ εἰς πάντα ἄλλον τόπον, νὰ ὑποβαλλώμεθα εἰς τὸν ζυγὸν τῶν σκέψεων· ἀλλ' ἐν ταῦθα σταματᾷ ἡ ἐλευθερία, καὶ ἴσως ἡ ἔπαρσις γενεᾶ τοῦτο τὸ αἶσθημα· ἀμέσως τότε ἐπέρχεται τὸ καθήκον, ἵνα ἐπιβάλλῃ τοῦς ἀσθηρῶς του νόμους. Βεβαίως παρ' ἡμῖν ὁ ἔρωσ δὲν κέκτηται δυνάμιν ἐλευθερίαν, πρὸς ἣν ἀφοσιούται ὀλόκληρος ἡ ὑπαρξίς· παρ' ἡμῖν ὁ ἔρωσ οὔτε προετοιμάζεται, οὔτε ἀκολουθεῖται ὑπὸ τῶν ὠραίων ἐκείνων φράσεων, αἵτινες τὸν σχηματίζουσιν εἰς ποίησιν ρωμαντικὴν, οὔτε ὑποβάλλεται εἰς ὄλους ἐκείνους τοὺς μεγάλους στεναγμούς, καὶ εἰς ἐκεῖνο τὸ μυστηριώδες ἡμερολόγιον, ὅπερ ρυθμίζει ὀλόκληρον ὑπόκρισιν. Ἀλλὰ θὰ ὁμολογήσητε, Κυρία, ὅτι, χωρὶς νὰ τὸν καλλωπίζωμεν εἰς ποίημα ἐπικόν, δυνάμεθα νὰ τὸν αἰσθάνωμεθα σφοδρῶς καὶ νὰ τὸν ἐκδηλώμεν μετὰ μετριοπαθείας. Χωρὶς δὲ νὰ μιμώμεθα τὰ μηχανήματα τῶν ἄλλων καὶ χωρὶς νὰ περικτώμεν τὸν ἔρωτα διὰ τρόπου θεατρικοῦ, δυνάμεθα νὰ τὸν ὑπομένωμεν ὡς νόσον, ἀλλὰ μόνον ἐφάπαξ ὀρεῖλομεν νὰ τὸν καθιστώμεν τὸν κυριώτατον σκοπὸν τῆς καρδίας μας· ἐφάπαξ τὸ ἀποκλειστικὸν ἀντικείμενον τῆς φαντασίας μας—ὅταν ὁ ἔρωσ ἦται ἰδιοτροπία ἀντιστρατευομένη εἰς τὸ καθήκον, διὰ τί νὰ μὴ τὴν σθηλιτεύσωμεν τιμωροῦντες αὐτὴν! Γινώσκετε σῆς κάλλιον παντὸς ἄλλου τὰ πολλὰ ἀτυχῆ ἀποτελέσματα, ἕτινα, ἐν ταῖς κοινωνίαις παρήγαγον αἱ ἰδιοτροπία αὐταὶ αἱ θαυπεύμεναι καὶ προ-

στατευόμεναι ὑπὸ τῆς ἐξουσίας, ἢ καὶ ἐνθουραγόμεναι ὑπὸ ἀνεξικκλικῆς πολὺ ἐπιζητίας εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν;

«Λέγετε ὅτι δὲν ἀγαπῶμεν τὰ ἐνθουσιώδη ταῦτα αἰσθημᾶτα... καὶ πῶς θέλετε νὰ ἐπιτρέπωμεν καὶ νὰ θαυπεύωμεν τὴν ἔπαρσιν τῶν αἰσθημάτων ἐν χώρᾳ, ἐν ἣ τὸ θετικὸν τοῦτο δίκαιον ἀποτελεῖ τὸν μοναδικὸν σκοπὸν τοῦ ἀστικοῦ βίου, καὶ ἐν ἣ τὸ θετικὸν τοῦτο δίκαιον δὲν δύναται νὰ ἦ ἢ ἡ κοινὴ ὠφέλει; Ἡ εἰς τὰ δημοσία ἐνασχόλησις, ὁ ἔρωσ πρὸς τὴν ἐμπορίαν, πρὸς τὰς βιομηχανίας, πρὸς τὰς ἐπιχειρήσεις, πρὸς τὴν γεωργίαν κτλ. πάντα ταῦτα εἰσιν ἀπαράιτητα πρὸς τὴν ὑπαρξιν τοῦ ἔθνους μας. Τί ἤθελε πάθει ἡ Ἀγγλία ἐν, ἀντὶ νὰ ἐπασχολῆται εἰς τὰ δημοσία καὶ εἰς τὰ πολιτικὰ συμφέροντα, ἐάν, ἀντὶ νὰ κλύπτῃ διὰ τῆς ἐργασίας τὰς δαπάνας τοῦ Κράτους καὶ τὰς ἀνάγκας τῆς βιομηχανίας, διήρχοντο τὸν κισρὸν των ποιούντες ποιήματα χάριν τῶν δεσποινίδων, συντάτιοντες ἐπιστολάρια πρὸς τὰς εὐκισθήτους κυρίας, περιδιαβάζοντες πέριξ τοῦ οἴκου τοῦ λατρευτοῦ των ὄντος, καὶ θυσιαζόντες τὸν κισρὸν των ἵνα ἀπολαυθῶσι τὰς ἡδονὰς ἢ τὰς ὀδύνας αἵτινες οὐδεμίαν σχέσιν ἔχουσι πρὸς τὸ συμφέρον ἢ τὴν ἐθνικὴν ὠφέλειαν; Τὸ εἶδος τοῦτο τοῦ βίου ἀρμόζει εἰς τοὺς λαούς, οἵτινες δὲν ἀποτελοῦσι μέρος τοῦ Κράτους, οἵτινες ἔχουσι μικρὰν βιομηχανίαν, καὶ οἵτινες τρέφονται, οὕτως εἶπεν, ὑπὸ τοῦ ὠραίου των οὐρανοῦ, ἢ ὑπὸ τῆς φαντασίας των ἀρμόζει εἰς τὰς κοινωνίας ἐκείνας, εἰς ἃς τὰ συζητητέα ἀντικείμενα δὲν ἀποβλέπουσιν εἰς τὰς πολιτικὰς ὑποθέσεις, καὶ εἰς ἃς αἱ ἰδιωτικαὶ ὀρεγαί, αἱ ἀνδραγαθίαι ἢ τὰ ἀτυχήματα τῶν ψυχικῶν παθῶν, πληροῦσι τὰς ὠραιοτέρας σελίδας τῆς ἱστορίας των. Ἀρμόζει εἰς τοὺς τύπους, εἰς οὓς οἱ ἀάτοικοι δύναται νὰ ἐγκταλείπωσι τὰς οἰκίας, ἵνα μεθύσκωνται ἐκ τῆς ἡδονακτικῆς κλιμακῆς θεατρικοῦ, καὶ ζῶσιν ἐκ τῶν ἀρωμάτων τῆς φύσεως ταύτης, ἢ τις φάνεται νὰ εὐφραίνεται ἐν τῇ μεσημβρίᾳ ἐκ τῆς μελαγχολίας τοῦ βορρᾶ.

«Ἡ ἔπαρσις ἐπὶ τῇ καλλονῇ γυναικός, ἢ διὰ τὰς στροφὰς ποιητοῦ, ὁ ἐνθουσιασμός διὰ τὰς χάριτας, τὸ πνεῦμα ἢ τὰς κεκλι-

λιεπημένους φράσεις τῆς κοινωνίας, ὁ ἀποκλειστικὸς ἔρωσ διὰ τὴν μουσικὴν, τὴν ζωγραφικὴν κτλ., καὶ καθόλου διὰ πᾶν ὅ,τι πλήττει τὴν φαντασίαν, δὲν δύναται νὰ ἦ ἢ μοῖρα τῶν ἐθνῶν δι' ἢ ἀνάπαυσις δὲν εἶναι παντάπασιν ἐπικίνδυνος, καὶ ἕτινα οὐδένα ἄλλον κληρὸν ἔχουσιν ἐν τῷ βίῳ, ἢ τὸ νὰ μυκτηρίζωσι τὴν ἀστικὴν ὑποχρεώσιν των διὰ τῆς ὀρεγῆς τῶν παθῶν, διὰ ποιητικῶν εἰκόνων, ἢ διὰ συλλογισμῶν ἐπὶ θεμάτων ὄλων ἀφρημένων. Κατορθώσατε, ἵνα ἡ κοινωνικὴ μηχανὴ ἐν Ἀγγλίᾳ συναρμολογηθῆ οὕτω, κατορθώσατε τοῦς Ἀγγίλους ἵνα γείνωσι λαὸς κλωπιστῶν, μουσικῶν, θεατρικῶν ἢ ἀκολούθων κυριῶν, πλουσίων χαριεντολόγων, ἐνθουσιωδῶν ἀνθρώπων κτλ., καὶ πᾶσα τότε ἡ πολιτικὴ τάξις θὰ ἀνκραπῇ ἐν δικαστήματι ὠρῶν εἰκοσιτεσσάρων. Ἡ ἐργασία ἐν Ἀγγλίᾳ εἶναι ὑπερβαλλόντως ὑπερτιμημένη, διότι εἶναι ἡ ὠραιοτέρα ἰδιοκτησία τοῦ Ἀγγίλου. Ὁ Ἀγγίλος δὲν γνωρίζει ἄλλας ἡδονὰς ἐκτὸς τῆς ἐργασίας του· ἔχων δὲ πολὺ πλεόνασ ἀνάγκας τῶν ἄλλων ἵνα ἱκανοποιήσῃ, δὲν θὰ τὸ κατορθώσῃ ἄνευ τοῦ προοίοντος τῆς βιομηχανίας του. Ἀγγίλος ὀκνηρὸς εἶναι βέβαιος ὅτι θὰ περιέλθῃ εἰς ἀπελπισμόν, διότι δὲν δύναται νὰ γνωρίζῃ πῶς νὰ διέλθῃ τὸν βίον. Ἰταλὸς ἢ Γάλλος ῥάθυμος, παρηγοροῦνται πάντοτε διὰ τῶν ἡμετέρων των, καὶ ἐκεῖνο ὁ θεωρεῖται στέρησις εἰς ἀνθρώπους εἰθισμένους εἰς ζῶν ρωστικὴν, ὡς οἱ Ἀγγίλοι, δὲν εἶναι ὑπαρξίς εἰς ἐκείνους οἵτινες ζῶσιν ἐν μέρει ἐκ τοῦ πνεύματός των ἢ ἐκ τῆς ὠραίας των σελήνης. Αἱ κταπλαητικαὶ θυσίαι, ἃς ἡ Βρετανικὴ κυβέρνησις γινώσκει νὰ διατάσῃ, προκειμένου περὶ τοῦ ἐθνικοῦ συμφέροντος· ἡ μεγάλη ἐκείνη νικητικὴ ἰσχὺς, ἢ τις καρποῦται τὸ σύμπαν· ἡ ἰσχὺς τοῦ κράτους, ἢ τις ἐπιτρέπει τῇ Ἀγγλίᾳ νὰ ἐπιτίθεται ἄνευ φόβου μονώσεως; ὁ ἄπειρος αὐτὸς πλοῦτος, ὅστις ὀκνηρῶναι τὰ ζῆνα ὄμματα, καὶ ὅστις πάντοτε ὑπερβαλλόντως ἐπιθυμεῖται ὑπὸ τῶν βουλευομένων δυνάμεων ἐν κισρῷ ἀνάγκης· τὸ κολοσσαῖον ἐκεῖνο χρέος, ὁ ὑποστηρίζεται ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἔθνους ὅπερ φάνεται, ὅτι ἀπειλεῖ ὀλόκληρον αὐτὸ τὸ θεατρικὸν οἰκοδόμημα, τὸσον διάφορον ἀπὸ παντὸς ἄλ-

λου κοινωνικοῦ ὀργανισμοῦ, θεμελιούται μόνον ἐπὶ τῆς ἐργασίας, ἐπὶ τοῦ ἐμπορίου, ἐπὶ τῆς βιομηχανίας καὶ ἐπὶ τῆς Ἀγγλικῆς δράσεως, ἥτις νηφάλιος δρᾶσις ἀπεργάζεται τοὺς Ἀγγλους μόνον, ὡς εἰπεῖν, ὕλην ἐργατικὴν καὶ διάνοικον ὠφέλιμον.

«Ὁ Ἀγγλος σκέπτεται νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Ἰνδικήν, ὡς ὁ Παρισινὸς εἰς τὰς Βερσαλλίας, ὡς ὁ Ρωμαιοὶ εἰς τὴν Villa πάντες δὲ ἔχουσι τὸν αὐτὸν σκοπὸν, τὸν τῆς ψυχγωγίας· ἀλλ' ἡ τοῦ πρώτου ψυχγωγία συνίσταται εἰς τὸ μορφώνειν περιουσίαν, καὶ τὸ κέντρον τοῦ κέρδους εἶναι ὁ μόνος μοχλὸς τῶν ἐνεργειῶν του. Πῶς λοιπὸν ἐπιθυμεῖτε, Κυρία, πάντα ταῦτα τὰ ἐνθουσιώδη αἰσθημάτων, ἅτινα ἐγένοντο ὅπως περισπῶσι τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τῶν ἀσχολιῶν των, νὰ ἐμψυχώνωνται παρ' ἡμῶν, παρ' οἷς ἡ φυσικὴ ὑπαρξίς ἐξαρτᾶται οὐσιωδῶς ἐκ τῆς πολιτικῆς καὶ ἠθικῆς ὑπάρξεως; . . . Ἀλλὰ παρατηρῶ, Κυρία, ὅτι πολὺ ἀπομακρύνονται τοῦ θεμέλιου, ὃ μοὶ ὑπεβάλλετε καὶ ἡ τύχη τοῦ Δάντου πρέπει νὰ ἐκασχολῆ ἀποκλειστικῶς τὴν σκέψιν μου, ἀφοῦ ἐπιθυμῆτε ἵνα ἐπιχειρήσω διὰ τῆς μούσης μου νὰ ὁμιλήσω περὶ τοῦ μεγάλου τούτου ἀνδρός.» (1)

Ἡ κόμησσις Guiccioli ἤκουσε τοῦ λόρδου Μπαίρων ἐν ἐκστάσει· διετέλει πᾶνυ κολακευμένη ὅτι ὁ εὐγενὴς ποιητὴς ἐπόθει νὰ συναντιληφθῆ τὴν ἰδέαν της· καὶ, μεταξὺ περιπατοῦντες, προσεπάθησε νὰ τηρήσῃ τὸν διάλογον ἐπὶ τοῦ θεμέλιου.

Ἐνῶ διήρχοντο ἐγγύτατα τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Φραγκίσκου, καὶ προσήγγιζον τοῦ παρεκκλησίου, οὐ ἐντὸς ἀναπαύονται τὰ ὀστέα τοῦ Alighieri, ὁ ἀστὴρ ὁ φρουρῶν τοὺς τάφους ἐξηκόντιζε τὰς ἀκτῖνάς του μέσον τῆς θόλου, ἔνθα ἐγείρεται τὸ πένθιμον μνημεῖον τοῦ ποιητοῦ. Ἡ κυρία Guiccioli ἔστη ἐπὶ στιγμὴν, ἵνα συλλάβῃ, εἰς τὴν

(1) Ἡ κόμησσις Guiccioli ἠγάπηθη ἐξαιρετικῶς ὑπὸ τοῦ λόρδου Μπαίρων καὶ ἠγάπησεν αὐτὸν ἐξαιρετικῶς, τὸσον ὥστε ὁ σύζυγός της ἐζήτησε τὴν ἀπ' αὐτῆς διάζευξιν. Ἐννοεῖται, οἰκοθεν, οἷα ἐγένετο ἡ ἐπιβολὴ τῆς κομῆσσης ἐπὶ τῆς διανοίας τοῦ Μπαίρων. Λέγεται ὅτι ἡ Guiccioli ἠτύχησε νὰ ἀγαπηθῆ δικαίως ἐπὶ ἐτη δόκλῃρα ὑπὸ τοῦ ἀστάτου τῷ ἔρωτι ποιητοῦ. Σ. τ. Μ.

φντασίαν τοῦ ἄγγλου βάρδου, τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ὠχροῦ ἐκείνου φωτός, ὅπερ διολίσθησεν, ἵνα εἰκονίσῃ τὴν ἀντανάκλασίν του. Ὁ λόρδος Μπαίρων ἐφάνη ὅτι μετήγαγεν ἐπ' αὐτὸ τὰ τε βλέμματά του καὶ τὴν προσοχὴν του· εὐρίσκατο εἰς εἶδός τι ἐκστάσεως, διότι οὐδὲν δύναται νὰ παραβληθῆ πρὸς τὴν συνκίσθησιν, ἣν γεννῶσιν ἐν Ἰταλίᾳ, τὰ ἀντικείμενα, ἅτινα φωτίζονται ὑπ' αὐτοῦ τοῦ πλκνήτου, ὅστις φκίνεται ὅτι καλεῖ τοὺς ἀνθρώπους ἵνα τὸν μαντεύσωσι!

Εἰς πάντα ἄλλον τρόπον, ἐκτὸς τῆς Ἰταλίας, δὲν ἀγαπᾶται ἡ σελήνη ἢ μόνον ἵνα φωτίξῃ τὰς νύκτας· ἀλλ' ἐν Ἰταλίᾳ ἀναμένεται ἡ σελήνη ἵνα φωτίξῃ τὰ ἐρείπια καὶ τὰ μνημεῖα τὰ διαφυλάσσοντα τὸ κράτος τῶν ἀναμνήσεων, καὶ ἅτινα, ἐντὸς τῆς ἡμέρας, κατκαχεραιοῦνται ὑπὸ τοῦ ἡλίου. Ἐν Ἰταλίᾳ ἡ σελήνη εἶναι εὐεργέτημα διὰ τε τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὰ κτήματα· αἱ ἀργυροχρόοι ἀκτῖνές της θωπεύουσι τὴν εἰκόνα τῆς φύσεως· ἐν Ἰταλίᾳ ἡ σελήνη κομίζει τὴν γαλήνην, ἀφοῦ ὁ ἀστὴρ τῆς ἡμέρας τὰ πάντα ἐθροῦδῃσε διὰ τῶν πυρῶν του· αἱ σκιαὶ, ἅς παράγει, εἰσὶν ὠραταὶ εἰκόνας, καὶ ἡ λάμψις της καταρτίζει τὴν ἀλλογορίαν τοῦ ἀληθινοῦ. Ὁ λόρδος Μπαίρων ἔφερε μεθ' ἐκτου, τὸ ἱερὸν πῦρ, δὲν εἶχε δὲ ἀνάγκη ἢ μόνον τοῦ καθαροῦ τούτου φωτός, ὃ φέρει νὰ αἰσθάνωνται τὰ ὄνειρά μας τὴν ἠδυπάθειαν τῆς θεωρίας. Οὐδὲν ἐθαύμαζε τὸσον ὁ λόρδος Μπαίρων, ὅσον νύκτα ὠραίαν φωτίζομένην ὑπὸ τῆς σελήνης. Ὅσοι ἔζησαν μετ' αὐτοῦ, βεβαιούσιν ὅτι διήρχετο νύκτας ὀλοκλήρους θαυμάζων τὸ ἄστρον τοῦτο. Αἱ διανοητικαὶ δυνάμεις του εἶχον ἀνάγκη νὰ ἐμμένωσιν εἰς τι πέραν τοῦ περιορισμένου κύκλου τῆς ἡμετέρας σφαίρας· ἠσθάνετο ὅτι εὐρίσκατο ἐν ἀρμονίᾳ μετὰ τῆς δημιουργίας, καὶ, ἐφ' ὅσον τῷ ἐπετρέπετο, ἀνεπήδα μετὰ πτήσεως ταχέας, κα' διέφευγεν, ὡς εἰπεῖν, τὸ ὕλικόν μέρος. Ἡ κυρία Guiccioli ἀπελάμβανε τῆς ὀνειρώδους στάσεως τοῦ Μιλῶρδου, καὶ προσεῖχε νὰ μὴ τὸν θορυβῆσῃ, ὅποταν αἴφνης νεφέλαι ζοφεραὶ παρεμποδίζουσαι τὴν ὄψιν τῶν ἀντικειμένων, ἐπανέφερον ν. ἐρῶς τὸν λόρδον Μπαίρων εἰς τὴν συντροφίαν του.

... ἐν δὲ μειδίμακ ὑπῆρξεν ὀλόκληρος ἡ συγγνώμη του. Ἡ Κυρία Guiccioli πόρρω ἀπέχουσα τοῦ νὰ ἦ προσβεβλημένη ἐκ τοῦ περισπασμοῦ τοῦ πνεύματος τοῦ ποιητοῦ, μετ' ἐρασιμότητος τῷ λέγει: «Μοὶ παρεδύθητε, Μιλῶρδε, διὰ τοῦ σκότους.»

— «Ἦτο μεγάλη ἀνάγκη, Κυρία, διὰ νὰ τὸ διαλύσητε, καὶ θὰ μοὶ ἐπιτρέψητε νὰ πράσω εἰς τὴν πλάνην αὐτὴν πρᾶγμα τι πραγματικόν· θὰ σὰ; παρακαλέσω δηλαδὴ νὰ μὲ συντροφεύσητε ἐσπέρα τινὴ εἰς αὐτὸ τοῦτο τὸ ἐκκλησίδιον, ἵνα ἐράπκξ ἀποδώσω τὸ καθήκον μου τῷ μεγάλῳ Alighieri πρὶν ἢ εἶτι ἀποτολήσω ν' ἀνακρίνω τὴν σκιάν του καὶ νὰ μαντεύσω τὴν διάνοιάν του.» Ἡ Κυρία Guiccioli δὲν ἠδύνκτο ν' ἀρνηθῆ τὴν παράκλησιν τοῦ ποιητοῦ, καὶ ἀπεφασίσθη νὰ μεταβῶσι τῇ 14 Σεπτεμβρίου εἰς τὸν τάφον τοῦ Δάντου, αὐτῇ τῇ ἀμφιετηρίδι τοῦ θανάτου του. Ὁ λόρδος Μπαίρων εἶχε περὶ πολλοῦ τὰς ἡμέρας τῆς ἐποχῆς τοῦ μνημοσύνου, αἵτινες ἐξιστοροῦσι τὰς ἐποχὰς τοῦ ἡμετέρου βίου, καὶ αἵτινες κολοῦνται πρὸς ἀνάμνησιν τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν ἐπέκυκαμεν ὑπάρχοντες. Πιστεύεται δὲ ὅτι πᾶσαι αὗται αἱ ἡμέραι ὀρίζονται ὑπὸ τῆς εἰμαρμένης τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ὅτι ὀφείλουσι νὰ ἔχωσι μυστηριώδη τινὰ ἐπίδρασιν ἐπὶ τῶν συμβάντων καὶ ἐπὶ τῆς ἡμετέρας τύχης. Οἱ φιλόσοφοι εἰσι πολλὰ κίς δεισιδαιμόμονες, ἀλλ' οἱ ποιηταὶ εἰσιν ζείποτε. Ὁ Νικπολέων, ὅστις ἦν ὁ ἀληθινὸς ἐπικὸς τῶν κατακτητῶν, ἠρῆσατο νὰ ἐρίξῃ τὴν γοητείαν εἰς πάσας αὐτάς τὰς ἀξιωμακροῦς ἡμέρας. Ποσάκις δὲ ἡ φράσις αὕτη: «Σήμερον εἶναι ὁ ἥλιος τοῦ Ἀούστερολις,» ὑπῆρξεν εὐτυχής!

Ἡ κυρία Guiccioli εἶχε συλλάβει ἰδέαν θελατικὴν, νὰ ἴδῃ δηλονότι τὸν νεκρὸν ποιητὴν εἰς στιγμὴν πλήρους ἐνθουσιασμοῦ, ἐπερειδόμενον ἐπὶ τῆς ἐπιτυμβίου λίθου τοῦ πατρὸς τῆς Ἰταλίδος ποιήσεως ἀνακρίνοντα τὴν σκιάν του καὶ εἶτα νὰ ἐρωτησθῆ τῆς ὑψηλῆς καὶ ἐμπνευσμένης γλώσσης τοῦ ἄγγλου βάρδου. Οὐδέποτε ἡ γυνὴ αὕτη εἶχε προσεγγίσει μετὰ τίσου ἐνδιαφέροντος τοῦ τάφου τοῦ Alighieri, ὅστις ἐμελλε μετ' οὐ πολὺ νὰ γένηται τὸ μνημεῖον τῆς ὠραιοτέρας τῆς φντασίας. Ἡ

ψυχὴ της, βοηθουμένη ὑπὸ τῆς φντασίας της, εἶχεν ἤδη προκκινήσει ἀπάσας τὰς εἰκόνας, αἵτινες ἐμελλε νὰ τὴν θίξωσι. Τὰ εὐκίσθητα ὄντα, καὶ ἰδίως αἱ γυναῖκες, ὧν τινων ὁ ὀργανισμὸς εἶναι ἐπιδέκτικὸς πασῶν αὐτῶν τῶν αὐτοσχεδίων συνκισθήσεων, προσβάλλοντα προηγουμένως ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ θορύβου, ὃν μέλλουσι νὰ δοκιμάσωσιν ἐν τῇ προσδοκωμένῃ περιπτώσει. Εἶναι εἶδός τι πρώτης ἀποπειρας, ἥτις διενεργεῖται παρ' αὐταῖς αὐτῶν ἐκείνων τῶν συγκινήσεων, αἵτινες πρόκειται νὰ τὰς γαράξωσι κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς πραγματικότητος. Ἡ δύναμις αὕτη τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τῶν θλίψεων καὶ τῶν ἐπιπλάστων ἡδονῶν, εὐνοεῖ ὑπερδύλλοντος τὸ ἀποτέλεσμα τῆς φντασίας, διότι τὸ αἰσθημα νομίζει ὅτι ἐμάντευσσε τὸ ἀποτέλεσμα.

Ἡ ἐσπέρα τῆς 14 Σεπτεμβρίου ἔφθασε καὶ ὁ λόρδος Μπαίρων εὗρε τὴν κόμησσις Guiccioli μελανειμονοῦσιν. Ἡ Κυρία αὕτη ἵνα προλάβῃ τὴν ἐκπληξιν τοῦ συντρόφου της ἐπροθυμοποιήθη νὰ τῷ ἀνακοινώσῃ ὅτι ἐπελεξάτο τὸ ἐνδύμα αὐτὸ, ἵνα ὁ χρωματισμὸς ἀποβῆ μάλλον ἀνάλογος τῷ τόπῳ, ὃν ἐμελλε νὰ ἐπισκεφθῶσι. «Ἴσως, Κυρία,» ὑπέλαθεν ὁ εὐγενὴς ποιητὴς, «προτίθεσθε ἐκ προκαταβολῆς νὰ πενηθοροήσητε διὰ τοὺς στίχους μου, οἵτινες δὲν θὰ ἦναι ἀντάξιοι τοῦ θεμέλιου;» «Μὲ ὑπολαμβάνετε λοιπὸν, Μιλῶρδε, πολὺ ὑποδεστέραν τῶν προσώπων, ἅτινα εὐτυχοῦσι νὰ σὰς ἀναγινώσκωσιν, ἀφοῦ σκέπτεσθε ὅτι θὰ εἶμαι ἡ μόνη, ἥτις δὲν θὰ δυνηθῶ νὰ σὰς θυμάσω; Ἡ μόνη ἥτις δύνασθε νὰ μοὶ παράσχητε τὸ τεκμήριον τῆς ἀληθείας. Καὶ ν' ἀρνηθῶ τὴν τιμὴν, ἥτις σὰς ὀφείλεται... ἀλλ' ἅς ἀνχωρήσωμεν, Μιλῶρδε, θὰ ἔχητε πολλὰ ἀντικείμενα, ἵνα ἀπασχολήσητε τὴν διάνοιάν σας, χωρὶς τῶσα νὰ τὴν περισπᾶσθε ἐντὸς ἐῶλων ἀντικειμένων καὶ πικρῶς ἐνδιαφέροντος ἐστέρημένων· φοδοῦμαι μόνον,» ἐξηκολούθησεν «ὅτι ὁ κικρὸς δὲν θὰ ἦναι βοηθὸς εἰς τὸ προσκύνημά μας· εἶναι πολὺ ζοφερός, ἵνα ἀφήνῃ νὰ διακρίνωμεν εὐκρινῶς τὸ μνημεῖον, ἐκτὸς ἂν προτιμᾶτε νὰ τὸ ἰδῆτε ὑπὸ τὸ φέγγος τῆς ἐπιτυμβίου λυχνίας, τῆς φωτίζούσης τὸ ἐκκλησίδιον» «Καὶ ἀπὸ τίνος ἐποχῆς,» ὑπέλαθεν ὁ Λόρ-

δος Μπαίρων, «ἐπισκέπτονται τοὺς τάφους ἐν γαλιηναίᾳ ἐσπέρα καὶ ἀκτινοβολούσῃ ὑπὸ τῆς χάρας τῆς ἀναπαύσεως; Ἐὰν ἤλθῃ, οὕτως εἰπεῖν, βαρυκαλῆς, ἂν προσήγγιζον τῷ ἱερῷ τόπῳ τοῦ θανάτου τοῦ οὐρανοῦ διαγελῶντος ὑπὸ φωτὸς καθαροῦ καὶ ἡρέμου· αἱ ἐσπέραι αὐταὶ εἰσι κατάλληλο. διὰ τὰ ἄσμεα τῶν λεμβούχων, διὰ τοὺς ἤχους τοῦ φωτιγγίου. οὗς ὁ ποιμὴν ἐκπέμπει εἰς τὴν καλύβην, ἣν κατοικεῖ ἡ φίλη του, εἰς τὴν ἀναπαυσιν τῶν ὄντων τῶν ἀνευ παθῶν καὶ ἀνευ ὄνειρων... Ἀλλὰ προτιμᾶται ἡ γαλιηνή καὶ ἡ φαιδρότης, ὅταν ἐπισκεπτόμεθα τὸ μάρμαρον τὸ φιλιζενον τοῦ αἰωνίου ὕπνου. Ἡ κυπάρισσος, ἣτις κλύπτει τὸ μάρμαρον αὐτὸ, δὲν εἶναι αὕτη ἐνίοτε τὸ ἔμβλημα τῆς θλίψεως; ἡ τίεα, ἣτις πολλακίς τὸ θωπεύει, δὲν εἶναι ἀράγε τὸ ἔμβλημα τῆς ὀδύνης; Αἰσθάνεσθε βεβαίως, Κυρία, ὅτι ἡ φύσις πρέπει νὰ ἴηται ἐν ἀρμονίᾳ μετὰ τοῦ ἀντικειμένου, καὶ εἰς τόπον ὅπου ἡ παρουσία ὄντος ἀοράτου δανεῖζει εἰς τὴν ψυχὴν μας τὸ ὄνειρον τοῦ μυστηρίου· εἰς τόπον ὅπου καὶ αὐταὶ αἱ θόλοι ἔχουσι τι τὸ ἐπιβλητικὸν διὰ τοὺς μάλλον περιεσπασμένους τῶν ἀνθρώπων καὶ τοὺς μάλλον λεπτολόγους· εἰς τόπον ὅπου, ὅταν εἰσερχώμεθα, ἡ διάθεσις, ἣν κοιζόμεν, τροποποιεῖται εἰς σκέψιν, ἣτις δὲν δύναται νὰ δικαιολογηθῇ, ἀλλ' ἣτις φαίνεται, ὅτι ἐρείδεται εἰς τὴν ἀρχὴν ταύτην· ἣν δὲν δυνάμεθα νὰ μαντεύσωμεν ἀλλ' ἣν δὲν δυνάμεθα ν' ἀπορρίψωμεν! Τὸ ἀντικείμενον, ὁ τόπος, τὸ θέμα, εὐρίσκονται ἐν ἀρμονίᾳ μετὰ τῆς ζοφερᾶς ταύτης φυσιογνωμίας τοῦ καιροῦ, ὃν σεῖς φοβεῖσθε, ἀλλ' ὃν θὰ μοὶ ἐπιτρέψητε νὰ θεωρήσω ὡς τι ἔξοχον προανάκρουσμα εἰς τὴν ἔμπνευσίν μου. Δὲν στεροῦμαι καὶ γὰρ, Κυρία, τινῶν προλήψεων; ὁμολογῶ μάλιστα ὅτι καὶ τὰς ἀγαπῶ, διότι ἐπιθυμῶ νὰ σέβω τὸ μυστικὸν τῆς δημιουργίας. Ἡ πρόληψις δὲν εἶναι ἡ πλάνη μιᾶς ἀληθείας, ἐνίοτε εἶναι ταύτης ὁ χρησμός.»

Τούτων λεγομένων εὐρίσκοντο ἤδη καθ' ὁδὸν καὶ προσήγγιζον τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἁγίου Φραγκίσκου, καθ' ἣν ὄραν, ἐν Ἰταλίᾳ, συνειθίζεται νὰ καλῶνται οἱ πιστοὶ εἰς προσευχὴν, ἐνῶ ὁ ἱερεὺς ἐμφανίζει εἰς κοινὴν θέαν τὴν εἰκόνα τοῦ Κυρίου καὶ παρῆ-

χει τὴν εὐλογίαν τῆς ἐσπέρας. Ἡ στιγμή εἶναι πανηγυρικὴ καὶ ρεμβασμοῦ ἔμπλεως, διότι τὸ σύμβολον τῆς θεότητος, ἐμφανιζόμενον, ὅπως εὐλογηθῇ ἡ ἀνάπαυσις τῆς φύσεως, ἐνῶ τὰ σκότη ἐποπτεύουσι τὴν σεβαστὴν σιγὴν, ἣτις ἐπικρατεῖ περὶ τοῦ βωμοῦ, ἐξεγείρει ἐν ἡμῖν τὴν μυστηριώδη συνείδησιν τοῦ ἡμετέρου πεπρωμένου, συνείδησιν, ἣτις συγκινεῖ καὶ ἄγει ἡμᾶς εἰς λήθην πάσης ἄλλης σκέψεως, ἐκτὸς τῆς τοῦ Ἀπειροδυνάμου.

Ἡ κόμησσα Guiccioli ἀφῆκε τὸν λόρδον Μπαίρων εἰς τὴν θύραν τοῦ ναοῦ πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ μεταβῇ νὰ προσκυνήσῃ ἐνώπιον τοῦ θωμοῦ, μετὰ τοῦ αἰσθηματός· ἐκείνου, ὅπερ ἐμπνέει ἡ εἰκὼν τοῦ Δημιουργοῦ, τοῦ Αἰωνίου ἐκείνου ὄντος, εἰς ὃ ἀνήκει τὸ σύμπαν.

Αἱ Ἰταλίδες κυρίαὶ δὲν ἀμελοῦσιν οὐδεμίαν τούτων τῶν θρησκευτικῶν πράξεων· μετ' ὀλιγωτέρως δυσφορίας δύνανται νὰ παραλίπωσιν ἐν καθήκον, ἢ ἐκκλησιαστικὴν τελετὴν καὶ ἰδίως προσευχὴν ἢ διδασχὴν. Ὅ,τι δὲ καὶ ἀνρηθῇ περὶ τῆς ἀντιφάσεως ὠρισμένων πράξεων ὑπὸ τῶν πρακτικῶν εὐσεβῶν, ὑποθέτω ὅτι τὸ εἶδος αὐτοῦ τοῦ ἀγνισμοῦ, ὃ μεταχειρίζονται, θαμίζουσι τὸν νόον τοῦ Κυρίου, εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα ἀρχῆς θρησκευτικῆς, ἣτις δύναται μὲν νὰ ἦ ἀνκαλόουτος, ἀλλὰ ποτὲ δὲν εἶναι ἐπικίνδυνος ἢ κακῆ. Ἡ παρχυθία, ἣν αἰσθάνονται ἐν τῇ λατρείᾳ τοῦ Ὑψίστου ὄντος, ἀποβάνει ἡ μόνη, ὅταν ὁ χρόνος ἐπενεργῇ εἰς τὴν ἀπόλειψιν ἄλλων αἰσθημάτων.

Ἐνῶ ἡ Κυρία Guiccioli εὐρίσκετο ἐντὸς τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Φραγκίσκου, ὁ Λόρδος Μπαίρων εἶχε πλησιάσει τὸ ἐκκλησιδίδιον ἐνθὰ κεῖται ὁ τάφος τοῦ Alighieri, εἰς μικρὰν ἀπόστασιν αὐτῆς ταύτης τῆς ἐκκλησίας. Ἐκεῖ δὲ, ἐπεριδόμενος ἐπὶ τῆς ἐπιτυμβίου λίθου, διὰ τῆς χειρὸς του ἐκάλυψε τοὺς ὀφθαλμούς, βεβυθισμένος εἰς βαθεῖαν μελέτην... Μετ' οὐ πολὺ ὁ ὀρεῖ χαλκὸς δὲν ἤχησε πλέον τὸν ἦχον, ὅστις ἐκάλει εἰς τὴν προσευχὴν ὁ ἱερεὺς εἶχε παύσει νὰ ἀπαγγέλλῃ τὰς λέξεις τῆς εὐρήνης καὶ τῆς συγγνώμης· τὰ φῶτα, ἅτινα ἐφώτιζον περὶ τὸ θυσιαστήριον, εἶχον σβεσθῆ-

ἢ λάμψις μιᾶς μόνης λυχνίας ἀντενάκλα τὸν φωτοστέφανον τῆς προυσκομιδῆς, ὃ δὲ ὑπόκωφος ψίθυρος τῶν τελευταίων λέξεων τῶν πιστῶν, ἀνήγγελλε τὴν ἔξοδον ἐκ τῆς ἐκκλησίας. Ἡ κόμησσα Guiccioli ἐξῆλθεν ἢ τελευταίᾳ καὶ μὴ εὐροῦσα εἰς τὴν θύραν τὸν λόρδον Μπαίρων, ἐμάντευσε ὅτι εὐρίσκετο ἔτι εἰς τὸ ἐκκλησιδίδιον τοῦ τάφου, ὅπου καὶ διηυθύνθη· ἀλλὰ παρατηρήσασχ τὴν στάσιν, εἰς ἣν εὐρίσκετο ὁ Μιλόρδος, ἐπίστευσε πράγματι ὅτι εἶχεν ἐμπνευσθῆ ὑπὸ τῆς σκιάς τοῦ Δάντου, καὶ ἐφοβήθη μὴ διαταράξῃ διὰ τῆς παρουσίας της τοὺς ρεμβασμούς τοῦ ποιητοῦ. Ἀνέμενε ὀλίγον τι ἀπωτέρω ἑωσοῦ ὃ φρουρὸς εἰδοποίησε τὸν ξένον ὅτι ἐπέστη ἡ ὥρα τῆς ἐξόδου. Κατὰ τὴν πρώτην στιγμήν ὁ λόρδος Μπαίρων κατεμῆμετο ἑαυτοῦ ὅτι θεατρίστῃ ἐκ τῆς στάσεως, εἰς ἣν εὐρίσκετο, ἀλλὰ περιεσπᾶσθη ὑπὸ τῶν λόγων τῆς Κυρίας Guiccioli, ἣτις τῷ εἶπε. «Ἐὰν ὁ Κανόβας παρίστατο ἐνταῦθα, θὰ ἐδημιούργει ἐκ τῆς στάσεώς σας τὸ ὠραιότερον τῶν θεμάτων τῶν ἔργων του, χωρὶς νὰ λάβῃ ἀνάγκην νὰ φαντασθῇ πνεῦμα συμβολικόν· πρὸς οὐδὲν ἠδὲ νὰ μὴ νὰ σὰς παραβάλω, οὐχ ἦτο μοὶ παρίστασθε οὕτως ὅπως, ὅταν, ἐντὸς ὀράματός νομίζομεν ὅτι βλέπομεν ὄντα ὑπέροχα τοῦ ἀνθρωπίνου εἶδους· ἢ στάσις σας ἦτο μίξις εἰκῶν!» Δὲν ἐπειράθη νὰ τὸν ἐρωτήσῃ παντάπασι ἐπὶ τῶν ιδεῶν, ἀς συνέλαβε κατὰ τὴν στιγμήν τῆς σιωπηλῆς προσευχῆς του, φοβηθεῖσχ μὴ βεβηλώσῃ διὰ τῶν ἐρωτημάτων της, τὸ ἱερὸν πῦρ, ὃ ὑπέθετε, ὅτι εἶχε δεσπόσει τῆς διανοίας τοῦ λόρδου Μπαίρων. Διετηρήθη, ἐκατέρωθεν, εἰδὸς τι σιγῆς εὐπρεποῦς, καὶ ἡ νύξ, ἣτις ἦν ἤδη προκεχωρηκυῖα, ἠύνοιε τὴν διακοπὴν ταύτην τοῦ διαλόγου. Ἐπέστρεφον βραδυποροῦντες πρὸς τὸ μέγαρον τῆς Κυρίας Guiccioli, ἐνῶ δὲ διέτρεχον τὴν πλατεῖαν, ὅπου τὰ λείψανα τοῦ ἀνακτόρου τοῦ Θεωδωρίχου (1), ὁ λόρδος Μπαίρων ἔστη, καθ' ἣν στιγμήν τὰ νέφη, ἅτινα ἐκάλυπτον τὸν δίσκον τῆς σελήνης, εἶχον διχχωρισθῆ· τότε αἱ

ἀκτῖνες τοῦ ἀστέρου αὐτοῦ τοῦ ὠχροῦ καὶ μυστηριώδους, ἐκτοξεύμενοι ἐπὶ τῶν ἐρείπιων, ἐσχεδίζον ἐπ' αὐτὰ τὰς μάλλον παρδοξοὺς σκιάς, αἷτινες ἐφάνιντο ἢ ἀντανάκλασις τῶν αἰώνων. Τὰ ἐρείπια ταῦτα θεώλενος ὁ λόρδος Μπαίρων λέγει τῇ Κυρίᾳ Guiccioli: «Ὅσον ὠραῖον θέμα διὰ ποιητὴν ὁ Θεωδωρίχος!... Ἀλλὰ ἐγὼ ἐμμένω εἰς τὸν ἡμέτερον Δάντην, Κυρία, καὶ ἀπέρχομαι νὰ προφητεύσω περὶ αὐτοῦ.»

Καὶ πάλιν ἡ Κυρία Guiccioli δὲν ἐφρόνησεν ὅτι εἶχεν καθῆκον νὰ ἀπευθύνῃ ἐρωτήσεις περὶ τοῦ σκοποῦ, ὃν εἶχε λάβει ὁ λόρδος Μπαίρων, καὶ ὁ διάλογος, στρεφόμενος ἐπὶ ἀντικειμένων ἀδικφόρων, ἀπεπερτώθη κατέναντι τῆς οἰκίας τῆς Κυρίας Guiccioli, ὅπου ὁ λόρδος τὴν ἀπεχαιρέτισε

Παρηλθον ἐκτοτε ὀλίγα ἐβδομάδες, χωρὶς ἡ Κυρία αὕτη ν' ἀκούσῃ τι περὶ τοῦ ἀντικειμένου, ὅπερ τὴν ἀπησχόλει, ὅτε, ὀλίγον τι βραδύτερον, ἔλαβε φακελλον μετὰ τῆς ἀκολουθοῦ ἐπιστολῆς.

«Ὁραία Αὐσωνίς, ἐὰν τολμῶ νὰ μιμηθῶ τὸν μέγαν ποιητὴν τῆς πατρίδος σας ἐν τῇ ἀντιγραφῇ ταύτῃ τῇ ρουινικῇ (1) τῶν θείων ἄσμάτων τῆς μεσημβρίας, προσωρισμένων διὰ τὸ ψυχρὸν καὶ ὀμιχλώδες κλίμα εἰς ὃ ἐγεννήθη, ἀλλ' εἰς ὃ δὲν θέλω νὰ ἀποθάνω, σεῖς εἰσθε ἡ μόνη αἰτία· καὶ ἐνῶ ὑστερῶ πολὺ τῆς ἀθανάτου ἀρμονίας τοῦ Δάντου, ἡ ἐπιεικὴς καρδία σας θὰ συγχωρήσῃ τὴν ἐγκληματικὴν μου θρασυτητα. Μοὶ ἐλάλησατε μετὰ τοῦ θάρρους τῆς καλλονῆς καὶ τῆς νεότητος· καὶ ὅταν σεῖς ὀμιλήτε πρέπει νὰ ὑπακούω. Ἀλλὰ μόνον ἐν τῇ μεσημβρίᾳ τοιοῦτοι τόνοι ἀκούονται, καὶ τοιαῦτα θέληθητε προσφέρονται εἰς τοὺς ἐνθουσιώδεις ὀφθαλμούς μας· ἡ γλυκεῖα Ἰταλίς γλῶσσα εἶναι ἔτι μάλλον γλυκυτέρα, ὅταν ἐξέρχεται ἐκ τῶν ὠραίου στόματος. Ἄ! οἶκ ἔργα ἤθελον ἐπιτελέσει ἐκεῖνοι, οἵτινες τὴν ἀκούσασιν!»

Κατὰ μετάφρασιν ἐκ τῆς Γαλλικῆς ὑπὸ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΙΩ. ΔΡΑΓΟΥΜΗ

(1) Χροικτῆρες γραφῆς ὡν τινῶν μετεχειρίζοντο παρ' ἀρχαίους εἰς τὰ Σικανδιονικὰ κράτη. Σ. τ. Μ.

Γ. Μπαίρων

(1).— Θεωδωρίχος, Γερμανὸς μεγιστάν, ἐπίσκοπος τῆς Μογουντίας (Mayence), πόλεως τῆς Γερμανίας παρὰ τὸν Ρήνον, εἰς τῶν συνεωτέρων καὶ λογιωτέρων ἱερωμένων τοῦ Κράτους.—

ΣΠΟΥΔΑΙΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΥΡΑΝΙΑΣ, ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ ΤΟΥ ΑΛΗ ΠΑΣΑ

Β. ΕΠΟΣ

1. Όνομα και πατρὶς τοῦ ποιητοῦ καὶ τοῦ ἀντιγραφῆως.

Ὡς καὶ ἐν τοῖς πρώτῃν ἐδηλώθη, τὸ ἐξ 600 πολιτικῶν δεκαπεντασுλλάβων στίχων Ἔπος συγκείμενον καὶ «Ἱστορία τοῦ φοβεροῦ Ἀλῆ Πασᾶ» ἐπιγεγραμμένον πεποιήται μὲν ὑπὸ ἀνωνόμου ποιητοῦ τῆ 3 Ἰουλίου 1823, ἀντιγεγραπται ὑπὸ τοῦ ἐκ Γραμπόδου Ἀναστασίου Ἀποστόλου ἐν Βελλεγράδοις τῆ 14 Ἰουλίου 1826, τοῦ χειρογράφου ὑπ' ἀριθ. 21 ἀποκειμένου ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς ἐν Ἀλμυρῶ Φιλαρχαίου ἐταιρείας «Ὁθρυος». Τὶς λοιπὸν εἶναι ὁ ποιητὴς τοῦ προκειμένου Ἐπους; Ἡ μὲν πατρὶς αὐτοῦ γίγνεται φανερὰ ἐκ τοῦ γλωσσικοῦ ιδιώματος οὗσα ἢ Ἡπειρος, ἐν ἣ ἐθίζεται τὸ ἰδίωμα τοῦτο, ὡν ἐν τῷ οἰκίῳ τόπῳ θ' ἀποδείκνυται τὸ δ' ὄνομα αὐτοῦ δὲν μνημονεύεται οὔτ' ἐν τῷ Ἐπει ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ οὔτ' ἐν ὑποσημειώσῃ ὑπὸ τοῦ ἀντιγραφῆως, ὅστις ἐφιλοτιμήθη νὰ δικασώσῃ μόνον τὸ ἑαυτοῦ ὄνομα, οὐχὶ δὲ καὶ τὸ τοῦ ποιητοῦ. Δὲν δυνάμεθα δὲ νὰ υποθέσωμεν ὅτι ἦτο ἄγνωστος ὁ ποιητὴς τῷ ἀντιγραφῆ, ἐπειδὴ τὸ διακρῆσθαι ἐν τῷ μεταξὺ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ τῆς 3 Ἰουνίου 1823 μέχρι τῆς 14 Ἰουλίου 1826 δὲν ἦτο μακρὸν, ἀλλὰ βραχύ. Ἐφ' ὅσον μὲν λοιπὸν θὰ ἐξηρῆτο ἐκ τοῦ προκειμένου χειρογράφου, θὰ ἦτο ἄγνωστος ἡμῖν τὸ ὄνομα τοῦ ποιητοῦ· ἐκ δὲ τῶν ἰσχυροτέρων ὑπὸ τοῦ κ. Τρ. Ε. Εὐαγγελίδου (Ἱστορία Ἀλῆ πασᾶ

ἐν Ἀθήναις 1896, σ. 730) δυνάμεθα ν' ἀποδεχθῶμεν ὅτι ὁ Κοσμᾶς Θεσπρωτὸς ἐποίησε τὸ Ἔπος. Διότι ὁ μνημονευθεὶς συγγραφεὺς λόγον ποιούμενος περὶ ἐκείνης τῆς Ἀλησιάδος, ἣτις ἐστὶν ὁμοία τῷ προκειμένῳ Ἐπει, ὡς παρακατιόντες θ' ἀποδείκνυται, ἱστορεῖ ὅτι ὁ ποιητὴς αὐτῆς εἶναι ὁ Κοσμᾶς Θεσπρωτὸς, οὐχὶ δὲ ὁ Χατζῆ Σχυρέτης, ὁ ποιητὴς τῆν ἑτέραν Ἀληπκισιάδα δημοσιευθεῖσαν (αὐτ. σ. 4) ὑπὸ Κων. Ν. Σάθχ, ἅτε ἀποθνήσκων τῷ 1819 καὶ ἐπομένως μὴ ἰδὼν τὸ οἰκτρὸν τέλος τοῦ Φκλάριδος τῆς Ἡπείρου. Κατὰ ταῦτα λοιπὸν ὁ ποιητὴς τῆς «Ἱστορίας τοῦ φοβεροῦ Ἀλῆ πασιᾶ» ἐκκαλεῖτο Κοσμᾶς Θεσπρωτὸς.

2. Σύγκρισις ἀντιγράφων.

Προειπόντες ὅτι ἢ ἐν τῷ 21 χειρογράφῳ τῆς ἐν Ἀλμυρῶ Φιλαρχαίου ἐταιρείας «Ὁθρυος» περιεχομένη «Ἱστορία τοῦ φοβεροῦ Ἀλῆ πασιᾶ» εἶναι ὁμοία τῇ Ἀληπκισιάδι, ἣν εἶχεν ὑπ' ὄψει ὁ κ. Εὐαγγελίδης, προστίθεμεν ὅτι ὑπερέχει ταύτης δυοῖν ἑνεκκ. Διότι ἢ μὲν διάλεξις τῆς ὕλης ἔχει μεταβληθῆ ὑπὸ τοῦ ἀντιγραφῆως τῆς Ἀληπκισιάδος οὕτως, ὥστε τὸ μέρος, ὅπερ ἐν τῷ χειρογράφῳ «Ὁθρυος» εἶναι προῖμιον τοῦ Ἐπους, ἐν τῇ Ἀληπκισιάδι ἔχει μετατεθῆ ἐν τῷ τέλει, ὅπερ ἐξάγεται ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Εὐαγγελίδου λεγομένων διότι λέγει οὗτος ὅτι «ὁ ποιητὴς τῆς ἑτέρας Ἀληπκισιάδος Κοσμᾶς Θεσπρωτὸς... ὡς κητκλειδα τοῦ ὄλου ποιήματός του, οἰοῦναι ὡς ἠθικὸν συμπέρασμα, ἐπιπροστίθησι

τάδε ἀπλᾶ μὲν, ἀλλ' ἐκφραστικώτατα
 «Ποτὲ τινὲς νὰ μὴν εἶπῃ πῶς, εἶν' εὐτυχισ-
 [μένος,
 σ' τὸν κόσμον τοῦτον ὅσον ζῆ, γιὰ τ' εἶναι
 [γελασμένος·
 Ὁ κόσμος εἶν' ἕνας τρυχός, ἐδῶ κ' ἐλεῖ
 [βραγίζει·
 ποτὲ δὲν στέκει σταθερός, παντοτινὰ γυ-
 [ρίζει.
 Ὁ ζῆκουστός Ἀλῆ πασιᾶς, ὁ ἦρωας τῆς
 [Ἡπείρου,
 ὁ φοβερός καὶ τρομερός, ὁ μιμητὴς τοῦ
 [Πύρρου.
 ποτὲ δὲν τὸ παντύχαινε νὰ ρθῆ σὲ τέτοιον
 [χάλι,
 νὰ τοῦ κοπῆ, νὰ τοῦ σταλῆ σ' τὴν Πόλιν τὸ
 [κεφάλι.»

Ἰκὼν δὲ τὸ προτεθὲν τοῦτο μέρος ἐδημοσιεύθη ἀνελλιπῶς ὑπὸ τοῦ κ. Εὐαγγελίδου, ἔπεται ὅτι στίχοι ὅλοι ἔχουσι παραλειφθῆ ὑπὸ τοῦ ἀντιγραφῆως τῆς Ἀληπκισιάδος· διότι μεταξὺ τοῦ ἑκτοῦ στίχου καὶ τοῦ ἐβδόμου τοῦ προτεθέντος προοιμίου ὡς ἐπιλόγου τῆς Ἀληπκισιάδος ἐλλείπεται δύο στίχοι, φερόμενοι ἐν τῷ χειρογράφῳ τῆς «Ὁθρυος», οἷδε.

«Ὁρῶ! κηκὸν ὀπῶ ἴκθην, μεγάλη δυσ-
 [τυχία!
 εἰς τὰ πικρὰ γεράματα ἀπὸ τὴν βρασιεῖς!»
 Κατὰ ταῦτα λοιπὸν τὸ ὑπὸ τοῦ ἐκ Γραμπόδου Ἀναστασίου Ἀποστόλου γενομένου ἀντιγράφου τῆς «Ἱστορίας τοῦ φοβεροῦ Ἀλῆ πασιᾶ» εἶναι πιστότερον τῆς ὑπὸ τοῦ κ. Εὐαγγελίδου μνημονευομένης ἑτέρας Ἀληπκισιάδος.

3. Γλῶσσα.

Τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους, δουλεύοντος τοῖς βραβάραις, ἢ γλῶσσα δὲν ἠδύνατο ἢ νὰ ὑποστῆ φθορὰν ἐκ τῆς παρεπισφρήσεως Τουρκικῶν λέξεων. Οἱ Ἕλληνας συγχρόμενοι τοῖς Τούρκοις ἦσαν ἠναγκασμένοι ν' ἀποδέχωνται ἐν τῷ λόγῳ βραβάρους λέξεις καταρρυπτικόν τὴν θείαν αὐτῶν γλῶσσαν. Καὶ ὁ ποιητὴς τοῦ προκειμένου Ἐπους ἐν τοιοῦτῳ περιβάλλουτι κέχρηται καὶ

Τουρκικῆς λέξεσιν, ἔστι δ' ὅτε καὶ ἐκ παραλλήλου προστέθηκε τὰς ἀντιστοίχους Ἑλληνικὰς, οἷον (στ. 111).

«Ἐτῆι λοιπὸν τοιμαζόντῃ γιὰ ἴρξι καὶ τιμῆτου. ο καὶ (στ. 229).

«Μκύρη του μοῖρα, λοιπὸν εὐροῦν κατὰ-
 [σκοπον, τζιασίτη.»

Πλὴν δὲ τούτου ἐπειδὴ τὸ κύριον πρόσωπον ἐν τοῖς διπλόγοις εἶναι ὁ Ἀλῆ πασιᾶς, κατ' ἀνάγκην εἰσάγει ὁ ποιητὴς ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ τὰς συνήθειας αὐτῷ Τουρκικὰς λέξεις.

Ἀνεξαρτήτως δὲ τῆς παρεπισφρήσεως ἐν τῷ Ἐπει καὶ βραβάρων λέξεων, γλωσσικὸν ἰδίωμα μεταχειρίζεται ὁ ποιητὴς τὸ ἐν Ἡπείρῳ εὐχρηστον ὄν. Χαρακτῆρ δὲ τούτου εἶναι ἢ κατὰ συνέχειαν τοῦ Δωρικοῦ ιδιώματος τῶν ἀρχαίων Ἡπειρωτῶν, α' Ἀπειρωτῶν ἐν νομισμασι, χρῆσις τοῦ φωνήεντος α ἐν ταῖς κητκλήσεσι τοῦ α καὶ β' πληθυντικοῦ προσώπου τῆς ὀριστικῆς τῶν ἱστορικῶν χρόνων τῶν ἐνεργητικῶν ῥημάτων, —αμην—ετην, ἀντὶ τῶν —αμεν—ατε, κατ' ἀναλογία τῆς τοῦ γ' πληθυντικοῦ τῆς ὀριστικῆς τοῦ ἐνεργητικοῦ α' ἀορίστου —αν· οἷον (στ. 344).

«τραβήξαμην ἀπὸ λόγου σης φόβον, πολὺ
 [σικλέτι.»

καὶ (στ. 356).
 «μ' αὐτὸν ἐπολεμήσατην, ἴσαν τᾶξιζ λεον-
 [τάρια.»

καὶ (στ. 37).
 «τὸ μάθητην τὶ ἔκμηκν οἱ ἐχθροὶ μου ἴς τὸ
 [δοβλέτι.»

καὶ (στ. 170).
 «κηκὸ γρηφτὸ ὀποῦ ἴχεται, τὶ ἔχετε νὰ
 [ἰδῆτε!»

Ὁμοίως δὲ μεταβολὴ παρατηρεῖται καὶ ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ τῆς ὀριστικῆς τοῦ παρακτατικοῦ τῆς μέσης ἢ παθητικῆς φωνῆς, ἐν μὲν τῷ α' καὶ β' προσώπῳ εὐχρηστος παρὰ μόναις τοῖς Ἡπειρωταῖς, οἷον ἤμκησαν, ἤσκησαν ἀντὶ τοῦ ἤμεθα, ἤσθε· τὸ δὲ γ' λῆγον εἰς—ονταν ἐν τε τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ καὶ τῷ ἐνικῷ εἶναι κοινὸν πᾶσι τοῖς Ἑλλήσι οὕτως ἐν μὲν τῷ 216 στίχῳ φέρεται.

«λάχανα θελὰ γέροντην, γλήγορα θὰ χαι-
 [λοῦνε.»

ἐν δὲ τῷ 221-222.
«Χουρσίτ πασιᾶς ὁ τρομερός, ποῦ ἔπρε τὸ
[Χαλέπι,
ἐρχονταν ἔς τὸν Ἄλῃ πασιᾶ με πείσμα, με
[γαζέπι».

Τοῦ δὲ περιφραστικοῦ μέλλοντος ἀπαν-
τῶσιν ἐν τῷ Ἐπει πᾶσι κί παραλλαγαί,
ἐν αἷς τὸ ῥῆμα «θέλω» σπανίως μὲν φέρε-
ται ἀκέραιον, οἷον (στ. 125).
«βαρὺ, μαῦρο σύγνεφο, ποῦ θέλει σὲ πλα-
[κώση».

συνήθως δὲ τὸ γ' ἐνικὸν πρόσωπον τῆς
ὀριστικῆς τοῦ ἐνεστώτος κατ' ἀποκοπὴν
«θέ[λει], οἷον (στ. 40).
«μὰ ἴνς ἀλλάχ τὸ κρῖμά μου τοὺς δύο θεὸ νὰ
[τοὺς πιάση».

ἢ τὸ α' ἐνικὸν τῆς τοῦ παρατατικοῦ κατ'
ἀφαιρέσειν τῆς αὐξήσεως (ἤθελα) «θελά»,
οἷον (στ. 106).

«ἄν τὶ φαρμάκια θελά πιῆς, ἔστὶ κίνδυνο
[θὰ νὰ ῥθῆς! »

ἔτι δὲ καὶ κατὰ συγκοπὴν «θά», ἥπερ ἦδη
καθιερώθη ἐν τῇ καθαρουργίᾳ οἷον (στ.
105).

«δυστυχησμένε Ἄλῃ πασιᾶ, δὲν ἔξεύρεις τί
[θὰ πάθῃς».

Ὡς δ' ἐκ τῶν παραδειγμάτων ἐμφαίνε-
ται, οἱ ἀποτετημένοι τύποι «θὰ, θελά,
θέ» ἀποβελόντες τὴν τοῦ ἰδίου προσώπου
ἐννοίαν, ἀποδίδονται κατ' ἐπέκτασιν εἰς
πᾶν πρόσωπον.

Οἱ ἀποτετημένοι δὲ οὗτοι τύποι τοῦ
«ἤθελα, θελά, θὰ» ἀπαντῶσι καὶ ἐπὶ μελ-
λούσης διχθέσεως ἐν τῷ παρελθόντι, οἷον
(στ. 215-218).

«καὶ χωρὶς ἄλλο τὸ ὄρδι θὰ φευγε, θὰ σκορ-
[ποῦνε,
λάχανα θελά γίνονταν, γλήγορα θὰ χα-
[λοῦναι.

Σμαῆλ πασιᾶς καὶ Δράμακλις θελά ἔπεφτάν
[ἔς τὰ χέρια
ἔς τοῦ ἐχθροῦ τους τοῦ Ἄλῃ πασιᾶ, ἔς τὰ
[λοφτερά μαχαιρία».

Ἄξιον δὲ νὰ μὴ πάραλίπωμεν ὅτι ὁ ποι-
ητὴς μεταχειρίζεται ἐν στίχῳ 431 καὶ ἐκ
τῶν μέχρι τοῦδε διασωζομένων εὐχῶν μετὰ
τύπων τῆς ἀρχαίας εὐκτικῆς τήνδε·

«Θεὸς φυλάξοι! μὲ φωτιά τὸν θάνατον ἀν
[λάβῃς,
νὰ κάψῃς τὸν μπαρούτ χανέ, τί θελά κα-
[ταλάβῃς; »

Χαρακτηριστικὸν δὲ τοῦ ἐπιχωρίου ἰδι-
ώματος εἶναι καὶ μετάθεσις τῶν ὑγρῶν,
οἷον (στ. 30-35).

»Μπερατηνοί, Περματηνοί, Ντγκλί καὶ
[Κολωνιάτες,

ὄλοι χαζίρι ἔς τάρματα, τροχᾶτε τὰ
[σπαθιά σας»

Ἐν Ἡπείρῳ σφίζονται καὶ ἀρχαῖα γλωσ-
σικὰ μνημεῖα τὰ μὲν ἀκέραια, τὰ δὲ μικρὸν
παρηλλαγμένα κατὰ τὸν νεώτερον τύπον.
Ἐκ τούτων ἀπαντῶσιν ἐν τῷ Ἐπει τὰ
ἐξῆς: 1) Ἄψυχῶ ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ φεί-
δομαι, οἷον (στ. 154).

«τοὺς ἐδικούς μου τοὺς ἐχθρούς νὰ μὴν τοὺς
[ἀψυχᾶται».

τὸ δὲ ῥῆμα τοῦτο φέρεται καὶ ἐν τῇ παροι-
μίᾳ τῇ λεγομένῃ ἐπὶ τῶν διὰ φειδῶ μικρῶν
μεγάλ' ἀπολλύντων·

«ἀψυχᾶει τὸ κερφί, καὶ χάνει τὸ πέταλο».

2) βρυκάζω ἀντὶ τοῦ βρυχώμαι, οἷον
(στ. 516).

«ἔξαπλώνεται ὁ κερφήμπκσις, ὡσὲν θηριὸ
[βρυκάζει».

ἐν Ἄλμυρῷ δὲ φέρεται ἀποτετημένον,
ρεκάζω :

3) θάρρω βρυτόνως ἐπὶ τῆς σημασίας
τοῦ νομίζω, οἷον (στ. 467). «...καὶ θάρρει
πῶς θὰ τὸν συμπαθήσῃ»

4) πυρώνω ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ θερ-
μίνω, οἷον (στ. 291).

«ἐθγαίνει ὁ ἥλιος ὁ λαμπρός, καὶ τὸν ντου-
[νιὰ πυρώνει».

ἐν Ζαγορίῳ δὲ τὸ ῥῆμα λέγεται ἐπὶ τοῦ
θερμαίνειν ἐν τῷ πυρὶ τῆς ἐστίαις, καὶ οὐ-
σιαστικὸν ἀφρημένον πύρα βρυτόνως σπρ-
μαίνειν θερμανσιν ἐν τῷ πυρὶ.

Πρὸς δὲ τὴν σύνταξιν ἔστιν ὅτε μετα-
χειρίζεται τὸ σχῆμα κατὰ σύνεσιν, συντάσσ-

ων μετὰ ῥήματῃ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ
ὑποκειμενον ἢ μὲν ἀριθμοῦ ἐνικῶ κατὰ τυ-
πον, ἐννοίαν δὲ πολλῶν περιέχον, οἷον
(στ. 589)· «ὁ κόσμος συμμαζώνονται».

4. Παροιμίαι.

Ἐν τῷ Ἐπει ἀπαντῶσι τρεῖς παροιμίαι,
ὧν δύο μὲν ἔχουσι πηγὴν τὴν Ἀγίαν Γραφήν,
ἢ δὲ τρίτη ἐπὶ τῶν Τούρκων λέγεται. Καὶ
ὁ μὲν Ἄλῃ πασιᾶς ἐν τῷ πρὸς τοὺς ἀθρο-
σθέντας Ἀλβανούς καὶ κλέφτας λόγῳ αὐτοῦ
παρίσταται ἀπκριθῶν τὰ πολεμικὰ ἔργα,
ἐν οἷς καυχώμενος καταλέγει τὴν ἐξημερω-
σιν τῶν κλεφτῶν καὶ τὴν ἀποκατάστασιν
τῆς ἡσυχίας ἐν τῷ κρᾶτει, ὥστε νὰ συμβα-
δίξῃ λέων μετ' ἐλαφίου καὶ λύκος μετὰ
προβάτου (στ. 49-50).

«Ἡμέρωσα τὴν κλεφτουριά, λεοντάρια καὶ
[ἀλαφίνα
ἔς τὸ λόγγο ἀντάμα περβατοῦν, λύκος καὶ
[προβατίνα».

Ἡ παροιμία δὲ αὕτη τῆς συμβιώσεως λύ-
κου καὶ προβάτου εἶναι παρεμφερῆς πρὸς
τὴν τῆς Ἀγίας Γραφῆς (Ἦσ. ιάβ—7), ἐν ἣ
λέγεται ὅτι ὁ λύκος θὰ συγκοιτῆ μετὰ
τοῦ ἀρνίου καὶ ἡ λεοπάρδαλις θὰ ἀναπαύη-
ται μετὰ τοῦ ἐριφίου καὶ ἡ δάμαλις καὶ ἡ
ἄρκτος θὰ συμβόσκωσι, καὶ ἦτις αἰνίσσεται
τὸν εὐδαίμονα ἐκείνον αἰῶνα, καθ' ὃν ἄκρα
ἡσυχία θὰ ἦτο, μὴ ὑπαρχόντων κελῶν ἀν-
θρώπων.

Ὁ δὲ πολιορκῶν τὸν τύραννον τῆς Ἡπεί-
ρου Χουρσίτ πασιᾶς μὴ δυνηθεὶς διὰ μάχης
ἢ ἀποστήσῃ τοὺς Ἀλβανούς τοῦ Ἄλῃ
πασιᾶ, πειράται νὰ κατορθώσῃ τοῦτο διὰ
τέχνης, δῶρα διδοὺς αὐτοῖς, ἥπερ εἶναι ἴδιον
τοῖς Τούρκοις κατὰ τὴν παροιμίαν ἣν ἐρμη-
νεύει ὁ ἴδιος (στ. 315—316).

«Οἱ Ὀσμανλίδες τὸν λαγὼ με ἀραμπᾶ
τὸν πιάνουν,
μὲ φρονιμάδα τεχνικά, καὶ ὀλίγον κόπον
κάνουν».

Ὅτε δὲ ὁ Ἄλῃ πασιᾶς ἠπέιλει ὅτι θὰ
βάλλῃ πῦρ ἐν τῇ πυριτιδοθήκῃ ἵνα ταφῇ ὑπὸ
τὰ ἐρείπια μετ' ἄλλων πολλῶν, προσέ-
θηκε (στ. 393—394).

«καὶ ἡ δίκη μου ἡ ψυχὴ με τὴν ψυχὴν»
[ἐκείνων
ἄς λείψῃ πλέον, ἄς γκθῆ μετὰ τῶν ἀλλοφύ-
[λων».

Καὶ ἡ παροιμία αὕτη, «ἀποθνήσκω ἡ
ψυχὴ μου μετὰ τῶν ἀλλοφύλων», εἶναι εἰ-
λημμένη ἐκ τῆς Ἀγίας Γραφῆς (Κριτ. ις'
29-30). Τὴν ῥῆσιν τούτην, παροιμιώδη
καταστᾶσθαι, εἶπεν ὁ Σαμψῶν ὅτε αἰχμη-
λωτος ὦν τοῖς Φιλισταίοις, ἐναγκλισθεὶς
τοὺς δύο μέσους στύλους, ἐφ' ὧν ἐστηρίζε-
το ὁ οἶκος, ἐκρήμισε τοῦτον, φρονεθέντων
πάντων τῶν ἐντός, περὶ τοὺς τρισηλίους
ὄντων, ἐφρονεῦθη δὲ σὺν αὐτοῖς καὶ ὁ Σαμ-
ψῶν.

5. Παραβολαί

Ἐπόμενος τῷ Ομηρῷ ὁ ποιητὴς, ἵνα
καταστήσῃ τὸν λόγον ἐμφαντικώτερον μετα-
χειρίζεται πολλαχοῦ τοῦ Ἐπους παραβο-
λάς, ὧν ἐνίαι εἰσι παρεμφερεῖς πρὸς τὰς πα-
ρὰ τοῖς ἀρχαίοις ποιηταῖς. Καὶ πρῶτον
μὲν ἵν ἀποδείξῃ ἡμαρτημένην τὴν γνώμην
τοῦ νομίζοντος ἑαυτὸν εὐδαίμονα, παραβάλλ-
ει τὸν κόσμον πρὸς τροχόν (στ. 1-4).

«ποτέ τινες νὰ μὴ εἰπῆ, ὅτι εἶν' εὐτυχισμέ-
[νος,

ἔς τὸν κόσμον τοῦτον ὅσον ζῆ, ὅτ' εἶναι γε-
[λασμένος.

Ὁ κόσμος εἶναι ἄν τροχός, ἐδῶ καὶ ἐκεῖ
[γυρίζει.
ποτέ δὲν στέκει σταθερά, παντοτινὰ βατίζει»

Διότι ὡς τοῦ τροχοῦ τὸ νῦν μὲν κάτω
γίνεται ἄνω, τὸ δ' ἄνω κάτω, οὕτω καὶ
τῶν ἀνθρώπων οἱ νῦν μὲν ταπεινοὶ ἀνυψοῦν-
ται, οἱ δ' εἰς ὕψος ἐπηρμένον ταπεινοῦνται.
Ἐπιβεβαιοῦται δὲ τὸ ἀληθές τῆς παρα-
βολῆς ταύτης διὰ τῆς ἀνυψώσεως τοῦ Ἄ-
λῃ πασιᾶ εἰς μεγίστην ἰσχύον καὶ τῆς ἀδό-
ξου τελευτῆς αὐτοῦ (στ. 5-9).

«Ὁ ἔακουστός Ἄλῃ πασιᾶς, ὁ ἦρωας τῆς
[Ἡπείρου,

ὁ τρομερός καὶ φοβερός, ὁ μιμητὴς τοῦ
[Πύρρου,

ᾧρου! κελῶν ὀπῶ ἔπαθεν, μεγάλη δυστυ-
[χία!

εἰς τὰ πικρὰ γηράματα ἀπὸ τὴν βσιλεία».

ποτέ δὲν ἐπ'αντέβαινε νὰ ῥθῃ ἑς τέτοιο
[χάλι,
νὰ τοῦ κοπῆ, νὰ τοῦ σταλῆ ἑς τὴν Πόλιν
τὸ κεφάλι»

Ὅντως ὁ Ἄλῃ πασῶς κτησάμενος μέ-
γαν πλοῦτον δι' ἀρπαγῶν, ἰδρυσάμενος
κράτος ἐν κράτει, ἀποστάς τοῦ σουλτάνου
καὶ πολιορκηθεὶς ἐν Ἰωαννίνοις ἠδύναντο
βάλλων πῦρ ἐν τῇ πυριτιδοθήκῃ νὰ ταφῆ
ὑπὸ τὰ ἐρείπια μετὰ τῶν ἀλλοφύλων, ὡς ὁ
ἴδιος κομπορημονῶν ἔλεγε (στ. 391-394).

«φωτιᾶν ἄς βάλω μόνος μου, ὁ τ'επεχανὲς ν'
[ἀναψῆ,
ἄς μὴν πεθάνω μοναχός, κι' ἄλλους πολλούς
[νὰ κάψῃ,
Καὶ ἡ δίκη μου ἡ ψυχὴ μετὰ τὴν ψυχὴν ἐκείνων
ἄς λείψῃ πλέον, ἄς χυθῆ μετὰ τῶν ἄλο-
[φύλων».

Ἐν τούτοις πεμφθέντος τοῦ δορυφόρου
τοῦ Χουρσίτ πασᾶ μετὰ προτάσεων πρὸς
τὸν Ἄλῃ πασᾶν περὶ ὑποταγῆς, ὅστις
εἰσῆλθεν ἄνευ ὄπλων δίκην γυναικὸς (στ.
403).

«ἐμπῆκε δίχως ἄρματτα, ἴσπερ ἄν ἦν γυ-
[ναῖκα».

ἐνέπεσεν ὁ ἀποστάτης εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ
Χουρσίτ στηθείσας παγίδας ὥσπερ πτηνὸν
(στ. 449-450).

«ὁ δύστηνος Ἄλῃ πασᾶς ἐλάθηψ', ἐγε-
[λάσθη,

ἑς τὰ βρόχια τοῦ Χουρσίτ πασᾶ ἄν τὸ
[πουλὶ ἐπιάσθη».

διότι παρπεισθεὶς ὑπ' αὐτοῦ ἀπῆλθεν εἰς
τὴν Νῆσον τῶν Ἰωαννίνων, ἐνθα ἐλπίζων
ὅτι θὰ τύχῃ ἀμνηστίας, εὔρεν οἰκτρὸν θά-
νακτον, ἡ δὲ μικρὰ κεφαλή του ἀποτη-
θεῖσα μετηνέχθη εἰς Κωνσταντινούπολιν.
Τοῦτο εἶναι τὸ τέλος τοῦ δράματος διδρα-
κτικώτατον τοῖς ὑπερηφάνοις.

Ὡς δὲ ὁ Κύρος νικήσας τὸν Κροῖσον καὶ
ἐπὶ τῆς πυρᾶς ἀναβιβάσας, ἀκούσας αὐτοῦ
τὸν Σόλων ἀπικλουμένου καὶ μετὰ τὰ
κατ' αὐτὸν, κατεβίβασεν ἐκ τῆς πυρᾶς,
ἐννοήσας ἦτι καὶ αὐτὸς κίπερ ἰσχυρότατος
ὢν ἠδύναντο νὰ πάθῃ, οὕτω καὶ ὁ Χουρσίτ
πασᾶς ἰδὼν τὴν κεφαλήν τοῦ ἀντιπάλου
κομισθεῖσκα, δὲν ἔχαιρεν, ἀλλ' ἐδάκρυεν,

ἐνθυμηθεὶς ὅτι ὁ κόσμος εἶναι ὅμοιος πρὸς
τροχὸν (στ. 559-560).

«ποῦ τοὺς ἀνθρώπους κάποτε ἑς τὰ σύγγερ'
[ἀνεβάξει,
καὶ πάλιν τοὺς ταλαίπωρους ἑς τὸν Ἄϊδῃ
[κατεβάξει».

Καὶ τῆς μὲν παρομοιώσεως τοῦ κόσμου
πρὸς τὸν τροχὸν χρῆσιν ἐποίησατο, κατὰ
Ἐκλογάριον Δ. Ν. Δαρβάρως (Ἐν Βου-
κουρεσίῳ 1827, σ. 169-170). καὶ σουλ-
τᾶνός τις αἰχμαλωτισθεὶς ὑπὸ τινος Φράγγ-
κου ἡγεμόνος ἐπὶ Βασιλείου τοῦ Μακεδό-
νος. Διότι ὁ Φράγγκος ἡγεμὼν, ἐπειδὴ οὐ-
δέποτε εἶδε τὸν αἰχμαλωτὸν σουλτᾶνον γε-
λάσαντα, ὑπέσχετο ἀμοιβὰς τῷ ἀγγεῖλαντι
ὅτι εἶδεν αὐτὸν τοῦτο ποιήσαντα. «Ὅτε
λοιπὸν ἐπὶ τέλους ἠγγέλθη τῷ ἡγεμόνι
ὅτι ὁ αἰχμαλωτὸς σουλτᾶνος ἐγέλασεν οὕτως
ἐρωτηθεὶς ὑπ' ἐκείνου τὴν αἰτίαν ἀπεκρί-
ναντο· κείδον, ὦ βασιλεῦ, τοὺς τροχοὺς τῆς
ἀμάξης σου, καὶ παρετήρησα ὅτι τὸ μὲν
κάτω μέρος αὐτῶν ἐστράφη πρὸς τὰ ἄνω,
τὸ δὲ ἄνω πρὸς τὰ κάτω, καὶ συνεπέρανα
ὅτι καὶ τὰ πράγματα τοῦ κόσμου οὕτω
μεταβάλλονται, καὶ ὅτι ὥσπερ ἐκ τοῦ ὕψους
ἔπεσον, οὕτω καὶ νὰ ὑψωθῶ πάλιν καὶ εἰς
τὴν προτέραν δόξαν νὰ ἐπανέλθω εἶναι δυ-
νατὸν». Τότε ὁ Φράγγκος ἡγεμὼν τιθεὶς ἐν
νῶ τὴν πολύτροπον τῆς τύχης μεταβολήν,
ἔκρινεν φρονιμώτερον τὸν σουλτᾶνον καὶ τοῦ
λοιποῦ περιεποιεῖτο αὐτὸν.

Τὴν δὲ ἄνω κάτω μεταβολὴν τῆς τύχης
δηλοῖ καὶ ἡ κοινὴ παροιμία,
«σκάλες ἀνεβχίνουν, σκάλες κατεβχίνουν»
οἰοῦναι τῶν μὲν εὐτυχούντων ἀνερχομένων,
τῶν δὲ δυστυχούντων κατερχομένων. Ἐλεῖ
δὲ τὴν ἀρχὴν ἡ παροιμία αὕτη πιθανῶς ἐκ
τῶν ἐν τοῖς ἱεροῖς πολλῶν κλιμάκων κατα-
σκευασθειῶν ὑπὸ Πιττακοῦ τοῦ Μιτυλη-
ναίου, τὴν ἄνω κάτω μεταβολὴν τῆς τύχης
κατ' Αἰλικὸν αἰνιτωμένου.

Ἀφελγόμενος δὲ ὁ ποιητὴς τὰς κινήσεις
τῶν ἀντιπάλων, τὴν μὲν μελανίαν, ἣν τὸ
πολὺ πλῆθος ἀνδρῶν τε καὶ φορηγῶν ζώ-
ων ἐποίει ἐν ταῖς πρὸ τῶν Ἰωαννίνων ῥάχαις
καὶ πεδιάσι καὶ τοῖς λειμῶσι, παρομοιοῦ-
σάς τας πρὸς τὴν ὑπὸ τῶν δένδρων ἐν ταῖς ἀρούρας

καὶ τοῖς εὐήλεις τόποις γιγνομένην (στ.
135-142).

«ὁ Ρούμελις μετὰ τὸ ὄρδι' ἑς τὰ Γιάννινα
[πλακῶνον,
πασιάδες καὶ γκερούιδες δλόγυρα τὸ ζώ-
[νον.

Καθὼς κυριζοῦν τὰ κλαριά ἑς τ' ὄργωμα,
[ἑς τὰ προσήλια,

ἔτζι κ' οἱ κάμποι μαύρισαν, Γιαννίνου τὰ
[λιβάδια

ὄλο ἀπὸ ντουνοῦμιδες, ἡ ῥάχες κί τὰ
[σάδια.

Ὁ τόπος ὄλος γέμισε, καλύβες καὶ τζα-
[ντίρια,

παντοῦ γκαμήλια κ' ἄλογα, μαύρισαν τὰ
[τζαίρια,

τὰ φερναν, τὰ ἔκαφρτωναν, μετὰ τὰ
[τακίμια».

Μελανία δὲ σχηματίζεται οὐ μόνον
ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν ὑποζυγίων, ἀλλὰ
καὶ ὑπὸ τοῦ κονιορτοῦ αἰρούμενου ὑπὸ τῶν
πολεμίων ἐπερχομένων, καθ' ἃ ἱστορεῖ ὁ
Ξενοφῶν (Κυρ. Ἄν. Α' ἡ 8).

«Καὶ ἤδη τε ἦν μέσον ἡμέρας καὶ οὐπω
καταφανεῖς ἦσαν οἱ πόλεμοι. Ἠνίκα δὲ
δείλη ἐγίγνετο, ἐφάνη κονιορτός ὥσπερ
μελανία τις ἐν τῷ πεδίῳ ἐπὶ πολύ.»

Τὴν δὲ κραυγὴν τῶν πολεμίων ἐν ταῖς
πεδιάσι παρεικάξει ὁ ποιητὴς πρὸς τὸν
βληχηθῶν τῶν ἐν ταῖς μάχαις προβάτων
(στ. 143-144).

«καθὼς φωνάζουν ἑς τὰ μανδριά τὰ πρόβρα
[καὶ βλιάζουν,

ἑς τοὺς κάμπους ἀναδεύοντας ἕνας τὸν ἄλ-
[λον κράζουν».

Ἐν ταύτῃ δὲ τῇ παραβολῇ ἠκολούθη-
σεν ὁ ποιητὴς τῷ Ὀμήρῳ, ὅστις τὸν ἀλα-
λητὸν τῶν Τρώων παρομοιοῖ πρὸς τὸν μη-
κασμὸν τῶν οἴων πολυπάμονος ἀνδρὸς ἐν
αὐτῇ μυρίων ἀμελγομένων (Ἰλ. Δ. 433-
436).

«Τρῶες δ' ὡς τ' οἶες πολυπάμονος ἀνδρὸς
ἐν αὐτῇ μυρίκι ἐστήκασιν ἀμελγόμενοι γά-
λα λευκὸν ἀζήχες μεμακῦκι, ἀκούουσι
ὄπα ἀρνῶν, ὡς Τρώων ἀλαλητὸς ἀνά στρα-
τῶν εὐρὺν ὀρώρειν».

Ὡς δὲ παρ' Ὀμήρῳ οἱ ἦρωες καθ' ἕνα
κατὰ δύο παραβάλλονται πρὸς λέοντας,
οὕτω καὶ οἱ Τόσκιδες παρίστανται ὑπὸ τοῦ

ποιητοῦ ὥσπερ λέοντες πρὸς τὸν Χουρσίτ
πασᾶν μαχεσάμενοι (στ. 355-356)

«Χουρσίτ πασιᾶς σᾶς δέχεται, γὰρ τ' εἶσθε.
[παλληκάρια
μ' αὐτὸν ἐπολεμήσατε ἄν τᾶξια [λε-
[οντάρια

Καὶ τὸ μὲν τυχῶς κατακόπτειν τοὺς
πσλειμούς ὁμοίως, ὥσπερ μῆλα καὶ πέπνας
προστάσσονται τὰ ὄπλα (στ. 285-286).

«ἄνιτε, μπῦρ Ἄλῃ Κουμπάρᾶ, μουζοτρόικια
[καὶ ντρομπόνια,
τραβάτε νὰ τοὺς κόψωμεν ἄν μῆλα καὶ
[πεπόνια».

Ὁ δὲ πίπτων ἐν τῇ μάχῃ, ἐκτάδην κεί-
μενος, παραβάλλεται φυσικώτερον μὲν πρὸς
δελφίνα καταβλλόμενον, ἀπώτερον δὲ πρὸς
φυτὰ, ἀπὸ τοῦ βλαστοῦ μέχρι τοῦ δένδρου,
διὰ ποικίλων ὀργάνων κοπτόμενα καὶ κα-
ταρριπτόμενα. Καὶ πρὸς δελφίνκ μὲν, οἶον
(στ. 523-524).

«ἄνθρωπος τοῦ Μεχμέτ πασιᾶ φωτιά ἑς τὸν
[Τζιάμην δίνει,

καὶ εὐθὺς κάτω τὸν γκρέμισεν ἄν ἐν μέ-
[γα δελφίνκ».

τῶν δὲ φυτῶν πρὸς βλαστὸν μὲν ὑπὸ χαλά-
ζης κοπτόμενον, οἶον (στ. 525-526).

«ἄπ' τὸ χαλάζι τὸ πικρὸ κόπτεται τὸ
[βλαστάρι,

κι' ἄπ' τὸ κρουσιουμί τὸ πικρὸ πέφτη τὸ
[παλληκάρικ».

πρὸς χόρτον δὲ ὑπὸ τοῦ χορτοτόμου τεμ-
νόμενον καὶ πίπτοντα, οἶον (στ. 279-280).

«πῶς πέφτουν ἀπὸ τὸν κοσατζῆν τὰ χόρτα
[ἑς τὸ λιβάδι,

ἔτζ' ἔπεφταν ἑς τὸν πόλδμον κ' οἱ ἄνθρω-
[ποι ἑς τὸ σάδι».

πρὸς δεμάτια δὲ κατακεκλιμένα, οἶον (293-
294).

«πολλοὶ πικροὶ χαλντούπιδες δὲν βλέπουν
[μὲ τὰ μάτια

τὸν ἥλιον πλιά, μόν' κοίτονται καθὼς καὶ
τὰ δεμάτια».

τελευταῖον δὲ πρὸς δένδρα τεμνόμενα διὰ
τοῦ πρίονος ὑπὸ τοῦ ὑλοτόμου καὶ κατα-
πίπτοντα, οἶον (στ. 517-518).

«ακθῶς γκρεμνίζ' ὁ πριονῆς τὰ δένδρα εἰς τὰ
[δάση,
ἔτζι κι' ὁ Τζιάμης γκρεμνισε τὸν ὄρφανὸν
[καφάζη».

Ἐν δὲ τῇ τελευταίᾳ τῶν προκειμένων
παραβολῶν ἐμιμήθη ὁ ποιητὴς τὸν Ὀμηρον,
ὅστις ἐποίησε τὸν μαχητὴν πίπτοντα ὁμοί-
ως πρὸς δρῦν ἢ πεύκην ἢ πίτυν ἐκμηθεῖσθαι
διὰ τῶν ὀξέων πελέκεων ὑπὸ τῶν τεκτόνων
(Ἰλ. Ν 389-393, Π 482-486).

«ἤριπε δ' ὡς ὅτε τις δρῦς ἤριπεν ἢ ἀχερωῖς
ἢ πίτυς βλωθρή, τὴν τ' οὔρεσι τεκτονες
[ἄνδρες».

ἐξέταμον πελέκεσι νεήκεσι, νήιον εἶναι·
ὡς πρόσθ' ἵππων κατ' ἰσθίου κείτο ταυσθεῖς,
βεβρυχῶς, κόνιος δεδραγμένος αἰματοέσσης».

Καὶ τὸν μὲν θάνατον, τοῦ λόγου ὄντως πε-
ρὶ τοῦ Ἀλῆ πασᾶ, ὁ ποιητὴς, ἐπόμενος τῷ
Σωκράτει, ὑπνον βαλὺν ὀνομάζει (στ. 548).
«ὑπνος βαλὺς τὸν ἔλαβε, ποτὲ δὲν τὸν
[ἀφίνει».

τὸν δὲ νεκρὸν ὡς ἀνίσθητον τῶν περὶ αὐτὸν
ὄντα πρὸς σίδηρον παραβάλλει (στ. 552-
553).

«καὶ ἄνθρωποι τοῦ Μεχμέτ πασιᾶ εἰς τὸν
ὄντᾶ του ἠμῆκην,
καὶ παγωμένον τὸν πικρὸν, σίδηρον τὸν
[εὐρήκην».

Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις δὲ πρὸς λίθον ἢ σί-
δηρον παραβάλλεται ὁ ἀνίσθητος ὢν τῶν
συμφορῶν τῶν οἰκείων, ἀνηλεῆς, ἀσπλαγ-
χνος, σκληρὸς, εἴτε ζῶν εἴτε τεθνηκώς. Οὕτως
ὁ μὲν ἀποθνῄσκων Κίμων Γυρτώνιος ἐπὶ τῇ
ἀναισθησίᾳ τῶν καταλειπομένων τῇ γυναι-
κὶ ὀδυνῶν, ἐπὶ τῇ ἀναλγησίᾳ παραβάλλε-
ται πρὸς λίθον ἢ σίδηρον ἐν ἐπιτυμδίῳ
ἐπιγραφῇ τῶν Ρωμαϊκῶν χρόνων, ἐν δε-
κατυλικῷ μὲν ἐξαμέτρῳ πεπομένη, ἀνορθο-
γραφῶν δὲ μὴ ἀπηλλαγμένη. Αὕτη κε-
χαραγμένη ἐπὶ στήλης, ἐν ναῷ τοῦ χωρίου
Τζαγγλὶ τοῦ δήμου Σκοτούσσης ἐν Θεσσα-
λίᾳ ἐκτισμένης, ἔχει κατὰ τὴν ἀποκατά-
στασιν ξένου ἀρχαιολόγου ὧδε·

«καὶ νῦν ὀδύνας δ[ὴ τῇ συμ]βίῳ μου ἐν-
[καταλείψας

κίμεν ἀνέσθητος, ὡσπερ λίθος ἢ ἐ σίδηρος.
Οὐ κλαίοντ' ἔλεῶ, οὐδ' ἔσθουμεν ὧδε κλαί-
[όντων.
Μοίρης τ' ἀξάσης, τὰ μοιρέα πάντ' ἐτέλεσε-
[σα».

Ἡ δὲ Μήδεια παρ' Εὐριπίδῃ (Μηδ.
1279-1281) τζλανίζεται ἐπὶ τῷ αὐτό-
χειρι φόνῳ τῶν τέκνων αὐτῆς, ἀνίσθητος
οὔσα, ἀπκηής, ὡσπερ λίθος ἢ σίδηρος.

Καθ' Ὀμηρον δὲ ὁ Πάτροκλος κατηγο-
ρῶν τοῦ Ἀχιλλέως τὸν ἀπηνῆ νοῦν, τὴν
ἀναλγησίαν ἐπὶ ταῖς συμφοραῖς τῶν ὁμο-
φύλων, δὲν δύναται ν' ἀποδῶ τὴν αἰτίαν
ἄλλο τι ἢ τὴν ὑπόθεσιν, ὅτι δὲν εἶχε πα-
τέρα τὸν ἱππότην Πηλέα, οὐδὲ μητέρα τὴν
Θέτιν ἀλλ' ὅτι γλαυκὴ θάλασσα ἔτικτεν
αὐτὸν καὶ πέτραι ἠλίβατοι (Ἰλ. Π. 33-35).
«νηλεῆς οὐκ ἄρα σοί γε πατήρ ἦν ἱππότης
Πηλεὺς, οὐδὲ θέτις μήτηρ γλαυκὴ δὲ σε
τίκτε θάλασσα πέτραι τ' ἠλίβατοι, ὅτι τοι
ἀπηνῆς».

Ὡς δὲ ὁ Ὀμηρος τὸν δεκρυροῦντα πα-
ραβάλλει πρὸς κρήνην μελάνυδρον, κατ' αἰ-
γίλιπος πέτρης δνοφερὸν ὕδωρ χέουσιν
(Ἰλ. Γ I. 14-15, Π 3-4),

«θερμὰ δάκρυα χέων ὥστε κρήνη μελάνυδρος
ἦτε κατ' αἰγίλιπος πέτρης δνοφερὸν χέει
[ὕδωρ

οὕτω καὶ ὁ ποιητὴς τοῦ προκειμένου Ἐ-
πους τὰ ἀφθονα δάκρυα, ἅτινα ἔχον κατὰ
τῶν παρειῶν τῶν οἰκείων, ἀπὸ τῶν Ἀλῆ πασᾶν
τοποθετοῦντες τὸν νεκρὸν αὐτοῦ, παρρησιῶς
πρὸς ὕδωρ πίπτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ (στ.
550).

ατὰ δάκρυά του, σὺν βροχῇ ἐπάνω του
[σταλάζουν».

Τελευταῖον δὲ ὁ ποιητὴς τὸν συνωστι-
σμὸν τοῦ κόσμου, ἐπιθυμοῦντος νὰ ἴδῃ τὴν
ἀποτμηθεῖσαν κεφαλὴν τοῦ Ἀλῆ πασᾶ,
παραβάλλει πρὸς τὸν τῶν προβάτων ἐν τῷ
σταύλῳ (στ. 586-590).

«ὁ κόσμος συμμαζώνονται, πατοῦν ἕνας τὸν
[ἄλλον,
ἐπανωτοὶ πλακώνονται ἄν προβάτα ἔσονται
[στάλῳ».

Ἐν παρόδῳ δ' εἰρήσθω ὅτι ὅσον ἀπεριό-
-

ριστος μὲν κλίνη τῷ κλέφτῃ πεποίηγν' ἐν
τῷ δημῷδε ἔσματι αἰ ἐν τοῖς ὄρεσι πέτραι
μεγαλοπρεπέστατον δὲ στεγασμα ὁ οὐ-
ρανός,

«νά ἔχω τοὺς βράχους γιὰ κρεβάτι, τὸν
[οὐρανὸ γιὰ σκέπασμα

τόσον περιωρισμένη μὲν κλίνη ἐν τῷ τάφῳ
εὐτελέστατον δὲ σκέπασμα τὸ χῶμα παρί-
σταται τῷ Ἀλῆ πασᾶ. ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ
προλέγοντος τὸν θάνατον (στ. 494).

«Τὸ χῶμα θά χης πάπλωμα, τῇ γῆ θε νά
[χης στῶμα».

6. Ἐκλειψὶς σελήνης, σημεῖον τοῦ θα-
νάτου τοῦ Ἀλῆ πασᾶ.—Πρόληψις αὐτο-
παράδοτος.

Τῇ νυκτὶ τῆς 24 Ἰανουαρίου 1822 ἐγένε-
το ἐκλειψὶς σελήνης, νομισθεῖσα ὑπὸ πάν-
των σημεῖον τοῦ θανάτου τοῦ Ἀλῆ πασᾶ
(στ. 573-578).

«τὴν ἰδίαν νύχτα φάνηκεν ἔς τὸν οὐρανὸν
[σημάδι·

φεγγάρι ἐμελάνισσε καὶ γίνηκε σκοτάδι·
ἐτοὺς ὀχτακόσιους εἴκοσι δύο ἐγάθη τὸ
[φεγγάρι,
ἔτε; εἴκοσι καὶ τέσσαρες τὸν μῆνα τὸ
[Γενάρη.

Τὸν θάνατον τοῦ Ἀλῆ πασᾶ, τὸν θάνατον
[δηλοῦσε·

ὁ κόσμος, ἔλοι ἔλεγαν αὐτὸ νὰ ἐδηλοῦσε».

Αὕτη εἶναι πρόληψις κληροδοτηθεῖσα
ὑπὸ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων τοῖς μεταγενε-
στέροις. Ὀντως τὸ πάλαξ ἐν ἔτει 364 π.
Χ. τῶν Θεβαίων ψηφισαμένων τὴν ὑπὸ τῶν
Θεσσαλῶν αἰτηθεῖσαν βοήθειαν ἐπτακισχι-
λίῳ ἀνδρῶν καὶ τοῦ στρατηγοῦ Πελοπίδου
ὄντος ἐτοίμου πρὸς ἐξοδόν, ἐγένετο ἐκλει-
ψὶς ἡλίου καὶ σκότος ἐν ἡμέρᾳ κατέλαβε τὴν
πόλιν. Πάντες πρὸς τὸ φάσμα συνεταρά-
χθησαν καὶ ἐνόμιζον ὅτι μέγα καὶ πρὸς ἄν-
δρα λαμπρὸν ἐξ οὐρανοῦ σημεῖον ἐγένετο,
καὶ οἱ μάντιες προέλεγον τὸν θάνατον τοῦ
Πελοπίδου, καὶ ἡ πρόρρησις ἐπηλήθευσεν
(Διοδ. Σικελ. ΙΕ' 80. Πλουτ. Πελοπ. ΛΑ').

7. Περιεχόμενον

Κλίτοι πρὸ ἐκάστου μέρους τοῦ Ἐπους

προτάσσεται περίληψις ἧτις ἀδηλον ἂν ἐτέ-
θη ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ποιητοῦ ἢ ὑπὸ τοῦ ἀντι-
γραφῆως, ἐγγνωμέν νὰ συγκεφαλαιώσωμεν
ἐν ἰδίῳ τόπῳ τὴν ὑπ' ἡμῶν γενομένην ἀνά-
λυσιν.

1-10. Προοίμιον. Ἐπιβεβαιῶν ὁ ποιητὴς
τὴν γνώμην, ὅτι οὐδεὶς μέχρι τέλους δύνα-
ται νὰ διέλθῃ τὸν βίον ἐν εὐδαιμονίᾳ, διὰ
τε τῆς παρρησιῶσεως τοῦ κόσμου πρὸς τὸν
τροχὸν καὶ διὰ τοῦ γεγονότος, ὅτι ὁ Ἀλῆ
πασᾶς ὁ σκτράπης τῆς Ἠπείρου, ἐτελεύτη-
σε τὸν βίον κακῶς, καταπολεμηθεὶς ὑπὸ τοῦ
σουλτάνου, ἢ δὲ κεφαλὴ αὐτοῦ, ἀποθανόν-
τος ἐκ τραύματος ἐν μονομαχίᾳ ἐν τῇ Νή-
σῳ Ἰωννίνων, ἀποτμηθεῖσα ἀπεστάλη εἰς
τὴν Πόλιν.

11-26. Τοῦ Ἀλῆ πασᾶ γενομένου πο-
λεμίου τῷ σουλτάνῳ, ἀθροίζεται κατὰ πρό-
σκλησιν αὐτοῦ στράτευμα ἐν Ἰωννίνοις,
συγκείμενον ἐξ Ἀλβανῶν καὶ κλεφτῶν.

27-72 Ἐν τῷ πρὸς τοὺς ἀθροισθέντας
Ἀλβανούς καὶ κλέφτας λόγῳ αὐτοῦ ὁ Ἀλῆ
πασᾶς ἵν ἀποδείξῃ ψευδῆ τὴν κατηγορίαν
τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ, ἀριθμεῖ τὰ ὑπὲρ τοῦ
κράτους πραχθέντα ὑπ αὐτοῦ ἔργα, εἶτα,
προτρέπει αὐτοὺς νὰ φωνῶσι γενναῖοι μαχό-
μενοι ὑπὲρ τῆς πατρίδος πρὸς τοὺς Ἀνα-
τολίτας, 73-92. Προσταθέντες ὑπὸ τοῦ
Ἀλῆ πασᾶ πορεύονται εἰς τὰ ὀρισθέντα
ἐκάστοις μέρη τῆς Ἠπείρου, τοῦ Ἰουμέρ-
μπεὶ εἰς Τρίκκαλα ἐλθόντες.

93-114. Ὁ Ἀλῆ πασᾶς συλλέξας τριά-
κοντα χιλιάδας ἀνδρῶν, ὄχυροὶ τὰ Ἰωάν-
νινα.

115-144. Ἐπελθόντων ἐννεα πασάδων
κατὰ τοῦ Ἀλῆ πασᾶ, πάντες αὐτομολοῦ-
σι πρὸς τοὺς πολεμίους.

145-166. Ὁ Ἀλῆ πασᾶς ἐνθαρρύνει
τῷ στρατεύματι αὐτοῦ, συγκειμένῳ ἐκ τρις-
χιλίων ἀνδρῶν.

167-194. Πυρπολήσας τὸ ἡμισυ τῆς πό-
λεως Ἰωννίνων ἀπὸ τοῦ Πλατάνου μέχρι
τῆς Ἀγίης Μαρίνης, σὺν ταῖς λαμπραῖς ρί-
κίαις τρεῖς ναοὺς καὶ δύο σχολεῖα, μάχεται
λυσσῶδῶς κατὰ τῶν πολεμίων.

195-218. Κατὰ Ἰανουάριον μῆνα τοῦ
1821 μεθίστανται πρὸς τὸν Ἀλῆ πασᾶν οἱ
περὶ τὸν Ἄγον καὶ τὸν Λιάξ, οἱ Σουλιῶται
καὶ οἱ κλέφται, καὶ ἤρξαντο προσβάλλοντες

τοῖς πολεμίοις.

219—296. Νέος ἀρχιστράτηγος τῶν πολεμίων ὁ Χουρσίτ πασᾶς ἐπελθὼν τῇ 1 Μαρτίου 1821 κυριεύει τῆς Νήσου τῶν Ἴωννίνων, κατὰβάλλει τὰ Λιθαρίτζια καὶ τὸν πύργον μέσον, καὶ προσκαλεῖ τοὺς Γκέγκιδες καὶ τοὺς Τόσκιδες εἰς ὑποταγήν. Ἀποτυχῶν δὲ τοῦτου προστάττει τῷ Καλκάν ντελῆ νὰ εἰσβάλῃ εἰς Λιθαρίτζια ὁ δὲ πειρᾶται ἐν καιρῷ νυκτὸς νὰ ἐκτελέσῃ τὸ προσταχθέν, ἀλλὰ μετὰ ἐξάωρον φονικὴν μάχην ἀποκρούεται πολλοὺς ἀπολέσας, ἐπτάκις ἀναθᾶς εἰς τὸ τειχύδιον καὶ ἐπτάκις ἀπωθεῖς.

333—368. Περσθεῖς δὲ ὑπὸ τοῦ Χουρσίτ πασᾶ εἰς Πέντε πηγάδιχ ὁ Ἰουμέρ πασᾶς μεθίστησι διὰ λόγου πρὸς ἐκεῖνον τοὺς περὶ τὸν Τυχίρ Ἀυπάζην καὶ τὸν Ἄγον Μουχτάρην Τόσκιδες. Ἐλθόντες δὲ οὗτοι μετὰ τῶν περὶ τῶν Λιάξ ἀγᾶν ἀπὸ Νταγλι εἰς Ἰωάννινα ὑπετάχθησαν τῷ Χουρσίτ πασᾶ. Πλησιάζοντες δὲ εἰς τὸ φρούριον προσεκάλεσαν εἰς συνέντευξιν τοὺς ἐνδοθεν δημοφύλους των, ὧν ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ἐξεληθόντων, εὐθὺς βασιλικοὶ εἰσῆλθον εἰς αὐτό.

369—476. Ἐγκαταλειφθεὶς λοιπὸν ὁ Ἄλῃ πασᾶς ἐν τῷ τριπλῷ πύργῳ μετὰ ἐβδομήκοντα μόνον ἀνδρῶν σκεπτεται νὰ βάλῃ πῦρ ἐν τῇ πυριτιδοθήκῃ καὶ νὰ ταφῆ ὑπὸ τὰ ἐρείπια μετὰ τῶν ἀλλοφύλων, ἀποτρέπεται δὲ τοῦ σκοποῦ, ἐξκπκτηθεὶς ὑπὸ δορυφόρου τοῦ Χουρσίτ πασᾶ διὰ τῆς ὑποσχέσεως ὅτι μεταθᾶς μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν Πόλιν θὰ τύχῃ ἀνηστείας. Ἐξῆλθε λοιπὸν τοῦ πύργου, καὶ ὑπὸ ἐξ μόνον ἀνδρῶν ἀκολουθούμενος ἔπλευσεν εἰς τὴν Νῆσον τῶν Ἴωννίνων μετὰ τοῦ δορυφόρου, καὶ ἐγκαταστάς ἐν τῇ μονῇ τοῦ ἀγίου Παντελεήμονος, μάτην ἀναμένει τὴν ἀποστολὴν τῶν θησαυρῶν, ἵνα μεταβῆ εἰς τὴν Πόλιν.

477—560. Τοῦ δὲ Χουρσίτ πασᾶ συγκαλέσαντος ἐν Ἰωάννινοις ὑπ' αὐτὸν πασάδες καὶ προστάξαντος τῷ ἀνδρείῳ αὐτῶν

τὴν ἀποκεφάλισιν τοῦ Ἄλῃ πασᾶ, προθύμως ἀναλαμβάνει τὸ ἐπικίνδυνον ἔργον ὁ κεχαγιαῖς αὐτοῦ Μεχμέτ πασᾶς. Ἐπλευσε λοιπὸν οὗτος εἰς τὴν Νῆσον τῶν Ἰωννίνων, ἀναθᾶς δὲ μετὰ τοῦ καφῆμπασι εἰς τὸ διβάνιον, προσχορεύων τῷ Ἄλῃ πασᾶ, ἐπιτίθεται κατ' αὐτοῦ καὶ τιτρώσκει αὐτὸν θανατηφόρως ἐν τῇ ἀριστερᾷ χειρὶ, ἀντιπυροβολεῖ δὲ κατ' ἐκεῖνου καὶ ὁ Ἄλῃ πασᾶς πλὴν ἀστόχως. Καὶ ὁ μὲν Βεΐζης Τζιάμης πυροβολήσας καταβάλλει τὸν καφῆμπασιν, ὀρμήσαντα νὰ πελεκήσῃ τὸν Ἄλῃ πασᾶν, πίπτει δὲ καὶ αὐτὸς πυροβοληθεὶς ὑπ' ἀνθρώπου τοῦ Μεχμέτ πασᾶ. Παρλαβόντες δὲ εἰς τὸ δωμάτιον τὸν Ἄλῃ πασᾶν ὁ πιστὸς αὐτῷ Μπαϊράμης καὶ ὁ γορμηματικὸς Μάνθος ἔδεσαν τὸ τραῦμά του. Συστήσας δὲ εἰς αὐτοὺς ὁ Ἄλῃ πασᾶς τὴν ἀσφάλειαν τῆς ζωῆς αὐτοῦ καὶ τῆς τιμῆς τῆς Βασιλικῆς ἐξέπνευσεν ἐν τῷ μέσῳ κοιπετῶν καὶ θρήνων. Μεθ' ὃ εἰσελθόντες ἀνθρωποι τοῦ Μεχμέτ πασᾶ εἰς τὸ δωμάτιον καὶ εὐρόντες νεκρὸν τὸν Ἄλῃ πασᾶν ἀπέκοψαν τὴν κεφαλὴν του, κομίσαντες δὲ αὐτὴν εἰς Ἰωάννινα πρὸς τὸν Χουρσίτ πασᾶν ἡμείφθησαν ὑπ' αὐτοῦ.

Ταῦτα δὲ ἐγένοντο τῇ 24 Ἰανουαρίου 1822.

561—588. Δύοντος δὲ τοῦ ἡλίου καὶ ἐπελθούσης τῆς νυκτὸς, γίγνεται ἔκλειψις τῆς σελήνης, νομισθεῖσα ὑπὸ πάντων σήμερον τοῦ θανάτου τοῦ Ἄλῃ πασᾶ.

589—600. Ἐξετέθη δὲ ἡ κεφαλὴ τοῦ Ἄλῃ πασᾶ ἐν τῷ διβανίῳ τῶν Ἰωννίνων ὑπὸ τοῦ Χουρσίτ πασᾶ ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας εἰς θέαν τῷ συνοστιζομένῳ κόσμῳ, μεθ' ὃ ὁ δορυφόρος τοῦ πασᾶ ἐκόμισεν αὐτὴν εἰς τὴν Πόλιν πρὸς τὸν σουλτάνον.

(Ἔπεται συνέχεια).

Ἐν Ἀλμυρῷ τῇ 2 Ἰουνίου 1911.

ΑΘ. Ι. ΣΠΥΡΙΔΑΚΙΣ

ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΣ ΛΟΤΟΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΑΙ ΓΕΛΟΙΟΓΡΑΦΙΑΙ

ΠΕΤΡΟΥ ΚΑΜΕΛΛΙΑΝ

ΣΥΝΑΝΤΗΣΙΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΩΝ — Καὶ ἀπὸ τὰ πόδια κρέμονται τὰ περιθνεύματά σου... Ἀλλὰ θε βεβαίῳ ὡς τίμοθ Κλεάνθηθ, ὅτι ἡδίκηθηθ τὴν ἀνόρθωθιν... Ἐπερε ἐγὼ νὰ κάμω τὸν προῦπολογισμόν, διότι ἔχω περιθνοτέραν φαντασίαν ἀπὸ θε...

ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

Ἐκφωνηθεὶς τῇ 27 Ἰουλίου ἐ. ἔ. ἐν τῷ Ναῶ τῆς Μητροπόλεως εἰς τὸν Νεκρὸν τοῦ

ΠΕΤΡΟΥ ΚΑΝΕΛΛΙΔΗ

κατ' ἐντολὴν καὶ ἐξ ὀνόματος τῆς ἀθηναϊκῆς δημοσιογραφίας

ὑπὸ Γ. Κ. ΠΩΠ

Διευθυτοῦ τῶν Ἀθηνῶν καὶ Βουλευτοῦ Ψαρῶν.

Μετὰ τὴν ἀκολουθίαν ὁ βουλευτὴς τῶν «Ἀθηνῶν» κ. Γ. Κ. Πώπ ἐξ ὀνόματος τῆς ἀθηναϊκῆς δημοσιογραφίας ἐξεφώνησε τὸν ἐπόμενον ἐπικήδειον λόγον.

Ἀπέτη τὸ πνεῦμα καὶ κατὰκειται ἡ σοφία. Σκορπίζει ἐκεῖνο τὴν λάμψιν τοῦ ἀκοιμητοῦ φωτός μιᾶς ἰσχυρᾶς διανοίας καὶ εὐγενούς ψυχῆς. Καλεῖ εἰς πένθος καὶ δακρυρροίας θρήνηος ἡ γνώριμος μορφή, ἀφ' ἧς κλωνίως χωρίζομεθα. Καὶ ἡ ψυχὴ βιβρῶνται πρὸ τοῦ μυστηρίου τοῦ θανάτου πενθεῖ τὸν ἀγαθὸν πολίτην, τὸν ἀνεξίτητον φίλον, τὸν φιλόστοργον πατέρα.

Ἄλλ' ὁ νοῦς ἀκατάβλητος ἐν τῇ ἐρευνῇ τοῦ αἰωνίου παρακολουθεῖ τὴν αἰζῶνον διάνοιν τοῦ νεκροῦ, τὴν γνώριμον καὶ σύντροφον, καὶ ἐκείθεν ἀντλεῖ πληροφορίας ἐνισχύουσιν τοὺς ἐπιζῶντας. Εἶνε δὲ τὸσον ἰσχυρωτέρα ἡ προηγορία καὶ τὸσον βαθυτέρα ἡ ὀδύνη, ὅσον τῆς διανοίας τὰ ἔργα ἐντονώτερα, καὶ ὅσον τοῦ ἐπιγείου χωρισμοῦ ἡ Ὀλύμπιος εὐκρινεστέρη.

Τὴν ἀμοιβαίαν τύτην ἀντιδράσιν αἰσθημάτων, ἀχωρίστως συνδεδεμένων πρὸς τοῦ ἐφημέρου βίου τὴν ἀπόδοσιν, παρέχουσιν αἱ ἐξαιρετικαὶ φυσιογνωμίαι αἵτινες μετακαλοῦνται παρὰ τῷ Δημιουργῷ τοῦ Παντός.

Τοιαύτη, ἐξαιρετικὴ ὑπῆρξεν ἐν τῇ συγχρόνῳ ἑλληνικῇ πολιτείᾳ ἡ προσωπικότης τοῦ Πέτρου Κανελλίδου. Καὶ ἡ ὀδύνη τῶν συναδέλφων αὐτοῦ ἐξ ὀνόματος τῶν ὁποίων τῷ ἀπευθύνω τὸν χαίρειον ἔχει παρήγορον τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς τοῦ καὶ ἐνισχύει τὴν σταδιοδρομίαν ἡμῶν εἰς νέας πάντοτε προσπαθεῖς κτηροφύσεως προλήψεων καὶ ἐνισχύσεως τῶν ἐλευθεριῶν.

Ἐγεννήθη πολεμιστὴς τὴν ψυχὴν. Ἐπρωικοδοτήθη ἀπὸ τὴν εὐάνδρον γεννέτερων μετὰ τοῦ ἰσχυροῦ ὀργανισμοῦ τὴν ἀνήσυχον πολεμικότητα. Καὶ ἀνδρωθεὶς ἐν μελέτῃ ἀκαταπονήτῳ, ἐν μαθήσει ὑπερόχῳ ἐνήλλασεν ἐν ἀρχῇ τοῦ ἐπαναστάτου πολεμιστοῦ τὴν ὁρμὴν πρὸς τοῦ φιλοσόφου διδασκάλου τὴν κλοκαγάθον ἐργασίαν. Καὶ οὕτω συνδύσας τὴν φύσιν πρὸς τὴν παιδείαν δὲν ἀφῆκεν ἐπὶ τεσσαράκοντα ἤδη ἔνιαυτοὺς τὸ ὅπλον τῆς γραφίδος, τὸ ὁποῖον παραδίδεται εἰς τὰς συγχρόνους γενεάς, πρὸς ἰκανοποίησιν εὐγενῶν πόθων ἐνισχύσεως τῆς πατρίδος, διὰ τοῦ συνεχοῦς, τοῦ ἀμεταπτώτου, τοῦ ἐνίοτε ἠττωμένου, τοῦ ἐνίοτε νικηθέντος, ἀλλὰ τοῦ οὐδέποτε ἀποκάμνοντος μαχητοῦ μιᾶς πεποιθήσεως. Ἀνε-

λαβε δὲ τὸν ἀγῶνα τοῦτον ὁ Πέτρος Κανελλίδης εἰς περίοδον τοῦ πολιτικοῦ βίου τῆς Ἑλλάδος, κατ' ἣν δὲν ἔχει νὰ ἔχη τις μὲρφοσιν καὶ προσθέσεις ἀγωνιστοῦ μόνον. Ἐπρεπε ν' ἀντιδράσῃ κατὰ προλήψιν, καὶ ἀγωνιζόμενος νὰ θεμελιώσῃ καὶ νὰ δημιουργῇ ἀφορητήριον ἀπὸ τοῦ ὁποίου θὰ ἐξώρμων ἀπῆλλυγμένοι ἐμποδίσαν αἱ φωνεῖται τοῦ δημοσιογράφου σκέψεις, διὰ νὰ διαλύσῃ οὐκ ὀλίγην παρεξηγήσειον ἢ νὰ λαμπρύνῃ τὸν δρόμον τὸν ὀδεύομενον ἀπὸ πολιτικῆν καὶ κοινωνικῆν τινὰ πρόδοσιν. Οὕτω ἴδους τοὺς «Καιρούς». Μία καὶ ἡμίσεια γενεὰ Ἑλλήνων ἐποτίσθη τὸ νᾶμα τῆς ἀληθοῦς παντογνωσίας τοῦ μελετηροῦ ἀνδρός. Οἱ «Καιροὶ» προσελάμβανον τὴν προσωπικότητα τοῦ ἴδρου αὐτῶν, γνωρίμου πρὸς τὸ πολὺ δημόσιον, ὅπερ τερπόμενον τὸ πρῶτον μετὰ τὰς σατύρας καὶ τοὺς στίχους τῆς νεανικῆς του δημοσιογραφικῆς ἀπρῆξις, ἀνεύρισκε μετὰ ταῦτα τὸν ἐμπεποτισμένον ἀπὸ ἑλληνικῆν σοφίαν καὶ προσηλωμένον εἰς τὰς πιτρώεις παραδόσεις ἰδεολόγων ἀπολογητῆν πάσης ἐλευθερίας. Ἐὰν ἐν τοῖς γράμμασιν ὑπάρχει σχολὴ ὀργανισμοῦ, βεβιασῆς καὶ ἐν τῇ ἐξελίξει τῆς συγχρόνου ἑλληνικῆς δημοσιογραφίας ὑπῆρξε περίοδος τοιαύτης ἰδεολογίας ὀργανισμοῦ, σχεδὸν εὐφραντάστου ἀλλὰ χρησίμου διὰ Κράτος, εἰσερχόμενον γοργῶς εἰς τὸν πολιτισμὸν. Τῆς δημοσιογραφικῆς τύτης σχολῆς τοῦ ὀργανισμοῦ, οὕτινος ὀλίγοι οἱ ἐπιζῶντες μαχηταί, ὑπῆρξεν εὐεργετικὴ ἢ ἐπίδρασις διὰ τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος καὶ τὸ ἔθνος.

Τῆς σχολῆς δὲ τύτης πρόμαχον ἦτο φυσικὸν ν' ἀνδείξῃ τὸν Πέτρον Κανελλίδην ἢ ἰδιοσυγκρασίᾳ πολεμιστοῦ, ἢ διάνοια φιλοσόφου καὶ τῆς ψυχῆς διδασκάλου, δι' ὧν ἐρρῶμιζε τὴν σκέψιν αὐτοῦ. Καὶ ἀληθῶς, δὲν θὰ ἠδύνατο ν' ἀμυνθῆ, μέχρι τέλους εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς ὁ δημοσιογράφος, ὁ στερούμενος τῶν τριῶν αὐτῶν ἰδιοτήτων. Μόνον οὕτω κατισχύει ἐναντίον τοῦ δημοσιογραφικοῦ ἔργου ἢ ψυχικῆς ἀντιδράσεως τοῦ κλημένου νὰ εἰσελθῇ εἰς τὸν δημοσιογραφικὸν κόσμον. Ὅσοι, νεώτεροι ἡμεῖς, συνειργάσθημεν μετὰ τὸν ἀγαθὸν πρεσβύτερον, διεβλέπαμεν, μετὰ τὸν κάματον τῆς ἐργασίας εἰς τῶν μεγάλων νυκτῶν τὰς μακρὰς συζητήσεις, τὸ ἀποστάλαγμα μιᾶς ἀορίστου πικρίας ἢ τῆς ἐρρωτιδίου τὰ χεῖλη τοῦ ἰδεολόγου καὶ παθινομένου ἐργάτου μιᾶς ἰδέας τὰ χεῖλη, τὰ εὐγλωττα εἰς ὠραίους λόγους, ἀπὸ

τὰ ὁποῖα οὐδέποτε ἀπέλειπε τὸ χαρακτηριστικὸν ἐκεῖνο μειδιᾶμα τῆς κλωσύνης καὶ τῆς μετριόφρονος συγκαταβάσεως εὐγενούς συντρόφου.

Ἐνεπλήσθη ἀράγε ἡ ψυχὴ του ἀπὸ τῆς ἀχαριστίας ἢ τῆς ἀγνωμοσύνης τὰ δωρήματα; Οὐδεὶς θὰ ἠδύνατο ν' ἀμφιβάλλῃ. Εἶνε τοῦτο ἡ μοῖρα τῶν ἰσχυρῶν, οἵτινες ἔχουσιν ἐν ἑαυτοῖς τὴν δύναμιν τῆς δημιουργίας. Ἄνευ τοιοῦτων δωρημάτων, οὔτε ὁ δημοσιογράφος θὰ ἠδύνατο νὰ δημιουργήσῃ, οὔτε ὁ δημοσιογράφος νὰ ἀντιδράσῃ πάντοτε τὸ τελειότερον. Ὡς ὁ μυθικός ἐκεῖνος καλλιτέχνης, ὅστις ἐκ τοῦ ἀμόρφου ὄγκου ἔπλασε τὸ μαρμάρινον εἶδωλον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐνεφύσησεν τὴν ἰδίαν ψυχὴν καὶ τοὺς ἰδίους ὑπὲρ τοῦ καλοῦ πόθους, οὕτω καὶ ὁ δημοσιογράφος βλέπει πλέον ἢ ἀπξὲ τὸ ἐμψυχούμενον εἶδωλον, νὰ ὑψῆ τὴν χεῖρα κατὰ τοῦ καλλιτέχνου, καὶ ἀκούει πολλάκις τὰ χεῖλη, δι' ὧν ἐνεφύσησεν τὴν ζωὴν, ν' ἀνίστανται εἰς ἀγνώμονα ὕδριν. Ὁ οὕτω δοκιμαζόμενος δημοσιογράφος καὶ ἂν ἐθλίβῃ, καὶ ἂν ὠργισθῇ καὶ ἂν μετρημελῆθῃ, πάντοτε ἐν τούτοις τοῦ πένθους καὶ τῆς ὀργῆς καὶ τῆς μεταγνώσεως αὐτῶν ἡ ὀρμὴ συνεχεντρώθη εἰς νέους πόθους, εἰς νέας δημιουργίας. Πλάττουσι διὰ τῶν πεποιθήσεων των ἀκούραστοὶ δημιουργοί, κόζημον νέον πάντοτε ἰδανικῶν. Καὶ γνωρίζουσιν, ὅτι μόνον μὲσω τῆς μικρᾶς αὐτῆς πνευματικῆς οἰκογενείας συναδέλφων καὶ συναγωνιστῶν θ' ἀνεύρωσι τοὺς δυναμένους νὰ τοὺς ἐνοήσωσι, νὰ τοὺς συμπονέσωσι καὶ νὰ τοὺς ἐνισχύσωσι.

Θέλουσιν αἱ κοινωναὶ τοὺς δημοσιογράφους ὑπερτέρους πάσης ἀνθρωπίνης ἀδυναμίας. Τοὺς γνωρίζουν βιοπραχιστὰς ἐργαζομένους νυκτὸς τε καὶ ἡμέρας, ἀλλὰ δὲν συγχωροῦσιν εἰς αὐτοὺς οὐδεμίαν ἀδυναμίαν. Ἀξιοῦσιν αἱ κοινωναὶ ἀπὸ τοὺς δημοσιογράφους τὸ ἀδέκαστον, καὶ τὴν ἀκεραϊότητα τῶν δικαστῶν, τὴν τόλμην καὶ τὴν ὀργανικότητα τῶν μαχομένων, τὴν ὑπερουσίαν σχεδὸν λήθην τοῦ ατομικοῦ των ἀπέναντι οἰασθῆναι ποτε ζήτησιν ὑποθέσεως. Καὶ ὅμως οἱ ἀνθρωποὶ τῶν ἐφημερίδων εἶνε πάντοτε τὸ κέντρον πάσης κολακευτικῆς προσοχῆς ἐνῶ συγχρόνως τὰ ξένα συμφέροντα ζητοῦσι νὰ ἐκμεταλλευθῶν πᾶσαν ἀνθρωπίνην ἀδυναμίαν αὐτῶν.

Καὶ ἐνῶ ἡ ἐφημερίς ἀποβαίνει ἡ ἀσπίς τῆς πολιτικῆς ἀμύνης, ὁ διχθέτων τύτην δημιουργεῖ περὶ ἑαυτὸν πάντοτε περιβάλλον δυσπιστίας. Καὶ ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ τρίτων πολλάκις ὑποχρεοῦται ν' ἀμυνθῆ ὑπὲρ ἑαυτοῦ. Δύναται οὕτω εὐχερῶς νὰ κατανοήσῃ τὰς δυσχερείας ἃς ὑπερένικησεν ἀγωνιζόμενος καὶ ὁ πολυκλαυστος συναδέλφος μας. Ποσάκις δὲν εὐρέθη ὑπὸ τὴν ἐπιτακτικὴν φωνὴν τῆς συνειδήσεώς του ὑποχρεωμένος νὰ ἀναχίτησῃ μίαν ἀδυναμίαν ἐφημέρου ἰσχύος ἢ νὰ φωτίσῃ μίαν ἐρημίαν σκέψεων. Καὶ ποσάκις δὲν εὐρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην ὡς προεφάρτως ἀκόμη κατὰ τὰς ὑστάτας ἡμέρας

τῶν δοκιμασιῶν του ν' ἀντλήσῃ ῥώμην ψυχῆς διὰ νὰ ἀντιδράσῃ μεγαλόψυχος πάντοτε κατὰ τῆς ἀχαριστίας καὶ τῆς ἀδικίας τῶν εὐεργετηθέντων; Ἄλλ' εἶνε κοινὴ τῶν δημοσιογράφων ἡ τύχη! Διὰ ν' ἀζιζῶσιν ὅμως παρ' αὐτῶν αἱ κοινωναὶ ὑπεράνθρωπον ἀρετὴν καὶ ἠρωισμόν ἐν παντὶ κτηνοῦσι τὴν σημασίαν τῆς ἀποστολῆς τοῦ τύπου. Καὶ ἂν λησμονώσιν, ὅτι ὁ δημοσιογράφος κατεδιώχθη, ἐφυλακίσθη, ὑπέστη κινδύνους καὶ διωγμοὺς χάριν ἐνὸς σκοποῦ πάντοτε γενικωτέρου, δὲν πρέπει νὰ λησμονῇ ὁ λαὸς ὅτι ἐν τῇ ἀπολύτῳ ἐλευθερίᾳ τοῦ τύπου ἔγκειται ἡ δύναμις καὶ ἡ πρόδοσις τῶν κοινωνιῶν. Δὲν ἀνήκουσιν εἰς ἑαυτοὺς οἱ δημοσιογράφοι. Εἶνε στοιχίωται κεκλημένοι ν' ἀμύνωνται ὑπὲρ τῆς ἰσότητος καὶ τοῦ δικαίου. Ἡ ἀγωνιώδης δὲ πολλάκις συμπλήρωσις τοῦ ἡμερησίου ἔργου, ὅπως εὐρὴ ἀπήχθη ἢ καθῆμερινῇ καὶ ἀδιάπτωτος προσπάθεια ὑπὲρ μιᾶς εὐγενούς ἰδέας εἶνε ἡ μόνη ἰκανοποίησις τῶν μαχητῶν τούτων, οἵτινες εὐρίσκοντες τὴν ἀνάπαυσιν μόνον ἐν τῷ θανάτῳ ἔργου κατὰ τὴν ὑπερτάτην ταύτην στιγμὴν δικαιοῦματα ἐπὶ τῆς εὐγνωμοσύνης τῶν λαῶν ὑπὲρ τῶν δικαίων τῶν ὁποίων ἠγωνίζονται.

Εἶνε βιωμὴς τῆς ἐλευθερίας, πᾶσα οἰαδήποτε καὶ παρ' οἰουδήποτε ἐκδομένη ἐφημερίς. Εἶνε ἐκάστη στήλη αὐτῆς μικρὸς προμαχὼν ἀπὸ τοῦ ὁποίου καὶ ἂν πρὸς στιγμὴν ἀνακύψῃ ἀνθρωπίνη τις ἀδυναμία, πάντοτε ὅμως θὰ ἐξορμήσῃ καὶ εὐγενῆς ἰδέα ὑπὲρ γενικοῦ ἀγαθοῦ καὶ πάντοτε ἐντὸς αὐτοῦ, ὁ ἀσθενής, ὁ ἀπροστάτετος, ὁ διωκόμενος θὰ εὐρὴ τὴν ἀμυνὰν καὶ τὴν συνηγορίαν. Διότι ὁ δημοσιογράφος ὁ ἔχων κατ' ἡμέραν ν' ἀντιπαλέσῃ κατὰ παντὸς πειρασμοῦ, κατὰ πάσης ἀνθρωπίνης ἀδυναμίας, εὐρίσκει τὴν ὑπερτάτην γαλήνην τῆς ψυχῆς αὐτοῦ μόνον τὴν στιγμὴν κατ' ἡμέραν τὴν ἐθελουσίαν μέχρις ἠρωισμοῦ προσέρχεται εἰς τὸν βωμὸν τῆς πίστεώς του. Καὶ οὕτω διαχειριζόμενος τὸ τιμαλφέστερον τῶν δώρων τῆς ἀνθρωπότητος : τὴν ἐλευθερίαν τῆς σκέψεως καὶ τῆς συνειδήσεως εἶνε ἀληθῆς μυσταγωγὸς ὅστις πολλάκις ἐρχεται νὰ προσφέρῃ θῦμα εἰς τὸν βωμὸν τῆς πίστεώς του τὴν γαλήνην καὶ τὴν εὐμερίαν τοῦ βίου αὐτοῦ.

Οὕτω μεγάλου γνωρίζουσι καὶ νὰ συγχωρῶσιν. Ἀπὸ τὰ χεῖλη τοῦ πολυκλαυστοῦ φίλου τῆς συγγνώμης ἢ φωνῆ ἐσχορπίσθη δι' ὅσους τὸν ἐπίκουσαν καὶ ἡ ἀφιπταμένη διάνοιά του περιεπτύχθη τὴν μεγάλην ἰδέαν ἣτις συνεχεντρώθη εἰς τὰς ὑστάτας αὐτὰς λέξεις! «Λαὸς μου, πατρίς μου!»

Εἰς τὸν ἐναγκλισμὸν δ' αὐτὸν τῆς ψυχῆς του πρὸς τὰ ἰδανικά πάντων ἡμῶν ἀποδοῦμεν ἀσπασμὸν ὅστις εἶνε ὁ ὕστατος πρὸς ἕνα ἰσχυρὸν καὶ ἀκατάβλητον ἐργάτην τοῦ ἑλληνικοῦ τύπου..

ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΣΜΟΝ

ΠΟΙΟΣ Ο MESMER

Τὰς ἡμέρας αὐτὰς καθ' ἃς ἔπαυσαν νὰ θεωροῦνται τολμηροὶ καὶ εὐπιστοὶ ἐκεῖνοι οἵτινες ἀκολουθοῦν μὲ ἐνδιαφέρον τὴν ἐξέλιξιν τοῦ Πνευματισμοῦ, κρίνομεν καλὸν νὰ δώσωμεν μερικὰς σημειώσεις ἐπὶ τοῦ βίου καὶ τῶν ἔργων τοῦ θεμελιωτοῦ τοῦ Πνευματισμοῦ περὶ τοῦ ὁποῖου τόσον ἐκτεταμένως μὰς ὁμιλεῖ ἡ φήμη.

Ὁ Φριδεϊκὸς Mesmer ἐγεννήθη εἰς τὸ Βέιλερ τῆς Γερμανίας τὴν 23 Μαΐου 1744. Υἱὸς πτωχοῦ δασοφύλακος ἀπὸ τῆς μικρᾶς του ἡλικίας ἐπέδειξε μεγάλην κλίσιν πρὸς τὴν μόνωσιν καὶ τὰς φυσικὰς ἐρεῦνας, μὴ διστάσας νὰ ἀπορρίψῃ τὰς προτάσεις τοῦ πατρὸς του ὅστις ἐπιθύμει νὰ τὸν ἴδῃ κληρικόν, καὶ ἐνὸς ἀνθρώπου μεγάλης ἀξίας εἰς τὸ Ντίλιγκεν, ὅστις διαβλέπων εἰς αὐτὸν σπάνια προσόντα τὸν ἔλαβεν ὑπὸ τὴν προστασίαν του Ἡ ἐρευνητικὴ αὐτοῦ φύσις τὸν ὤθη πάντοτε εἰς ἀνακάλυψιν τῆς θεραπευτικῆς ἀληθείας, καὶ χωρὶς νὰ λαμβάνει ὑπ' ὄφιν ὅτι αἱ νέαι θεωρίαι δημιουργοῦν πρὸ τῶν ὁπαδῶν ἀμιλίτους ἐχθροὺς, θαρραλέως ἐπέδειξε τὴν ἀβασιμότητα τῆς Ἰατρικῆς ἐπιστήμης. Ὁ ἴδιος γράφει: «Ἡ ψυχρὰ ὑποδοχὴ τὴν ὁποῖαν ἔκαμαν εἰς τὰς πρώτας σκέψεις μου ἄς ἐριφοκινδύνευσαν νὰ δημοσιεύσω, μὲ ἐξέπληξε τόσον, ὅσον οὐδέποτε ἀνεμνον».

Αἱ ἰδέαι τοῦ Mesmer, ὅχι μόνον δὲν ἐξηπλώθησαν ταχέως ἀλλὰ καὶ ἐγένοντο δεκταὶ μετὰ φοβερᾶς εἰρωνίας καὶ ἀδιαλλάκτου πολεμικῆς, εἰς τρόπον ὅστε κατόπιν πολλῶν σκανδαλωδῶν σκηνῶν ἐγκατέλειπε τὴν πατρίδα του καὶ ἔφθασεν εἰς Παρισίους τῷ 1777 ὅπου τὸν ἀγέμενον ἐνθουσιώδης ὑποδοχῆ. Ἰατροὶ μεγάλης ἀξίας, οἱοὶ ὁ Delsas καὶ ἄλλοι, ἐτεδίωξαν τὴν φιλίαν του καὶ δὲν ἤρρισαν νὰ συγκεντρωθοῦν πέραξ αὐτοῦ πολλοὶ εὐγενεῖς, σοφοὶ καὶ ἐπιστήμονες οἵτινες κατόπιν τῆς ἀπορρίψεως τῶν θεωριῶν του ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν, τῆς Ἰατρικῆς Ἀκαδημίας καὶ τελευταῖον τῆς Ἐταιρείας τῶν Σοφῶν, τὸν προέτρεψαν νὰ ἰδρῶσῃ ἓνα θεραπευτήριον. Τὸ θεραπευτήριον ἰδρῶθη καὶ πλήθος ἀσθενῶν προσέτρεξε. Ἐχθροὶ καὶ φίλοι τοῦ πνευματισμοῦ ἔμειναν κατὰπληκτοὶ πρὸ τῶν πρωτοφανῶν θεραπειῶν καὶ γεγονότων. Ἐπιτροπαὶ πολυάριθμοι συνεστήθησαν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ βασιλέως, τῶν ὁποίων μέλη ἐχρημάτησαν οἱ Lavoisier, Bailly, Fran, Klin κ.τ.λ. πρὸς ἐξέτασιν τῶν νέων θεωριῶν. Ἡ μάχη ἦτο ζωηρὰ καὶ κατὰ τινα στατιστικὴν ἐξεδόθησαν εἰς τὸ διάστημα τῶν δεκαοκτῶ μηνῶν περὶ τὰ πεντακόσια συγγράμματα πραγματευόμενα τὸν πνευματισμόν. Εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς

Γαλλίας ἰδρῶθησαν ἑταιρεῖαι μὲ τὴν προσωνυμίαν «Ἀρμονικαὶ ἑταιρεῖαι». Πρόσωπα ἐξέχοντα ἐμνήθησαν εἰς τὰς θεωρίας τοῦ Mesmer. Εἰς τὴν Λυὸν, Ρουὲν, Μπορντώ, Στρασβούργον, Νάντον ἰδρῶθησαν εἰδικὰ θεραπευτήρια εἰς τὰ ὁποῖα οἱ ἀσθενεῖς ἐνοσηλεύοντο δωρεάν.

Παρὰ τὸ ρεῦμα ὅμως τοῦτο τοῦ θριάμβου του, ὁ Mesmer ἐγένετο ἀφορμῆς θεατρικῶν ἐπιθεωρήσεων, χλευαστικῶν ποιημάτων, καὶ ἀνεδῶν ἀσμάτων ἅτινα ἤκούοντο ἀνὰ τὰς τριόδους.

Ἡ ὑπερκόπωση μετ' οὐ πολὺ κατέβαλλε τὸν διδάσκαλον ὅστις ἀναχωρῶν ἐκ Παρισίων, διέμεινεν ἐπὶ χρονικὸν τι διάστημα εἰς τὸ Spa τοῦ Βελγίου περικυκλούμενος ἀπὸ ἐνθουσιώδεις θαυμαστάς καὶ ὁπαδοὺς οἵτινες ἀπὸ κοινοῦ ἀπεφάσισαν νὰ τῷ παρέξουν τὰ ἔξοδα διὰ τὸ ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς του διὰ τῆς ἰδρῶσεως σχολῆς ἐξ ἑκατὸν μαθητῶν, ὧν ἕκαστος θὰ ἔδαπάνῃ ἑκατον λουδοβίκια. Ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν ὑπερέβη τοὺς ὑπολογισμοὺς πάντων, ἀνήκοντες δὲ οὗτοι εἰς τὴν ἀνωτέραν κοινωνικὴν τάξιν διέδιδον τὰς πνευματικὰς θεωρίας παντοῦ καὶ δωρεάν ἐνοσήλευον τοὺς συρρέοντας ἀσθενεῖς.

Ὁ Mesmer ἐγκατέλειπε μετ' ὀλίγον χρόνον τὴν Γαλλίαν διὰ παντός, διήλθεν ἐκ τῆς Ἀγγλίας καὶ ἐπέστρεψε τέλος εἰς Γερμανίαν ὅπου ἀπέθανε μυστηριωδῶς τὸ 1815.

Εἰς τὰ ἀπομνημονεύματά του παραπονεῖται πικρῶς ἐναντίον τῆς ἀχαριστίας τῶν ἀνθρώπων εἰς τοὺς ὁποίους κατέστησε φανεράν τὴν ἀλήθειαν καὶ οἵτινες τὸν περιγνώρισαν τόσον ἀδίκως. «Ἐδρίσκων» λέγει «τὰς ὁμιλουμένας γλώσσας βραδείας καὶ λίαν ἀτελεῖς πρὸς ἀπόδοσιν τῶν ταραχῶδων αἰσθημάτων ἅτινα συνωδοῦντο ἐν

πλήθει εἰς τὴν ψυχὴν μου, ἐσκέφθην τρεῖς μῆνας χωρὶς γλώσσαν.

Τὸ Μεσμερικὸν σύστημα δὲν ἦτο ἀπολύτως νεοφανές. Ἀνακαλύψεις τινὲς τοῦ Νεύτωνος συνδιαζόμεναι μὲ μερικὰς ὄνειροπολήσεις τοῦ Παρακέλσου, τοῦ ἔδωκε τὴν πρώτην ἰδέαν. Ὁ Mesme κατὰ πᾶσαν πιθανότητα τὴν μαγνητικὴν ὑπνοβασίαν Somnambulisme.

Μετεχειρίζετο πρὸς θεραπείαν τῶν διαφόρων ἀσθενειῶν ἓνα κάδον τὸν ὁποῖον ἐτοποθέτει εἰς τὸ μέσον τοῦ δωματίου καὶ ἐντὸς αὐτοῦ ἐτοποθέτει ὠρισμένον ἀριθμὸν φιαλῶν, πεπληρωμένων ὕδατος τοῦ ὁποῖου, ὡς ἔλεγεν, ἐμαγνήτιζε διὰ τῆς πνοῆς του. Τὸ κενὸν τὸ ὁποῖον ἐσχημάτιζον αἱ φιάλαι ἐπλήρωνε διὰ τριμμάτων σιδήρου, ὑάλου, θείου μαγνησίας καὶ διαφόρων ἄλλων οὐσιῶν ἃς ἐθεώρει βοηθητικὰς, τὸ πῶμα τοῦ κάδου ἦτο διάτρητον καὶ διὰ τῶν ὁπῶν διήρχοντο σύρματα κινητὰ ἅτινα περιέζωνον τοὺς ἀσθενεῖς χειροκρατούμενους. Ἐνα κλειδοκῦμβalon διὰ τῶν στόνων του ἐβοήθει τὴν «ἀλυσσον», ἐν ᾧ χρόνῳ ὁ μαγνητιστὴς ὄπλισμένος μὲ μίαν σιδηρᾶν ράβδον ἔψανε τοὺς ὑποχόνδρους καὶ τὴν ἐπιγαστρὶον ἔκτασιν τῶν ἀσθενῶν. Οἱ τελευταῖοι δὲν ἤρρινον νὰ περιέλθουν εἰς κατάστασιν ἰσχυρῶν νευρικῶν κρίσεων, ὅποτε μεταφερόμενοι εἰς τὰ δωματῖα τὰ ὀνομαζόμενα Salles de crises διέμεινον μέχρι τῆς θεραπείας των.

Αὐτὰ εἶναι ἐν ὀλίγοις τὰ χρονικὰ τοῦ σοφοῦ ἐπιστήμονος τῆς Γερμανίας, τοῦ ὁποῖου βλέπομεν τόσον διαδοθείσας καὶ καλλιεργηθείσας τὰς θεωρίας κατὰ τὰ τελευταῖα μάλιστα ἔτη, εἰς τρόπον ὅστε νὰ εἶναι τὰ ἀπανταχοῦ σχεδὸν τῆς Ἑυρώπης καὶ Ἀμερικῆς ἰδρῶμένα θεραπευτήρια καὶ σχο-

λαί ὄχι μόνον ἰσάξια τῶν ἱατρικῶν σιν τῶν ἐπιστημονικῶν κορυφῶν-
τοιούτων, ἀλλὰ καὶ ἀπαρβλήτως
ἀνωτέραι ὅσον ἀφορᾷ τὴν συγκέντρω-

Ε. Δ. ΜΑΖΑΡΑΚΗΣ.

ΣΕΛΙΔΕΣ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΖΩΗ

Γίδα (Ὁρουμλουκίου) 28 Ἰουνίου 1909.

Σήμερον ἐγνώρισα τὸν Δεσπότην.

— Δυστυχῶς ἐδῶ οἱ κάτοικοι δὲν ἔχου-
σιν ἰδέαν τοῦ αἰσθήματος τῆς ἱερότητος τοῦ
γάμου καὶ τῆς τιμῆς...

Ἴδου τί μοι εἶπεν ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ αἰτή-
σεως διαζυγίου. Φαντάζεσθε βέβαια ὅτι ὁ
τόσον πικρῶς ὀμιλήσας ἱεράρχης πᾶσιν θὰ
καταβάλλῃ προσπάθειαν πρὸς διόρθωσιν.

— Ἀπαῖσθε.

Θέλετε τώρα νὰ λάβητε ἰδέαν καὶ τῶν
ιδεῶν τοῦ ποιμνίου περὶ τοῦ ποιμένου;

— Μὲ τρεῖς λίρες γίνεσθε παπᾶς;

— Μὲ τρεῖς λίρες παίρνετε διαζύγιον.

Σᾶς φθάνουν;

Ἴδου τώρα καὶ ἐπεισὸδιόν τι λίαν χα-
ρακτηριστικὸν τῶν μητρικῶν αἰσθημάτων
καὶ τοῦ «παραδόπιστου» τῶν κατοίκων.

— Προσέρχονται τῷ Δεσπότη κὸρη καὶ
μήτηρ καὶ κητόπιον ἐκθεῖς «μετάνοιας
ἀρχίζομεν»:

Ὁ Δεσπότης. (Πρὸς τὴν κὸρην ὑποβ-
λουσκαν αἴτησιν διαζυγίου). Δὲν περνοῦσε
καλὰ μὲ τὸν ἄνδρα σου.

Κὸρη. Ἄμ ἂν περνοῦσα δὲν τὸν ἄφινκα.

Δ.— Μὰ καλὰ ἐδῶ στὸ διαζύγιον δὲν
τὸ γράφεις αὐτό.

Κ.— Μὰ εἶνε καὶ συγγενὴς μου δεύτερος
ἑξάδελφος.

Δ.— Καὶ πότε τὸ θυμήθηκες; ;...

Δ.— Καὶ τώρα; Τὸ παιδί θὰ τοῦ τὸ δό-
συμε εἶνε δικό του.

Κ.— Μπᾶ, μπᾶ, μπᾶ εἶνε δικό μου.

Διαρρηγγύει τὰ ἱμάτιά της. Ἀπὸ μητρη-
κὴν στοργὴν θὰ ὑποθέτετε.

Ἐἰ λοιπὸν ὄχι καὶ ἰδου ἡ ἀπόδειξις:

Δ.— Τί θὰ πῆ δὲν τοῦ τὸ δῖνω ὅταν ὁ
νόμος καὶ ὁ Δεσπότης διατάξῃ...

Κ.— Ναι; μὰ ἡγού του ἔθρεψα τόσο γκη-
ρό μὴ θ μεταλλικῶν ἀλευρί...

Δ.— Δηλαδή μὲ μεταλλίκια τὸ δίνεις χω-
ρίς μεταλλίκια δὲν τὸ δίνεις; ἔ;

Κ.— Ἄμ...

Ὅταν τώρα τελευταῖα ὁ ἐν Λονδίῳ με-
λετῶν τὴν γλῶσσαν τοῦ λαοῦ μας κ. Πάλ-
λης ἐξεφούρνησεν ἐκεῖθεν κατὰ τοῦ ὀρθοδό-
ξου κλήρου κατηγορητήριον, δὲν ἠδυνήθη
νὰ μὴ συμμερισθῆ τὴν κατ' αὐτοῦ κατα-
κραυγὴν, τὸ μὲν διότι ἦτο ἐντελῶς ἀσύμ-
φορος ἢ τοιαύτη δημοσίευσίς ἐν τοιούτῳ
κέντρῳ, τὸ δὲ διὰ τὸν ἔμφυτον πρὸς τὸ κλη-
ρικὸν σχῆμα σεβασμὸν καὶ ἀγάπην διὰ τὰς
πρὸς τὸ ἔθνος πολυτίμους ὑπηρεσίας τῶν ἀ-
ξίων αὐτοῦ ὑπηρετῶν. Κατὰ βάθος ὅμως δὲν
ἠδυνήθη νὰ μὴ συμμερισθῆ τὰς γνώμας ἐ-
κείνου.

Ὅσα μανθάνω ἐδῶ περὶ τοῦ Ἐπισκόπου
Καμπανίας Φωτίου (εἶς ἦν περιφέρειαν
ὑπάγεται ὄλον σχεδὸν τὸ Ὁρουμλουκίου)
μοῦ ἀναπολοῦσι κάτι ἀπαισίας ἀνκνησεις
τῆς παιδικῆς μου ἡλικίας ἀναφαιρομένης
εἰς τὴν δρᾶσιν ἐν Δοϊράνῃ τοῦ τότε ἐπισκό-
που Πολυκηνῆς (1900-1902) Παρθενίου
καὶ νῦν Δεβρῶν καὶ Βελεσαῶν καὶ συνη-

χοῦντα καθιστῶσι πικρότερη τὰ παράπονα
φίλου μου τινος, ἄτινα μὲν πρὸ 5 ἡμερῶν
μοῦ ἀράδιαζεν οὗτος ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ
κατὰ τοῦ ἐπισκόπου των.

Ἴδου ἐγὼ δύο μῆνας ἐνταῦθα.

Ὁ Δεσπότης μὰς ἦλθεν ἐδῶ τοῦλάχισ-
τον δεκάκις κατὰ τὰς ἀξετάσεις, θὰ εἶπη-
τε ἴσως, ἢ ὅτε προχθὲς «ἐσάπιζε στὸ ζύλο»
τοὺς κατοίκους κάποια γενναῖα φρουρὰ
ζητοῦσα ὄπλα κλπ. Πλάνη οἰκτρά ἀτυχῶς.
Ἦλθε μόνον ὁσάκις παρίστατο εὐκαιρία
χαρτασώματος τοῦ κόσμου.

Ἴδου μερικὰ γεγονότα.

α.) Εἰς τὸ χωρίον Παζαρίτες, εἶχον
συμφωνήσει διδάσκαλον 23 λίρες κατ' ἔτος.

Ὅποτε ἐνσκήπτει ὁ Δεσπότης.

— Πῶς ἔκλεισε συμφωνίαν σύ, δάσκα-
λε, χωρὶς νὰ ἐρωτήσης ἐμέ; Δὲν γνωρίζεις
ὅτι ἐξουσίαν ἔχω τοῦ δεσμεῖν καὶ ἀπο-
λύειν;

Ἄλλ' ἂς εἶναι; ἐγὼ σοι λέγω ταῦτα ἐξ'
ἐνδιαφέροντος; δὲν εἶνε ὁ δὴ θέσις σου;
ἔχω διὰ σέ θέσιν 30 λιρῶν ἀλλὰ... θὰ μοι
δώσης τὰς πέντε...

ΠΡΑΞΙΣ Β.

ΣΚΗΝΗ Α.

Εἰς τὸ «Νησί» ἄλλο χωρίον τοῦ Ὁρουμ-
λουκίου ὑπάρχει μοναστήριον ἔχον ἡγούμε-
νον ἀπὸ 40 ἐτῶν. Αἴφνης ἐπέρχεται ὁ ἐσ-
χάτως διορισθεὶς ἐπίσκοπος (καὶ ἔχων
ἀπαρτίτητον ἀνάγκην μερικῶν λιρῶν διὰ νὰ
κλυψῇ τὰς δαπάνας τοῦ... διορισμοῦ του).

Δ.— Σὲ περὶ κλητῶ ἡγούμενε, νὰ μοῦ
δανείσης μερικὰ χρήματα; ἔχω ἀπόλυτον
ἀνάγκην.

Ἦγ.— Δὲν ἔχω Δέσποτά μου.

Ἀμέσως τότε προβαίνει εἰς καταγραφὴν
τῶν ἐν τῇ μονῇ, παραλαμβάνει ὅτι εἶχεν
αὐτὴ πολύτιμον σκεῦος καὶ οἶχετ' ἀπὸ τῶν
καὶ ἀπειλῶν δι' ἐξώσεως τὸν ἡγούμενον,
ἔπειτα καὶ κητόρθωσε.

ΣΚΗΝΗ Β.

Ὁ Δεσπότης πρὸς τὸν διδάσκαλον τοῦ
ἴδιου.

— Δάσκαλε, νομίζω πῶς ἀδικεῖσαι

ἔτσι. Ἐγὼ θὰ σὲ κάμω ἡγούμενον ἐδῶ
δὲν θέλω νὰ μὲ πλήρωσης τὸ κάμω γιὰ
πείσμα τοῦ παληόγερου.

Ὁ διδάσκαλος μετὰ τινος δισταγμοῦς
ἐδέχθη.

ΣΚΗΝΗ Γ.

Δ.— Ἠγούμενε σὲ παρακαλῶ νὰ μοῦ δα-
νεύσης 10 λίρες διότι μοὶ χρειάζονται κλπ.
Θὰ σοὶ δώσω ἀμόλογον 6 μηνῶν.

Ἦγ.— Μόνον 9 ἔχω Δεσπότη μου ὀρίστε,
ὡς πρὸς τὸ ἀμόλογον ὁ μὲν δὲν ἐπεδίωξε νὰ
λήθῃ ἀλλ' οὔτε καὶ ὁ Δ. νὰ δώσῃ.

ΣΚΗΝΗ Δ' καὶ ΤΕΛΕΥΑΙΑ

Μετὰ 8 μῆνας

Ἦγ. (μὲ χιλίους δισταγμοῦς): Δέσποτά
μοῦ ἔχω ἀπόλυτον ἀνάγκην; ἐάν εἶνε δυνα-
τὸν ἐκεῖνα τὰ χρήματα.

Δ.— Ποῖα χρήματα δὲν χρεωστῶ τιποτε.

Αὐτὸ τὸ παραδειγμα καὶ αὐτὴ ἡ συμ-
περιφορὰ τίνε στάσιν μοὶ ὑποδεικνύουσι
πρὸς τὴν περιουσίαν τοῦ μοναστηρίου; ...

Ἴδου τί μὲ ἠρώτησεν ὁ Παθῶν.

Τοιοῦτος ἔλαχε ἀρχιερεὺς εἰς ποίους;
Εἰς ἀνθρώπους φυτοζωοῦντας ὑπὸ πᾶσαν ἔ-
ποψιν. Εἰς ἀνθρώπους ἀνευ οὐδενὸς ἔμοι-
τος ἠθικοῦ καὶ πνευματικοῦ καὶ ἐντελῶς
ἀκαλλισργήτους. Εἶνε τόσον ἀνεμεράτιστοι
ἠθικῶς ὥστε δὲν ἔχουσιν ἐννοίαν τοῦ αἰ-
σθήματος τῆς τιμῆς μέχρι τοῦ σημείου ὥ-
στε καὶ νὰ καυχῶνται ἐπὶ τῇ προτιμῆσει
τοῦ Ἀγᾶ. Μετὰ λύπης μοῦ τὸ ἤκουσα καὶ
μετὰ μεγαλειτέρας τὸ σημειῶ. Μὴ ὑποθέ-
σητε δ' ὅτι συγκινοῦνται ὅταν ἐξ' οἰκείων
τὰ βέλη τοῦλάχιστον. Πράγμα παράδοξον.

Διότι ἡ ἀναγκαστικὴ ἀνοχὴ τῶν τουρκικῶν
ἀτιμώσεων καὶ τὰ ἐκ τούτων ὀδυνῶν αἰ-
σθημάτων θὰ ἔπρεπε μᾶλλον νὰ τοὺς πικρά-
νωσι καὶ νὰ τοὺς καταστήσωσιν μᾶλλον εὐ-
αισθητοὺς εἰς τὰς κατ' ἰδίαν σχέσεις.

Ἀλλὰ θὰ ἔπρεπε πρὸς τοῦτο νὰ ἔχωσι
συνείσθησιν τοῦ ἀνδρισμοῦ των; πρᾶγμα
τὸ ὅποιον ἴσα ἴσα ἀπουσιάζει ἀπ' αἰῶνων
ἀπὸ τὸ μέρος αὐτό; οὔτε κατεβλήθη προσ-
πάθειά τις οὐδ' ἐκλήθη ν' ἀνακληθῆ ἐκ τῆς

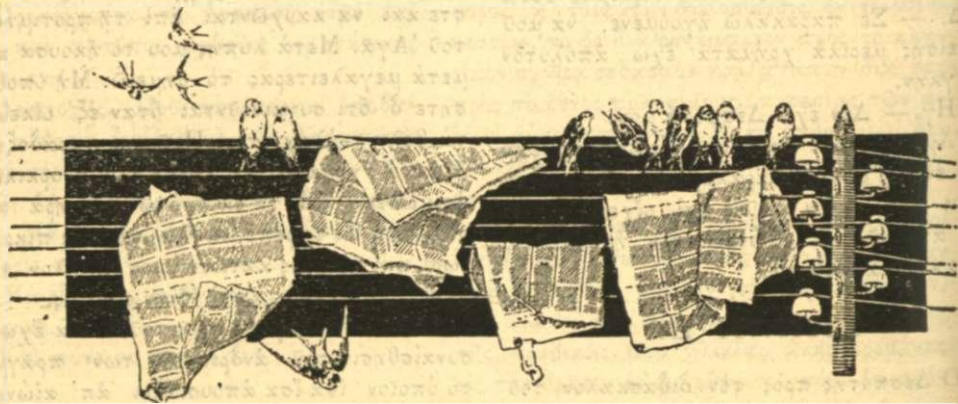
ἀπουσίας του. Πρόκειται περί τῆς περιφερείας ἐκείνης ἐν ἣ τὸση δρᾶσις ἀνεπτύχθη τῶρα τελευταῖα. Ἀρχοῦμαι ν' ἀναμνησθῶ τὸν ἄτυχον καὶ πολὺκλαυστον Ἄγραν, ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ οὐοίου συνεκεντρώθησαν τὰ κυριώτερα χαρακτηριστικὰ τοῦ Ἑλληνοσ : ἡ ἀνδρεία καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἔνεκα τούτων ἡ ἐμπιστοσύνη ἣτις καὶ τὸν ἔφαγε τὸν Ἄγραν, οὐ καὶ μόνον τὸ ὄνομα ἀναμνησκει ὀλοκλήρους ἐποποιίας, ἵνα πιζρότερον θρηνησῶ ὅτι τοσαύτη ἐργασία καὶ τοσαύται θυσίαι δὲν κατεβλήθη προσπάθεια νὰ μεταμορφώσωσι τοὺς κατοίκους. Ἐχει ἤδη κηρυχθῆ τὸ σύνταγμα! (!) ἐδῶ τὰ πράγματα μετεβλήθησαν καὶ τὰ ἄμεσα ἀποτελέσματα τούτων ἀγῶνων ἐξεμιδενίσθησαν ἄς ἀπέμενε τοῦλάχιστον κάποια ἔμμεσοσ ὠφέλεια τῶν κατοίκων! Τούναντίον ὅμως ἀντὶ νὰ ὑπάρχωσιν εἰς οἰανδήποτε στιγμήν 500 παιδιὰ ἔτοιμα, εἶναι ζήτημα ἂν καὶ πέντε μόνον γνωρίζουν τοῦ ὄπλου τὴν χρῆσιν εἰς τρόπον ὥστε νὰ τρέμωσι πρὸ τῆς θεᾶσ τοῦ Γκέκα. Οὐδ' ἔχουσι κόκκον ἐνθουσιασμοῦ ἐθνικοῦ. Οὔτε προσεπάθησαν νὰ τοὺς ἐμπνεύσωσιν. Ἰσως διότι εἶναι ἑλληνοφῶνοι. Καὶ ὅμως οἱ βούλγαροι δὲν εἰργάσθησαν οὕτω. Πρὸ παντός ἐπὶ σχεδίου βκίνοντες, ἦντλουν ὀλόκληρον τὴν δύναμίν των ἐκ τοῦ φανατισμοῦ ὃν ἐνέπνον.

Εἰς ταῦτα εἰάν προσθέσητε καὶ κάτι ἀπαίσιμα παραδείγματα χρηματισμοῦ ἐκ μέ-

ρους τινων ἐκ τῶν δρασάντων—ὡς ὁ περιφημος Καπετὰν Ἀποστόλης, ὅστις ὑπολογίζεται σήμερον μὲ 500 λίρας, αὐτὸς ὁ τῶσ ἀπένταρος καὶ κάποιος ἄλλος περιφημότερος ἀκόμη Ἀντωνάκης τῶσ τυχοδιόκτης καὶ σήμερον ἰδιοκτῆτης μεγάρων ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ διευθυντῆς καὶ διαχειριστῆς ἐταιρίας προδοτῶν αὐτόθι καὶ τόσιν ἄλλοι... —χρηματισμοῦ εἰς βάρος τῶν κατοίκων καὶ τῶν εἰδικῶν πόρων, δύνασθε νὰ λάβητε ἰδέαν τῆς διαπαιδαγωγῆσεως, ἣτις ἀπόκειται νῦν εἰπέρ ποτε καὶ ἄλλοτε εἰς τὸν κληρον καὶ τοὺς διδασκάλους. Αὐτῶν ἐκείνων δηλαδὴ τῶν στοιχείων ὧν διψᾷ ὁ τόπος καὶ ὧν εὐχρηθῶμεν ἐξ ὅλης καρδίας ἡ ἐκλογὴ καὶ ἡ πορεία νὰ εἶναι ἀπὸ τοῦδε οἷα εἶναι ἀπαραίτητος ἀνάγκη νὰ εἶναι. Ἄλλως, μὲ τὰς ψευδοσυναλαγματικὰς μάστιγα θεωρίας καὶ κατὰ κόρον φροντίζουσι νὰ διαδίδωσιν ἀνὰ τοὺς πληθυσμούς τούτους ἐντελῶσ ἀδαεῖς τῶν τοιοῦτων τουρκικῶν καὶ δὴ νεωτουρκικῶν τερτιπίων, εἶναι ζήτημα ἐντὸς ὀλιγίστου χρόνου ἐάν θὰ ὑπάρχη ἔστω καὶ εἰς Ἑλληνας—δὲν λέγω γενικῶσ Χριστιανὸς διότι οἱ ἄλλοι : Βούλγαροι κ. λ. π. δὲν κοιμοῦνται οὐδ' ἀκολασταίνουσι—καὶ εἰς ἕλληνας ἐκ τούτων μὲ ἄλλο ἰδακτικὸν πλὴν τῆς κοιλίας του.

A. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

Ἐν Πειραιεὶ 15 Μαΐου 1911.

ΔΡΟΣ Ν. ΛΙΒΑΔΑ

ΕΡΜΗΣ ΚΛΕΠΤΗΣ

ΠΟΥ ΕΓΕΝΝΗΘΗΣ

ΚΑΙ ΠΟΥ ΚΑΤΟΙΚΕΙΣ

Ὁ Ζεὺς, ἀνκλογιζόμενος τὰς ὀχληράσ καὶ ἐπιμόνους λογομαχίας τῆς Ἡρας, κλέπτει τὸν Ἰπνον ἀπὸ τῆν ἰδικιτέραν ὑπηρεσίαν τῆσ καὶ γλυκὺν κάτογον τῆσ λευκωλένου συζύγου τοῦτον διορίζει, ἵνα κλέψῃ ἀπ' αὐτῆσ τὴν — ὄχι ἄλογον — ἀνησυχίαν τῆσ διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ καὶ συζύγου διατήρησιν τῶν ὀρκίων τοῦ γάμου πιστῶν, καὶ κλέπτει συγχρόνως τὴν προσοχὴν τῶν τῶν Ἀθανάτων καὶ τῶν θνητῶν, ἵνα ἐν τῷ σκοτει τῆσ νυκτός, τῇ προσφιλεῖ τοῖς κλέπταισ ὥρα, ἐπισκεφθῇ τὸ σύσκιον τῆσ Κυλλήνης ἄντρον, ἐνθα κατόκησεν ἡ ἔνεκα φόβου, ὄχι ἀδικαιολογήτου, κλέψασα ἐαυτὴν ἀπὸ τῆσ φροντίδος τοῦ ὀμίλου τῶν Μυκάρων θεῶν αἰδοίῃ Μυίτῃ, ἡ καλλιπλόκαμος Νύμφη.

Ἡ καλλιπέδιλος Μυίτῃ εἶναι ἡ πρεσβυτάτη καὶ καλλίστη τῶν θυγατέρων τῆσ Πληρόνης καὶ τοῦ Ἀτλαντος. Ὁ Ζεὺς, ὅταν αἱ κόραι αὐταὶ, διωκόμεναι ὑπὸ τοῦ κυνηγοῦ Ὀρίωνος, ἐζήτησαν τὴν προστασίαν του, μετέφερον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ κατήστερησεν αὐτάσ — τὰς Πλειάδας —. Ἀπὸ τοῦ κύκλου των ὅμως — ὁ ἀνιδιοτελής προστατῆς! — ἔκλεψε τὴν ὠραιότατην καὶ μετέφερον αὐτὴν εἰς τὴν Ἀρκαδικὴν Κυλλήνην προσωρινῶσ.

Ἡ κλοπὴ αὐτὴ εἶχεν ἀνγκλιόν καὶ ἀναπόφευκτον ἐπακολούθημα τὴν κατὰ ἕνα τοῦλάχιστον ἀῤῥησιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Διογενῶν, ἐνθυμίζοντα, ἐνοσεῖται, τὴν κλοπὴν ταύτην.

Καί, ἐγεννήθη ὁ Ἑρμῆς ἐκ τῆσ κλεψιγμίας ἐκείνης.

Ἐγεννήθη κατὰ τὰ γλυκοχαράγματα (1), κατὰ δὲ τὴν μεσημβριαν ἐκίθάρειεν καὶ τὴν ἐσπέραν, ἐπειδὴ, βεβαίως δὲν ἦτο δυνατόν νὰ μένη ἀργός. . . ἔκλεψε τὰς βοῦσ τοῦ μακροθύλου Ἀπόλλωνος.

Ὁ ἀγλαὸς Ἑρμῆς καί, μολὶς ἐξεπήδησεν ἀπὸ τῶν ἀνάκτα μέλη τῆσ Μαιᾶσ, δὲν ἔμεινε πολλὰς ὥρας εἰς τὸ ἱερόν του λίκνον ἀλλ' ἀνεπήδησε μεθ' ὀρμῆσ, ἐξεδύθη τὰ σπάργανά του, ἔκλεψε καὶ ἐφόρεσε ξύλινα τινὰ παλαιὰ ὑποδήματα, ἅτινα τυχαίως ἐκεῖ ὑπέβηλον αὐτῷ τὰ προσκνημάτά των, καί, χωρὶς νὰ συναντήσῃ δυσκολίαν τινὰ εἰς τὴν ὑπέρβασιν τοῦ οὐδοῦ τοῦ ὑφορόφου ἄντρον, ἐξῆλθε πρὸς εὔρεσιν τῆσ ποθητῆσ λείας τῶν δραμάλων.

ΧΕΛΩΝΗ

Ἄλλ' ἐλαφρῶσ κινούμενόν τι ταράσσει τοὺς κύκλους τῶν σχεδίων του. Στρέφει πρὸς αὐτό ἀφ' ἐνός πρέπει νὰ τὸ κλέψῃ, ἀφ' ἑτέρου, ἰδοὺ νὰ! δὲν παύει νὰ ἦναι καὶ

(1) Ὀμηρ. Ὑμν. Ἑρμ. 1 κ. ε.

παιδίον· ὡς τρελλὸς κάμνει ἀπὸ τὴν χαρὰν τοῦ ἐπὶ τῇ θεᾷ τῆς γελῶντος. Ἐλησμένησε πρὸς στίγμην τὸν μέγαν κλέπτικὸν προορισμὸν τοῦ καὶ ἤρχισε νὰ ποίησεν μετὰ τὴν γελῶντην, ἢ ὅποια, βόσκουσα ἐν ἡμερῶν τὴν εὐθαλή πᾶσαν πρὸ τῆς θύρας τοῦ, μετὰ τὰ μικρὰ τῆς θήματα καὶ τὰ χαριέντα ἀκκίσματα τῆς προσείλκυσε τὴν κλέπτρικὴν τῆς ζωῆς τῆς προσοχῆν του.

— Ἐλα, καλή μου, δὲν σε ἀποστρέφουμαι· οἱ δύο ἡμεῖς καλὰ θὰ συμφωνήσωμεν· χαίρε, ὡς ἐρατεινὴ κατὰ τὴν μορφήν, σὺ ἦτις θὰ μου χαρίσῃς παιγνίδια μετὰ χοροῦ; θὰ σε ἔχω σύντροφον ὅταν θὰ τρώγω! ὦ! θὰ σε κλέψω· νὰ ζῶμεν μαζῇ· καὶ ἢ θὰ μου κλέψῃς σὺ τὰς δλεθρίας τῆς ζωῆς μαγγανείας, ἢ θὰ σου κλέψω τὴν ζωὴν καὶ τότε, ὦ!, ὠραϊότερα θὰ ψάλλῃς!

Ἄλλ' ἢ ἀγάπη των δὲν ἦτο δυνατόν νὰ μὴ ἦναι παιδικὴ ὀλιγόωρος· μετὰ γλύφκων ὑπολεύκου σιδήρου κλέπτει τὰ κρεατὰ καὶ πολλὰ τεμάχια τοῦ ὀστρακίου ἐνδύματος τῆς δυστυχῆς ὀρεινῆς τοῦ πρώτης φίλης· Ὅμως αἱ χεῖρες τοῦ θεοῦ δὲν τὴν ἀφήνουσιν ἐν παραπύῳ.

Τὸ διάτρητον ἄσκαρον περιβλήμα τῆς περιβάλλει διὰ κλαπέτος δερματὸς ζώου, προσαρμύζει ἐπ' αὐτοῦ κέρατα, ταυῖει χορδὰς λινὰς ἐννεὰ πρὸς τιμὴν τῶν ἐννεὰ Μουσῶν—ἵνα οὕτω δυναθῇ ἴσως νὰ κλέψῃ ἀπ' αὐτῶν φιλικὸν τι βλέμμα ὁ ἄξιος υἱὸς τοῦ Πολυκάρπου Διὸς—καὶ ἰδοὺ ἢ λιθορρινοὺς γελῶντες· κοίλη φόρμιγγς.

ΠΕΝΤΗΚΟΝΤΑ ΔΑΜΑΛΕΙΣ

Ἡ διπλῆ κλοπὴ βρύνει, πλέον, τελεία τοῦ ἀρτιγεννήτου τὴν ψυχὴν· ἀλλ' οὗτος ἄφοβος—ὡς ἀθάνατος—τῆς κολάσεως τῆς μετὰ θάνατον ζωῆς, δὲν δεικνύει σημεῖα καλλιτερεύσεως τῆς διαθέσεώς του ὅτι ἔως ἐδῶ σκέπτεται νὰ κλείσῃ τὸ χρεωκοπημένον παθητικὸν τοῦ βιβλίου τῆς ζωῆς του.

Ἀπλήστως, λοιπόν, ὀρεγόμενος κρεάτων, ἀφήνει τὴν κορυφὴν τοῦ εὐώδους μεγάρου, μετ' ὀρμῆς ἐν τῇ μάζῃ τοῦ νοῦ του περιστρέφων βελὸν δόλον, ὅπως ἀκριβῶς οἱ λωποδύται· κατὰ τὰς ὥρας τῆς μελαίνης νυκτός.

Ὁ ἥλιος φιλαρέσκως ἔκρυπτε τὴν μορ-

φήν του ἀπὸ τὴν Γῆν καὶ κουρασμένος παρεδίδοτο εἰς τὴν ἀγκάλην τοῦ πατρὸς τῶν Ὀκεανίδων.

Οὐδεὶς βλέπει· Ἐρμῆ, τί κάθησαι;

Εἰς τὰ σκιδέντα ὄρη τῆς Πιερίας αἱ ἀθάνατοι ἀγελάδες τῶν Μακάρων κατηυλίζοντο, εἰς τοὺς ἀβοσκήτους καὶ ἐρατεινοὺς ἐκεῖ λειμῶνας.

Ὁ φύλαξ τῶν ξανθῶν υἱὸς τῆς Λητοῦς εἶχεν ἐραστὴν τοῦ ὠραίου Ὑμεναίου, υἱοῦ τοῦ Μάγνητος, ἐξ οὗ ἢ Θεσσαλικὴ Μαγνησία, καὶ τῆς Περιμήλης, θυγατρὸς τοῦ Ἀδμήτου, καὶ, ποθῶν νὰ βλέπῃ τὸν Ὑμεναῖον, καταλείπει τὰς δαμάλεις εἰς τὴν φύλαξιν τῶν τεσσάρων κυνῶν του.

Ὁ ἄγρυπνος κλέπτης περιεργάζεται ταῦτα καλῶς· πλησιάζει· ἐμβάλλει λήθαργον καὶ κυνάγει εἰς τοὺς κύνας· ἀπομακρύνονται οὗτοι, ἔδὲ Δολοφραδῆς δὲν ὀκνεῖ τότε ν' ἀποκόψῃ ἐκ τῆς ἀγέλης πεντήκοντα καλλιμύτους, καὶ πλανοδίως ὀδηγεῖ αὐτὰς διὰ τοῦ ἀμώδους ἐκεῖνου τόπου, μεταβαλὼν τὰ ἴχνη τῶν βημάτων των, τὰς προσθίους ὀπλάς θέσας ὀπισθεν καὶ τὰς ὀπισθίας ἐμπροσθεν ἢ κλάδους δένδρων εἰς τὰς οὐράς αὐτῶν προσδέσας, ἵνα σύρῳσιν ὀπισθεν, ὅπως ἀφνίζουσι τὰ ἴχνη τοῦ δρόμου των, αὐτὸς δὲ προὔχωρει ἔχων τὰ νῶτα ἐστραμμένα πρὸς τὸ μέρος τῆς κατευθύνσεώς του. Εἰς τὴν ἄμμον τῆς θλάσσης ῥίπτει τὰ σκιδάλια του ἀνέκφραστα καὶ ἀκατάληπτα περιπεπλεγμένα ἔργα ἐκτελεῖ, ἀναμειγνύει ἀμυρικήν καὶ μυρσινοειδεῖς κλάδους, συνδέει μετ' αὐτῶν νεηθαλῶν θάμνων δεσμίδια πληροῦσαν ἀγκάλην, προφυλακτικώτατα δένει ἐλαφρὰ σκιδάλια μετὰ πετάλων εἰς τοὺς πόδας του, ἵνα δυναθῇ νὰ κλέψῃ τὴν ὄρθην ἀντίληψιν καὶ γνῶσιν ἀπὸ τὸν πιθανὸν ἐξερευνητὴν τῆς ὀδοιπορίας του ὕστερον.

Παρὰ τὴν χλοερὰν Ὀγγηστὸν τῆς Βοιωτίας τὸν ἐννοεῖ γέροντις εἰς ἀνθοῦσαν ἄμπελον.

— Γέρον, ὀμιλεῖ πρῶτος ὁ Ἐρμῆς, θὰ πολυοινήσῃς ἂν σιωπήσῃς καὶ τε ἰδῶν μὴ ἰδῶνεῖναι καὶ κωφῶς ἀκούσας.

Οὕτω πελάπη ἠπόσχεσις ἐνόχουσι γῆς.

Διέρχεται σκιδέντα ὄρη, κελαδεινοὺς αὐτῶνας καὶ πεδία ἀνθεμέντα, παρὰ τὸ

Μαίναλον ἀπολιθώνει τὸν ποιμένα τοῦ Νηλέως Βάττον, ἐξ οὗ ἐνόμισεν ὅτι ἐκινδύνευε νὰ προδοθῇ καὶ, ἔχων συνεπικούρου τὴν ὄρθην νύκτα, ὑπὸ τὴν ζοφερὰν αὐτῆς σέπην, ἐλαύνει τὰς εὐρυμετώπους βοῦς πρὸς τὸν Ἀλφειὸν καὶ πρὸς τὸ σπήλαιον Πρίονα παρὰ τὸ Κορυφάσιον ὄρος.

Εὐλα πολλά· πῦρ δάφνι· δύναμις ἀπειρος εἰς τὸν θεόν· εἶναι καὶ κουρασμένος· ἢ λάβῃ μικρὸν προδύριον· ἀρπάξει δύο ἀγελάδας· δώδεκα μερίδες τὸν ὑποδέχονται καὶ θυσιάζει αὐτὰς πρὸς τιμὴν τῶν δώδεκα Ὀλυμπίων, μετὰ ὑστεροβουλίαν νὰ κλέψῃ οὕτω ἀπὸ τῶν Ἀδεκάστων αὐτῶν συγγένων ἐπὶ τῇ κλοπῇ· καὶ οὕτω λαμβάνει τὸ πρῶτον ῥομφαίαν του—διότι ἤρχιζε νὰ ὑποφώσῃ ἢ ἡμέρα—· Φοβεῖται τὸ φῶς τῆς ἡμέρας ὁ κλέπτης καὶ σπεύδει εἰς τὰς θεῖας κορυφὰς τῆς Κυλλήνης· εἰσδύει εἰς τὸ σπήλαιον διὰ τῆς ὀπῆς τοῦ κλειθροῦ καὶ ἐποχεῖται εἰς τὸ λίκνον του, περιτυλίσσεται τὰ σπάργανά του καὶ προσποιεῖται τὸν κοιμώμενον.

Ἀφυπνισθεῖσιν ἢ λεγὼ στρέφει πρὸς τὸ λίκνον καὶ βλέπει τὸν ἀρτιγεννητὸν· ὡς θεὸς εἶχεν αἰσθανθῆ τὴν κρυφίαν φυγὴν του, καὶ ὡς μήτηρ, διότι βεβχίως ἠγέρθη ἵνα θηλάσῃ αὐτόν, τείνεσθαι δὲ τὰς χεῖρας εἰς τὸ λίκνον ἵνα λάβῃ τὸ τέκνον, ἀντ' αὐτοῦ εὖρε τὰ ἴσως οὐχὶ καθαρὰ σπάργανα.

— Ἐ! πανοῦργε, πῶθεν ἔρχεσαι ἐδῶ, ποῦ κατὰ τὰ ἐξημερώτατα, ὡς σὺ τὴν ἀκαθάρτην περιβεβλήμενε; Νὰ χαθῆς! ὦ! μεγάλην μέριμναν εἰς τοὺς θνητοὺς καὶ τοὺς ἀθανάτους σ' ἐφύτευσεν ὁ πατήρ σου!

Καὶ ὁ Ἀρχικλέπτης.

— Μὴ φοβοῦ, μήτηρ· οὐδὲν κακὸν θὰ γένηται· δὲν εἶμαι μικρὸς· θέλω ν' ἀνακηρυχθῶ ἀρχηγὸς τῶν Ἀπακτεῶνων· τοὺς θεοὺς δὲν φοβοῦμαι· ἂν δὲ ἔλθῃ ἐδῶ ὁ υἱὸς τῆς συμπεθέρας Λητοῦς θὰ τῷ κάμω καὶ ἄλλα μετ' ἑσέως· θὰ ὑπάγω εἰς τὸ ἐν Δελφοῖς μαντεῖον τοῦ καὶ θὰ ἐκπορθήσω τὸ παλάτιόν σου· ἢ ἐκεῖ κρύπτονται περικαλλεῖς τρίποδες καὶ λέβητες, ἄφθονος χρυσός, στιλπνὸς ἄργυρος καὶ ἄπειρα ἐνδύματα· ἂν θέλῃς σὺ μετ' ἐσέως, αὐτὸς δὲ, ἂν τολμᾷ, ἢς ἔλθῃ νὰ ἀνακαπονηθῇ.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως ἢ ἠργένεια Ἡὼς ἀναμυρᾷ τὸν βαθυρροῦ Ὀκεανῶν, ὁ

δὲ Ἀπόλλων, ὀδηγούμενος ὑπὸ τῆς μαντικῆς ἐπιστήμης του καὶ τῶν πληροφοριῶν τοῦ ἐν Ὀγγηστῷ γέροντος, ὄν, ζήτων τὰς δαμάλεις, συνήντησε, διὰ μέσου παλινοτρόπων ἰχνῶν βοῶν καὶ βημάτων, τὰ ὅποια οὔτε ἀνδρὸς ἦσαν οὔτε γυναικός, οὔτε λύκου ἢ ἀρκτου ἢ λέοντος ἢ κενταύρου, φθάνει εἰς τῆς Κυλλήνης τὴν βαθύσκοιον κρύπτην, ἔνθα ἢ θεὸς νύμφη καὶ ὁ ὀμοπάτριος ἀδελφός του. Ἀμέσως ὁ Ἐρμῆς βυθίζεται μέσα εἰς τὰ σπάργανά του· ὑπὸ τὴν μασχάλην του εἶχε τὴν γελῶντην φόρμιγγά του καὶ ἀκίνητος προσποιεῖται τὸν ἡσύχως κοιμώμενον.

— Ἐ! σὺ, ὕπουλε· λέγε μοι τάχιστα ποῦ ἔκρυψες τὰς δαμάλεις, διότι θὰ ἔλθω· μεν εἰς ἀπρεπεῖς διαφορὰς.

— Ἀδελφέ μου, ἐγὼ; Σὲ ἠπάτησαν!

— Ἄν δὲν μοι εἴπῃς ἀμέσως, θὰ σε ρίψω εἰς τὸν Τάρταρον ἀνευ ἀνιβολῆς.

— Ἐγὼ; δὲν εἶδον· δὲν ἤκουσα· δὲν γνωρίζω· τίνες βόες; τίνος βόες; ἀγνοῶ!

— Αὐτὰ εἶναι μάταια· λέγε τάχιστα.

— ὦ! νὰ ἐχάνετο τὸ γένος τῶν βοῶν! Ἐγὼ; ἀλλὰ δύνασαι νὰ ἐξέλθῃς τοῦ λίκνου μου; Ἄφες με ἀδελφέ· δὲν ἐννοῶ ὅτι μοι λέγεις.

Καί, ὁ Ἀπόλλων τὸν ἀνεγείρει μετὰ τῶν σπάργανων του.

— Ποῦ μετὰ πηγάζεις, ἀδελφέ; Ἀδελφέ μου, δὲν γνωρίζω· ὅχι ἐγὼ!

— Σὺ· ἐμπρός· θὰ μοι δείξῃς ποῦ ἔκρυψες τὰς δαμάλεις.

— Ἄλλ' ἀφ' οὗ δὲν γνωρίζω!

— Ἀθλίε, εἰς τὸν Τάρταρον.

— Ὅχι! Νὰ μὲς κρίνῃ ὁ Ζεὺς! Ἀπολλων, ὁ Ζεὺς!

Ὁ Ἀπόλλων εἰς τὴν ἐπίκλησιν τοῦ πατρὸς ὑποχωρεῖ καὶ παραλαμβάνει τὸν σπάργανόν τῃν εἰς τὸν Ὀλυμπον.

Ὁ Ἀπόλλων φέρει πλήρη βελῶν τὴν φρετράν του, ὁ δὲ Ἐρμῆς σφίγγεται μετὰ τὰ σπάργανά του, μὴ ἀποχωρίζόμενος, ἐννοεῖται, καὶ τῆς γελῶντος του.

Ἀναπτύσσει τὴν κατηγορίαν πρῶτος ὁ Ἀπόλλων· οἱ Ὀλύμπιοι μετὰ ἀκρατήτους γέλωτας ὑποδέχονται πᾶσαν νέαν φάσιν τῆς διηγήσεως.

Ἄλλ' ὁ Ἐρμῆς, ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἢ κατηγορία του, νὰ χάνῃ τὴν ὥραν του; Δὲν

είναι πρέπον. Πρὸς μικράν, λοιπόν, ἐνασχόλησίν του λύει τὴν φρεντραν τοῦ ἀντιδίκου καὶ κλέπτει τὰ βέλη του· οἱ χρυσοῦροι ἔνορκοι εἰς τὸ κακούργοδικεῖον ἐκεῖνο ζητοῦσι διακοπὴν πέντε λεπτῶν, διότι κινδυνεύουσι νὰ καταπέσωσιν ἐκ τῶν θέσεών των ἀπὸ τοὺς γέλωτας. Ἐκ τῶν ἡχηρῶν μειδιαιμάτων ταραχθεὶς ὁ ἀνίδεος Ἀπόλλων ὑποχωρεῖ, ἵνα μεταβῆ εἰς τὸν θρόνον του καὶ ἀκούσῃ τὴν ἀπολογίαν τοῦ κατηγορουμένου. Στρέφει, ἀλλά, τί βλέπει! ; τὰ ὄπλα του εἰς τοῦ Ἑρμῆος τὰς χεῖρας!

Ὁ Ζεὺς ἐκ τῶν γελῶτων δὲν κατορθοῖ ν' ἀκούσῃ τὴν ἐνδεχομένην ἀντιδῆ ἀπολογίαν, ὁ Ἑρμῆς δὲν κατορθώνει ν' ἀπολογηθῆ, οἱ θεοὶ ἀδυνατοῦσι νὰ ἐνοήσωσιν, ὁ δὲ Ἀπόλλων δὲν δύναται νὰ κρατήσῃ καὶ αὐτὸς τοὺς γέλωτας· κηρύσσεται οὕτω ἀθῶος ὁ κατηγορούμενος· συμφιλιοῦται πρὸς αὐτὸν ὁ Ἀπόλλων, ὁ δὲ Ἑρμῆς μακρῶς τὴν κρύπτην τῶν ἀγελάδων καὶ χαρίζει εἰς τὸν ἀδελφὸν τὴν λύραν του. Ὁ Ἀπόλλων τῷ προσφέρει τὴν ποιμενικὴν του βάρβον.

ΚΗΡΥΚΕΙΟΝ

Καί, ὁ Ἑρμῆς ἤσυχος ἐπανέρχεται πρὸς τὸ λίκνον του· ἡ βάρβος τοῦ Λητοῖδου τῷ ἐλαφρύνει τὰ βήματα· προχωρεῖ καί, ὦ! συναντᾷ δύο ὄφεις περιπεπλεγμένους μονομαχοῦντας· ἡ σωτηρία βάρβος παροῦσα· δι' αὐτῆς τοὺς ἀπωθεῖ· καὶ ἐκεῖνοι ἀμέσως περιβάλλουσι τὸ κηρύκειον· ὁ Ἑρμῆς δὲν δύναται νὰ τοὺς ἀπορρίψῃ· τοῦτο διέταξεν ὁ Ζεὺς ὅπως ὁ υἱὸς του φέρῃ μεθ' ἐχυτοῦ πάντοτε εἰς πάσας τὰς εἰκόνας του τὸ στίγμα τῆς κλοπῆς· ὁ δὲ Ἑρμῆς ἐξ ἐντροπῆς φέρει αὐτὸ πάντοτε ἐμπροσθέν του, πρὸ τῆς μορφῆς του, ἵνα μὴ αὐτὴ κινδυνεύσῃ νὰ φανῆ ἐρυθριῶσα ποτὲ διὰ τὴν κλοπὴν!

ΚΑΙ ΤΗΝ ΗΡΑΝ

Εἰς τὴν συνεδρίασιν ἐκείνην τοῦ ἡγουμένου συμβουλίου τῆς ἱερᾶς μονῆς Ὀλυμπος, δὲν παρευρέθη ἡ ἡγουμένη.

Ὅταν ἐπανῆλθε καὶ ἔμαθε τὰ γενόμενα ὑπὸ τοῦ υἱοῦ τῆς ἀντιζήλου σπεύδει πρὸς τὴν καλύβην ἐπὶ τῆς Κυλλήνης.

— Προφυλάχθητι, τέκνον· φωνάζει ἡ Μαῖα· προφυλάχθητι· πλησιάζει ἡ Ἑρινός μας, ἡ πότνια Ἥρα.

— Τί λέγεις, μήτηρ; τί φοβεῖσαι; σκληραγωγῶς τραυλίζει ὁ σπαργανιώτης. Μὴ φοβοῦ καὶ αὐτὴν θὰ κλέψω καί, ἂν μὴ δυνηθῶ ἄλλο τι, τοῦλάχιστον—ἔχε πεποιθήσιν—θὰ τῆς κλέψω ὀλίγον γάλα ὅπῃ τὰ ἀσπαίροντα στήθη τῆς. Φύγε σύ.

Καί ἡ Μαῖα, φοβουμένη τὴν ζηλότυπον, κρύπτεται εἰς ὑψηλοὺς θάμνους. Ὁ Κλεψίφρων ἀπομακρύνεται ὀλίγον τοῦ λίκνου του καὶ πίπτει κατὰ γῆς καὶ ἀρχίζει νὰ κλαίῃ ὡς πεινῶν.

Πλησιάζει ἡ Ἥρα. Ἀκούει τοὺς γόους· εἶχεν ἴδει ὅτι τὸ λίκνον τοῦ υἱοῦ τῆς Μαῖας ἦτο ἐλεύθερον αὐτοῦ, ἡ δ' Ἀτλαντὶς ἀποῦσα καὶ ἐνόμισεν ὅτι μετὰ τοῦ υἱοῦ τῆς αὐτῆς ἔφυγε μακράν ἐκ φόβου πρὸς τὴν Ἥραν.

— Ἀλλά, τίνας εἶναι τὸ νήπιον τοῦτο; σκέπτεται ἡ Ἥρα· ἴσως ποιμενίδος· τίνας, ἦτις θ' ἀπεμακρύνθη ὀλίγον ἵνα ἀποτρέψῃ τὰς βοσκούσας αἰγὰς τῆς ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ.

Ἀλλά τὸ βρέφος πεινᾷ. Καί, ἡ φιλεύσπλαγχνος θεὰ θηλάζει αὐτὴ τὸ θρηνοῦν.

Ἡ Μαῖα διὰ μέσου τῶν φύλλων τῶν θάμνων παρκαλοῦται τὴν κλοπὴν τοῦ γάλακτος μὲ βλέμματ' ἀστράπτοντα.

Μίαν στιγμὴν ἡ Ἥρα τὴν ἀντιλαμβάνεται· ἀφήνει ἀμέσως τὸ βρέφος καὶ σπεύδει πρὸς τὴν Μαῖαν.

Ἡ διωκόμενη κρύπτεται εἰς ἀσφαλεῖς μέρος, ὁ δὲ Ἑρμῆς πνίγεται ἐκ τῶν κατὰ τῆς δευτέρας τροφοῦ γελῶτων του καὶ χύνει ἀπὸ τοῦ στόματός του τὸ προσεγεγῆν γάλα· ὁ Γκαλκίς τοῦ οὐρανοῦ εἶναι τὸ γάλα ἐκεῖνο.

Ἡ Ἥρα δὲν εὐρίσκει τὴν Μαῖαν· ἐπιστρέφει ἵνα, τοῦλάχιστον, δείρῃ τὸν εἰρῶνα, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνος εἶχε λάβει τὰ μέτρα του.

Ἡ Ἥρα φεύγει μὲ ἐρυθρὸν πρὸς τὰ κάτω ἐστραμμένον τὸ πρόσωπον.

Πλησιάζει ἡ Μαῖα τὸν υἱόν· ἐνχαλιζέται καὶ ἀσπάζεται αὐτὸν γελῶσα ἐπὶ τῆς νίκῃ.

— Τεκνον μου, νὰ ζήσης· μοὶ ἔλεγον οἱ μάντιες ὅτι θὰ γίνῃς τοιοῦτος, ἀλλὰ δὲν ἐπίστευον εἰς τὴν τελειότητα.

Καί ὁ Ἑρμῆς, ἵνα μᾶλλον βεβαιώσῃ τοῦ

τῆς τεκούσης λόγους κατὰ τὰς περιπτώξεις ἐκείνας, κλέπτει ἀπὸ τὸν λαιμόν τῆς τὸ χρυσοῦν περιδέραιόν τῆς.

— Ἄ! δός μοι, τέκνον μου, τὸ κόσμημά μου.

— Διὰ τελευταίαν φοράν ἄλλοτε πρέπει νὰ γνωρίζῃς πρὸς ποῖον ὀμιλεῖς!

ΓΥΜΝΑΙ

Ἄλλ' ὅμως ἡ καλλίφυρος Μαῖα παραπονεῖται κατὰ τῆς Μοίρας Λαχέσεως διὰ τὸν, ἄλλως, ἔκτακτον υἱόν τῆς, ὅστις ἐπέπρωτο νὰ σπουδάσῃ—καὶ δὴ τοσοῦτον ἀναπερβλήτως—τὴν Κλεπτικὴν ἐν τῇ κελίᾳ τῆς! Παραπονεῖται ὅτι ὁ υἱὸς τῆς κατασχύνει τὸ τετιμημένον ὄνομά τῆς (τῆς ἐριτίμου!)! Παραπονεῖται ὅτι, καὶ βρέφος ἀκόμη, καθ' ἐκάστην νύκτα καταλείπει τὸ λίκνον, μὲ διάθεσιν καὶ μέχρις ἄδου νὰ πετάξῃ, ἵνα κλέψῃ τι.

Καί, ὁ Ἑρμῆς ἀπατηλός, ἵνα εὐχαριστήσῃ τὴν μητέρα, ὑπόσχεται καὶ δοκίμειται εἰς τὸ ὕδωρ τῆς Στυγὸς ὅτι οὐδέποτε θὰ περιπέσῃ πλέον εἰς κλεπτικὸν παράπτωμα, παῖσμα, πλημμελήμα ἢ κακούργημα.

Ἀπατάται ἡ εὐπιστος Μαῖα καί, ἤσυχος εἶλον ὅτι οὐδενὸς πλέον θεοῦ ἢ θνητοῦ θ' ἀκούσῃ παράπονα διὰ κλοπὰς τοῦ υἱοῦ τῆς, παρεύεται μετὰ τῶν δεσποινίδων (: ἀδελφῶν τῆς, τῆς Ἡλέκτρας, Ταυγέτης, Ἀλκυόνης, Μερόπης, Κελαινοῦς καὶ Στερόπης, καὶ τῶν Πλειάδων, εἰς γείτονα ποταμόν, ἵνα λούσῃ τὰ ἀλβάστριν' μέλη, πρὸς ἐπίρρονον σκάνδαλον τοῦ Διὸς καί... τοῦ υἱοῦ τῆς.

Ὁ Ἑρμῆς τώρα δὲν χάνει καιρόν· δὲν δύναται μὲν νὰ γίνῃ Οἰδίπους, διότι, βρέφος ὢν, δὲν ἔλυσε ἀκόμη τὸ αἶνιγμα τῆς σφιγγῆς Ἡλικίης, ὅμως σπεύδει καὶ κλέπτει τὰ ὀνόματα τῶν λουομένων. Εἰς μάτην αὐτὰι, ἀρπάζουσαι εἰς τὰ ὕδατα τὰ πολυθέλητα τὰ μέλη, προσπαθοῦσι νὰ πείσωσι τὸν Ἑρμῆα περὶ ἀποδόσεως. Ὁ Ἑρμῆς μὲν ἀνένδοτος. Ἀπομακρύνεται τῆς ὄχθης καὶ καγγάζει. Αἱ ὑλακαὶ τῶν εἰς τὸ ὕδωρ λουομένων γυναικῶν δὲν ἀκούονται. Ἀκούονται μόνον οἱ βροντώδεις γέλωτες τῶν παρακκούντων ἐντίμων Ὀλυμπίων. Αἱ

Ἀτλαντίδες ἀναγκάζονται νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὰ ἴδια γυμνάσια.

Δὲν ἤθελεν ἄλλο καὶ ὁ Ἑρμῆς. Τὰ ἐνδύματα τώρα μετὰ χαρᾶς ἀποδίδει, ἐννοεῖται μετὰ συμφωνίαν πρὸς τὴν μητέρα νὰ πάθῃ, ὑπὸ τοῦ υἱοῦ χαλεπώτερα, ἂν ἄλλοτε παραπονεθῆ διὰ τὴν κλεπτικὴν του φύσιν. Ἡ Μαῖα ἔκτοτε δὲν ἦλθεν εἰς λογομαχίας πρὸς τὴν Λάχεσιν.

ΘΕΩΝ ΔΙΑΛΟΓΟΙ
ΑΠΟΛΛΩΝ ΚΑΙ ΗΦΑΙΣΤΟΣ

— Καί, δὲν μοι λέγεις, ἀδελφέ μου, εἶναι ἀληθές ὅτι ὁ ἀρτιγέννητος ἐκεῖνος ἀδελφός μας σοῦ ἔκλεψε τὰς...

— Ἀνάθεμά τον· καί· ἀπεδείχθη τετραγωνικώτατα ἢ φοβερά, ἢ ἀνοιδῆς κλοπή· ἀλλ' εἶναι τετραπέρατος· φοβερός· ἐπικίνδυνος.

— Τί;

— Τί; Κλέπτει καὶ προσποιεῖται τὸν ἄγιον.

— Ναί; φαίνεται πολὺ εὐφυῆς, πολὺ καλός.

— Τί; τὸν εἶδες; σοῦ ὠμίλησε; τὸν ἐγνώρισας;

— Ὀλίγον.

— Πρόσεχε πολὺ ὅταν σ' ἐπισκέπτεται· ὅταν σ' ἐπισκέπτεται, σ' ἐπισκέπτεται ἵνα σε κλέψῃ.

— Κακέ,

— Θὰ κλέψῃ καὶ σέ τὸν ἴδιον καὶ δὲν θὰ το ἐνοήσῃς, μοῦ φαίνεται. Ἄκουε καὶ ἐμὲ τὸν παθόντα.

— Πόσον κακοὶ εἶσθε διὰ τὸν μικρόν μας ἀδελφόν!

— Προφυλάττου, Ἡφαίστε· ἄκουε· εἶναι λωποδύτης.

— Ἐγὼ τὸν εἶδον· δυσπιστῶ.

— Πῶς; τὸν ἐγνώρισας καλά;

— Πρὸ ὀλίγου ἦτο ἐδῶ καὶ ἰδοὺ ὅτι τὸν ἀδικεῖς· ἰδοὺ· δὲν μοῦ ἔκλεψε τίποτε.

— Κάμε μοι τὴν χάριν, σέ παρακαλῶ, νὰ ἴδῃς καλῶς τὰ πράγματά σου.

— ὦ! Ἀπολλῶν!

- Τί ; Ἥφαιστος.
- Ἄ ! ἐχάθη ἡ πυράγρα μου.
- Ἄά ! Ἄά !
- ὦ ! μὴ γελᾷς ; ὦ ! ἡ πυράγρα μου !
- Ἦναι καλός ; ἔ ;
- Οὐκί ! εἶναι λωποδύτης !
- Καὶ ἀκόμη.
- Καὶ Λαζαρόνος !
- Καὶ ἀκόμη.
- Καὶ ἀπάχης !
- Καὶ ἀκόμη.
- Καὶ Καμορρίστας !

ΠΑΛΗ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΕΡΩΤΑ

Κάποτε οἱ Ὀλύμπιοι ἤγον τὰ Ἀνθεστήρια των, ὅτε πάντες, ἀνεξαρτήτως ἐπαγγελματός καὶ τῆς ὑψηλῆς ἀριστοκρατίας καὶ θέσεως ἐκάστου, Κύριοι καὶ Κῆρες, συνεώρταζον.

Τὰ μικρὰ παιδία ἐπιθυμοῦσι πάντοτε νὰ παλαιώσιν. Ἰδοὺ καὶ ὁ Ἔρως ἐγείρει ἓν κύπελλον νέκταρος καὶ καταφέρει τοῦτο κατὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ Διός· ἡ Φιλομειδῆς γελᾷ μετὰ κομπασμοῦ. Ὁ Ζεὺς δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ὀργισθῆ. Ὁ μικρὸς τὸν προκαλεῖ εἰς πάλιν. Τί ; νὰ παλαιῶσῃ ὁ Ζεὺς πρὸς τὸν Ἔρωτα ; ὦ ! ἐνικήθη πάντοτε κατὰ τὴν πάλιν αὐτὴν καὶ ἐξηπλώθη ἀμέσως κάτω...

- Οἱ ἄλλοι θεοὶ δὲν παλαιώσιν ;
- Τί νὰ παλαιώσῃ καὶ αὐτοὶ ; δὲν εἶναι γνωστὴ ἡ ἐπ' αὐτῶν μεγίστη δύναμις τοῦ μικροῦ ;
- Οὔτε ὁ Ἄρης ;
- Ἀλλοίμονόν του, ἂν συνάψῃ ἔστω καὶ ἀψιμαχίας πρὸς τὸν Ἔρωτα· θὰ ὑποχωρήσῃ ἀτάκτως. Ἐρωτήσατε περὶ τούτου (μεταξύ μας παρακλῶ) τὴν Ἀφροδίτην π. χ.
- Λοιπὸν, περιφρονεῖ πάντας τοὺς θεοὺς ὁ παιδίσκος αὐτός ;
- Πάντας, ἀλλὰ πλὴν ἐνός !
- Καί, τίς εἶναι οὗτος ; εἶπέ τον, τέλος πάντων.
- Ἀλλὰ δὲν τὸν ἐννοεῖς ;
- Ὅχι.
- Τὸν Ἑρμῆν ; ἡ φιλοτιμία του δὲν τον ἀφήνει νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τὸν προκαλητικὸν νὰ ἐξακολουθήσῃ, ἂν καὶ οὐδ' αὐτὸς εἶχεν

εἰς τὸ παθητικὸν του ὀλίγας ἤττας ὑπὸ τοῦ μικροῦ.

Συμπλέκονται· ἀλλοίμονον ! μὴ νικηθῆ ὁ Ἔρως ! ἰδρώνουν· ὁ ἀγὼν ἀμφοτέρων ποδοῖν ἀρόττει. Διὰ τοῦτο ὁ Ἑρμῆς συλλογίζεται τί πρέπει νὰ πράξῃ.

— Καμμίαν κλοπὴν ! ἀναφωνεῖ ἐν αὐτῷ τὸ στόμα τῆς ψυχῆς του.

Μία ταχυδακτυλουργικὴ κλοπὴ πεδίλων φέρει τὸ ποθοῦμενον ὑπὸ τοῦ Ἑρμοῦ ἀποτελεσμα.

— Διὰ τί δὲν χειροκροτοῦσιν οἱ θεοὶ ἐπὶ τῇ ἤττῃ τοῦ ἀγαπητοῦ ἐχθροῦ των ;

— Δὲν δύνανται νὰ χειροκροτήσωσι, διότι διὰ τῶν χειρῶν των κρατοῦσι τὴν κοιλίαν των, ἵνα μὴ πάθῃ διάρρηξίν τινα ἐκ τῶν γελώτων.

Ὁ Ἔρως κατησχυμμένος φεύγει.

— Καί, ποῦ μεταβαίνει ;

— Καί, δὲν βλέπεις ; Ὁ Ζεὺς εἶναι καρδιακός· ἐκ τῶν πολλῶν γελώτων ἴσως πάθῃ καρδιακὴν προσβολὴν εἰς αὐτὰς τὰς στιγμὰς τῆς καρδιακῆς ἀκαταστασίας· γνωρίζει αὐτὰ ὁ ἀναχωρῶν κ. Ἰκτρός καὶ σπεύδει νὰ χύσῃ εἰς αὐτὴν τὸ βάλσαμόν του, ἀποτελεσματικὸν ἀντίδοτον τῆς αἰφνιδίου ἐκείνης προσβολῆς.

Ω ΚΕΣΤΕ !

Ἡ Ἀφροδίτη ἀνευρηθιάστως παρέβαινε τὴν ἐβδόμην ἐντολὴν τῆς ἐπιγόνου θρησκείας, εὐκόλως ἀντικαθίστασεν τὸν χωλὸν Σιδεργουργὸν τοῦ Ὀλύμπου δι' ἄλλων ἀρρένων, ἀρτιμελεστέρων ἐκείνου.

Αὐτὴ ἡ κλεψιγαμία εἶναι δυνατὸν νὰ διαφύγῃ τὸν θεὸν τῆς Κλοπῆς ;

Ποτέ !

Ἐκεῖ ἔνθα ἡ Ἀφροδίτη κρυφίως μετὰ τοῦ Ἄρεως

κεῖτο ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ (1)

πλησιάζει καὶ ὁ Ἑρμῆς :

— Κλέπται, ἄλτ !,

Ἀφροδίτη, θὰ γνωστοποιήσω τὴν κλοπὴν σου αὐτὴν εἰς τὸν Ἥφαιστον, ἂν δέν...

(1.) Ἰλιάδος Φ. 425=ἔκειτο ἐπὶ τῆς πολυβοτείρης γῆς.

Τί νὰ πράξῃ ἡ Ἀφροδίτη ;

Κάλλιον νὰ γίνῃ φίλη καὶ τοῦ Ἑρμοῦ, παρὰ νὰ γίνῃ ἐχθρὰ καὶ αὐτοῦ καὶ τοῦ «χωλοῦ» συζύγου· οἱ χωλοὶ εἶναι φοβεροὶ !

Μὲ τὴν σκέψιν ταύτην ἐπιτρέπει εἰς τὸν Ἑρμῆν νὰ τὴν κλέψῃ ἐκ τῆς ἀγκάλῃς τοῦ ἀκμαϊοτάτου Ἀλλοπροσάλλου καὶ μάρτυρα τῆς κλοπῆς ταύτης, ν' ἀφήσῃ εἰς τὴν κοιλίαν τῆς τὸν Ἑρμαφρόδιτον.

Ἄλλ' ἔως ἐδῶ τὸ πρᾶγμα, τέλος πάντων (κατὰ τὴν βεβαίωσιν, ἢ τὴν βεβαίαν εἰκασίαν περὶ τῆς Ἀφροδίτης), ὑποφέρεται. Ὁ Ἑρμῆς ὅμως δὲν λησμονεῖ καὶ τὸ τίμιον ἐπάγγελμά του καὶ, κατὰ τὰς στιγμὰς τῆς ἡδέιας μετὰ τῆς Ἀφροδίτης ὀμιλίας, κλέπτει ἀπὸ τοῦ κόλπου τῆς τὴν κεντητὴν μαγευτικὴν τῆς ζώνην, τὸν κεστὸν τῆς.

Κλαίει ἡ Ἀφροδίτη ἀλλὰ δὲν συγκινεῖται ὑπὸ τῶν γυναικείων δακρύων ὁ Κλοπικός. Λέγουσιν ὅτι ὑπεχώρησε μόνον μετὰ τινὰς λακτισμοὺς τοῦ προσβληθέντος (τότε ; !) Ἄρεως.

ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΤΟ ΣΚΗΠΤΡΟΝ

Ὁ Πατριάρχης τοῦ Οὐρανοῦ δὲν δύναται πλέον νὰ ἡσυχάσῃ ἀπὸ τὸν υἱὸν του· πάντες οἱ θεοὶ παραπονοῦνται σφοδρῶς κατ' αὐτοῦ. Χθὲς ὁ Ἑρμῆς ἔκλεψεν ἐκεῖνο, σήμερον τοῦτο, αὔριον τὸ ἄλλο καὶ οὕτω καθεξῆς.

Βλέπει, λοιπὸν, ὁ Ζεὺς ὅτι κατέστη ἀνυπόφορος ὁ νόθος του· ἔνεκα τῶν κλοπῶν του καὶ, ἂν καὶ τῷ ὤφειλε, πολλὰς ὑποχρεώσεις ἦμος εἶχεν ἐκτεθῆ πλέον ἀπέναντι τῶν ἄλλων θεῶν — καὶ δὲν ἤθελε διὰ τῆς κατὰ τοῦ υἱοῦ του ἀδρανεῖας του — νὰ ἐπιρρώσῃ τὴν ὑπόψιν τῶν συναδέλφων του ὅτι ἐνεγχεῖται καὶ αὐτὸς εἰς τὰς κλοπὰς τοῦ Ληιστήρος υἱοῦ, [ἀλλὰ μὴπως — καὶ θὰ μείνῃ, ἐννοεῖται, μετὰξύ μας — σᾶς εἶναι, κ. Ζεῦ, ἐδῶ καμμία ἀνάγκη νὰ ἐξαίρεσωμεν τὸν κεστὸν τῆς Ἀφροδίτης ;]

Καλεῖ λοιπὸν, ὁ Ζεὺς τὸν Μηλοσσόν υἱὸν ἐν' ἀπολογηθῆ, ὁ δὲ Ἑρμῆς γονυπετῆς αἰτεῖ ἄφεσιν ἀμαρτιῶν.

Ὁ Μειλίχιος πατὴρ παρέχει τὴν αἰ-

τουμένην, ἀλλὰ, καθ' ἣν στιγμὴν εὐλογῶν τὸν υἱὸν ψιθυρίζει κατὰ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ τὴν εὐχὴν τῆς ἀφέσεως τῶν ἀμαρτιῶν, ὁ συγχωρούμενος κλέπτει τὸ σκῆπτρον τοῦ πατρὸς του.

— Ἀθλιε, κλέπτεις πάλιν καθ' ἣν στιγμὴν συγχωρεῖσαι ;

— Δι' αὐτὸ ἀκριβῶς, διότι συγχωροῦμαι.

Πολὺ ἦτο διὰ τὸν Δία τὸ ἔτι κατώρθωσε νὰ λάβῃ πάλιν τὸ σῆμα τῆς ἀρχῆς του. ἐννοεῖται μετὰ πολλὰς παρακλήσεις.

Ὁ Ἑρμῆς ἀποδίδει τὸ σκῆπτρον καὶ ὁ Πατὴρ συμβουλεύει διὰ μακρῶν τὸν υἱὸν του νὰ παύσῃ πλέον αὐτὴν τὴν οὐχὶ ἐντιμὸν ἐνασχόλησιν.

Ἀλλὰ, καθ' ἣν στιγμὴν συμβουλεύει τὸν Ἄνγκτα τῶν Φηλητῶν (1), ἐκεῖνος συγκατανεύει, μὲν, ἀλλὰ καὶ προσπαθεῖ συγχρόνως νὰ κλέψῃ ἀπὸ τῶν χειρῶν τοῦ Συμβούλου του καὶ τὸν κεραικὸν του. Ὀλίγον ἔλειψε νὰ συντελεσθῆ καὶ αὐτὴ ἡ κλοπὴ· πρὸς δυστυχίαν τοῦ Πονευμένου τὸν ἠμπόδισε τὸ μεγαλύτερον τῶν δυνάμεων του βᾶρος τοῦ ἐποφθαλμιωμένου καὶ ὁ φόβος μὴπως καταφλεχθῆ ὑπ' αὐτοῦ.

Καὶ ὁ Ζεὺς ἀντιληφθεὶς,

— Τί κάμνεις αὐτοῦ, Ὁρχαμε τῶν Φηλητῶν ;

— Εἶμαι καλά...

— Τί προσπαθεῖς νὰ κλέψῃς ;

— Πάτερ μου, εἶμαι μικρὸς ἀκόμη ἵνα κλέψω καὶ τὸν κεραικὸν σου !

ΤΗΝ ΤΡΙΑΙΝΑΝ ΤΟΥ ΘΕΙΟΥ

Σοβαρὸς ὁ Κυανοχαίτης ἀδελφὸς τοῦ Διὸς προτείνει τὴν ἄμεσον τιμωρίαν τοῦ κλέπτου.

— Δὲν ὑποφέρεται, λέγει· ἂν μὴ τὸν τιμωρήσῃς σύ, θὰ διατρυπήσω ἐγὼ αὐτὸν διὰ τῆς τριαίνης μου.

Ὁ Ζεὺς δὲν δύναται ν' ἀποκριθῆ ἔνεκα τῶν ἀκρατήτων γελώτων.

— Τί γελᾷς ; ἐκεῖνο ἔπερ σοὶ λέγω, αὐτὸ θὰ γίνῃ· αὐστηρῶς παρατηρεῖ ὁ Ποσειδῶν.

Ἄλλ' ὁ Ζεὺς ἀκόμη γελᾷ.

Ὁ Ἑρμῆς κτυπᾷ τοὺς πόδας του ἰσχυρῶς, ὡς μόνον φωνὴν τοῦ σώματός του, ἀφ' οὗ

(1) Τῶν κλεπτῶν.

οί μύχοι γελώτες του ἔκλεψαν τὴν φωνὴν τοῦ στόματός του.

— Τί γελᾶτε; ὑλακτεῖ ὁ Ποσειδῶν ἐγὼ δὲν ἀστειεύομαι.

Ὁ δὲ Ἐρμῆς, τέλος πάντων, μὲ ὄχι μικρὰν δόσιν εἰρωνείας:

— Θεῆ μου, μὴ με τρυπήσης ἄφες με νὰ ἐορτάσω πρῶτον

Καὶ ὁ Ζεὺς, ὅστις προηγουμένως, ὅτε ἠπειλεῖ τὸν Ἐρμῆν ὁ Ποσειδῶν, εἶχεν ἴδει τὸν υἱὸν του κλέπτοντα τὴν τρίαιναν τοῦ Εὐρυθαλάσσου:

— Ἀδελφέ μου, καὶ σὲ ἀφώπλισεν ὁ Ἄναξ Φηλητῶν.

Στρέφεται ἔντρομος ὁ Ποσειδῶν καὶ τί βλέπει;

Ἡ τρίαινά του εἶχε κλαπῆ ἀπὸ τῶν χειρῶν του. Ὅσον καὶ ἂν θέλῃ νὰ φαγῆ αὐστηρὸς δὲν κατορθώνει καὶ μεταπίπτει καὶ αὐτὸς εἰς γελώτας ἰσχυρούς.

ΤΟΥ ΑΡΕΩΣ ΤΟ ΞΙΦΟΣ

Ἄλλ' ὁ Ἄρης, εὐρισκόμενος ὀλίγον ἀπωτέρω μετὰ τῆς Ἀφροδίτης, νομίζει ὅτι γελῶσιν εἰς βάρος του. Σπεύδει λοιπὸν πάνοπλος ἵνα πληροφορηθῆ τῶν γελώτων τὴν αἰτίαν.

— Τί θέλεις ἐδῶ σύ;

τὸν ἐρωτᾷ ὁ τριαινοκράτης Ἐρμῆς.

— Τί συμβαίνει, πάτερ;

ἐρωτᾷ πρῶτος ὁ βροτολογιός.

— Ἐδῶ, υἱέ μου, ὁ ἀδελφός σου μοῦ ἔκλεψε τὸ σκῆπτρον καὶ ἀπεπειράθη δις νὰ κλέψῃ τὸν κεραυνὸν μου, τοῦ δὲ θεοῦ σου, ὅταν ἔκαμεν εἰς αὐτὸν παρατηρήσεις διὰ τὰς κλοπὰς του, ἔκλεψε τὴν τρίαιναν.

— Ἀναιδέστατε, φωνάζει ὁ Ἄρης πρὸς τὸν Ἐρμῆν· τί κατάστασις εἶναι αὕτη; ποῦ ἔμαθες αὐτά; τίνας ἐξ ἡμῶν παράδειγμα ἠκολούθησας, κλέπτα; Ἄν ἄλλοτε ἐπαναληφθῶσιν αὐτὰ θά σε διασχίσω διὰ τοῦ ξίφους μου ...

Καὶ θέτει τὴν δεξιὰν πρὸς τὸ μέρος τοῦ ξίφους, ἵνα ἀπειλητικώτερον ἐπιδείξῃ αὐτὸ πρὸς τὸν Ἐρμῆν.

Ἄλλὰ, τί βλέπει;

Τὸ ξίφος λείπει, οἱ θεοὶ κρᾶτῆται γελῶσιν εἰς βάρος του, ὁ δὲ Ἐρμῆς, ἀνευθριά-

στως σαρκάζων, κρατεῖ τὸ ξίφος δι' ἀμφοτέρων τῶν λαθροβόλων χειρῶν του ὀπισθεν αὐτοῦ.

— Νενίκηκάς με, Διάβολε! λέγει γελῶν ὁ Ἄρης, καὶ πλησιάζει τὸν Ἐρμῆν, ἵνα τὸν ἐναγκαλισθῆ καὶ τὸν φιλήσῃ· ἀλλὰ, κελῶς σκεφθεὶς ὅτι κατὰ τὸν ἀδελφικὸν ἐκεῖνον ἐναγκαλισμὸν διατρέχει σοβαρὸν κίνδυνον νὰ ἀνακουφισθῆ ἀπὸ τοῦλάχιστον μέρους τῆς πανοπλίας ἢ ἐνδυμασίας του, ὑποχωρεῖ.

Καί, νομίζω, ἀκόμη φεύγει.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ἡ ζηλοτυπία τῆς Ἥρας ἔχει φθάσει εἰς τὸ ἀπροχώρητον.

Τὴν δυστυχησμένην Σεμέλην ἔπεισε νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ φίλου τῆς Διὸς νὰ πλησιάσῃ αὐτὴν ἐν ὄλῃ τῇ λαμπρότητί του.

Τὸ σχέδιον τῆς θεᾶς τοῦ Ἰεροῦ Γάμου κατὰ τῆς κλεψιγαμίας ἐκείνης ἐπέτυχεν· οἱ κερκυνοὶ τοῦ Διὸς κατέκυσαν τὴν Σεμέλην.

Ἀλλὰ τοῦ ἀθανάτου Διὸς ὁ ἐν τῇ θανατωθείσῃ γόνος δὲν ἦτο δυνατὸν οὐδὲ πρέπον ν' ἀποθάνῃ· ὁ φιλόστοργος πατὴρ σκίζει τὴν κνήμην του καὶ, μέχρι τῆς παρελεύσεως τοῦ σχετικοῦ ἐννεκαμήνου, εἰς αὐτὴν ἐγκλείει τὸ δικήλασσομένον τέκνον.

Παρέρχεται ὁ λοιπὸς ἀναγκαῖος τῆς κημιτικῆς κυφορίας χρόνος, ὁ δὲ Ζεὺς ἀγωνιᾷ:

— νὰ τεκῆ ἐνώπιον τῆς Ἥρας;

Ὅχι! διότι τοῦτο ἀφ' ἐνός μὲν εἶναι καίριον πλῆγμα κατὰ τῆς ἀνδρικῆς ἀξιοπρεπείας του καὶ, δεύτερον, ἡ θεὰ θά φρονέσῃ τὸ βρέφος.

— Νὰ ὑποστῆ νεκρὸς Καισαρικὴν τομήν;

Ἄλλ' εἶναι τοῦτο δυνατὸν;

Καὶ σκέπτεται ὁ Ζεὺς ἀγωνιῶν καὶ στενοχωρούμενος, καὶ ὅτε σφίγγων ὅτε ἀνατείων τὰς παλάμας:

— Νὰ μὴ ἦτο ἐδῶ ὁ Ἐρμῆς νὰ το κλέψῃ!

Ὁ περιδεύων ἀνταποκριτὴς καὶ βοηθὸς τοῦ Διὸς ἀκούει τὸν γογγυσμὸν τοῦ ὠδίνοντος πατρὸς εἰς τὰ Ὀλύμπια δώματα καί, ἂν καὶ ἦτο εἰς ἠδονικὰς στιγμὰς καρ-

δικῆς ἀκαταστασίας εἰς Ἀρκαδικὰ βουνά, ἀφήνει τὰ καὶ πάλιν εὐρισκόμενα αὐτὰ λάφυρα καὶ σπεύδει εἰς τὰ ἀνάκτορα τοῦ Ὀλύμπου.

Αἱ ὠδίνες ἀπειλητικῶς εἶχον περιζώσει τὸν ἐκ κεφαλῆς καὶ ἄκρων τίκτοντα πατέρα.

Ἐρχεται ὁ υἱὸς τῆς Μαΐας μαῖα αὐτός, ἵνα γκλήνισῃ τὴν κυκλινομένην καλιάν τοῦ πατρὸς καὶ τὰ τεταρχημένα αἰσθήματα τῆς λογομαχούσης τότε πρὸς τὸν Ἐρίγδουπον μητρικῆς του καὶ, κύπτων ὑπὸ τὰ Βύσσινα τότε τῆς Ὑψηλῆς Λεχοῦς ἐνδύματα, κλέπτει τὸν ἀπὸ τοῦ πυριφλεγέθοντος ποδὸς ἐκβάλλοντα τὴν κεφαλὴν Διόνυσον καὶ ἄπτερος, ἥσυχος, ἤρεμος, ὡς ἂν μὴ συνέβαινε τι, σπεύδει μακρὰν τῶν Ὀλυμπιῶν δευράδων πρὸς νύμφας θελκτικὰς καὶ παραδίδει πρὸς ἀνατροφήν τὸν Βάκχον. Οὕτω κατορθώνει νὰ κλέψῃ καὶ ἀπὸ τὴν σμίλην τοῦ Πραξιτέλους τὸ αἰώνιον μεγαλόουρημα.

ΤΗΝ ΠΕΡΣΕΦΟΝΗΝ

Ἄφ' ὅταν ἡ Δήμητηρ εἶχεν ἔλθει εἰς ἐρωτικὰς δοσοληψίας πρὸς τὸν Ἰκσίωνα καὶ ἔτεκεν ἐξ αὐτοῦ ἐν Κρήτῃ τὸν Πλοῦτον, ἐκεραύνωσε δὲ τὸν Ἰκσίωνα ὁ ζηλοτύπος σύζυγος καὶ ἀδελφὸς τῆς ἀροτραθείσης Ἰῆς Μητρὸς, (1), ὁ Κερκυνοκράτης δικτάτωρ τοῦ Ὀλύμπου, τὰ οὐράνια οἰκογενεακὰ δὲν ἦσαν εἰς εὐχάριστον θέσιν, ὅτε μάστιγ' ὁ βρασιλεύς τοῦ Ἄδου ἐσκέφθη νὰ κομησῇ τὸ μακρὸν του ἀνάκτορον διὰ τῆς λευκῆς Κόρης τῆς ἀδελφῆς του Δήμητρος.

Ὁ Πλοῦτος ἐρᾷ τῆς Περσεφόνης.

Ὁ Ζεὺς, ὡς καρδιογνώστης ἀντιλαμβάνεται τοῦτο καὶ δὲν δυσχερεστεῖται, διότι δὲν εἶναι ἀμέτοχος ἐπιθυμίας ὅπως μὲνη μόνῃ ἡ ἀδελφὴ καὶ σύνευνο, Δήμητρα, ἐστερημένη τῶν μητρικῶν ἀσχολιῶν καὶ τῶν θυγατρικῶν βλεμμάτων.

Ἄλλ' ἡ Μήτηρ καὶ ἡ Κόρη εἰσὶν ἀχώριστοι. Τί θὰ γίνῃ;

— Νὰ δώσῃ τὴν συμβουλὴν του ὁ Ἐρμῆς, λέγει ὁ Ζεὺς.

— Κάλλιστα! ἀποκρίνεται ὁ ἐρῶν Ἄιδωνεύς.

Καί, ὁ Ἐρμῆς παρών·

— Διατάξτε!

Πληροφορεῖται τὴν αἰτίαν τῆς παρουσίας

(1) Δημήτηρ = Γῆ μήτηρ.

του, καὶ

— Νὰ τὴν κλέψωμεν! ἀπαντᾷ ἀπλούστατα.

Εἶδον τὴν κόρην τῶρα μόνην· ἡ Δήμητηρ ὀργώνει τὸ Κρητικὸν τῆς κτῆμα.

— Ὠραϊότατα! καὶ οἱ δύο·

— Ἐλα, θεῆ μου, λέγει ὁ Ἐρμῆς· νὰ ζευξῆς ἀμέσως τὸ ἄρμα σου· εἰς τὴν Ἐλευσίνα· εἰς τὴν πεδιάδα Νύσσην· εἰς τὴν Ἐννικὴν τῆς Σικελίας· συλλέγει ἄνθη· ἄς τὴν συλλέξωμεν καὶ ἡμεῖς· ὠραῖον ἄνθος καὶ αὕτη· εἰς τὸν Ἄδην σου δὲν φούνται ἄνθη.

Ἡ Ἐρμικὴ σκέψις, ὡς λίαν εὐνόητον, δὲν βραδύνει νὰ στεφθῆ ὑπὸ κλεπτικῆς ἐπιτυχίας.

Ὁ Κλεπτιδῆς γίνεται ἠνίοχος· κκλύπτει διὰ τοῦ μέλκνος πέπλου του τὴν Κόρην, λιπυθυμίσασκεν ὡς συνήθως· τὰ μαῦρα πτηνὰ παρακολουθοῦσι μάρτυρες τῆς κλοπῆς, καὶ τοὺς χαλκόποδας ἵππους ἐν καλπασιμῶ μαστιγῶνι μέχρις αἰματεκχυσίας ὁ Δόλιος· οἱ τροχοὶ σπινθηροβολοῦσιν, ὅτι ἐπάτησεν ἐκάη, ἀνεμίζονται αἱ κόμμι, παγώνουσι τὰ μέλη, θραύεται ὁ ἄζων τοῦ ἄρματος ἐκ τῆς ταχύτητος, ὁ δὲ Ἐρμῆς μετ' ὀλίγον τίθησιν εἰς τὴν κλοπὴν του τὴν ἀναγκάειν σφραγίδα· τὴν Πύλην τοῦ Πελοποννησίου Πηλαγίου. Τῶρα, τί ἐπραξεν ἡ Δήμητηρ εἰναι ἰδικὸς τῆς λογαριασμοῦ. Ὁ Ἐρμῆς ἐπέτελεσεν ὅ,τι ἐσκέφθη.

ΤΟΝ ΤΡΙΚΕΦΑΛΟΝ

Ὁ μέγας οὐράνιος καὶ γήινος κτκκτῆτης ὀμοιάζει πρὸς τὸν Κορσικινόν, ὅς εἶχε τὸν Τκῦγετον πατρίδα· ἀμφοτέροι φροντίζουσιν ὑπὲρ τῶν συγγενῶν των πρῶτον καὶ ἔπειτα, ἂν πλεονάσῃ τι ἐκ τῆς πλουσίας φρατρικῆς τραπέζης, βίπτουσι τὸ ψιχίον τοῦτο εἰς τοὺς γείτονας καὶ τοὺς γνωστούς.

Ὁ ὀμοπάτριος ἀδελφὸς τοῦ Ἐρμού ὁ ἦρω· υἱὸς τῆς Ἀλκμήνης δικτάσσεται νὰ φέρῃ ἐκ τοῦ πυλάτου (1) Ἄδου τὸν τρικέφαλον υἱὸν τῆς Ἐχιδνης.

Καὶ ὁ ποιητῶν Παππειπίπαιπος δὲν ὀκνεῖ νὰ μας διηγήθῃ (2) ὅτι ὁ Ἡρακλῆς κατῆλθεν εἰς Ἄδην καὶ ἐπκηλῆθεν εἰς τὴν ζωὴν, διότι συνώδευεν αὐτὸν ἡ Σώτειρα Ἐργάνη ἀδελφὴ του καὶ ἐπέτελεσεν εὐκόλως τὸν ἄθλον, οὐ οὐδεὶς ἄλλος χαλεπώτερος,

Σημ. 1. τ. ἔ. οὐ αἰπύλαι εἰσὶν ἰσχυρῶς συνηρημένοι καὶ κεκλεισμένοι. 2. Ἰλιάδ. 37 Ὀδύλ. 623.

διότι ὁ Δόλιος, φρουρῶν τὸν ἑτεροθλήτῃ ἥρωι, ἔκλεψε καὶ ἔσυρε μεθ' ἑαυτοῦ τὸν Κέρβερον ἐκ τοῦ ἀσφοδελοῦ λειμῶνος.

✱
Ο ΑΡΗΣ ΔΕΣΜΙΟΣ

Ὁ Ζεὺς παρκαπονεῖται κατὰ τοῦ Κλέπτου υἱοῦ ὅτι εἶναι κακὸς ἀδελφός καὶ ὅτι ἂν καὶ γνωρίζῃ ὅτι ὁ Ὄτος καὶ ὁ Ἐφιάλτης, οἱ δύο Γίγαντες Ποσειδωνίδαι, ἔχουσι δέσμιον εἰς χάλκινον σκευὸς τὸν ἀδελφόν του Ἄρην καὶ ἂν καὶ ἠδύνκτο νὰ τὸν κλέψῃ, ὄμως ἀφῆνει ἐπὶ δέκα τρεῖς μῆνας δέσμιον τὸν ἀδελφόν.

— Ἄλλὰ, Πάτερ, λησμονεῖς ὅτι οἱ Γίγαντες ἐκεῖνοι εἶναι τὰ μέγιστα τέρατα τοῦ συγγενικοῦ μας κύκλου;

— Ἐ; ! τί;

— Τί; Δὲν αὐξάνονται κατ' ἔτος μίαν ὄργυιαν καθ' ὕψος καὶ ἓνα πῆχυν κατὰ πλάτος; Τώρα εἶναι μόλις ἑνδεκαεταίαι καὶ ἔχουσιν ὕψος μόνον ἑνδεκα ὄργυιων καὶ πλάτος μόνον ἑνδεκα πῆχων! Πόσον ὁ Ὀλυμπος εἶναι αὐτῶν ὑψηλότερος;

— Πρέπει νὰ κλαπῇ καὶ ἄφες αὐτά.

— Ἄλλ' ἂν κουρεύουσιν ἐμὲ ἐκεῖ ὅπου μεταβαίνω νὰ κουρεύσω ἐγώ;

— Θά.....

— Καλῶς ἀπέρχομαι ἀλλὰ...

Εἰς τὸν δρόμον συνκνιτᾷ τὴν μητρειάν τῶν Γιγάντων Ἡερίβοιαν.

— Καλῶς τὴν θεῖαν, φωνάζει ὁ Πλάνης.

— Καὶ πῶς ἀπὸ ἐδῶ; Ποῦ; ἂν ἐπιτρέπεται!

Καί, ὁ Δολοφραδῆς, (1) γνωρίζων ὅτι ὡς μητριά θὰ εὐρίσκηται εἰς κακὰς σχέσεις πρὸς τοὺς υἱοὺς τῆς Ἰφιμεδείας, ἀρχίζει νὰ κατηγορῇ αὐτούς.

Ἡ Ἡερίβοια δὲν ὀκνεῖ νὰ ὑπερθεματίσῃ εἰς τὰς ὕβρεις. Καί, ὁ Ἐρμῆς εὐρών τὴν κατάλληλον περίστασιν εἰς τὰς οὐιλίας τῶν ἐκείνης, ὑποκλέπτει τὴν ὑπόσχεσίν της ὅτι θὰ τὸν βοηθήσῃ ὑπὲρ κλοπῆς τοῦ Ἄρεως.

— Νά, τώρα! λέγει ὁ Ἐρμῆς, ὅτε τὰ τέρατα εἶναι εἰς τὴν Ὀσσαν!

Ἡ γυνή, ὡς εἰκός, ἀπατάται καὶ ὁ Ἐρμῆς ἀνενόητος κλέπτει τὸν ἀδελφόν ταχέως, ὡς κλέπτης μετὰ αὐτὸ τοῦτο τὸ χάλκινον δοχεῖον, ἐν τῷ ὁποίῳ ἦτο δεδεμένος ὁ Ἐνοπλος. Δῆλα δὴ ὁ Ἐρμῆς: τέλειος σημερι-

νὸς νυκτοκλέπτης πλυνομένων ἐνδυμάτων: καὶ αὐτὰ καὶ τὸν λήθητά των!

✱
ΤΟΝ ΕΚΤΟΡΑ

A.

Ὁ Ὀμηρος (2) μᾶς διηγεῖται τί ἔπαθεν ὁ θεῖος σύζυγος τῆς Ἀνδρομάχης ὑπὸ τοῦ μνηνίουτος ἐρωτύλου υἱοῦ τῆς Θετίδος.

Καί, οἱ Μάκκαρες ἐκεῖνοι, οἵτινες εἶχον πολεμῆσαι μετὰ καὶ κατὰ τῶν Τρώων, ἠὲ σπλαγγίζοντο τὸν δῖον Ἐκτορα, βρυνάσως αἰκίζόμενον ὀπισθεν τοῦ Ἀχιλλεῖου ἄρματος.

Ἄλλὰ, τί δύνκνται νὰ πράξωσι;

Τοιούτην ὑπόσχεσιν εἶχε δώσει εἰς τὴν Ἀργυρόπεζαν μητέρα τοῦ ἀρμακτῆλάτου ὁ Αἰγίοχος ἐπὶ τῆς ἀκροτάτης κορυφῆς τοῦ Ὀλύμπου, κατ' ἰδίαν πρὸς αὐτὴν διαλεγόμενος.

— Ἄλλὰ,

σκέπτονται οἱ θεοί,

δύνκται ὁ Ἐρμῆς νὰ κλέψῃ τὸν δυστυχῆ Ἐκτορα ἀπὸ τῶ ἄρμα.

Ἄλλ' ὁ Ἐρμῆς δὲν παρκαβίνει τὴν διαταγὴν τοῦ Πατρὸς.

Ἡ μὴν κλοπή, τὴν ὁποῖαν δὲν διέπραξεν!

B.

Εἰς τὰς δεήσεις τοῦ δυστυχοῦς βασιλέως τῆς Τροίας ὁ Ζεὺς τείνει φιλευνχά ὄτα. Ἄλλ' ὁ Κλυτὸς τῆς Τροίας Πρόμαχος κατάνειται εἰς τὴν κόνιν βορᾶ τῶν κυνῶν, εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Νικητοῦ, τοῦ Ἀχιλλέως, ὡς εἶχεν ὑποσχεθῆ αὐτὸς ὁ Ζεὺς.

Ἄλλ' ὁ αὐτὸς πάλιν Ζεὺς ἰδὼν ἐλέησε γέροντα (3). Ἐπρεπε, λοιπόν, νὰ ἐπέλθῃ συμβιβασμός τις.

— Μόνον ὁ Ἐρμῆς θὰ ἐπιτελέσῃ τοῦτο, σκεπτεται ὁ Ζεὺς.

Ὁ Ἐὐσκοπος (4) ἀντιλαμβάνεται τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ Διός.

— Πρέπει νὰ κλέψωμεν τὸν Ἐκτορα, λέγει.

Εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ Ἀχιλλέως ὀδηγεῖ τὸν θεοειδῆ Πρίαμον, αὐτὸς δὲ ἐπιτελεῖ τὴν τοῦ Διός διαταγὴν, κλέψας νεαροῦ μικροῦ ἡγεμονίσκου τὴν μορφήν καὶ τὸ χαριέστατον μικρὸν γένειον.

(2). ἐν Ἰλιάδῳ Ω, 22 κ. ε.

(3) Ἰλιάδ. Ω 332. (4). τ. ε. ὁ καλῶς κατασκοπεύων.

Αὐτὴ ἡ κλοπὴ τοῦ ἐξοργίζει, θεε, τὰς ἄλλας σου κλοπὰς, αἱ ὁποῖαι, ἂν πᾶσαι ἦσαν τοιαῦται, θὰ ἠδύνκτο νὰ σε κατατάξωσι καὶ εἰς τὸν Χριστιανικὸν Ὀλυμπον καὶ θὰ εἶχε σύντροφον ὁ Ζηκύνθιος Ἄγιος τῆς Αἰγίνης ἐπίσκοπος. (1).

✱

ΙΩ.

Ἡ θελκτικὴ Ἰώ (2). ἡ θυγάτηρ τοῦ βασιλέως τοῦ Ἄργου Ἰνάχου—πιθανώτατα τούτου, ἄνευ ὕβρεως τοῦ δυστυχοῦς πατρὸς—εἶναι ἰέρεια, ἄμικ δὲ καὶ ἀντίζηλος τῆς πρέσβως θεᾶς Ἡρῆς, τῆς μεγάλης τοῦ Ἄργου θεοῦτος, ἐπειδὴ ἔχει ἀφιερωθῆ εἰς τὴν εὐάρεστον λατρείαν τοῦ Διός, θελήθεις ἐκ τῶν παρθενικῶν τῆς θεληγῆτρων.

Ἄλλ' ἡ ἀνήσυχος Βοῶπις φορᾷ κάποτε τὸν ἀπίστον ἱεῖστιον σύζυγον καί, ἐκδικουμένη, μεταμορφοῖ εἰς βοῦν τὴν ἰέρειαν. Ὡς καὶ διὰ τὴν Καλλιστώ, ὁ Ζεὺς ἠδιεφύρει διὰ τὴν προέλευσιν τοῦ θήλεως κρέατος ὁ ἔτρωγεν, ἀρεκεῖ μόνον νὰ ἦτο θῆλυ.

Ἡ πρόσδεσις ὄμως τῆς ἀτυχοῦς δαυάλεως μετὰ τῶν κλάδων τῆς Μυκηναίας ἐλαίας, καὶ ἡ φύλαξις αὐτῆς ὑπὸ τῶν ἀγρῶντων ἐκστῶν ὀφθαλμῶν τοῦ Πηνόπτου Ἄργου, δὲν ὑποφέρεται!

— Ἐρμῆ!

— Ἐτοιμος! νὰ τὴν κλέψω; Ἀμέσως!

Εἰς τὴν πατρικὴν ἀκρόπολιν καταθέτει πάντα τὰ ἄλλα τοῦ παράσημα ὁ ἀγγελιοφόρος κρατεῖ μόνον τὴν ὑπνοδότειραν ῥάβδον, δι' ἧς ὀδηγεῖ δι' ἐρήμων τόπων αἰγας, ὑπ' αὐτοῦ κλαπέισας, καὶ ἄδει διὰ σύριγγος. Διὰ τούτων σκέπτεται ὁ Ἐρμῆς ὅτι θὰ νικῆσῃ τὸν Μυριόμαχον. Ὁ Ἄργος, (3) γοητευθεὶς ὑπὸ τῆς σύριγγος, προσκαλεῖ τὸν Ἐρμῆν νὰ παρακαθήσῃ, διότι εἰς οὐδένα ἄλλον τόπον ὑπάρχει ἀφρονώτερος χόρτος καὶ σιὰ ἀρμυδιώτερα διὰ ποιμένας. Ἡ ἡμέρα δαπανᾶται μετὰ διηγήσεις ὑπὲρ τοῦ ἀπατηλοῦ Ἀτλαντιάδου, μηχανωμένου νὰ κλέψῃ τὸ φέγγος τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ Ἄργου. Μετὰ

(1). Ὁ Ἄγιος Διονύσιος τὸν φονεὴ τοῦ ἀδελφοῦ του ἔκρυψε πρὸς ἀπολύτρωσιν αὐτοῦ ἐν τῇ μονῇ του, εἰς δὲ τοὺς δικώκτας αὐτοῦ στρατιώτας, ἐπὶ ἐρωτῆσει των καὶ ἐπιμονῇ των περὶ ἀποδόσεως, ὠρκίετο ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ ὅτι οὐτε τὸν εἶδεν!

(2). Ἰσως ἐκ τοῦ ἰοῦ. (3). Ovid. Metam. 679 κ. ε.

τοῦτο κχορθῶναι καὶ τοῦτο ὁ Πολύτροπος καὶ κοιμίζει τὸν φύλακα. Τὴν νάρκην βεβηκίῳ ἢ ὑπνοδῶτις ῥάβδος. Ἀμέσως τὸν ἀπόκρημνον βράχον κηλιδοῖ διὰ τοῦ αἵματος τοῦ Ἄργου, πληγέντος ὑπὸ τοῦ Βουφόνου εἰς τὸν λαίμῳν.

Καὶ οὕτω κλέπτει ὁ Ἐρμῆς τὴν Ἰώ.

Ἄλλὰ τὸ πρὸς τὸν Δία κληθῆκον δὲν συνετελέσθη κλέπτει καὶ ἀπὸ τὴν Ἡρην συγκατάθεσιν περὶ παλινοστήσεως τῆς δεσμίας εἰς τὴν ἀνθρωπίνην μορφήν. Καί, ὁ Ζεὺς ἀποδίδει εἰς τὸν δυστυχῆ Ἰνάχον τὴν κλαπέισαν κόρην.

Τοῦτο ὄμως δὲν εὐχαριστεῖ τὸν Ἐρμῆν.

— ἄφ' οὔ, λέγει, ὁ πατήρ μου δι' ἑαυτὸν δὲν τὴν ἠθελε, διὰ τί νὰ μὴ χορηγήσῃ εἰς ἐμὲ τὴν χιονώδη Ἰναχίδα; Ὁ Ἰνάχος τὴν εἶχε χάσει πλέον διὰ τί νὰ μὴ τὴν κληρονομήσω ἐγώ; ὅστις μάλιστα, τοσοῦτον συνήγησας εἰς τὴν κλοπὴν!

Καί, ἄφ' οὔ ἀπεδόθη εἰς τὸν φυσικὸν ἰδιοκτήτην τῆς ἐσκέφθη ὁ Ἐρμῆς νὰ μὴ ἀφήσῃ ἀζημίωτον τὸν ἐπικνευρόντα.

— Ἄλλὰ τί νὰ κλέψῃ τοῦ ἐπίσης θεοῦ αὐτοῦ; Ὁ Ἰνάχος μένει ἄνευ φίδου θανάτου!

✱

ΠΗΝΕΛΟΠΗ

Ὁ Ποιμὴν θεός, ὁ Ἐπιμήλιος, ὁ Οἰοπόλος, βλέπει ὅτι ὁ ἐν Ἰθάκῃ ἀντίπους τῆς Μυκηναίας Ἀπίστου—ἡ Πηνελόπη τῆς Κλυταιμῆστρας—ὅταν δὲν καταγίνεται εἰς τὸ νὰ ὑφάνῃ ἢ διελύσῃ τὸν διὰ τὴν σινδῶνα τοῦ γηραιοῦ Ἀκέρτου ἱστόν, ἢ ὅταν ὑπὸ τῆς θυμοδόρου θλίψεως δὲν κόπτεται ὑπὸ λυγμῶν διὰ τὴν ἀπυρσίαν τοῦ συζύγου ἢ τὴν φυγὴν τοῦ υἱοῦ, ἢ ὅταν δὲν γονυπετῆ πρὸ τοῦ λιμένου τῶν νεαυγῶν τῆς ζωῆς: τοῦ βωμοῦ, ἢ ὅταν οἱ θεοί, συγκινούμενοι, ἐκ τῆς τύχης της, δὲν πέμπουσιν αὐτῇ ἐναρρυντικὸν ὄνειρον (1), ἢ ὅταν—ἐν συναισθήσει ὄμως τοῦ κάλλους της—ἐκουράσθη πλέον νὰ διεγείρῃ τὰς ἐπιθυμίας τῶν μνηστῆρων δι' ἀτελεῶν ὑποσχέσεων καὶ μετχειριζομένη τὸ ὑπὸ τῶν προστύχων αὐτῶν εἰθισμένον ἔθος, νὰ λαμβάνῃ δῶρα, τότε λοιπὸν βλέπει ὁ Ἀπατηλὸς ὅτι ἡ Πιστὴ παρκαλουθεῖ μετὰ ὀλίγον ἐξεταστικὰ βλέμμα καὶ τὰ χαριέστατα τῶν τράγων πρὸ τῶν αἰγῶν ἄλματα.

(1). Ὁμήρου Ὀδύσ. Δ 795.

(1) τ. ε. ὁ διανοούμενος δόλους.

— Ἄ! σ' ἐνοήσαμεν, κυρία Πηνελόπη, ἀναφωνεῖ πλήρης χαρᾶς ὁ Δολομήτης ἀμέσως, ἀμέσως.

Καὶ δὲν ἐπιτρέπει εἰς τὴν ψυχὴν του νὰ ἐπιβάλλῃ αὐτὴ εἰς τὸν νοῦν του ἀναστολήν τῆς ἀποφάσεώς του ἢ ἀναβολὴν τῆς ἐκτελεσεώς τῆς ἢ ἀνωκοχὴν εἰς τὴν καρδίαν του καί, μὴ ἔχων προσωρινῶς ἄλλην κλεπτικὴν ἐνσχόλησιν, βλέπει ὅτι, ἵνα μὴ χάνῃ τὴν ὥραν του, δύναται νὰ κλέψῃ τὴν συζυγικὴν τιμὴν τοῦ ἐραστοῦ τῆς Κίρκης, πλησίον τῆς ὁποίας, συμβουλῇ αὐτοῦ τοῦ Ἑρμοῦ, διέτριψεν ὀλόκληρον ἔτος καὶ παρήγαγε τὸν Τηλέγονον ἀκέραιος ὁ Ὀδυσσεύς. Ὁ Θεὸς θέλει καὶ τὸ ἀντάλλαγμα του.

Ἐκ τοῦ, ὑπ' αὐτοῦ φυλασσομένου, ποιμνίου κλέπτει τράγου τινὸς σφριγηλοῦ τὴν ζωὴν καὶ τὴν μορφήν καὶ μεταμορφοῦται εἰς τὸ φίλον τοῦτο τῆς Πηνελόπης βλακῶδες κτῆνος ὁ Πολύμητις θεός.

Ἡ δυστυχὴς (!) ζωντοχήρα δὲν ἀποποιεῖται τοῦ ἀκάκου ἐκείνου ζώου τὴν ἐπίσκεψιν καὶ γειτονίαν.

Καὶ οὕτω διὰ τῆς κλοπῆς ἐξεπορθήθη τὸ φρούριον τῆς τιμῆς τοῦ πτολιπόρθου Ὀδυσσεύς. Ἀλλά :

— Τί ἄλλὰ ;

Μετὰ πάροδον τριῶν τετάρτων τοῦ ἔτους ἢ Πηνελόπη—κατὰ τὸν μῦθον πάντοτε—ἔφερον εἰς φῶς : ἀνθρωποπεποιημένον τὸ τοῦ ἐπισκέπτου τραγοθεοῦ σπέρμα : κερκόν, τραγόπου, γενειῶντζ, σιμόν, δασὺν καὶ μετ' οὐράς υἴόν.

Τί ; ἀγνοεῖτε τὸν Πᾶνα ; (1.)

Ὁ Ζεὺς δύναται νὰ καυχᾶται διὰ τὸν ἀντάξιον γόνον ! Ἀλλὰ καὶ πάλιν ὁ Ἑρμῆς αἰσχυρόμενος ἐπὶ τῇ ὕβρει ταύτῃ κλέπτει τὴν ἀλήθειαν ἀπὸ τὴν γνῶσιν τῶν ἀνθρώπων καὶ κατορθοῖ νὰ διαδώσῃ τεχνιέντως ὅτι οὐχὶ αὐτὸς ἔπραξεν ὅ,τι ἔπραξε μετὰ τῆς κ. Ὀδυσσεύς, ἀλλ' ἱερεὺς τις αὐτοῦ, Ἑρμῆς καὶ ἐκεῖνος ὀνομαζόμενος.

Καλά, κύριε Ἑρμῆ !

Τίς δικαιολογία εἶναι αὕτη ; !

Παρηδεχόμεθα τὴν κλεπτικὴν αὐτὴν ἀθυροστομίαν σου πρὸ τῆς Ἀληθείας, ἀλλὰ δὲν μᾶς λέγεις :

— Οἱ ἱερεῖς δὲν ἔχουσι, δὲν πρέπει νὰ ἔχωσιν ἐν σικιρῶ τὰς ἰδιότητας τοῦ θεοῦ

(1). Ἡρόδ. Γ. 145.

των :

Ἄναγκωρίζεις ἱερέα σου ἐκεῖνον ὅστις δὲν τακτοποιεῖ τὴν συνείδησιν του κατὰ τὴν ἰδικὴν του ; Λοιπὸν, ἀφ' οὗ ὁ ἱερεὺς σου εἶναι τοιοῦτος κλέπτης, σὺ τί εἶσαι ;

Ὁ Ἑρμῆς σιωπᾷ, διότι βλέπει ὅτι πρέπει νὰ μεταβῇ εἰς ἄλλας χώρας, αἰσχυρόμενος ἐπὶ τῇ—μετὰ περικαλλοῦς ὁμῶς καὶ πολυποθῆτου λαφύρου—ἤττη.

—*

ΔΑΦΝΙΣ

Ὁ Ἑρμῆς τώρα κατασκοπεύει ἐν Σικελίᾳ.

Δαῖμον !

Καὶ ἐνταῦθα ἡ βασιλεία τοῦ Διός ;

Τίνα θίλει ὁ Αἰγίοςχος ;

Ἦ, τίνα ἐπόθησεν ὁ Κακομηδῆς (1.) Παῖς ;

Πλησίον τῆς Αἴτνης, παρὰ τοὺς πρόποδας τῆς χαριέσσας ἀλύσεως τῶν Ἑρῆων ὀρέων, ὁ Ἑρμῆς διώκει καὶ κλέπτει δι' ἑαυτὴν νύμφην τινά.

Ἐ! δὲν ἦτο δυσνόητος ὁ σκοπὸς τοῦ ταξιδίου τοῦ Διαπρυσίου Κερκίστου (2).

Ἀλλά, τί θέλει τὴν νύμφην ;

— Ἀπλούστατον, δι' αὐτὸν.

Ἐπιθυμεῖ πρὸς στιγμὴν ὅπως μεταχειρισθῇ αὐτὴν ἐννεάμηνον ἀγωγόν, ἵνα ἀπὸ τοῦ πλάνητος ἀπείρου τῶν προζώων κυττάρων κόσμου κλέψῃ αὐτὴ καὶ δι' ἑαυτῆς μετοχετεύσῃ εἰς τὰς σταθερὰς ἐπιγειοῦς τρίβους—βραδίζουσα εἰς τὰ ὑγρά τῆς ἐξελίξεως κέλευθα—τὸν περικαλλῆ Δάφνιν.

Ἡ Νύμφη εἶναι δυνατὴν νὰ μὴ ὑποκύψῃ ἀρωγὸς εἰς τὴν κλοπὴν ;

Ἴδου ὁ Δάφνις.

Δόξα σοι, Κύδιμε ! (3).

—*

ΠΑΛΑΙΣΤΡΑ

Ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀρκαδίας Χωρικὸς εἶχεν υἴον τὸν Ἐνετὸν καὶ Πλήξιππον καὶ κόρην τὴν Παλαίστραν· οἱ υἱοὶ ἐφεῦρον τὴν τέχνην τῆς πάλης.

Ὁ κλέπτης τοῦ ἀνέμου κλέπτει τὴν φήμην αὐτὴν ἀπὸ τὸν ἀέρα καί, ἵνα τελειῶς κλέψῃ τὸ μυστικόν, κλέπτει τὴν συμπάθειαν τῆς πριγκιπίσσης τῆς Ἀρκαδίας—αὐτὴν τῇ παραφορᾷ τῆς ἀγάπης τῆς, εἰς τὰ

(1). ὁ κίκα σκεπτόμενος.

(2). τοῦ περιψήμου ληστοῦ, τοῦ μακρὰν ἐξικνουμένου. 3). Ἐνδοξε.

ἸΟΥΦΑΛΛΙΚΟΣ

ἔρωτικά τῆς παραληρήματι, μαρτυρεῖ τὸ ποθοῦμενον.

Καὶ ὁ Ἑρμῆς νικητὴς ἀφῆνε, μόνην τὴν πλέον τὴν ἀθυροστομον.

Ἄλλ' ὁ Χωρικὸς, ἀφ' ἐνὸς μὲν ἕνεκα τῆς ὑποκλοπῆς τοῦ προσφιλοῦς μυστικοῦ, ἀφ' ἑτέρου δέ, διότι, φαίνεται, θὰ ἠσθάνετο ἐπὶ τοῦ μετώπου του βραδέα... ἔχνη τῆς παρὰ τὴν κόρην του διαβάσεως τοῦ ἀγγελιαφόρου τοῦ Ὀλύμπου, ἀποστέλλει κατὰ τοῦ κλέπτου τοὺς ἐφευρετὰς εἰς Κυλλήνην, ἵνα διεκδικήσωσι τὸ προνόμιόν των. Οὗτοι δ' εὐρόντες τὸν Κρατὺν κοιμώμενον ἀπέκοψαν τὰς κλοπικὰς χεῖρας. Ἀλλ' ὁμῶς χεῖρες, ἀπὸ καταβολῆς κόσμου μόνον αὐταὶ ἔχουσαι προορισμὸν τὴν τελειὰν κλοπὴν, δὲν ἦτο δυνατόν οὐδὲν πρέπον, νὰ μειώσιν ἐν Κυλλήνῃ νεκρὰ δείγματα τιμωρίας κλοπῆς, καὶ δὴ θεοῦ ὑπ' ἀνθρώπων, καὶ διὰ τοῦτο ἐκολληθήσκειν πάλιν, ἵνα ἀκωλύτως συνεχίσωσι τὸ ἐντιμον ἔργον των.

—*

ΑΡΑΒΕΣ

Ἄν καί, βεβχίως, εἶναι τυφλὸς τὰ τ' ὦτα τὸν τε νοῦν (ἂν ἔχη) τὰ τ' ὄμμακα ὁ μικρὸς υἱὸς τῆς Ἀφροδίτης καὶ, διὰ τὸν λόγον τοῦτον, ἴσως νὰ μὴ ἦτο ἀδύνατον ν' ἀγαπηθῆ καὶ τις ἄσχημος, ἂν, μάλιστα ἐτύχαιεν νὰ ἦναι θεός, ὁμῶς ὁ ὑπὸ πολλῶν καὶ διαφόρων ἀγαπηθῆς Χαριτοδότης εὐρωστος νεάνις ἄγγελος τοῦ Διὸς δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ὑποπτευθῇ τοιοῦτος.

Οὐδέ, βεβχίως, καὶ οἱ Ἄραβες εἰσιν οἱ τελευταῖοι μειοδῶται εἰς τὴν κοσμικὴν δημοπρασίαν τῆς καλλονῆς.

Ἐπίσημον ἀνακοινωθὲν εἰς τὸ ἡμειπίσημον ὄργανον τοῦ Οὐρανοῦ, τὴν Μυθολογικὴν, ἀναγράφει ὅτι ἐκ τοῦ Ἑρμοῦ κατάγονται οἱ Ἄραβες.

Δὲν διατάζομεν νὰ δεχθῶμεν τοῦτο, διότι α') οὐδὲν ἀπίθανον εἶναι τὸ—ὑπὸ τὴν δροσερὰν σκιάν των θελκτικῶν ὀχθῶν τοῦ Νείλου—νὰ ἔκλεψεν ἡ Ἴσις, ἐπινεύσει, ἐννοεῖται, τοῦ Ἑρμοῦ, παρ' αὐτοῦ τοῦτου ὅ,τι ἠδύνατο ἐν ἑαυτῇ νὰ παραγάγῃ τοὺς μελανοδερμάτους περιόικους,

β') διότι—καὶ εἶναι τοῦτο ἀναντίρρητον—οἱ Ἄραβες ἐφημίζοντο ἐπὶ κλοπῇ, ψευδολογίᾳ καὶ πανουργίᾳ. Δηλ. ἐκληρονόμησαν ὅλην τὴν πατρικὴν περιουσίαν.

Ὁ Ἰθυφαλλικός Ἑρμῆς (δὲν τολμῶ νὰ μεταφράσω τὸ τετιμημένον αὐτὸ κοσμητικὸν ἐπίθετον, ἔστω καὶ ἂν ὁ Ῥαδάμανθος θὰ με καταδικάσῃ αὐριον διὰ τὴν γέεναν τοῦ πυρὸς καὶ θὰ με κλειδώσῃ εἰς αὐτὴν ὁ Αἰακὸς) διηγεῖται ἡ ἀξιοπίστος παράδοσις ὅτι εἶχε κλέψῃ τὴν ἐρωτικὴν προστασίαν πολλῶν νυμφῶν, εἰς τρόπον ὥστε νὰ καθίσταται ἐπικίνδυνος ἀνταγωνιστὴς τοῦ Πατρὸς του καὶ τοῦ Λητοῖδου ἀδελφοῦ του. Ἄλλ' ὁ Πανούργος, ἵνα μὴ ἔλθῃ εἰς ὄχι συμφερούσα; δόσοληφίας πρὸς τὸν Νιοβιδοκτόνον ὁμοπάτριον ἢ τὸν Λυκαονιδόφρονον Πατέρα διέδωκεν ἀπατηλῶς, ὅτι καὶ μὲν δὲν εἶναι ψευδὴς ἡ ἐπηρεάζουσα τὴν ὑπόληψιν τῶν φίλων νυμφῶν διάδοσις αὕτη, ὁμῶς ἐκεῖναι οὐδὲν ἄλλο ἤσκειν ἢ ὑποστάσεις τῆς Χθονίας Ἀρτεμίδος, τῆς Περσεφόνης ἢ Ἀφροδίτης.

Θεὸς μου, ὅπως θέλεις. Λοιπὸν δὲν ἀφῆκε; καυμίαν ἀμίαντον. Κεὶ τὴν Ἀρτεμίν !

Ὡς θυμωστὰ τὰ ἔργα σου, δίκροκε !

—*

ΚΛΕΨΙΓΑΜΙΑΙ

Εἰς τὴν παγκόσμιον κραιπάλην εἰς τὴν ὁποίαν ἔδιδε τὸ σύνθημα ὁ τῶν θεῶν καὶ κνρῶπων εὐφρόνος πατήρ, ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος Νόμιμος ἤθελε καὶ αὐτὸς νὰ λάβῃ ἐνεργὸν μέρος. Ἀλλ' εἶναι καὶ θεὸς τῆς κλοπῆς· νομίμως συζύγους ἐπομένως, δὲν ἔχει καυμίαν διάθεσιν νὰ λάβῃ. Ὁ Κλεψίφρων, κλεψίφρυντος εἰς εἰς εὐφρόνους ἐρωτικὰς πεδιάδας καὶ χαράδρας, κλεψίφυρος εἰς πάντα τὰ παλάτια τῆς Ἀγάπης κλεψιμαχῶν εἰς νυκτερινούς πολέμους, κλεψίγαμος, κλεψίνυμφος, κλόπιος, κλόπιμος, κλοπιᾶτος, κλοπῆς, κλοπέυς, κλώψ, κλοπόσπορος, ἀναγκάζει νὰ κλοποφορήσωσιν αἱ κλεψίτοκοι αὐταί :

ἢ Ἀφροδίτη τὸν Ἑρμῆφροδίτον,
ἢ Κεῖρῶπις Πάνδροςος τὸν Κήρυκα,
ἢ Ἐρεθθίς Ἐρση ἢ ἡ Κρέουσα τὸν Κέφρον.

ἢ Παλαμηδὶς Λιθύα τὸν Λίδυν.

ἢ Ἴσση τὸν Πρύχιν,

ἢ Χιόνη τὸν Αὐτόλυκον,

ἢ Εὐπολεμία τὸν Αἰθαλίδην,

ἢ Αὐτιάνειρα τὸν Εὐρυτον καὶ Ἐχιόνα,

ἢ Πολυμήρη τὸν Εὐδωρον,

ἢ Πηνελώπη τὸν Πᾶνα,

ἡ Δακρυόνη τὸν Ἐλευσῖνον,
ἡ Ἀλκιδάμεια τὸν Βοῦνον,
ἡ Φιλοδάμεια τὸν Φάριν,
ἡ Ὀκυθὴ τὸν Κάικον,
ἡ Κλεοβούλη τὸν Μυρτίλων,
ἡ Ἐρύθαια τὸν Νόρακα,
ἡ Ἀκακκαλὶς τὸν Κύδωνα,
ἡ Λάρα τοὺς Λάρους,
ἡ Καρμένη τὸν Εὐάνδρον,
ἡ ἐν Σχυοθάκῃ Φαίνη τὸν Σάονα,
ἡ πολυθέλητρος ἀπόγονος τοῦ Μίνως
Ἀπηνούση.

Περὶ τῆς κόρης ταύτης τοῦ Κατρέως δι-
ηγοῦνται ὅτι, ἂν μὴ ἔκλεπτεν ὁ Ἐρμῆς
δέματα προβάτων ἀριστογῶν, ἵνα ἐπ' αὐ-
τῶν ὀλισθήσῃ ἡ διωκομένη περικαλλῆς, ἡ
δυστυχὴς θ' ἀπέφυγε τὸν βέβηλον ἔρωτα
τοῦ θεοῦ καὶ τὴν ἐξάψιν τῆς—μέχρι θανά-
του τῆς—λακτιζούσης φιλοτιμίας τοῦ Κα-
τρέως. Δὲν λησμονοῦμεν καὶ τὴν Παλαί-
στραν καὶ τὴν Πολυμήλην καὶ τὴν, καὶ
τὴν, καὶ τὴν. Παρκακλῶ τὰς τετιμημέ-
νας συνεύνοιας τοῦ Αἰμυλομήτου (1) ὅσας
παρέλιπον εἰς τὴν Ἀγίαν ἐδῶ Πρόθεσιν νὰ
με συγχωρήσωσιν. Δὲν θὰ τὰς ἀφήσω πα-
ραπονουμένας ὅταν θὰ ψάλω τὸν ἐξάψαλ-
μον εἰς τὴν Μεγάλῃ μου εἴσοδον τοῦ Χε-
ρουβικοῦ μου πρὸς μνημόνευσιν τῶν βσι-
λέων τοῦ Ὀλύμπου.

ΣΩΣΙΑΣ

Ὁ Ἐρμῆς εἶναι προσωποποίησις τῶν
ἐπαναστάσεων τοῦ οὐρανοῦ. Πολὺ ὠραῖα!
Τούτων ἀντίθετος δὲν εἶναι ὁ σφετερισμὸς;
Ἰδοὺ, λοιπόν, ὅτι ὁ κ. Ἐρμῆς δικαιολογεῖ-
ται διὰ τὴν ἐξυτοῦ κλεπτικὴν φύσιν.

Πολλῶ κάλλιον δικαιολογεῖται ὅταν μὲ
ἀκράδαντα ἐπιχειρήματα ἐλευθεροῦται
αὐτὸς τῆς εὐθύνῃς διὰ τὴν τοιχύτην δημι-
ουργίαν του καὶ ὅταν ἀποδεικνύῃ διὰ τῶν
ἔργων του ὅτι ἦτο ἀνγκυαῖος εἰς τὰ Ὀλύμ-
πια δώματα, ἐφ' ὅσον ταῦτα ἐλυμαίνετο ὁ
Ζεὺς.

«Ἡ ἀφρόεσσα σύζυγος τοῦ Ἀμφιτρώωνος
ἐν Θήβῃς, ἡ Ἀλκμήνη, πρέπει νὰ κρυθῇ
εἰς τὸ Διὸν χαρέμιον» διατάσσει ἀπειλη-
τικὸν φερμαῖον τοῦ Σουλτάνου τοῦ Ὀ-
λύμπου.

Ἴνα μὴ προσβληθῶσι φανερῶς τὰ κυρι-

αρχικά δικαιώματα τοῦ Ἀμφιτρώωνος ἐπὶ
τῆς Ἀλκμήνης, ὁ δυστυχὴς βασιλεὺς, ὁ Ἀμ-
φιτρώων, πέμπεται μετὰ τοῦ αὐλάρχου του
Σωσίου εἰς πόλεμον ὑπὸ τοῦ Διός. Ἡ
Ἀλκμήνη μένει ἐλευθέρη. Καίρὸς λοιπόν.
Ἄλλ' ἡ Ἥρα, θέλουσα νὰ ἐκτελέσῃ γάμους
τινάς, καταλαμβάνει εἰς τὸ παλάτιον τοῦ
Ὀλύμπου καὶ τὰ δικαίωματα τοῦ συζύ-
γου τῆς καὶ ἐπομένως ἦτο ἀδύνατον ν' ἀ-
νελευσθῆ εἰς Ὀλυμπον ἡ Ἀλκμήνη. Ἀλλὰ
καὶ δὲν πρέπει νὰ συμβαίῃ χρονοτριβὴ τις,
μήπως ἐπανεῖθῃ ὁ Ἀμφιτρώων.

Ἀφ' οὗ διηυθέτησεν τὰ πράγματα τῶν
ὁ Ζεὺς καὶ ὁ Ἐρμῆς, παρουσιάζονται εἰς τὰ
ἀνάκτορα τῆς Ἀλκμήνης, ὁ μὲν Ζεὺς ὑπὸ
τὴν μορφήν τοῦ Ἀμφιτρώωνος, ὁ δὲ Ἐρμῆς
ὑπὸ τὴν τοῦ Σωσίου. Ὁ κύριος ψευδαμφι-
τρώων εἰσέρχεται εἰς τὸν οἶκόν του καὶ ...
πίπτει εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ ἡ Ἀλκμήνης.
Ἡ θνητὴ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ μὴ ἀπατηθῇ
ὑπὸ τοῦ σφετεριστοῦ θεοῦ. Μετ' ὀλίγον εἰσ-
έρχονται εἰς τοὺς κοιτῶνάς των. Ὁ Σω-
σίας Ἐρμῆς περιμένει εἰς τὴν πύλην τοῦ
ἀνγκυόρου, ἵνα μὴ ἐπιτρέψῃ τὴν εἴσοδον
καί... εἰς τὸν Ἀμφιτρώων.

Ὁ Ἀμφιτρώων Ζεὺς μοχθεῖ ἐπάνω ὅπως
παρασκευάσῃ τὸν, κατὰ τὴν ἐπαγγελίαν
του, γεννησόμενον ἰσχυρότατον πάντων τῶν
θνητῶν καὶ ἀρξόμενον τῶν περιοίκων καὶ τοῦ
γένους τῶν Περσιδῶν.

Ὁ Ἐρμῆς δὲν παύει νὰ ἦναι πιστὸς εἰς
τὸν πατέρα.

Μετ' ὀλίγον ὁ Ζεὺς, ὢν εἰς τὴν εἰδικὴν
περίπτωσιν τῆς σπουδαιοτάτης στιγμῆς τῆς
ζωῆς του, ἂν καὶ εἶχε τεθλωμένους τοὺς
ὀφθαλμοὺς μέσθ' εἰς τὴν ἐρωτικὴν του εὐ-
δαμονίαν, διακρίνει τὴν μορφήν τοῦ προσ-
εγγίζοντος Ἀμφιτρώωνος.

Ἐπικοινωνεῖ ἀμέσως νοητικῶς πρὸς τὸν
Ἐρμῆν. Προπορεύεται ὁ πραγματικὸς Σω-
σίας

Καὶ ἐκπληκτος ὁ ἐπικρατῆς δούλος.

— Τίς εἶσαι σύ; πρὸς τὸν Ἐρμῆν.

— Σὺ τίς εἶσαι;

— Εἶμαι ὁ Σωσίας, ἔκθρυμπος βλέπων
τόν... Σωσίαν του.

— Κάμνεις λάθος· ἐγὼ εἶμαι ὁ Σωσίας.

— Σὺ; ἐγὼ εἶμαι ὁ Σωσίας.

— Εἶσαι βλάξ, καὶ, ἂν ἄλλοτε ἐπαν-
λάβῃς τοῦτο, θὰ ξυλοκοπηθῇς γεννητῶς.

— Ἄλλ' εἶμαι ἐγὼ ὁ Σωσίας.

— Τέρας, νὰ σου δεῖξω! Καὶ τὸν δέρει
ἀσπλάγχως.

Δὲν ἤρκει ὅτι, κατὰ σχέδιον τοῦ Ἐρμῆ
ἐκλάπη ἡ Ἀλκμήνη ἀπὸ τῶν συζυγικῶν
ἀγκυλῶν, δὲν ἤρκει ὅτι ἐκλάπη καὶ ἡ μορ-
φή καὶ τοῦ λεηλατουμένου συζύγου καὶ τοῦ
βλακῆς ὑπηρετοῦ, δὲν ἤρκει ὅτι ὁ Ἐρμῆς,
ἵνα πιστοποιήσῃ ἑαυτὸν ὡς ὄντα ἐν τῇ
ἀληθείᾳ, τὸν δὲ Σωσίαν καὶ Ἀμφιτρώων
ὡς κλέπτας τῶν... ἐξυτῶν μορφῶν, ἐπέβη-
λε τὴν ἐξυτοῦ ἰδέαν καὶ διὰ πολυπόπων ῥα-
βδισμῶν, ἀλλὰ, τὸ καὶ σπουδαιότερον, κλέ-
ψας ἀπὸ τῶν Σωσίαν τὴν πραγματικὴν
περὶ τῆς ὄντοτήτος του ἀντίληψιν, πείθει
τὸν Σωσίαν ὅτι ὁ Σωσίας δὲν εἶναι ὁ Σωσίας!

Οὕτω ὁ παραδεχθεὶς Σωσίας ὅτι δὲν
εἶναι ὁ Σωσίας, ἐπιστρέφει εἰς τὸν κύριον,
ἀδυνατήσας νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν οἶκον καὶ
μετὰ κλαυθῶν καὶ ὀδυρμῶν καὶ βρυγμῶν
τῶν ὀδόντων διηγούμενος καὶ παραδεχόμε-
νος ὅτι δὲν εἶναι ὁ Σωσίας. ...

Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Κλέπτης θυρωρὸς ἀι-
σθάνεται τὴν πατρικὴν ἐπιθυμίαν ὅπως μὴ,
ἐπερχομένου μετ' ὀλίγον τοῦ ἡλίου ἀπο-
χωρισθῇ τῆς Ἀλκμήνης, ἐκ φόβου μήπως ὁ
προδότης περιπλανώμενος Φωτεινὸς ἀντι-
καταστήσῃ τὸν Ἡριστὸν διὰ τοῦ Ἀμφι-
τρώωνος καὶ τὴν Ἀφροδίτην διὰ τῆς Ἀλκ-
μήνης εἰς τὴν προδοσίαν του. Καὶ ὁ Ἐρ-
μῆς πρὸς στιγμὴν κατὰλείπει τὴν θύραν καὶ
βυθίζεται εἰς τὴν λίμνην τοῦ ὠκεανοῦ, ἐν
ἧ ἐκοιμήθη ὁ Ἡλιος· κλέπτει ἀμέσως τοῦ-
τον καὶ, ὡς πατὴρ τοῦ Αὐτολύκου τοῦ τὰ
μέλανα λευκὰ ποιοῦντος καὶ τὰ λευκὰ
μέλανα σκοτεινὸν ἐξάγει ἐκ τοῦ θυροῦ τῆς
λίμνης τὸν αἰγλήεντα ἀρματηλάτην μετὰ
τῶν πυριπνῶν ἵππων καὶ μεταφέρει αὐτὸν
μικρὴν εἰς τὰ θυλάκιά του.

Ἐπὶ τρεῖς πρώϊας δὲν ἐπέτρεψεν εἰς τὸν
Τιτανίδην νὰ λάμψῃ, οὐδ' ὡς πυρολαμπίς,
ἵνα μὴ ἔμα τῇ ἀνατολῇ καὶ τῷ φωτὶ ἐπα-
νέλθῃ ὁ Ἀμφιτρώων καὶ ταρχθῇ οὕτω ἡ
ἡρωσπαρχωγῆ τοῦ Διός. Ὁ δυστυχὴς σύ-
ζυγος νομίζει ὅτι ἀκόμη δὲν ἐξημέρωσεν.
Ὅταν ἐξημέρωσεν, ἦσαν πολὺ μακρὰν
καὶ οἱ δύο λυμεῶνες, οἵτινες ἔπρεπε νὰ κα-
ταγγεληθῶσιν ἐπὶ πλαστοπροσωπίᾳ, ἂν μὴ
ἄνηκον εἰς τὸν στρατιωτικὸν σύνδεσμον τοῦ
Ὀλύμπου.

Ὅταν ὁ Ἀμφιτρώων ἐπανῆλθε καὶ με-

τὰ πολλὰ ἐνόησε τὰς ἀλλοκότους ομιλίαις
τῆς συζύγου, ἐγονοπέτησε πρὸ τοῦ συνιδιο-
κλήτου καὶ τοῦ Κλέπτου.

Μετὰ ἐννέα μῆνας ἐγεννήθη ὁ Ἡρακλῆς.

Ὅταν ἀπέθανεν ἡ Ἀλκμήνη ὁ Ἐρμῆς
τὴν ἔκλεψεν, ἔφερον αὐτὴν εἰς τὰς ὀάσεις
τῶν μακάρων καὶ, ἵνα μὴ χαθῇ ἡ συγγένεια,
τὴν ἐυνήστευσε πρὸς τὸν υἱὸν τοῦ Διός καὶ
τῆς Εὐρώπης, τὸν νεκροδίκην Ραδάμανθου.

Ἡ εὐνοια τοῦ Διός ἕως ἐκεῖ νὰ μὴ
φθάσῃ;

ΕΡΣΗ

Ὁ ἀνήσυχος ἀγγελιαφόρος τῶν Ὀλυμ-
πίων δὲν κατορθοῖ νὰ συνάψῃ συνθήκην πρὸς
τὸν Ἰπνον ἐπὶ τοῦ Ὀλύμπου. Ὁ Ζεὺς δὲν
ἐπιτρέπει. Κατάπονος κάποτε συναντᾷ τὸν
ποθητὸν υἱὸν τῆς Νυκτός εἰς χροάδραν τινὰ
ἐπὶ βράχων πηγερῶν καὶ σκληρῶν.

— Χαῖρε, Θεέ,

στριζόμενος ἐπὶ τῆς ἀποκοιμώσης βάρδου
του φωνεῖ ὁ δίδυμος ἀδελφὸς τοῦ Θανάτου.

— Πολυπόθητε, χαῖρε καὶ σύ. Πόθεν
καὶ τοῦ;

Καὶ ὁ Ἰπνος, πληρώσας τὸ στόμα του
δι' εἰρωνεῖας κατὰ τοῦ ἀεικινήτου καὶ κλεί-
σας τὸ κέρας του, ἵνα μὴ ὄνειρα ἐκχύσῃ, μετὰ
σκακισμοῦ ἀπαντᾷ

— Σὺ θεὸς καὶ ἐπὶ βράχων πηγερῶν
κτυπᾷσαι! Ἐγὼ πορεύομαι εἰς τὴν Ἔρσην,
τὴν περικαλλῆ Κόρην τῶν Ἀθηναίων, τὴν
Κεκρυπίδα πριγκίπισσαν, εἰς τὸν περικοιμ-
ψον κοιτῶνά τῆς, εἰς τὸ ἐλεφαντότευκτον
Παλάτιον τῶν Ἰοστεφάνων. Εἰς μετρίζωτήν
καὶ θερμὴν πιλωτὴν κλίνην μετ' αὐτῆς
θὰ διέλθω πολλές ὥρας· σὺ δὲ εἰς τοὺς
βράχους.

Καὶ φεύγει ὁ εὐρων καὶ φεύγει ὁ ἀπα-
τηλός.

Ἄλλὰ δὲν εἶναι ἦττον ἀπατηλὸς καὶ ὁ
Ἐρμῆς καὶ σκέπτεται ὅτι, ἂν μὴ δυνήθῃ
νὰ κλέψῃ τὴν ὠραίαν Ἔρσην, νὰ κατορθώσῃ
νὰ κλέψῃ τοῦλάχιστον τὴν πολυύμνητον
κλίνην τῆς.

Λίαν πρώϊ, ὀλίγον πέρα τῶν γραφικῶν
φυτειῶν τοῦ Λυκείου, ὁ Ἐρμῆς ἐπισκέπτεται
τὸ εὐτυχὲς παλάτιον· ἀλλ' ἡ πολιούχος
Ἀθηναῖα δὲν θὰ ἐπιτρέψῃ τριαύτας κλοπᾶς.

Καὶ μεταβλίνει εἰς τὸ ἀπαίσιον σπήλαιον
τοῦ Φθίνου, διακόπτει τὸ ἐκ σκοτῶν ἐχι-
δῶν φηγητόν του καὶ ἀποστέλει τὸν Πε-

1 τ. ἑ. ἐπιχαρίτως, θελακτικῶς ἐξαπατῶντος.

λιδὸν αὐτὸν πρὸν σωτηρίαν τῆς Ἑρσῆς.

Ὁ Ἑρμῆς εἰς τὴν πύλην τῶν ἀνακτόρων εὐρίσκει τὴν ἀδελφὴν τῆς Ἑρσῆς Ἀγραυλον· οὐκ ἴδεις λόγου τοῦ οὐρανόιο ῥήτορος ἐτοιμάζουσι τὴν ἀδελφὴν νὰ συνθηκολογήσῃ πρὸς τὸν ἐρώντα θεὸν συνθήκην συμμάχιας καὶ ἐπιμαχίας περὶ ἀρωγῆς ὡς πρὸς τὴν ζητούμενην κλοπὴν.

Ἀλλὰ φθάνει ὁ Φθόνος. Ἡ Ἀγραυλος ἤδη τρέμει ἐκ φθόνου κατὰ τῆς ἀδελφῆς· ὅτι ἐκείνης καὶ οὐκ ἐκείνης διεκδικητῆς ἐπεφάνη ὁ θεὸς καὶ ἀρνείται τὴν ἀναπόφευκτον ἀρωγὴν.

Ὁ εὐφραδὴς θεὸς ἐζχντλεῖ ὄλην τὴν ῥητορικὴν του δεινότητά, ἀλλ' οὐδὲν κωτορθεῖ.

— Παῦσαι, βῶξ ἢ Ἀγραυλος, δὲν θά σοι ἐπιτρέψῃ τὴν εἴσοδον, οὐδὲ θά φύγω ἐντεῦθεν, ἀνμὴ σὺ πρῶτος ἐντεῦθεν φῆγῃς.

— Ἔστω ἀπεκρίθη ὁ θεός. Ἀγ' ἐπισπραγισθῶσιν οἱ λόγοι σου γενοῦ, λοιπόν, αὐτοῦ ἀψυχῶς καὶ ἀνκίσθητος λίθος.

Ἡ θύρα κλείεται διὰ τοῦ βράχου ἐκείνου, ὁ δ' Ἑρμῆς φεύγει.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐπρεπε νὰ κλέψῃ τι ἐκ τοῦ ἀνακτόρου τοῦ Κέκροπος.

— Δὲν ἔκλεψε τὴν Ἑρσῆν;
— Ἐκλεψεν ὅμως διὰ παντός τὴν ζωϊκὴν ἰκμάδα τῆς ὠραίας Ἀγραύλου.

✱

ΑΚΑΚΟΙ

Τὸ νὰ κλέψῃ τις πενήκοντα ἀγελάδας ἢ τὰ ἐργαλεῖα πάντων τῶν θεῶν, ἢ τὸν κροστὸν μιᾶς οὐρανιας κυρίας, ἢ πεντακοσίας νύμφας εἶναι πράξεις ἀκακοί!

Ἐ! χάριν τῆς ποικιλίας ἐγένοντο αὐτά!

Διὰ τῶν τῶν, καὶ ὡς διακρίνει καὶ ὁ γλαυμυρὸς ἀναγνώστης, αἱ κλοπαὶ τοῦ Ἑρμῆος ἦσαν ἀκακοί! Διὰ τοῦτο, ἰδοῦ, ἐκλήθη καὶ Ἀκακῆτης καὶ Ἀκακῆσιος.

Ἄλλ' οἱ ἀρχαῖοι, ἐπιθυμοῦντες νὰ μὴ ἐλαττώσωσι τὴν ἀξίαν τῶν κλοπῶν τοῦ θεοῦ τῶν, ἐμυθολόγησαν ὅτι τοῦτον νῆπιον ἀνέθρεψεν ὁ ἀρχαδικὸς πρίγκιψ Λυκαονίδης Ἀκακός.

Ἡσύχαζε, Θεέ μου, ἐκεῖ ἔνθα παραλόγως σὲ κατέρριψεν ἡ στενὴ ἀντίληψις τῆς περιωρισμένης διαδόχου σὰς θρησκείας μας.

Τὴν μομφὴν τῶν παππεπιπάπων μας δὲν παραδεχόμεθα. Σὺ εἶχες ιδιότητά νὰ

ὠφελῆς τὴν ἀνθρωπότητα καὶ οὐ κλοπαῖ σου ἄρα ἦσαν ἀκακοί! δὲν εἶναι κακὸν τὸ νὰ κερδίῃ τις, ὡς σὺ, ἀκόπως πέντε θεάς, πενήκοντα ἀγελάδας καὶ πεντακοσίας γυναῖκας.

Δόξα σοι, Ἀκακῆ!

ΨΥΧΟΚΛΕΙΠΤΗΣ

Οἱ ἀρχαῖοι, οἵτινες ἀπήγγειλαν κατὰ τοῦ Αἰμυλομήτου (1) τοσαύτας καὶ τοιαύτας κατηγορίας ἐπὶ κλοπῇ, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ κηρύξωσιν αὐτὸν ἀθῶον εἰς τὴν ὑψίστην καὶ μεγίστην κλοπὴν, ἣτις γίνεται εἰς τὸν ἀνθρώπον, εἰς τὴν κλοπὴν τῆς ζωῆς του. Τῷ προσήνεγκον, λοιπόν, χρυσοῦν ράβδον εἰς τὰς χεῖρας, δι' ἧς αὖν ἐθέλει ἀνδρῶν τὰ θυμὰ θέλγει καὶ τοὺς ὑπνώοντες ἐγείρει· καὶ τὸν ὠνόμασαν ψυχοπομπόν, ψυχῶν γόν, κακῶς μεταβλόντες τὸ β' τυνητικὸν τῆς ἐπικεφαλίδος, ἵνα

α') μὴ καὶ κατὰ τὴν κρίσιμον τελευταίαν στιγμὴν τῆς ζωῆς τῶν τῷ φωνάζωσι τὰς κλοπὰς του, καὶ

β') μὲ τὴν ἰδέαν ὅτι προπέμπει τὰς ψυχὰς εἰς τὰ δώματα τοῦ Αἴακτου.

Καὶ ἐπίστευσαν ὅτι πρέπει ἡ μαγικὴ ράβδος τοῦ ψυχοκλέπτου νὰ θίξῃ τὸν ἀνθρώπον κατὰ τὸ ψυχορράγημά του, ἵνα ὑπαρπάσῃ οὕτω τὴν ψυχὴν τοῦ ὀδυνωμένου εἰς τὴν ἀγωνίαν τῆς πάλης τῆς ψυχῆς πρὸς τὸ σῶμα.

Καὶ εἶναι ἀληθές· ἂν ὁ θεὸς ἦτο που ἀπησπολημένος, ὁ ψυχορραγῶν ἠγωνίᾳ ἐφ' ὅσον δὲν τὸν ἐπεσκεπέτο ὁ Κλέπτης τῆς ζωῆς.

Δειλὲ θνητέ, εἶπέ τον καὶ τῶρα κλέπτην ἔχεις δίκαιον μέγα· μὴ φοβοῦ· δὲν τον φοβοῦνται ὁ Μίνως, ὁ Αἰακὸς καὶ ὁ Ῥαδάμανθυς.

ΛΩΠΟΥΤΗΣ

ἀνυπερβλητὸς εἶναι, ἐπειδὴ

α') ὡς κλέπτης τῆς πραγματικῆς ζωῆς ἐλατρεύθη ὡς Ὀνειροπομπός,

β') ὡς κλέπτης τῆς ψυχῆς ἐπιστεύθη ὡς ψυχοπομπός,

γ') ὡς θεὸς τῶν ἀκταδιώκτων κλεπτῶν, τῶν ἐμπόρων, ἐνομίσθη Κερδῶς,

δ) ὡς κλέπτης τῆς ζητουμένης ἀληθείας προσεκυνθήθη ὡς Μαντικός,

Σημ. (1) τοῦ ἐπιχειρίτως, θελκτικῶς ἐξοπλιτῶντος.

ε') εἶναι θεὸς τῶν τυχαίων εὐρημάτων, τῶν ἀδελφῶν τῆς κλοπῆς,

ζ') ὡς κλέπτης τοῦ κατὰ φύσιν πράττειν καὶ τοῦ ὀρθῶς λογιζεσθαι τὸν ἀνθρώπον, ἀπεκλήθη Λόγιος, ὁ διὰ τῆς ἠδουπειίας κλέπτης αὐτῆς τῆς τῶν πραγμάτων φύσεως. Ὁ Λόγιος Κλέπτης δὲν ἔχει τὴν τοῦ λόγου συμβιβαστικὴν δύναμιν καὶ εἰς τὰ ἀνάρμοστα πράγματα; ὁ λόγος πολλακίς διὰ τῆς πιθανότητός του δὲν κλέπτει τὴν ἀλήθειαν; Ἄς μὴ λησμονῶμεν ὅτι τὴν πρώτην γυναῖκα, τὴν Πανδώραν ἐκόσμησε διὰ τοῦ ψεύδους, τῶν αἰμύλων λόγων καὶ τοῦ ἐπικλόπου ἦθους.

ζ') Δὲν εἶναι ὁ πκτήρ τοῦ κληροτάτου κλέπτου ἐν τῷ Περικλέει, τοῦ Αὐτολύκου, δὲν εἶναι καὶ διδάσκαλος τοῦ υἱοῦ του εἰς τὰς ὑπερπληθύνους κλοπὰς του, δὲν εἶναι καὶ ὁ μόνος ὁδηγός του;

✱

ΕΞΩ

Σκληρίζεται ἡ ὠρα τῆς ἀναφορᾶς εἰς τὸ ἀπειθάρχητον Παλάτιον τοῦ Διός· ὀλόκληρον τὸ ἐπιτελεῖον τοῦ Ὀλύμπου. πάντες οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ ὑπαξιωματικοὶ τοῦ οὐρανοῦ—οἱ θεοὶ καὶ οἱ ἥρωες—πάμπολλοι, μὲ τὸν μοναδικὸν στρατιώτην τοῦ γησιοτάτου αὐτοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ, τὸν ἀξιοτιμὴν κ. Γανυμήδην, συναθροίζονται περὶ τοῦ Διοικητηρίου του καὶ πρκατάσσονται, εἰς γραμμὴν.

Ἡ ἡμερησίᾳ διαταγὴ τοῦ ἀσυντάκτου αὐτοῦ συντάγματος ἔλεγεν ἐπὶ λέξει τὰ ἑξῆς:

«Τὸν ἀγγελικὸν τοῦ μικροῦ ἐπιτελείου τοῦ ὑπ' ἐμὲ Συντάγματος, ἐνεκὰ τῶν παλλῶν καὶ ποικίλων αὐτοῦ κλοπῶν, λαμβάνων ὑπ' ὄψιν προσέτι ὅτι ἔχει τὴν δικαιολογίαν του ὅτι εἶναι βρέφος ἀκόμη, διαγράφω τοῦ πκρ' ἡμῖν μητρῶν καὶ τῶν ἐλεγγῶν μου καὶ ἀποστέλλω εἰς ἐπ' ἀρίστον καὶ ἄνευ ἀποδογῶν κωνοικὴν ἀπουσίαν εἰς Ὀλύμπου ἀδειαν εἰς τὰς ἀγέλας τοῦ Ἀδμήτου, μέχρι νεωτέρας μου διαταγῆς περὶ τῆς ἐκ τῆς ἐφεδρείας ἀνκλήσεώς του εἰς τὰς τάξεις του».

Ἡ ὑποδιοικήτρια Ἡρα μὲ ἀλαλαγμοὺς χαρᾶς ὑποδέχεται τὴν διαταγὴν καὶ διατάσσει ἀμέσως τοὺς λοχαγούς καὶ λοχαγίνας τοῦ Ὀλύμπου νὰ κοινοποιήσωσιν αὐτὴν

ἀμέσως εἰς τοὺς—νεκρούς—λόγους των, ἵνα λάβωσι γινῶσιν οἱ ἀνδρες πρὸς συμμόρφωσιν καὶ ἀκριβῆ ἐκτέλεσιν.

Ἐπειδὴ ὁ Ἑρμῆς εἰς πάντας τοὺς θεοὺς καὶ θεὰς ἀδικαλείπτως παρεῖχε πράγματα καὶ φροντίδας, πρώτην νῦν φοράν εὐρίσκονται σύμφωνοι αἱ Μ. Δυνάμεις ἐκείναι τῶν ἑλληνοτουρκικῶν συνόρων.

Ὁ Ἀπόλλων ὠρύεται ἐξ ἀγγαλιάσεως, ἢ Ἀφροδίτη—πρὸς σκάνδαλον πάντων τῶν θεῶν καὶ ἑξαψὶν τῆς φιλοτιμίας τοῦ Ἡφαιστου καὶ τῆς ζηλοτυπίας τῆς Ἡρας—πίπτει χαμαὶ ἐκ τῶν χειρεράκων γελῶτων, ὁ Ἡφαιστος, ἀδυνατῶν νὰ στηριχθῆ ἐπὶ τῶν δύο τρίτων τῶν δύο ποδῶν του, ἀκουμβᾶ εἰς πλησίον τοῦχο, ὅστις ἀντηγῶν τοὺς γέλωτας τῶν ἀρρένων καὶ θηλέων θεῶν, σείεται καὶ ἀπειλεῖ πτώσιν, τὴν ὁποίαν οὐδ' ὁ Ποσειδῶν δύναται νὰ προλάβῃ, διότι, καθ' ἣν στιγμὴν προσπαθεῖ νὰ στηρίξῃ τὸν τοῦχο ἵνα μὴ κκαπέσῃ, τοσοῦτον γελᾷ, ὥστε εἰς τὰ κόμματα τοῦ γέλωτός του καταπίγεται πᾶσά του δύναμις.

Ὁ Ἄρης ἐκ τῶν γελῶτων παρελυσσε καθ' ὅλον τὸ σῶμα καὶ πεσὼν κατὰ γῆς κατέλαθεν ἐπτὰ πλέθρα, ἡ δὲ κόμη του ἐγέμισεν κόνιν (1).

Τῆς Ἀρτέμιδος, ἐνεκὰ τῶν γελῶτων, πίπτει τὸ τῶρον ἀπὸ τῶν ὤμων καὶ τὰ βέλη σκαρπίζονται, τὰ ὅποια προσπαθεῖ ὁ Ἑρμῆς νὰ ... κλέψῃ.

Ἡ Ἀθηνᾶ, προφυλάττουσα καλῶς τὰ θυλάκιά της, ἀφ' οὗ πρότερον ἔσχε τὴν πρόνοιαν ν' ἀφήσῃ εἰς ἀσφκλῆ γωνίαν τὰ χρυσὰ πέδιλά της, τὴν λόγην της, τὸ γοργόνιον καὶ τὸ κράνος της, πλησιάζει τὸν Ἑρμῆν καὶ προσπαθεῖ νὰ τὸν παρηγορήσῃ.

Διηγοῦνται οἱ παρευρεθέντες εἰς αὐτὴν τὴν οὐρανιαν ἀναστάτωσιν ὅτι ἂν, κατὰ τοὺς μυστικούς ἐκείνους παρεγορίας λόγους της, ἡ Ἀθηνᾶ ἐπλησιάζεν ἀκόμη τὸν διωκόμενον, ὁ Ἑρμῆς ἦτο διατεθειμένος νὰ τῆς κλέψῃ τὴν μετὰ πυκνῶν πτυγῶν πορήρη χιτῶνά καὶ νὰ διεκδικήσῃ οὕτω τῆς Λαοσσός καὶ Σωτείρας του τὴν θέσιν καὶ τὴν ἀποπομπὴν αὐτῆς ἐκ τοῦ Ὀλύμπου καὶ, νὰ προσπαθήσῃ οὕτω, μετ' ἐπιτυχίας ἴσως, νὰ λάβῃ ἀναβολὴν κατκατάξεως εἰς τὴν φρουρὰν τοῦ Ἀδμήτου.

(1) Ἰλιάδος Φ 405.

Ἄλλὰ Διὸς ἐτελεῖτο βουλή.

Ὁ Ἑρμῆς συλλέγει καὶ δένει τὰ κλινοσκεπάσματα καὶ τὴν τιλοφόρωτον στρωμνήν του καὶ ἀπὸ τῆς κορυφῆς τῆς χαλλοθόλου κατοικίας τῶν ἐπουρνίων κυλῖει τὰ κιβώτιά του μέχρι τῶν Θεσσαλικῶν Φερῶν, ὅπου ἐβασίλευεν ὁ φίλος τοῦ Ἀπόλλωνος ὁ Ἄδμητος.

Ὁ νέος αὐθέντης τοῦ κλέπτου δὲν μένει καὶ πολὺ εὐχαριστημένος ἐκτῆς διὰ τῆς πρὸς αὐτὸν ἀποστολῆς τοῦ λαθραποχειροβιώτου αὐτοῦ Ὀλύμπιου ἐπιδείξεως τῆς πρὸς αὐτὸν εὐνοίας τῶν Παιτέρων, ἀλλ' ἡ Διὸς διαταγὴ ἐξατμίζει οἰουδήποτε οἰονδήποτε παράπονον.

Παρέρχονται ἔτη τινὰ καὶ ὁ Συναγματάρχης ἀντιλαμβάνεται ὅτι πρέπει νὰ κρύψῃ πλέον εἰς τὰ ὑπόγεια ἀχρήστου ὑλικοῦ τὴν πατρικὴν ἐκείνην αὐστηρότητα καὶ ἀρετοφάνειάν του τοῦλάχιστον πρὸ σοῦ Στραφάκια τούτου υἱοῦ καὶ ἀποφασίζει νὰ συκροτήσῃ, αὐτὸς ὡς ἤθελε, γὰρ Ὀλυμπιοδικεῖο του πρὸς ἀναθεώρησιν τῆς δίκης τοῦ καὶ κτηδίκης τοῦ προσφιλοῦς καὶ ἰσαξίου υἱοῦ.

Τὴν σκέψιν ταύτην ὁ Ζεὺς, κοιμώμενος νύκτα τινὰ, εἰς ὄνειρόν του περὶ τῆς ἐκτελέσεώς της, ἀρχίζει ἐνάρθρως νὰ παραδίδη ἄκων εἰς τὸ παραληροῦν στόμα του. Πάντες οἱ ἀθάνατοι εἶχον παραδοθῆ εἰς τὸν ἀδελφὸν τοῦ θανάτου· οὐδεὶς ἀκούει. Μόνον ἐκεῖ μακρὰν, εἰς τὰ ἀπέπνυτι βουνὰ ὁ ποιμὴν Ἑρμῆς βόσκει τὰς Ἀδμητέους ἀγέλας (περὶ ὧν δὲν δυνάμεθα νὰ βεβαιώσωμεν — ἀφ' οὗ ἦσαν μὲ τὸν Πολύκρπτον υἱὸν τοῦ Διὸς — ὅτι ἦσαν καὶ ἀδμητῆες καὶ ὅτι ὁ Φωρῶν Ἐταῖρος, (1) φύλαξ των δὲν ἐκλεψεν ἀπ' αὐτῶν τὸ ὄνομα ἀδμητῆς) καὶ ἀκούει τὸ πατρικὸν παραλήρημα καὶ λαθῶν εὐρύοπα Δίχ (2), πανούργως ἀνέρχεται τὴν Ὀλυμπικὴν κλίμακα. Εἰς τὴν θύραν τοῦ εὐτυχῶς ὄχι τελείως ἀύλου, παραδείσου ἐκείνου δὲν εἶχεν ἀκόμη ἐγκαταστῆ ὁ ἐλεγκτῆς πυγυλωρὸς τοῦ Οὐρανοῦ Ἅγιος Πέτρος καὶ κατώρθωσεν ὁ Ἑρμῆς νὰ ἐμφανισθῆ πάλιν πρὸ τοῦ ἀνεξικακτοῦ Πατρός. Τότε δὲ ὁ Μελίχιος Ξένιος ἀναλαμβάνει τὸν φυγάδα ἐν Οὐρανοῖς πάλιν, καὶ μυστικὸς σύμβουλον ἀρχηγὸν τοῦ Πολιτικοῦ του οἴκου Μετ' ὀλί-

(1) τ. ἔ. ὁ σύντροφος τῶν κλεπτῶν. — 2 διαλαβῶν τὴν προσοχὴν τοῦ μικροτάταδρῶντος Διὸς ἐκ τοῦ «Διὸς Ἀρκαδικοῦ» μου.

γον, χωρὶς νὰ τον πύσῃ ἀπὸ τῆς ἐμπιστευτικῆς αὐτῆς θέσεώς του, τὸν διορίζει εἰς τὸ βρασίλειον τῆς Γῆς ἰσοβίως ἑκτακτον ἀπεσταλμένον καὶ πληρεξούσιον ὑπουργόν του. Καὶ ὁ Ἑρμῆς δὲν ἀπεδείχθη ἀνάξιος τῆς εὐνοίας αὐτῆς.

Καὶ ἰδοῦ·

ΦΙΛΟΝΟΜΗ

Ὁ Ζεὺς εἶναι ὀλίγον ἀδιάθετος ἐν τῷ Ὀλύμπῳ.

Ἰσως — λέγουσι αἱ γείτονες γυναικες Ὀλύμπιαι — ἐρίζει πρὸς τὴν Ἥραν διὰ τὴν παραδειγματικὴν συζυγιήν του πίστιν!

Καί, ἡ θυγάτηρ τοῦ Νυκτίμου καὶ τῆς Ἀρκαδίας, ἡ ὠραία Φιλονόμη, ἀνακίβει τὸν Παντοκράτορα πατέρα ἀνδρῶν τε θεῶν τε.

Ἄλλ' ὁ πολυμορφος Ζεὺς ἐκ δολιποχίας τῆς Ἥρας, ἀδυνατεῖ νῦν νὰ περιβληθῆ ἔστω καὶ μίαν καὶ οἰονδήποτε μορφήν, ὅφ' ἦν νὰ διαφύγῃ τῆς συζύγου καὶ κατὰ φύσιν εἰς τὴν ἐρωμένην.

Τῷ εἶναι ἀδύνατον. Ἄλλ' ὅμως πρέπει ὅπως ἐν τέκνῳ τινὶ τῆς φίλης Φιλονόμης βῆν αἶμα Διὸς.

Λοιπὸν; Ὁ Ἑρμῆς εἶναι ἔτοιμος!

Καὶ ὁ Ζεὺς:

Ὑπαγε, πιστέ μου υἱέ, νὰ με ἀντικαταστήσῃς ἐν τῇ ἀγκάλῃ τῆς ποθητῆς κόρης τοῦ Νυκτίμου.

Καὶ ὁ Ἑρμῆς, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ φωνῆ ἀνάξιος τοῦ εὐκάρπου πατρός!

Κλέπτει ἐκ τῆς ἀγέλης τῆς Ἀρτέμιδος τὴν Φιλονόμην καὶ ἀφῆνει εἰς τὴν ἀγκάλην αὐτῆς τὸν Παρράσιον καὶ τὸν Λύκαστον, ζῶντας μάρτυρας ἀψευδεῖς τῆς κατ' εὐθεῖαν κτηγαγωγῆς του ἀπὸ τοῦ Διὸς καὶ τῆς παλινοστήσεώς του εἰς τὸν λιμένα τῆς Δικῆς εὐνοίας.

✱

ΙΣΙΟΝ

Ἐὰν ἔχητε ὄσιον καὶ ἱερὸν καὶ δὲν πιστῆτε εἰς τὸν ἐνώπιον πάντων τῶν ὄσιων καὶ ἱερῶν ἦρκεν μου, μὴ διστάσητε νὰ μὴ ἀμφιβάλλητε εἰς τὰ κατωτέρω, τὰ ὅποια, βεβαίως, δὲν θὰ εἶχον ἐν νῷ νὰ γράψω, ἀλλ' ἠναγκάσθη κατ' ἐπιταγὴν τοῦ Διακτόρου.

Μίαν νύκτα, πολὺ μετὰ τὰ μεσάνυχτα, ὅτε ἔγραψον τὸν βίον καὶ τὴν πολιτείαν ταύτην τοῦ Ἁγίου Ἑρμοῦ, μ' ἐπισκεπτεται εἰς τὸ γραφεῖον ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος κύ-

ριος. Ἐγὼ ὄστις, ὡς ἄλλος Δαβὶδ, ἐσφενδόνιζον τὸν Γολιάθ αὐτόν, συνεπειράθη ἀμέσως, φοβηθεὶς τὸν ἀγαθὸν Δαναόν, ἔστω καὶ ἂν ἔφερε δῶρα (διότι καὶ, ὑπόπτειον ὅτι ταῦτα δὲν εἶναι δυνατόν νὰ μὴ ἦσαν λαθραῖα).

Συνελθὼν κάπως ἐκ τῆς ἀπροσδοκῆτου ταύτης ταραχῆς, γονατίζω πρὸ τῆς Ἁγιωσύνης του.

Ἄλλ' ὁ Ὑπονότης ἀμέσως μὲ ἀπεκρίσεν. Ὅμως δὲν δύναμαι νὰ βεβαιώσω μετ' ὄρκου ἂν ἐκοιμήθην μετὰ τὴν ἔλευσίν του ἢ πρὸ αὐτῆς. Ἦμην πολὺ κουρασμένος.

Ὁ Ἠγήτωρ ὀνειρῶν ἐμφανίζεται μὲ ὄλην τὴν ἀπολεσθεῖσαν λαμπρότητά του.

— Ἀθλιε, μοὶ λέγει, τί εἶναι αὐτὰ τὰ ὅποια περὶ ἐμοῦ γράφεις; Τίς σοι ἔδωκε τὸ δικαίωμα νὰ μου ταράττῃς τὸν ὕπνον μου μέσκα εἰς τὰς ἠδυπαθεῖς ἀγκάλας τῆς Περσεφόνης;

— Θεέ μου,

καὶ εἶχον δικαίον οἱ πάπποι μου νὰ Σοὶ ἀποδώσωσι τόσας θείας ιδιότητας, ... κητώρθωσα νὰ τραυλίσω,

— Ἄφες τὰς ἀκαίρους κολακείας ἐμπρός· μὴ λησμονῶν ὅτι εἶμι καὶ ψυχοπομπός.

— Ὅχι, ὄχι! δὲν λησμονῶ· μεγάλη ἡ δύναμις Σοῦ καὶ ἡ ἀγαθότης Σοῦ,

— Ἐμπρός, λέγε τυχῆως διὰ τί μοῦ ἔγραψας τόσα

— διότι, θεέ μου,

— Λέγε

— Εἶχον ἀνάγκην ὀλίγων χρημάτων ὀφείλω ἐπὶ τὰ ἐνοίκια, ...

— Ἀθλιε, καὶ ἔπρεπε νὰ με ἐκδάρης, ἵνα πωλήσῃς τὰ τεμάχιά μου;

— Ἀνάγκη καὶ Θεοί, θεέ μου, πείθονται.

— Τέρας, ἔχεις κάπως δικαίον· θὰ ἀκούσω πλέον τὰς ἀντιρρήσεις σου ὀλίγον νικημένος.

— Δὲν ἔχω ἄλλην ἀντίρρησην αὐτῇ δὲν ἀντισταθμίζει πάσας τὰς ἄλλας;

— Ἀφ' οὗ δὲν ἔχεις ἄλλην ἀντίρρησην, εὐχαριστῶ. Πρᾶξε ὅτι θέλεις.

Μόνον δι' ἐν σέ παρακλῶ.

— Νὰ διατάξῃς, θεέ μου.

— Νὰ μὴ παρακλίπῃς νὰ γράψῃς ὅτι νὰ μὲν, τέλος πάντων, ἦμην ὁ Κλέπτης θεός, ἀλλὰ καὶ ἐτιμώρουν τοὺς κλέπτας.

— Ἄ! θεέ μου, μὴ ἀστεϊεύεσαι.

Καὶ ὀργίλως ὁ Ἑρμῆς

— Πάλιν θὰ ἐρίσωμεν; Προσοχή.

— Ὅχι, ἀλλά...

— Τί ἀλλά;

— Ἀφ' οὗ λέγεις ὅτι ἐτιμώρεις τοὺς κλέπτας! Σὲ ἱκετεύω, μὴ μου ὑποκλέπτῃς τὴν πιθανότητα τῶν ἱστουρουμένων ὑπ' ἐμοῦ καὶ τὴν ἐνδεχομένην ἀξίαν τοῦ βιβλίου μου.

— Μικρὲ· διὰ νὰ ἔλθω ἐγὼ ἐκ τοῦ Ἄδου, δὲν σημαίνει ὅτι δὲν ἀνεγομαι καὶ τὴν ἀπόκριψιν τῆς ἀληθείας.

— Ἐγὼ ἔμαθον ὅτι κατῆλθες εἰς τὸν Ἄδην πρὸς ἀπέκρυψιν τῆς ἀληθείας.

— Ἡλίθιε· σιωπή. Μὴ παρακλίπῃς νὰ γράψῃς ὅτι ὁ θεὸς τῶν Κλεπτῶν

— Εἰς βοήθειάν μου, ψιθυρίζω,

— προσέδεδεν εἰς τροχόν, ἐν Ἄδου στρεφόμενον πάντοτε ὑπεράνω φλογῶν, τὸν ἀποπειραθέντα νὰ κλέψῃ...

— ὄνειρον θὰ βλέπω, θεέ μου.

— μωρέ, τὸν ἀποπειραθέντα νὰ κλέψῃ τὴν τιμὴν τοῦ Διὸς, τὸν Ἰξίονα.

— Θεέ μου, ἰδοῦ ὅτι κλέπτεις τὴν ἀλήθειαν· ὁ Πίνδακος μὰς λέγει ὅτι ὁ Ζεὺς ἔδεδεν τὸν Ἰξίονα εἰς τὸν τροχόν.

— Εἶσαι βλάξ· ἦτο δυνατόν νὰ κάμῃς τι ὁ Ζεὺς ἄνευ τῆς ἐμπνεύσεως καὶ βοήθειάς μου; Γνωρίζει ὁ Πίνδακος σου κάλλιον ἐμοῦ τὰ πράγματα τοῦ πατρός μου καὶ τοῦ οὐρανοῦ μου;

— Ἐχεις δικαίον, Ἀλκιμε Διὸς υἱέ.

— Ἀφ' οὗ, λοιπὸν, βλέπεις, θ' ἀνεγνωρίζεις τὸ δικαίον μου διὰ τί δὲν ἀνέμενες ν' ἀκούσης, ἀλλ' εἰρωνεύεσο καὶ σύ, ὄστις, τοῦλάχιστον ἔτρεπε νὰ με σέβασαι μᾶλλον τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, διότι εἶσαι Κεφαλήν...

— Εὐχαριστῶ, θεέ μου,

— καὶ, οἱ Κεφαλήνες ἔχετε ἀναπτύξει τόσον πολὺ τὴν ιδιότητά μου ταύτην, ὥστε πρέπει νὰ σὲ προστατεύω, ἔστω καὶ ἂν ἦμι πλεον εἰς τὴν ἐφεδρείαν τῆς θρησκείας.

— Διεγράφῃς καὶ ἀπὸ τὴν ἐθνοφρουράν!

Μὲ τὴν τελευταίαν μου ἀναγκαστικὴν εἰρωνείαν ἔφυγεν ὁ μελαίνης νυκτὸς ἐταῖρος, διότι ἤρχιζε νὰ μοὶ παρέχῃ κνησμούς τινὰς ὁ ἥλιος.

Ἄ! ἐκοιμώμην; εἶπον· ἀλλὰ τὰ ἔπεα

πτερόεντα, ἅτινα διημείφθησαν μεταξύ Ἐμοῦ καὶ τοῦ θεοῦ, ἐνσαρκίωσα διὰ τῶν στοιχείων τοῦ Γουτεμπεργίου, φεβούμενος [μήπως πταίνουσι οἱ καλόγηροι;] ἀκόμη ἔχει ἰσχύοντινα ὁ Κυλλήνης Μεδέων καὶ με κλέψῃ καμμίαν νύκτα πρόωρος καὶ με παραδώσῃ εἰς τὴν κλεπταπαδόχον του κυρίαν Περσεφόνην.

... ΚΑΙ ΤΩ: ΘΕΩ: ΔΟΞΑ

Δὲν πρέπει νὰ νομίσωσιν οἱ εὐλαβεῖς Ἰουλιανοὶ ὅτι μόνον αὐτὰς τὰς κλοπὰς ἐθαυματουργήσεν ὁ μακαρίτης θεὸς τῆς κλοπῆς.

Μόνον αὐτὰς ἀναφέρει τὸ ἀστυνομικὸν δελτίον τοῦ Ὀλύμπου. Εὐτυχῶς διὰ τὸν Ἑρμῆν, εἰς τὸν Ποινικὸν νόμον τοῦ κράτους

τοῦ Οὐρανοῦ δὲν ὑπῆρχεν ἄρθρον κατὰ τῶν κλοπῶν του αὐτῶν, αἱ ὅποια, ἂν ἦσαν τὸσον ὀλίγα μόνον, δὲν θὰ ἦσαν ἱκαναὶ νὰ συμπλέξωσιν εἰς τὸν Ἑρμῆν τὸ Στέμμα Θεοῦ τῆς κλοπῆς.

Τὰ Μηνιαία μας μ' ἐπληροφόρησαν ὅτι ἄγιος, ὅσιος, καλόγηρος, ἡγούμενος, δεσπότης, Ῥιζαρίτης, Ἑρμῆς δὲν ὑπάρχει νομίζω ὅτι πρέπει, ἔστω καὶ τὸν ἀρχαῖον, ν' ἀνακηρύξωμεν ἄγιον, ἵνα πάντες, ὁμοῦ οἱ νέοι Ἕλληνας ἐυρτάζωμεν τὴν ὀνομαστικὴν μας τοῦλάχιστον ἀπαξ τοῦ ἔτους.

Εἰς βοήθειαν πάντων καὶ πασῶν.!

Ἐν Ἀχαρναῖς κατὰ Μάιον καὶ Ἰούνιον 1911

Δρ Ν. ΛΙΒΑΔΑΣ

ΞΕΝΑΙ ΚΑΙ ΗΜΕΤΕΡΑΙ ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ

ΜΕΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΡΑΣΙΩΝ ΕΝ ΓΑΛΛΙΑ

Γνώμαι τῆς Δος Milliard. κατὰ τὸν Παρισινὸν Χρόνον.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

Κατ' αὐτὰς ἐν Παρισίοις θὰ συνήρχετο τὸ ἀνώτερον Συμβούλιον τῆς Δημοσίας ἐκπαιδεύσεως, ὅπως ἐξετάσῃ σχέδιον τροποποιῶν τὸν διαγωνισμὸν εἰς τὸν ὁποῖον ἐπιβάλλονται αἱ μέλλονται νὰ εἰσαχθῶσιν εἰς τὴν Ecole de Sèvres (ἀνώτερον Λυκαλαίον ἐνθα πρακτικῶς μορφοῦνται αἱ καθηγήτριαι) ὡς καὶ τὸν διαγωνισμὸν πρὸς ἀπόκτησιν τοῦ certificat d'aptitude διὰ τὴν μέσῃ τῶν νεανίδων ἐκπαίδευσιν. Προσέτι τὸ Συμβούλιον θὰ ἠσχολεῖτο καὶ περὶ τὴν τροποποίησιν τοῦ προγράμματος τῶν μαθηματικῶν τῶν διαφόρων Λυκαίων καὶ Γυμνασίων τῶν θηλέων καὶ προσέτι θὰ συνέζητει καὶ ἐπὶ δύο ἐγγράφως διατυπωθειῶν εὐχῶν ὑπογεγραμμένων ὑπὸ κυρίων. Τὰς εὐχὰς ταύτας προὐκάλεσεν ὁ αὐξὼν ἀριθμὸς τῶν γυναικῶν τῶν προπαρασκευασμένων εἰς τοὺς διὰ τοὺς ἀνδρας προωρισμένους διαγωνισμοὺς.

Ἡ ἐτέρα τῶν εὐχῶν ἀποβλέπει εἰς τὸδε: ὁ ἀριθμὸς τῶν γυναικῶν τῶν συμμετεχουσῶν εἰς τοὺς διαγωνισμοὺς τῶν καθηγαιῶν νὰ μὴ ἐλαττώσῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀνδρῶν, ἀλλὰ νὰ θεωρῶνται αἱ γυναῖκες ὑπεράριθμοι ὥστε ὁ ὠρισμένος ἀριθμὸς νὰ μείνῃ ἀκέραιος

διὰ τοὺς ἀνδρας. Ἡ ἄλλη εὐχὴ σκοπὸν ἔχει τὸν τέλειον χωρισμὸν τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν δύο φύλων καὶ τὴν διακανόνισιν τῶν διαγωνισμῶν τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ προσωπικοῦ οὕτως, ὥστε οὗτοι νὰ λάβωσιν ὠρισμένον καὶ ἀποκλειστικὸν χαρακτῆρα.

Ἐρωτηθεῖσα ἡ Δος Milliard, ὑφηγήτρια ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ καὶ μέλος τοῦ ἀνωτέρου τούτου Συμβουλίου, τί φρονεῖ περὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν νεανίδων, ἐδήλωσεν ὅτι εὐχεται τὴν ἀφομοίωσιν τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν δύο φύλων ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν.

Ὡς ἔχουσι τὰ πράγματα νῦν, εἶπεν ἡ Δος Milliard, βεβαίως νεάνιδες λαμβάνουσι τὸ Baccalaureat ὄχι ὁμοῦ κατὰ τὸν ὀργανισμὸν τῶν Λυκ. καὶ Γυμνασίων τῶν θηλέων, ἀλλὰ κατ' ἐξαιρέσιν. Ζητῶ ἢ ἐξαιρέσεις νὰ γίνῃ κανόν. Ζητῶ μετὰ τὸ πέρας τῆς μέσης αὐτῶν ἐκπαιδεύσεως αἱ νεάνιδες νὰ μὴ λαμβάνωσι πλέον τὸ νῦν πτυχίον πέραςτος σπουδῶν διότι τοῦτο, δὲν δίδει αὐταῖς τὸ δικαίωμα τῆς συμμετοχῆς ἐν τῷ διὰ τὴν Ecole de Sevres διαγωνισμῷ, ἀλλ' ἀνοίγει μόνον στάδιον ἐν τῇ γυναικειᾷ ἐκπαίδευσιν. Ζητῶ νὰ λαμβάνωσι τὸ baccalaureat, ὅπερ ἀνοίγει αὐταῖς πάντα τὰ στάδια.

Διότι ἢ ἐν τοῖς Λυκαίοις καὶ Γυμνασίοις ἐκπαιδεύσιν τῶν νεανίδων δὲν ἀνταποκρίνεται εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῶν πραγμάτων τοῦ σημερινοῦ βίου. Ταῦτα εἶναι ὀργανωμένα οὕτως ὥστε νὰ αὐξάνωσι τὴν διανοητικὴν τῶν νεανίδων ἀνάπτυξιν, νὰ παρέχωσιν αὐταῖς γενικὰς γνώσεις, σαφεῖς περὶ τῶν πραγμάτων ἰδέας, δὲν παρασκευάζουσιν ὁμοῦ αὐτὰς ἱκανὰς ν' ἀντιμετωπίσωσι τὰς ἠθικὰς καὶ ὀλιγκὰς δυσκολίας, ἃς δύνανται νὰ συναντήσωσιν.

Ἡ Δος Milliard λέγει, ὡς ἔγραψε καὶ ἐν τῇ Revue, ὅτι ἐν τοῖς Λυκαίοις δὲν φοιτῶσι πλέον μόνον νεάνιδες τῆς ἀνωτέρας ἀστικῆς τάξεως, αἵτινες ζητοῦσι μόνον γενικὴν μόρφωσιν. Ἡδὴ κοράσια ὀπαλλήλων, μικροεπαγγελματιῶν, τεχνιτῶν, ἅτινα πρέπει καὶ εἰς γάμον ἐρχόμενα νὰ ἐργάζωνται διὰ τὴν ζωῆν, φοιτῶσιν ἐν τοῖς Λυκαίοις καὶ ἀποβλέπουσιν εἰς τὴν φιλοδοξίαν νὰ γίνωσιν ἰατροὶ, δικηγόροι, καθηγήτριαι κ. τ. λ. Τὰ Λύκεια καὶ Γυμνάσια διὰ τοῦ πτυχίου, ὅπερ παρέχουσι, δίδουσιν αὐταῖς μόνον τὸ δικαίωμα κατώτεροι διδασκάλισσαι ἐν αὐτοῖς νὰ διορίζωνται, οὐδαμῶς ὁμοῦ ἱκανοποιῶσιν τὰς ἀπαιτήσεις ταύτας καὶ τοὺς ἐπιδιωκομένους τούτους εὐγενεῖς πόθους, ὅπως ἰσχυροῦνται κατ' ἀπαιτήσιν τοῦ βίου εἰς ἐπισημονικὰ ἐπαγγέλματα δυνηθῶσι νὰ ἀντιπεξέχωνται εἰς τὰς δυσκολίας τοῦ βίου.

Ἡ Δος Milliard οὐδεμίαν διάμεσον λύσιν δέχεται ἐν τῷ ὀργανισμῷ τῶν Λυκαίων. Θεωρεῖ ὡς ἀτελεῖ τὸν ἐν τῶν ἰδρύμασιν ὀργανισμὸν, καθ' ὃν προπαρασκευάζονται διὰ τὸ baccalaureat διὰ συμπληρωτικῶν σπουδῶν ἐν αὐτοῖς, καθόσον τοῦτο πλὴν ἄλλων καὶ ἐλαυῆσιν δαπανῶν συνεπάγεται οὐδὲ καὶ τὴν ρύθμισιν τοῦ νῦν πτυχίου οὕτως ὥστε νὰ παρέχῃ τὰ αὐτὰ ἄπερ καὶ τὸ baccalaureat προνόμια ἢ καὶ τὸ brevet Supérieur ἢ καὶ ἀμφοτέρω. Ἐπιμένει εἰς τὸν ἰσχυρισμὸν, ὅτι ἐὰν αἱ γυναῖκες δύνανται νὰ εἰσελθῶσιν εἰς τὰ διάφορα στάδια, ὧν ἄλλοτε ἀπεκλείοντο, πρέπει νὰ εἰσερχωνται διὰ τῆς αὐτῆς, δι' ἧς καὶ οἱ ἄρρενες αὐτῶν συναγωνισταὶ θύρας.

Ἡ Δος Milliard δὲν εὐρίσκει τὴν γνώμην τῆς ταύτης τῆς ἐξισώσεως τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν δύο φύλων καθόλου ἀνατρεπτικὴν, καθόσον πανταχοῦ αὕτη ὑφίσταται πλὴν τῆς Γαλλίας φρονεῖ δ' ὅτι ἐπιβάλλεται τοῦτο ἔπειτα τῶν νέων ὀργῶν, ἐνώπιον τῶν ὁποίων κολλαὶ γυναῖκες εὐρίσκονται ὡς καθ' ἐκαστην τοῦτο γίνεται ἀντιληπτόν.

Πρέπει, λέγει, νὰ εὐρεθῇ δι' αὐτὰς διέδοδος, ἀσφαλὲς μέσον, ὅπως κερδίζωσι τὰ

πρὸς τὸ ζῆν, ἐὰν εἶναι ἱκαναὶ, εἴτε ὡς ἰατροὶ, εἴτε ἐν τῷ δικαίῳ, εἴτε ἐν τῇ μέσῃ καὶ ἀνωτέρῳ ἐκπαιδεύσει.

Μήπως εἰς τὴν ἰσότητα τῶν φύλων δὲν πρέπει ν' ἀνταποκρίνηται ἢ ἰσότης τῆς ἐκπαιδεύσεως;

✱

Καὶ ταῦτα μὲν οὕτως ἐν Γαλλίᾳ ἔχουσιν, ὅπου ἢ εὐγενῆς ἀμιλλα καὶ ὁ ἐνδοσυστάτης ζῆλος τῶν εὐγενῶν ἐπιστημόνων Κυριῶν, αἵτινες ἠμμοίωσαν τῆς μεγίστης τιμῆς νὰ καταλάβωσιν ἀξιώματα καὶ θέσεις ὑψηλὰς δὲν ἀμβλυοῦσι εἰς τὴν ὀλην τῆς γυναικὸς ἀνάπτυξιν καὶ δρασίαν καὶ χρησιμότητα οὐδ' αἰσθάνεται τὴν ἰδιοτέλειαν τῆς ἀτομικῆς εὐτυχίας ὡς τὸν μόνον προορισμὸν αὐτῶν, οὐδὲ παρορᾷ τὰς εὐγενεῖς τάσεις καὶ πόθους τῶν νεανίδων αἵτινες ἐν τῇ ἱκανοποίησιν τῆς εὐγενεῶς αὐτῶν φιλοδοξίας πολλάκις καὶ διὰ περιπετειῶν ὑποβάλλονται προθύμως καὶ ἄλοκως εἰς τὸν ἐκπαιδευτικὸν τῆς Πανεπιστημιακῆς μορφώσεως ἀγῶνα, ὅπως φθάσωσιν εἰς τὸ τέρας τοῦ νεανικοῦ αὐτῶν πόθου, τῆς ἀποκλήσεως Πανεπιστημιακοῦ πτυχίου ὅπου οἱ ἄνδρες συμπαιδῆ βλέμματα στρέφουσιν εἰς τὴν εὐγενῆ καὶ προοδευτικὰ τῶν γυναικῶν δικαίωματα καὶ ἄσμενοι ἀρωγὸν προσφέρουσι χεῖρα εἰς τὴν ὑποστήριξιν τῆς γυναικὸς ἐν τῇ θριαμβευτικῇ προόδῳ τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ, ὅπου Βουλευταὶ καὶ Κυβερνηταὶ ὀργανοῦντες καὶ θεμελιοῦντες τὴν Πολιτείαν, ἐν τῷ κρηπιδώματι Αὐτῆς ἀναστύλωνουσι τὸ φρόνημα τῶν γυναικῶν διὰ τῆς προστασίας τῆς γυναικειᾶς Ἐκπαιδεύσεως, διὰ τῆς ὑποστήριξεως τῆς Ἐπιστήμονος, τῆς ἐργατικῆς τῆς διανοίας, ἧτις θὰ διαπλάσῃ, τὰς δημοθεῖς αὐτῆς διανοητικῶς, ἠθικῶς, समाτικῶς, θὰ διασπείρῃ ὑγιεῖς καὶ εὐγενεῖς ἀρχὰς διαπλάσσουσα μητέρας ὑγιεῖς καὶ σοφρῶνας μεμορφωμένας.

Ὁδὸ μόνον δ' ἐν Γαλλίᾳ ἀλλὰ πάντα τὰ Εὐρωπαϊκὰ Κράτη ὑπεστήριξαν τὴν ἀνωτέραν γυναικειαν ἐκπαίδευσιν, ἀφοῦ κατὰ μείζονα λόγον ἐν αὐτοῖς τελειότερα ἢ ἐμπέδωσις τῆς γυναικειᾶς ἐκπαιδεύσεως ἐπετεύχθη.

Ἐπεστηρίχθη ἢ ἀνωτέρα τῆς γυναικὸς μόρφωσις ἐχρησιμοποιοῦντῃ ἢ ἐπιστήμων γυνῆ εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς Κοινωνίας καὶ τῆς Πολιτείας ἐπὶ ἐν αὐτῇ τῇ Ρουμανίᾳ, Σερβίᾳ Βουλγαρίᾳ. Πάντες θὰ ἔχωσι διὰ μνήμης τοὺς λόγους τῆς Βουλγαρίδος φοιτητρίας μετὰ κανήσεως ἐπιδεικνυούσης τὴν ἐν τῇ πατρίδι τῆς ὑποστήριξιν τῆς ἐπιστήμονος γυναικὸς: Ἐχομεν, ἔλεγε, γυμνάσια θηλέ-

ων οὐ μόνον ἐν τῇ Πρωτευούσῃ, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς κυριωτέροις κέντροις διορίζονται αἱ ἐπιστήμονες οὐ μόνον ἐν αὐτοῖς ἀλλὰ καὶ ἐν γυμνασίοις ἀρρένων.

Δὲν ἀισθάνονται λύπην οἱ Ἀρμόδιοι διὰ τὴν ἀστοργίαν πρὸς τὰς Ἑλληνίδας ἐπιστήμονας, αἵτινες ἴσως περισσότερον μοχθοῦσι καὶ ἴσως ἐπιστημονικώτερον καταρτίζονται ;

Αἱ καὶ ἐν Ἑλλάδι ; Δὲν ὑπάρχουσιν Γυμνάσια θηλέων, Διδασκαλεῖον θηλέων, μέσην ἐκπαίδευσιν, ἀνωτέρα ἐκπαίδευσιν, Ἐπιστήμονες Ἑλληνίδες, Ἐπιθεωρήτριαι Σχολείων, καθηγήτριαι, μέλη ἐκπαιδευτικῶν Συμβουλίων ;

Πῶς ὄχι ; ... εἶναι τῇ ἀληθείᾳ λυπηρόν ! καὶ ἡ ἀπογοήτευσίς δύναται νὰ φέρῃ τὸν πόνον εἰς πᾶσαν Ἑλληνικὴν καρδίαν διὰ τὸ οἰκτιρὸν σημεῖον εἰς τὸ ὅποιον εὐρέσκειται ἡ ὄλη τῶν γυναικῶν Δημοσία ἐκπαίδευσίς, ἐν τῇ Χώρῳ, ἥτις ἔδει νὰ εἶναι τὸ Πρότυπον τῆς πνευματικῆς προόδου ἀμφοτέρων τῶν φύλων !

✱

Ἡ ἐν Ἑλλάδι γυναικεία ἐκπαίδευσίς

Ρίψατε ἐν βλέμμα καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τῶν χωρίων μέχρι τῆς Πρωτευούσης καὶ θὰ ἴδατε, ὅτι ἡ Δημοσία Ἐκπαίδευσίς τῶν γυναικῶν ἀποτελεῖται μόνον ! ἀπὸ τῆς στοιχειώδη δημοτικῆν ἐκπαίδευσιν ! Ἡ Πολιτεία ἐνεργεῖ δηλαδὴ τὴν Δημοσίαν Αὐτῆς ἐκπαίδευσιν διὰ τῶν Δημοτικῶν σχολείων παρεχόντων τὴν στοιχειώδη ταύτην Δημοτ. ἐκπαίδευσιν.

Ἄς ἐξετάσωμεν πρῶτον αὐτήν. Ἰκανοποιεῖ τὰς ἀνάγκας τῆς Πολιτείας καὶ τῆς Κοινωνίας ; Ὁχι. Διὰ τί ;

Πρῶτον διότι τὰ Δημοτικά Σχολεῖα θηλέων καθ' ἑαυτὰ δὲν ἔχουσιν ὀργανωθῆ κατὰ τρόπον ἰκανοποιούντα τὰς ἀνάγκας τῆς Κοινωνίας καὶ τῆς καλῶς συγκειρομένης Πολιτείας. Λαμβάνεται π. χ. πρόνοια περὶ τῆς Δημοτικῆς ἐκπαίδευσως τῶν ἀρρένων λαμβανόμενων ὑπ' ὄψιν τῶν τοπικῶν ἀπαιτήσεων, λ. χ. τῶν γεωργικῶν πληθυσμῶν. Παράλληλος πρέπει νὰ εἶναι ἡ τῶν κορασίων μόρφωσις, αἵτινα θὰ γίνωσι μητέρες τῶν οὕτω προπαιδευομένων ἀνδρῶν μετὰ συμπληρώσεως τῆς εἰς γυναῖκα ἐμπροσποῦσης ἀγωγῆς περὶ τὴν οἰκιακὴν καὶ βιοτεχνικὴν οἰκονομίαν καὶ τὴν ἠθικὴν καὶ ψυχικὴν ἀγωγήν.

Τοῦτο τὸ ἐλάχιστον παράδειγμα ἄς ἐπεκταθῇ εἰς τὴν καθόλου στοιχειώδη ἐκπαίδευσιν πρὸς κατανόησιν τῶν ἀπαιτήσεων αὐτῆς.

Ἀλλὰ διὰ τὴν ἀληθῆ μόρφωσιν, ἣν ὁ-

φείλει νὰ ἐπιδιώκῃ ἡ στοιχειώδης Δημοτικὴ ἐκπαίδευσίς ἀπαιτεῖται οὐ μόνον σχολικὸς ὀργανισμὸς, ἀλλὰ καὶ καλῶς κατηρτισμένα διδασκάλισσα.

Ἀλλὰ ποῦ καὶ πῶς νὰ καταρτισθῶσι τοιαῦται, ἀφοῦ δὲν ὑπάρχει Διδασκαλεῖον θηλέων, ἀληθῶς ἄξιον τοῦ μεγάλου προορισμοῦ αὐτοῦ ;

Ἡ Φιλεκπαιδευτικὴ Ἐταιρεία (Ἀρσάκειον), ἰδιωτικὴ Ἐταιρεία, εἰς τὴν ὁποίαν ἔργεται καὶ τὸ ἔθνος ἀρωγὸν διὰ παροχῆς 30 περίπου χιλιάδων δραμῶν ἐτησίως, ἐὰν καλῶς ἐπληροφορήθῃ, ὅπερ ἔχει ἀναλάβει τὴν καταρτισμὸν τῶν διδασκαλισσῶν, ἐκφεύγει τοῦ σκοποῦ του, καθέσων διὰ τῆς ἐκπαίδευσως, ἥτις ἐν αὐτῷ παρέχεται, οὔτε καθαρῶς Διδασκαλεῖον εἶναι, οὔτε Γυμνάσιον, ἀλλὰ μικτὸν τι Ἐκπαιδευτήριον αὐξάνον τὴν διανοητικὴν τῶν νεανίδων ἀνάπτυξιν καὶ παρέχον γενικὰς γνώσεις μετὰ παιδαγωγικῶν τιμῶν τοιούτων, εἶναι κακὸν καὶ ἀτελὲς μηχανουργεῖον καὶ παρῆκευστήριον διδασκαλισσῶν ἡμιμαθῶν πολλάκις, αἱ ὁποῖαι φορτωνόμεναι πολλάκις μὲ περιττὰ μαθήματα δὲν καθίστανται ἱκαναὶ περατώσασαι τὰς σπουδὰς αὐτῶν οὔτε ὡς ἀληθῶς ἑλληνοπρεπῶς μορφωθείσαι νὰ ἐρμηνεύσιν τοῦλάχιστον τὸν Ξενοφῶντα, οὔτε κατὰ σύστημα καὶ μέθοδον νὰ διδάξωσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ.

Πόσον ἀτυχῆς εἶναι πολλάκις ἡ ἐκλογή τῆς ἐν αὐτῷ διδασκαλομένης ὕλης, δύναται τις νὰ ἐννοήσῃ ἐὰν μάθῃ, ὅτι πρὸ τίνος ἐδιδάσκατο ἐν τῇ πρώτῃ τοῦ Διδασκαλείου «Λυκοῦργος κατὰ Λεωκράτους», παιδευτικὸς καὶ φιλόπατρις ὄντως λόγος ἀλλὰ οὐχὶ διὰ τοὺς γαλακτικὰς ὀδόντας— ἵνα μεταχειρισθῶ τὴν φράσιν— τῶν κορασίων τῆς τάξεως ταύτης, διότι ἀπαιτεῖ πρὸς κατανόησιν αὐτοῦ ὁ λόγος οὗτος προηγμένην μὲν διάνοιαν, γνῶσιν δὲ τοῦ ὅλου Δημοσίου καὶ ἰδιωτικοῦ βίου τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων. Ὅταν δὲ τι δὲν κατανοῆται ἐν τῆς ἐκτάσει αὐτοῦ εἶναι περιττὸν νὰ διδάσκαται ὡς ἀνωφελές. Προτιμότερον εἶναι νὰ διδάσκωνται μικρότεροι λόγοι τοῦ χαριτωμένου Λυσίου, ὁ ἀπερὶ σηκοῦ» ὁ «περὶ τοῦ ἀδυνάτου» κ. λ. π.

Ἄλλοτε πάλιν ἐδιδάχθη ὁ Φαίδων ! τοῦ Πλάτωνος ἐν τάξει τινὶ τοῦ Διδασκαλείου. Τὸ πρᾶγμα καταπλῆ κωμικόν, ὅταν μάλιστα ἀναλογισθῆ τις ὅτι διαλόγους τινὰς τοῦ Πλάτωνος καὶ τὸν Φαίδωνα θεωρεῖ ἡ ἀνωτέρα ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ διδασκαλομένη Παιδαγωγικὴ καὶ ἀπὸ τῶν Γυμνασίων τῶν ἀρρένων ἀποκλειστέους. Ἐὰν ἡ ὑψηλόφρων «ἀπολογία τοῦ Σωκράτους» ἐδιδάσκατο, θὰ ἦτο ἐπαρκῶς μορφωτικὴ χαρακτῆρος καὶ διδακτικὴ.

Καὶ πιθανὸν μὲν καὶ τὸ Συμβούλιον τῆς

Φιλεκπαιδευτικῆς Ἐταιρείας φιλότιμον πρόνοιαν νὰ δεικνύῃ ὡς πρὸς τὴν ἠθικὴν καὶ διανοητικὴν τῶν παρθένων μόρφωσιν καὶ ἡ ἐξωτερικὴ αὐτῆς διοίκησις νὰ παρέχῃ τὴν ὄψιν καλῶς διοικουμένου οἴκου ἀλλὰ ταῦτα οὔτε προσόντα ἐκπαιδευτικὰ καὶ ἐπιστημονικὰ παρέχουσιν εἰς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Ἐκπαιδευτηρίου πλὴν τῆς ἐκ τῆς ἐμπειρίας δεξιότητος τῆς Διοικήσεως, οὔτε ἐκτελεῖ τὸν προορισμὸν αὐτοῦ τὸ ἰδιωτικὸν τοῦτο Διδασκαλεῖον, ὅπερ σωρηδὸν ὑπεραφρονίαν διδασκαλισσῶν κατ' ἔτος παράγει μὴ ἀρμοδίως κατηρτισμένων.

Ἄλλ' ὡς καὶ ἡ Κυβέρνησις ἄριστα καὶ βξυδεορκῶς ἐνόησεν, ἀπαιτεῖται ἡ ριζικὴ τοῦ Ἐκπαιδευτηρίου μεταρρύθμισις καὶ ὁ εἰς ἀληθῆς Διδασκαλεῖον καταρτισμὸς αὐτοῦ ἐὰν μὴ οὐσιγηθῇ Δημοσίον τοιοῦτον, ὅπως ἐπιτυγχάνεται διὰ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς Πολιτείας ἐπιδιωκόμενος σκοπός.

Μέση Δημοσία Ἐκπαίδευσίς τῶν Θηλέων. Δὲν συνστήθη οὔτε ἐν Γυμνασίον θηλέων μέχρι τοῦδε. Ἡ παροῦσα ἀνορθωτικὴ τῶν Φιλελευθέρων Κυβέρνησις ἠθάνθη, φαίνεται, ἀληθῶς τὴν ἀδιαφορίαν πρὸς τὴν γυναικείαν ἐκπαίδευσιν. Ὁ ἀξίτιμος Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας, Κύριος Ἀλεξάνδρῃς ἐν τῇ ἀναπτύξει τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Αὐτοῦ προγράμματος περιέλαβε καὶ τὴν ἴδρυσιν Γυμνασίου θηλέων. Καὶ βεβαίως ἀνθρωπὸς— ὡς ἐκ τῆς πρὸς νομοθεσίαν πελωρίας τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ Αὐτοῦ προγράμματος ἐργασίας φαίνεται— εὐρείας περὶ τὰ Ἐκπαιδευτικὰ ἐποπτείας, ἐν τῇ διὰ τὸν πολιτικὸν Αὐτοῦ βίον προπονήσει καὶ μελέτη πολλὰς τῆς Εὐρώπης πόλεις ἐπισκεθεῖς δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἀρήσῃ τὸ μέγα αὐτὸ κενὸν ἐν τῷ μέρει τῆς γυναικείας ἐκπαίδευσως.

Ἰκαναὶ ἤδη Ἑλληνίδες παρὰ τὰς ἀνωτέρω ἑλλείψεις, παρὰ τὰ περιοριστικὰ τῆς Πατρίδος ἡμῶν ἔθιμα, ἔθραυσαν μετὰ θάρρους καὶ τόλμης τὰ τοῦ περιορισμοῦ δεσμὰ καὶ συμπληρώσασαι κατ' ἰδίαν τὰς γυμνασιακάς αὐτῶν σπουδὰς καὶ τὰς ἐν Γυμνασίῳ τοῦ Κράτους νομίμους ἐξετάσεις αὐτῶν ὑποστᾶσαι ἐτέρας εἰς τὴν τῆς Ἐπιστήμης σπουδῆν πρόμαχοι καὶ πρόδρομοι τῆς εἰς ἐπιστημονικὴν μόρφωσιν χειραφετήσεως γενομένης. Σήμερον κοράσια τινα σπουδάζουσι ἐν τοῖς Σχολαρχείοις καὶ Γυμνασίοις τῶν ἀρρένων οὐ μόνον ἐν Ἀθήναις ἀλλὰ καὶ ἐν ἐπαρχίαις καὶ κωμοπόλεσιν.

Ἀλλὰ πόση θὰ ἦτο ἡ ὑποστήριξις τῆς τῆς Δημοσίου μέσης γυναικείας ἐκπαίδευσως, ἂν ἡ Κυβέρνησις ἐμμένουσα ἐν τῷ Προγράμματι Αὐτῆς ἴδρυσεν ἐν τοῦλάχιστον ἑκατὸν θηλέων, ἵνα μὴ ἡ Ἑλλὰς ὑπολεί-

πέται ἐν τῇ μέσῃ ἐκπαίδευσί καὶ αὐτῶν τῶν Βαλκανικῶν Κρατῶν ; Ἄς ἐλπίσωμεν, ὅτι ἡ εὐγενὴς αὐτῆς πρόθεσις θέλει ἐφαρμοσθῆ ταχέως.

Ἑλληνίδες Ἐπιστήμονες. Παρὰ τὰς ἄνω περιγραφόμενας ἀπογοητευτικὰς ἐλλείψεις τῆς γυναικείας ἐν Ἑλλάδι ἐκπαίδευσως, παρὰ τὴν μέχρι τοῦδε ἀμερομνησίαν, ἀδιαφορίαν καὶ ἀστοργίαν τῆς Πολιτείας πρὸς τὰς Ἑλληνίδας Ἐπιστήμονας, κατέλεξε τὸ Ἐθνικὸν Πανεπιστήμιον νεάνιδας ἐν τοῖς τροφίμοις Αὐτοῦ. ἀριθμεῖ καθ' ἑκάστην σπουδαζούσας καὶ ἐν τῇ Φιλολογίᾳ καὶ ἐν τῇ Ἰατρικῇ καὶ Φαρμακευτικῇ σχολῇ καὶ ἐν ταῖς Φυσικαῖς καὶ Μαθηματικαῖς Ἐπιστήμαις. Νεάνιδες φιλότιμοι μετὰ ζήλου καὶ ἐνθουσιασμοῦ ἐπεδόθησαν ἐν τῷ εὐγενεῖ πρὸς τοὺς ἄρρενας ἐν τῇ Ἐπιστήμῃ συναγωνιστὰς αὐτῶν ἀμίλλη μετασχοῦσαι φιλοπόνως τῶν αὐτῶν μύθων, τῶν αὐτῶν φροντιστηρίων. τῶν αὐτῶν ἐξετάσεων.

Καὶ αἱ μὲν ἱατροὶ καὶ φαρμακοποιοὶ κατ' ἀνάγκην ἰδιωτικὴν ἐργασίαν ἀκολουθήσασαι, ἐν τούτοις ὑπεστηρίχθησαν αὐταὶ καὶ διὰ διορισμοῦ ἐν ἰδρύμασι Δημοσίοις καὶ δι' ἠθικῆς προστασίας. Ἐσχάτως καὶ ἡ παρῶσα Κυβέρνησις καὶ ὁ Ἑλληνικὸς τύπος ἐπροστάτευσεν τὴν ἀναγόρευσιν δύο Κυριῶν ἱατρῶν ὡς ὑψηλῶν ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ.

Ἄλλ' αἱ φιλόλογοι Ἑλληνίδες Ἐπιστήμονες τίνος ὑποστηρίξεως ἔτυχον μέχρι σήμερον ;

Ἴδου αὐταὶ πᾶσαι ἀχρησιμοποίητοι, ἐν τῇ ἀρχίᾳ καταδεικασμένα ἀδμήτως ἀναμένουσαι τὴν ἐπέμβασιν τῆς Πολιτείας καὶ τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν προστασίαν τῆς Κυβερνήσεως.

Καὶ ὅμως ἐν πολλοῖς σταδίοις τῆς μέσης ἐκπαίδευσως ἠδύνατο ἐπωφελῶς νὰ δράσασαι χρησιμοποιούμεναι καὶ ὡς καθηγήτριαι καὶ ὡς ἐπιθεωρήτριαι τακτικαὶ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων τῶν θηλέων, ἀφοῦ τὸ θῆλυ γένος ἐνδείκνυται ὅπως διαπαιδαγωγῆται τὰς δημοφύλους.

Καθῆκον ὑπέροχτον εἶχον οἱ ἐκάστοτε ἐν τῇ Φιλεκπαιδευτικῇ Ἐταιρίᾳ εἰσερχόμενοι Καθηγηταὶ τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου, εἴτε ἐν τῇ Διοικήσει αὐτῆς εἴτε ἐν τῇ ἐποπτικῇ ἐργασίᾳ δι' ἐπανεπιλημένων καὶ ἐπιμόνων παραστάσεων νὰ ἐπιβάλωσι τὴν πρόσληψιν τῶν φιλόλογων Ἑλληνίδων ἐν καθηγητικῇ ἐργασίᾳ.

Ἠδύνατο τὸ Διοικητικὸν τοῦ ἀνωτέρου τούτου πλουσιωτάτου Παρθεναγωγείου Συμβούλιον νὰ θεωρήσῃ Ἐθνικὴν φιλοτιμίαν τὴν ὑποστήριξιν τῶν Ἑλληνίδων Ἐπιστημόνων οὐ μόνον διὰ τῆς προσλήψεως αὐτῶν ὡς καθηγη-

τριῶν ἄλλα καὶ διὰ τῆς ἀποστολῆς ἐκάστοτε καὶ κατὰ σειράν μιᾶς πρὸς εἰδικωτέραν παιδαγωγικὴν μέρφωσιν, ἀφοῦ λαμβάνει πρόνοιαν περὶ τῆς τοιαύτης καταρτίσεως τῆς Διευθύνσεως, ἐν ἣ διώρισε οὐχὶ ἐπιστήμονας ἄλλὰ Κυρίας Διοικητικῆς ἐμπειρίας.

Ἡ δὴν τοῦ ἔτους ἡ Κυβέρνησις χορηγοῦσα ἐτήσιον ἐπίδομα νὰ ἀπαιτήσῃ τὸν καταρτισμὸν κανονισμοῦ ἐπιβάλλοντος τὴν ὑποστήριξιν τῆς Ἑλληνίδος Ἐπιστήμονος καὶ ἀντὶ νὰ διορίζωνται νέοι οὐδὲ τὸ 30ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτῶν συμπληρώσαντες, ὡς καθηγηταί, νὰ διορίζωνται ἐν τῷ Παιδαγωγικῷ καὶ Ἑλληνίδες ἐπιστήμονες ὡς ἐπίσης καὶ ἀντὶ ἐκείνων, οἵτινες κατέχουσιν ἄλλας θέσεις καὶ δὴ Δημοσίας.

Φρονοῦμεν ἐτι ἡ Πολιτεία πρέπει νὰ μεριμνᾷ περὶ τῆς διανομῆς τῆς ἐργασίας εἰς πάντας τοὺς πολίτας, ὥστε νὰ μὴ συσσωρεύεται ἡ ἀμοιβὴ τῆς ἐργασίας εἰς τοὺς αὐτοὺς ὀλίγους.

Αἱ Ἑλληνίδες φιλόλογοι πολὺ μᾶλλον ἐδικαιοῦντο νὰ τύχωσι τῆς Δημοσίας ὑποστηρίξεως καθόσον στάδιον ἰδιωτικῆς ἐργασίας δὲν ἔχει δι' αὐτὰς εὐκόλον.

Ἡ ἴδρσις ἰδιωτικοῦ Σχολείου εἶναι ἐμπορικὴ ἐπιχείρησις ἀπαιτοῦσα τὸ μὲν κεφάλαιον τὸ δὲ ἰδιοσύαν ἐμπορικοῦ πνεύματος, ἕπως δυναθῆναι νὰ συντηρηθῆ τούτο.

Τούτο ἀποδεικνύει ἡ παρατήρησις ἐτι ἰδιωτικὰ ἰδρύματα συντηροῦνται—καὶ ἰδρῶνθησαν—διὰ χορηγιῶν Συλλόγων καὶ διαφόρων ἐπιδομάτων τῶν Ὑπουργείων, τοῦ Δήμου ἐπίσης καὶ τῶν παρῶν πλουσιῶν ὁμογενῶν, καὶ δι' ἀναγνωρίσεως ἰδιωτῶν προσόντων.

Λοιπὸν δὲν μένει ἢ ἡ Πολιτεία καὶ ἡ Κυβέρνησις νὰ μερομνήσῃ περὶ τῆς ἐν τῇ μέσῃ γυναικείᾳ ἐκπαιδεύσει, ὡς ἀνωτέρω εἶπομεν, χρησιμοποίησεως τῶν φιλόλων Ἑλληνίδων, ἵνα οὕτω καὶ ἡ ἀνωτέρα τῶν γυναικῶν ἐκπαιδεύσις ὑποστηρίχῃ καὶ ἵνα μὴ τόσοι μὶχοθὶ τῶν φιλοσοφῶν καὶ ἐνθουσιωδῶς σπουδασασῶν Ἑλληνίδων ἀπολεσθῶσι ματαίως.

Δημοσιεύουσα τὴν ἐπὶ τοῦ σπουδαιοτάτου καὶ ὑψηλοτάτου τούτου θέματος πραγματείαν μου, ἢν εὐγενῶς καὶ προθύμως ὁ ἀξιότιμος τῆς ἐγκρίτου «τῶν Ἀθηνῶν», ἐφημερίδος κ. Διευθυντῆς φιλοξενεῖ ἐν τῷ παραρτήματι τῆς Ἐφημερίδος αὐτοῦ ὡς διαμαρτυριαντῆς εἰς ἐπιστήμονικὴν μέρφωσιν προπονηθείσης καὶ μοχθησάσης γυναικός, συναγομῶν ἰσχυρὰν ὑπέσχεσθαι τῶν ἐν αὐτῇ ἀληθειῶν, ὅπως ἐφελκῶνται: ἐτι μᾶλλον τὸ ἐνδιαφέρον τῶν Ἀρμόδιων, τὴν θερμὴν ὑπερ τῆς ἐπιστήμονος γυναικός συναγορίαν τῆς εὐγενεστάτης Παρισίνης

Ἐπιστήμονος, Δος Milliard, συνεπάγομα: ἀρωγούς τοὺς Κυρίους, τοὺς εὐγενεῖς ὑποστηρικτὰς τῶν ἐν τοῖς ἄλλοις Ἔθνεσιν ἐπιστήμων Κυριῶν καὶ τὴν μέριμναν τῆς Πολιτείας τῶν ξένων Κρατῶν περὶ τῆς ἀνωτέρας ἐκπαιδεύσεως τῶν γυναικῶν, τοὺς Βουλευτὰς καὶ τοὺς Κυβερνήτας Αὐτῶν.

Παρακαλοῦμεν ἐν τῷ ἡμετέρῳ Ἔθνει τοὺς κυρίους Δημοσιογράφους, τοὺς ὑποστηρικτὰς παντὸς καλοῦ καὶ εὐγενοῦς, τοὺς δημιουργοὺς τῆς προόδου καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, νὰ ὑποστηρίξωσι τὴν Διαμαρτυρίαν μας ταύτην, παρακαλοῦμεν τοὺς Κυρίους Βουλευτὰς, τοὺς ἀναστυλιωτὰς τῆς Ἑθνικῆς μορφώσεως νὰ μεριμνήσωσι περὶ τῆς Ἑλληνίδος Ἐπιστήμονος, παρακαλοῦμεν τὴν Κυβέρνησιν τὴν θεμελιουσάν τὸν Ἑθνικὸν Πολιτισμὸν, τὴν Ἑθνικὴν Πρόσδοον καὶ Ἐνημερίαν νὰ στρέψῃ τὸ ἐνδιαφέρον Αὐτῆς εἰς τὴν χρησιμοποίησιν τῆς Ἑλληνίδος Ἐπιστήμονος, ἵνα μὴ κρατῇ ταύτην εἰς τὴν κατάστασιν τῆς ἀφανείας, ἐνφ' τὰ περὶ τὴν Ἑλλάδα Κράτη ἐπιδεικνύουσι τὸν Πολιτισμὸν αὐτῶν διὰ τῆς προστασίας καὶ ὑποστηρίξεως τῆς Ἐπιστήμονος καὶ διὰ τῆς ἐπιδείξεως τῆς ἐργασίας καὶ προόδου αὐτῆς Δημοσίᾳ καὶ δὴ ἡ Βουλγαρία.

Ἐχομεν τὴν πεποίθησιν, ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ ἀδιαφορήσῃ οὔτε ὡς πρὸς τὴν ἐπὶ τὸ βέλτιον μεταρρυθμισίαν τῆς γυναικείας ἐκπαιδεύσεως, τοῦ ἐρείσματος τῆς ἐθνικῆς προόδου, οὔτε εἰς τὴν χρησιμοποίησιν καὶ προστασίαν, τῆς ἀνωτέρας τῶν γυναικῶν ἐκπαιδεύσεως καὶ τῶν Ἑλληνίδων Ἐπιστήμωνων.

Καὶ ἡ δὴν δυνατὸν μὲν καὶ ἐν τῷ παρόντι: νὰ ποιήσῃται ἀμετρήσιον τῆς ὑποστηρίξεως ταύτης διὰ τοῦ διορισμοῦ τῶν φιλόλων Ἑλληνίδων ὡς μελῶν τῆς ἐξεταστικῆς ἐν τῷ Ἀρσακείῳ ἐπιτροπείας καὶ διὰ τῆς ἀποστολῆς ἐπιστήμονος ὡς ἀνιπροσώπου εἰς τὸ Ἐκπαιδευτικὸν τῶν Βρυξελλῶν Συνέδριον ἵνα μὴ εἴπωσι καὶ ἐκεῖ: «Δὲν ὑπάρχουσιν Ἑλληνίδες Ἐπιστήμονες;»

Ἄς ἐλπίσωμεν ὁμως ὅτι ἡ παράλειψις αὕτη ἐγένετο ἐκ προχείρου ἰκανποίησεως τῶν περιστάσεων καὶ ἐτι ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τοῦ ὅλου ἐκπαιδευτικοῦ τῆς Κυβερνήσεως Προγράμματος πάντως θὰ συντελεσῶσιν οἱ Ἀρμόδιοι εἰς τὴν ἀνύψωσιν τῆς προόδου τοῦ Ἔθνους καὶ διὰ ἀνυψώσεως καὶ προαγωγῆς τοῦ γοήτρου τῆς γυναικείας ἐκπαιδεύσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19ῃ Ἰουλίου 1911

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΧΑΤΖΗΑΡΑΠΗ
Διδάκτωρ τῆς Φιλολογίας

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑΤΑΒΕΒΛΗΜΕΝΟΝ ΔΡ. 50,000,000 - ΑΠΘΘΕΜΑΤΙΚΑ ΔΡ. 10,480,000

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ:

ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ: Ἐν Πειραιεῖ, Πάτραις, Σύρω, Καλάμαις, Τριπόλει, Βόλῳ καὶ Λαρίσση.
ΕΝ ΚΡΗΤῃ: Ἐν Χανίοις, Ἡρακλείῳ καὶ Ρεθύμνῳ.
ΕΝ ΤΟΥΡΚΙΑ: Ἐν Κωνσταντινουπόλει (Ὑποκατάστημα ἐν Γαλατᾷ μετὰ πρακτορείου ἐν Σταμπούλ), Ἀμσῶ, Τραπεζοῦντι, Κερασοῦντι, Σμύρνη, Χίῳ, Λιμένι-Βαθέος (Σάμου), Μερσίνη, Ἀδάνοις, Θεσσαλονικῆ, Σέρραις, Καβάλλα, Σάνθη καὶ Ἰωαννίνοις.
ΕΝ ΑΙΓΥΠΤῳ: Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ (μετὰ παραρτήματος ἐν τῇ συνοικίᾳ Μιδάν), Καίρω (μετὰ παραρτήματος ἐν τῇ συνοικίᾳ Μουσκῶ), Ζαγαζικ καὶ Μανσουρᾶ.
ΕΝ ΛΟΝΔΙΝῳ: No 22 Fenchurch Street, ΕΝ ΛΕΜΕΣῳ: (Κύπρου), ΕΝ Ἀμβούργῳ (Domhof, Mönckebergstrasse 18) καὶ ἐν Χάρτοϋμ (Σουδάν).

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ 1730 ΙΟΥΝΙΟΥ 1911

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ

Διαθέσιμα:		
Ἐν τῷ Ταμείῳ καὶ πρ' ἐγχωρίοις Τραπεζίαις . . . Δρ. 19,975,506.64)		
Ἐν Τραπεζ. ἐν Εὐρώπῃ καὶ Σίμυτι ἐν χροτοφυλικῷ » 23,919,523.37) Δο. 43,895,030.01		
Προεξοφλήσεις καὶ προκαταβολαὶ ἐγγραμμάτων . . . » 41,194,290.65		
Ἡγγυημένοι λογαριασμοὶ:		
ἐπὶ ἐνεχόμενῳ χρεωγράφων . . . Δρ. 62,786,618.11)		
ἐπὶ ἐμπορ. καὶ ἄλλων ἐγγυήσεων » 66,033,171.70) » 139,290,581.61		
ἐπὶ ὑποθήκῃ ἀκινήτων » 10,470,791.80)		
Τρέχοντες λ)σμοὶ χρεωτικῶν » 32,695,335.75		
Ὁμολογιαὶ Ἔθν. Δανείων, Λιμενικῶν Ταμείων καὶ Ἄνωθῶν Ἐταιριῶν . . . » 48,809,438.42		
Χρεώματα καὶ τοκομερίδια » 11,290,537.02		
Ἐπιτοκία εἰς ἐπιχειρήσεις » 2,817,602.50		
Ἡμιτά Τραπεζῆς » 4,809,889.09		
Ἐπιτοκία, ἐπιπλ., χρηματοκιβώτια κτλ. » 1,109,807.28		
	Δρ. 295,912,512.33	

ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ

Κεφάλαιον Ἐταιρικὸν . . . Δρ. 50,000,000.—	
Κεφάλαιον ταχτικὸν Ἀποθεματικὸν . . . » 5,480,000.—	
Ἀποθεματικὸν Προνοίαν » 5,000,000.—	
Καταθέσεις ὄψεως . . . Δρ. 56,897,025.44	
» προθεσμίας » 50,901,836.99	
» πολυετεῖς καὶ μὲ προειδοπ. » 30,946,994.90 » 156,733,494.35	
Ἐπιμετρήσιον » 17,987,637.02)	
Τρέχοντες λ)σμοὶ πιστωτικῶν » 22,838,244.43	
Ὑποκατάστημα » 200,009.57	
Ἐξωτερικοὶ λ)σμοὶ » 37,221,914.61	
Προσωρινοὶ λ)σμοὶ καὶ διάφορα » 18,438,849.37	
	Δρ. 295,912,512.33

Ὁ Γενικὸς Διευθυντῆς

ΖΑΦΕΪΡΙΟΣ Κ. ΜΑΤΣΑΣ

Τηλεγραφικὴ Διεύθυνσις « Ἀθηναϊκῆ ».

Ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν ἐκτελεῖ πᾶσαν Τραπεζικὴν ἐργασίαν, ἥτοι: Προεξοφλήσεις ἐμπεδομένων γραμμάτων καὶ συναλλαγματικῶν, προκαταβολὰς ἐπὶ χρεωγράφων καὶ ἐμπορευμάτων, εἰσπράξεις τοκομεριδίων, παντὸς εἶδους χρεωγράφων, φορτωτικῶν, συναλλαγματικῶν, γραμμάτων ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ ἐκτελεῖ χρηματιστικὰς ἐντολάς ἐκδίδει ἐπιτοκίας, πιστωτικὰς ἐπιστολάς καὶ τηλεγραφικὰς ἐντολάς πληρωμῶν ἐν τε τῷ ἐσωτερικῷ καὶ ἐξωτερικῷ ἀνοίγει τρέχοντας λ)σμοὺς ἠγγυημένους, δέχεται καταθέσεις χρεωγράφων καὶ ἐξωφίλων ἀντὶ ἐλαχίστων δικαιωμάτων καὶ ἐνοικιάζει διαμερίσματα χρηματοκιβωτίων καὶ ἄλλων διαστάσεων ὑπὸ ὄρους λίαν εὐνοϊκοῦ διὰ τὸ κοινόν.

3 4750

ΕΚΑΣΤΟΝ ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΩΛΟΥΜΕΝΟΝ ΧΩΡΙΣΤΑ ΤΙΜΑΤΑΙ :

ΕΝ ΤΩ ΒΣΩΤΕΡΙΚΩ ΔΡ. 2 ΕΝ ΤΩ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩ Φ

Ἐλεύθερον ταχυδρομικῶν τελεῶν.